

አሴአማዕን በጥ ብክነ

ኩርክ መጣፈ

ቲሲሽ

ከ አሴአማዕን በጥ መጣፍ ያሽ ሉቃስ ምሽራች መጣፈን የክ ያሽ አምናህ፤ ከ መጣፍክ ሆርር ያሽ ሉቃስ ዩሱስ አምናተአ አጫንሰም ሉሰአ ኬን ኬሰም አያን ኡጫክ መላይ፤ ዩሱስክ ምሽራች ሰገረ ዩሱስክም ከተመ፤ ይሁጥ ኡል ሁንደ፤ ሰማራአ ኡለ፤ ኡል ቶች፤ አረቤኤ ህንክድ ህራሰተአ ኩቶደኤ አመዕነት አይሁጥ መን ሰምቤኤ አሸራ ኡል ሁንደም አፋክ አገነ ኩርህ፤ (አሴ. 1:8)።

እድም ሉቃስ ከ መጣፈ እነበቦ ኬንን አመዕናን አርዕም አድለ፤ ያርር፤ ዩሱስክ መን ከአሰምቤኤ ኬን አክምሰና፤ አመዕናን አመዕነት አይሁጥ መን አመዕነትን ጎሎአ ለሁከሰ ለአሰና ለብክተ የሰ።

ኩ አሴአማዕን መጣፍ ዩሱስ ክርስቶስ ብክነ ኩርክ ምሽራች ሰገረ አፋክ ሴዮኔ እመን ሁንደም ህራሩኩይ መሩክሳ፤ ቤይ ሁንደ፤ አመዕናን ሲደሙክሳ ሰስ ሴዮኔ በጠንሳቱ።

1. ዩሱስ ኢመኔ መራ ለሰ፤ አመዕናን አመዕነት ዩሱስክም ከተመ፤ አሸራክሰ
2. እስረኤል ኡል ሁንደ፤ አፋክሰ
3. ሜዴቴርያዕን በሃዕል ኩሉልተ፤ የክ ኡል ሁንደ፤ አርዕም ከተም አረቤኤ ህራሩክሰ

ከ መጣፍ ያርር ሉቃ ምክሞክክ ኬሰም አያዕን በጠ። አጥም ዋአ አጥ ምናደቦ ያለሰና፤ ፍሉክሰ ቲረክም አንተይ አያዕም ኡጉዶ፤ ዩሱስክም ሄዕሉአ አመዕና፤ መላያምሰ፤ ድሉክሳ፤ ከ መጣፈን ኩርሙክ ሉቃ ሁንደ፤ አጥ በጥ ምክሞክሰ። አመዕና፤ አጠው አምናን አምናኩክሳ፤ ቆጥሰክሳ ኤዳ ኩርቱ። እድም ኬሰም አያዕን መላይ፤ አሴአማዕን ምሽራች ሰገረ ኩቶአሳ፤ አመዕናን መቲዮመ፤ ሄዕሉአሳ ኩርህ፤።

መጣፈም ከኒንሰ ያርርን ዮእሳ፤ በጠንሰማክ

1. ምሽራች ሰገረ ኩርምን ጉደኮአሰ 1:1-26
 - ሀ. ዩሱስ ኢመኔ መሩኩይ ኩርክ ያሽ 1:1-14
 - ለ. ይሁድ ሴዮኔ ያዕለሙክ መንች ብክነ 1:15-26
2. ዩሱስ ክርስቶስ ብክነ ዩሱስክም ኩርኮአሰ 2:1-8:3
3. ይሁጥ ኡለ፤ ሰማራኤ ኩርኮአሰ 8:4-12:25
4. ጳጳሱሰ አጥ ብክነ 13:1-28:31
 - ሀ. ሉጥ አመኔ አላላሙክሰ 13:1-14:28
 - ሰ. ዩሱስክም አሁክ ጉምች ብክነ 15:1-35
 - መ. ጳጳሱሰ ለዕም ኮሪ አላላሙክሰ 15:36-18:22
 - ረ. ጳጳሱሰ ሰጥ ኮሪ አሴአማዕን 18:23-21:15
 - ሰ. ጳጳሱሰ ዩሱስክም፤ ቆሳርዮ፤ አርመኔ ከረሙክሰ 21:17-28:31

1 ኢተንታቶ ቲዮፍሉሰ፤

1 አን ሉጫክ ጣፋም መጣፈን ዩሱስ ክርስቶስ ሉጣኒንስ ከአሳ ኢመኔ መሰም በል አረቤኤ እሱክ ሉዋ፤ ሉሰሰኩ ሉዋ ሁንደም ጣፋም። 2 ኢመኔ መስሙክክም እጥ ያዕሉክ አሴአማዕን ኬሰም አያዕን ኮል፤ እጃጃ ኡዋ ሰሰ። 3 አጥም ሌሂንስ ከአ ሰሰ፤ ሶር በሰ ሉብክት ጎገኔ ሌሂንስ ከኡከሰ አጠውን ሞአሱኩ። ዋአ አድላዕን፤ ብክነም ኩሩኩ። 4 እድም ዋአ አጠውን «ኡዎም» ዩክ ሉጫ ኤገርሚንስ በጋን ዩሱስክም ፍተምቤእስ አጠውኔ መቅሪ ሄኡክ አመኔም ቆጥሳ ኩሩኩ። 5 ኡህም «የሃንስ ዎአኔ ጠመቃኩ።! እሁካራም ሆፍ ቀጥ አመኔንስ ሰሰ፤ ከዕኑወ፤ ኬሰም አያን ሄኡእስ አሰም፤ ጠመቆም» ያ አጠውን ኩሩክ ሉጫ።

1:1
ሉቃ. 1:1-4
1:4
ሉቃ. 24:40
1:5
ጥ. 3:11
ጥ. 1:8
ሉቃ. 3:18
ጥ. 1:33
1:8
ጥ. 28:19
ጥ. 16:15
ሉቃ. 24:47-48
1:9
ጥ. 16:19
ሉቃ. 24:50-51
1:13
ጥ. 10:2-4
ጥ. 3:16-19
ሉቃ. 6:14-16

ዩሱስ ኢመኔ መራን ያጩክ ያሽ

አምናን ዩሱስኔ መቅሪ መት እከአ ውጥቶአ አመኔ፤ ዩሱስን «ሞላን፤ ከበ እስረኤል አድላዎ ደበታ ኡልሰሆንሄ?» ይተአ ጠዕምቶአ። 7 ዩሱስም አጠውን «አየን ዋአ እጥ መላይ እሱክ ዶሌ፤ አመኔ ሰቀክምሰን ከዕኑወን አጠውኩዮ። 8 እሁካራም ኬሰም አያን ከዕኑወ፤ ድሉሃሪ መላዩ አዕሰክክ ዩሱስክም፤ ይሁጥ ኡል ሁንደ፤ ሰማራአ ኡለ፤ ኡል ሁንደ፤ እ ብክነ ኩተክም ኬን አከክም» ዩኩ። 9 ኤክ ዎጩክሰም አጠው ሞዕሉኡይም ኢም ከኡኩ። ኡምቡዕልም አጠው አሊንስ ደጳኡኩ።

10 ዩሱስ ኢመኔ መሩካሪ እምናን ኢም ጠጥተአ ሞዕሉንም ቀዳል ኤደች ኤደዕሉኦ ሰም መንች አጠው ገደኖ፤ ኡልቶአ። 11 አጠውም አምናን «ገሊዕል ኡል መን፤ ኢመኔ ሞዕሉኡይ መህን ኡልተከኡቴ? ኩ ከዕኑወን ኢመኔ መሰሙክ ዩሱስ ሞዕሉኡይ ኢመኔ መሩክሰም ኤእሰም ደበዕል ዋርኩ» ይቶአ።

ይሁድ ቤዮኔ ሙል መንች ያዕለሙክሰ

12 ኤ ሰሰ፤ አሴአማዕን ዌዕል ዱኒንስ ዩሱስክም ከተመ ደበዕልቶአ። ኦ ዌዕል ዱን ዩሱስክም ከተሚንስ ሰአጥ ሶዕል ሉሚ መሰክ ቀጥ ጎግ ሄኡኩ። 13 አጠውም ዩሱስክም ከተመ አገክ ኤራራ ኡጄጥተም ቤዮ ኡህም ተተጽሰ ብድቃ በጠማክ ምዕን ኢመኔ ፍቶአ። ፍቶአ ኬንም ጲጥርሰቴ፤



1:18-19 ተተ. 27:3-8
1:20 ማ. 69:25 ማ. 109:8
1:22 ማተ. 31:10 ማር. 1:19 ማር. 16:19 ሉቃ. 3:21 ሉቃ. 24:51
2:1 ተተ. 23:15-21 ልዕል. 16:9-11

የሃንሰቴ፣ ያቆበቴ፣ አንድራሰቴ፣ ፍልጶቴ፣ ተማሰቴ፣ ባርቶሎሞሰቴ፣ ማትዎሰቴ፣ አልፍዮስ ቤት ያቆበቴ፣ ቶኦንግግ ስምአንቴ፣ ያቆብ ቤት ይሁደቴ ሄዕሎአ።¹⁴ አ ኪን ሁንድም መት እክአ ዮሱስ አም ማራሚ፣ ዮሱስ አባዩቶ፣ ሙሉ ሚንቶ ኤደአ ዋአ ኡንጠቶኔ ጉሩጳንቶአ።

¹⁵ መት አያም ጲጥሮስ መት ጥቤ ሰምዮ እክም አመዕናን አባዩው ለምቤኤኔ ኡላ ¹⁶ «እየባዩወ፤ ኬሰም መጣፈኔ» ዮሱስ አመዲሱክ ይሁድ ብክን ዳዊት ክልኔ እሃ ኬሰም አያን ጋሳትም ያጩክ ምሽ ዎዕምም ሀሰሰክ።¹⁷ ይሁድ ኒንኔ መቅራም ዶዕሰማ ክ አዋዶኔም እጤን ቆድ ሄኡክ።¹⁸ አ ይሁድ ሀንታርኔ ሊዱክ ዲነትኔ ኡላ ብቶ እእክ። ኤኬኤም አላላቸ ኡባ ድቀሙክሬ ጎደጵ ሙኡት ዳዱክ።¹⁹ ኤ ምሽም ዮሩሳሌሙኔ ሄዕሰም መን ሁንድም ሰቆአ። ኤ ብክን አ ኡላ አጠው ሱምኔ (አኬልዳመ) የመማ ዌሽመክ፣ ኤሀድ ይምም (ጢቅ ኡላ) ይመ።²⁰ አክም ዳዊት ጣቶክ መጣፈኔ

(አጥ ሄኡክ ቤይ ኡዱመአ አሆነ።
ኤ ኡላኔ አይም ሄኡኔ።)
አድም (አጥ አምንሰም በጠም
ሙሉ መን አኣነ) የመማ ጣፈሙክኔ።

²¹⁻²² ኤ ብክን የሃንሰ ጠመቀም ሄኡክ አመኒንሰ ክአላ ሞለን ዮሱስ አሙኔ መራቤአ አፈቤኤ ን ዎሮኔ ደበዕሰመም ሄኡክ አመን ሁንድም ኒንኔ መቅራ ሄኡክ መንክ መት መንች ዮሱስ ሴሂንሰ ክኡክሰ ኒንኔ መቅራም ኩሮነ» ዩክ።²³ ኤ ለሰኔ የሰጠሰ ቴእም ባርሰባሰ የክም ዮሴፋ፣ ማትያሳ ሰም መንች አመዕናን ሀንጫዕሎአ።²⁴⁻²⁵ አጠውም «መን ሁንድክም ዎደኛ ሰቆ ሞሰነ፤ ይሁድ አጤን ሰባክ ቤዮ መሬን ኡሩክ ቤዮኔ አሴአማንች እሃ አዋዶአሰነ ክ ለሚም መንጅንሰም አት ዶዕልቶክ አዩደአ አሁክሰ ኒን ሞእሴ» ይተአ ዋአ ኡንጥቶአ።²⁶ ኤ ለሰኔ ሰምንም ሳም አሰቶአሬ ሳም ማትያሰነ አቶኩ። ማትያሰም ቶምኔ መት አሴአማንኔ ኤጣ ጥገመክ።

ኬሰም አያን ድሉክሰ

2 ሞእ አጥ ምናደሰ ዎለበኛኔ ፍሱክሰ ቴረክም ኡጉጥ አንተይ አያምን፣ አመዕናን ሁንድም ሙጥተአ መት ቤዮኔ ሄዕሎአ። አ አንተይ አያምም ኡጉጥ አያም ሄኡክ።

¹ 1:16 «ኬሰም መጣፈኔ የመጣኩ ጠልእ ጥር ሀደዕል መጣፈኔ»
² 1:18-19 ኩ ለግም ጥገም ጲጥሮስ ዎጩክ ምሽ እሆዕን ሉቃስ ዎጩክ።

21:17-21 ሉቃ. 22:28-32

² ደገንኔም መላያም ሀምቡዕሰምስ ጉንክ ሰገር ዋራ አጠው አቶቶአ ምኔኔ ሁንድመኔም ዎዕሙክ።³ አሰባ ለሰክ ጊዕል ለበኩውም ዋራ አጠውኔ እንንቅኔም በጠንሰማ አቶሩኩይ ሞዕሎአ።⁴ ኬሰም አያን ሁንደኔም ድሉክሬ አ አያን ዎጥሱክሰ ሙሉ ሱምኔ ዎጥመ አመዶአ።

⁵ አይሁጤክ ዋእነ ገቶአ ኬን ኡል ሁንዲንሰም ዋተአ ዩሩሳሌሙኔ ሄዕሎአ።⁶ አጠውም ኤ ሰገረ መጩሰአ ሙጥቶአ። እንንቅኔም አጥ ገቅ ሱምኔ አመዕናን ዎጩኡይ መጩሰአ ማሰልቶአ።⁷ አጠውም ሉብከተ ማለልተአ «ኩ ዎጩም ኬን ሁንድም ገሊዕል ኡል መዡንሄ? ፣ኔሲ እንንቅኔም ዎንጮም ን ገቅ ሱምኔ ዎጩኡይ መጩንሰሞክ ኩክ ሀንክዶዕኔእ ምሽ? ፣ኔሴ ፋርቴኤኔ፣ ሚዴኤኔ፣ አላሚኤኔ፣ ሞሰጳታሚኤኔ፣ ይሁጥ ኡላኔ፣ ቀጳዶቄኤኔ፣ ጳንጤኤኔ፣ እሰዩ፣¹⁰ ፍርጊኤኔ፣ ጵምፍልዩ፣ ግብጤ፣ ቃሪና የክም ኡል ገደኛኔ የክ ሊብዩኔ ሄዕኛም ኬን የምኔ። አድም እርዕም ክተመኔ ሄዕኛም አይሁዲ፣ አይሁጥ አመዕነቶኔ ደበዕልትም ኬን የምኔ።¹¹ ቀርጤሰ የክም ኡላኔ፣ አረባኔ ሄዕኛም ኬንም የምኔ። ኔሴ እንንቅኔም ዋእክ መላያም በጠ ገሃንኔ እንንቅ ሱምኔም ኩቱኡይ መጩንሰሙሰ» ይቶአ።¹² ኤ ብክን አጠው ሁንድም ማለልተአ መል ብኡክሬ አጠውንአ አጠውም «ኩክ መሩው?» የቀንቶአ።¹³ አሁክሬም ሙሉ ኬን «ዎይዕን ድቃሰ እገአ ድምብተኡቴቴ» ይተአ ናጮአ።

¹⁴ አሁክሬም ጲጥሮስ ቶምኔ መት አሴአማንኔ መቅራም ኡላ ሰገረ አማአ ምናደብነ ክድ ዩክ፤ «ይሁጥ ኡል መኒ፣ ዩሩሳሌሙኔ ሄዕለክም መኒ ሁንድም አን ዎጩም ምሽ ቆሰተክአ መጩሴኔ። ኩ ምሽ ክዕትውነ ሰአማክሀን አሆነ።¹⁵ ክዕትውነ ሰባእሰኔ ኩ መን አጋ ድምብተዮ፤ መሸክአምም ከሰ ኡል ሰዱካኒንሰ ሰሰ ሰአት ጠሴኤ።¹⁶ አሁክሬም ኩክ ዋአ አጥ ሰገረ ኩራንች ዮኤል ክልኔ እሃ

¹⁷ (ለሳንች ዶሴኔ ክድ አሰም።

ማሪ ኤደኡክ ኬኛኔ ሁንደኔም
ኢክ ኬሰም አያን ድሊሰም።
ክዕትውክ አሰ ጎኒ፣ ለንዲ አ ሰገረ ኩተም።
ክዕትውክ ሀርደአ ኬንም ካልተ ሞዕላም።
ክዕትውክ ሉመንም ሀቃዌእክ።

¹⁸ ኤየ፤ ሀንቅንም ኤ አመኔ ኢነ አዋደም ኬኛኔ ጎኔ፣ ሚንቶኔ ኢክ ኬሰም አያን ድሊሰም። አጠውም እ ሰገረ ኩተም።

21:23 ጥቅ. 27:35 ጥር. 15:24 ሉቃ. 23:33 ያግ. 19:18

18-20 ሞሰን ዋርክ ለአማካኝ

መላዎም በሊንሳ ጋሳ ሆናን እ.መኔኔም ማሰልሰሶክ ሉው፤ ዎርን ኡሰኔም መሬኤ ሞአሶም። ጢጊ፣ ጊሪ፣ ኡምቡዕልዕናእ ውራሪ አሆኑ። ኤሊንቸ ተንሶኮ። አገንም ጢጊኔ ደበዕሉኩ።

21 ሞላንክ ሱመ ዌሾክ ኬን ሁንድም ገቶኮ) ያ ምጩክ ምሽ።

21:24 ጥቅ. 28:5-6 ጥር. 16:16 ሉቃ. 24:15

21:25-28 ጥቅ. 16:18-11

21:30 2 ሉቃ. 7:12-13 ጥቅ. 132:11

22 እስረኤል ምናደበ፤ ከ ምሽ መጨረሻ። ዋእ መሳዎም በጠ፣ ማሰልሰሶክ ሉቃ፣ መሬኤ ክዕኑው ለምቤኤኔ እጥ ኮልኔ እሳ ክዕኑውን ለእሱክ መንቾ አህም ናዝሬጥ ዩሱሰ ክዕኑው ገግም ለቀከም። 23 ኤ ዩሱሰ ዋእ ሰዋ ጉድሱክ ሰውትኔ፣ ጋስም እጤነ ዮክ ለቸኔ ክዕኑውን ኡዉካሪ እጦ ጆር መን አንገኔ ሰቀለማ ሌሆእሰ እሰተኮኦ። 24 እሁካሬም እጦ ሌህ ካኤነ ጠኖቤእ ብከነ ሌህክ መላዩ ዋእ እጤንሰ ሆራ ሌሂንሰ ከእሱኩ።

25 ዳዊትም ዩሱሰ ብከነ

ሳን እ ዋእ ሁንድ አመኔም እ እሳኔኔ ሞአሙለ፤

እጥም ኢገኔ መቅሬ ዮክ ብከነ ካአምጥዮ።

26 ኤ ብከነ እን ሉብከተ ሊረገጥም።

ምጩሙይም ሊረገገኔ ምጩም።

ኤሀኒንሰም ሉጳ እን ሶጥ ኤርመ ስጤሙይ ሄአም።

27 መሸከአምም እት እ ፎሪ

ሌሁክ መን ሄኦክ ቤዮኔ ኡቶዮ።

ኪነ እንን እሁኮከም ሸጥነ ኡቶዮ።

28 አት ኢነ ሄቸኔ መሶክ ጎን ሞአሳቶ።

እድም እት ኢገኔ መቅር አህም

ኤሴ ሉብከተ ሊረገሶኮ) ዩኮ።

29 እየባዌ፤ ገግን ዳዊት ሌሁከሳ፣ ሞመሙከሳ፣ እጥ ዋምም ከበል አፈቤኤ ን ቤዮኔ ዮእሳ አን ክዕኑውን ሚክሳ ኩርጥ።

30 ዳዊት ዋእ ሰገረ ኩራንቸ ሄኡክ ብከነ ዋእ እጥ ዘሪንሰ መት መንቾ እጥ እድሰዕን በርጩመኔ አፋሴነ እጤነ ህድኡከሰ ሰኦ ሄኡኮ። 31 ኤ ብከነ ዋእ ዩዕሳኮ ከርሰቶሰ

32 2:27 አይሁጥ መን «መን ለሃ ለሰጊ ፎር ህዌ፣ ሄሊ በእ ቤዮ ሙርኮ» ይተም። ኤ ቤዮም «ሰኦኦ» ይተም። ለክ እድጥ ህድደሰኔ «ሌሁክ መን ሄኦክ ቤዮ» የመገኩ።

21:34-35 ጥቅ. 110:1

21:44 ለጳ. 41:32-35

ሌሁክ መን ሄኦክ ቤዮኔ ገቶቤእሳ፣ እጥ ማርም ሸምቤእሳ ጋሳትም ለኦ ሌሂንሰ ከእኦኮ ኩሩኮ። 32 ኤ ዩሱሰ ዋእ ሌሂንሰ ከእሳኮ። ኤ ምሽንም ኔሴ ሁንድም ነቃሾው። 33 ኤ ብከነ ዩሱሰ ዋእ መከኔ ሉምብኔ አፋርም፤ ዋእ ኡምዋ ዩክ ኪሰም አያነ አእም፤ ከ ሞዕለከምካ፣ መጨረሻምካ እሰሰ። 34-35 ዳዊት ኢመኔ ፍሩኮዮ። እሁካሬም እጥ

(ዋእ እ ሞላንክ ከ ዲነኦ

ከ ሉኪንሰ ዎርን እሴምቤእ

እ መክ ኮሎኔ አፋሪ ያኮ)

ያ ዩሱሰ ብከነ ምጩኮ።

36 ኤ ብከነ ከ ክዕኑው ሰቀለተኮእ ዩሱሰ ዋእ ሞላና፣ እጥ ዩዕላኮህኔ እሱክሰ እስረኤል ምናደብ ሁንድም ቆሰተከኦ ለቄሄ» ዩኮ።

37 መንም ኤከ መጨረሻ አመኔኔ እጠውክ ምደን

ክሙካሪ ጳጥርሰና፣ ዩሱሰ እሴኡከ ሙል ኪንና «ንየባዌ፤ መሀ እሰና?» ይቶኦ። 38 ጳጥርሰም እጠውኔ

ደበራ «ክዕኑውከ ባጢል ኡረሞእስከ አነንቸም ባጢሉ ቤራ ይተከኦ ዩሱሰ ከርሰቶሰ ሱም፤ ጠመቀሚሄ። ኪሰም አያዕን

ኡውንቸም አዕለከም። 39 መሸከአምም ዋእ ኡምዋ ዩክ ሶጥ ኤርም እጥ ኮሎኔ ዌሾክ ኪንነ አዩነም ክዕኑውና፣ ክዕኑው

እሰና፣ ዋእ ኤርሚንሰ ቄዕልቶእ ኪንና ሁንድነቴሚ» ዩኮ። 40 እድም ሉብከት ሙል ምሽኔም ቆጥሳ ኩራ «ከ ቦቅ ቀረገኛንሰ ክዕኑው ገን ገትጢሄ» ያ ሰጉኮ። 41 ኤ ብከነ ኤ

በል ስሰ ኩመ እከም ቀጥ መን እጥ ምሽ አዕለኦ ጠመቀንተኦ አመዕናን ጥገኔ ኤጥቶኦ። 42 ኦ ኤጥቶእ ኪንም ዩሱሰ

አሴኡከ ኪን ሉሰስም ሉሰሸና፣ መቲዮምና፣ መቲዮዕም እቸና፣ ዋእ ኡንጥምና እጠው ገን ህግሰኦ ኡውቶኦ።

አመዕናን ህንክዶእ ሄቸ ሄዕሉደኤ

43 ሉብከት ማሰልሰሶክ ሉቃ፣ እገኔ ዩሱሰ አሴኡ ኪዕን ኮልኔ እህም ሄኡከ ብከነ መን ሁንድም በዱኮ። 44 አመዕንቶእ

ኪን ሁንድም መቲዮምኔ ሄዕለም ሄዕሉኦ። እጠውነ ዮክ ሉው ሁንድም መቅዕለን ሄኡኮ። 45 እጠውነ ዮክ ሉው ሁንደም

ብቴሱኡይ አዩነም ሀስሶእስኔ በጠንሰተም ሄዕሉኦ። 46 እድም በል ሁንደም መት እከኦ ዋእ ምኔ፤ መተም ሄዕሉኦ። እጠው

ምኔሚም ሁርባተ ደናም ምደንኔ ሲረገጉኡይ መት እከኦ እተም ሄዕሉኦ። 47 ዋኦም ገለጥተም ሄዕሉኦ። እድም መን

3:13
ጳጳ 3:15
3:14
ጥጥ. 27:15-23
ጥር. 15:6-14
ሉቃ. 23:13-23
ጥጥ. 19:12-15

ሁንድም አጡው ኤር መን አኮላስ ያዉም ሄኡኮ። ሞላንም አመዕና ገቱኮ ኪና በልነ በልነ አጡውኔ ኤደም ሄኡኮ።

ሺሃኮ መንች ፈዩኡክሰ

3 ስመት በለ ጲጥሮሲ፣ ዮሃንሲ ሆንሰ ስለተኔ ዋእ ኡንጠከም አመኔኔ ዋእ ምኔ መተም ሄዕሉኡ። ፊዋእ ምዕን ጎጫኔም «ደናሞ» የከም ጎጭ ሄኡኮ። ቀረመካኒንስ ክላሳ ሺሃኮ መት መንች ዋእ ምኔ ኣጎ መኒንሰ ተሰቦኣ ኡንጠቆኣሰነ በልነ በልነ አየከኣ ኤበከኣ ኤኪኤ ድሰከም ሄኣኮኣ። ፊዋእ መንችም ጲጥሮሲ፣ ዮሃንሲ ዋእ ምኔ ኣኒነ ዋተኡይ ሞኣ ተሰቦኣ ኡውተምሰነ ኡንጠኮኮ። ፊዋእ ጲጥሮሲም ዮሃንሲኔ መቅሬም እጦ ጡጣ ሞኣ «ኔሴ ሞኤ!» ዩካሬ ፊዋእ ሺሁከ መንችም አሁከ ሉወ ኡውተም ያ እጡወ ጡጣ ሞኡኮ። ፊዋእ ሁካሬም ጲጥሮሲ «ኣነ ዎርቂ፣ ብሪ ቤኤ። ኣነ ዮከ ሉወ ኪነ ኡዎሞ። ናዝሬጥ ዩሱስ ክርሰቶስ ሱምኔ ከዕለ ታኪኤ» ያ ገመክ ኣንገ አመዳ ክኣሱካሬ ኤ እመንችም ኤ መንችክ ሉኪ፣ ሞጎሌኢ ቆጡኮ። ፊዋእ ገለጡኩይ አጡውኔ መቅሬም ዋእ ምኔ ኣጉኮ። ፊዋእ ሁንድም ኣ ሺህ መንች ታኪኡኩይ፣ ዋእ ገለጡኩይ ፊዋእ ሞዕላለ ተሰቦኣ ኡንጠቆኣ ዋእ ምዕናኖኔ «ደናም ጎጫ» የከም ቤዮኔ አፉሪ ሄኡከ መንች እሁከሰ ለቀኣ ኤ እጦኔ አሁከ ዎሽኔ ሉበከተ ማለልቶኣ።

ዩሱስ ብከነ ጲጥሮሲ ዎጫክሰ

11 ኣ ፈዩኡከ መንች ጲጥሮሲንሲ፣ ዮሃንሲንሲ ኣንገ እሆሞኖ ያ ሄኡኩይም መን ሁንድም መት እሃ ማለሉኩይ «ደበዕለመከም ስለምን ጎጫ» የከም ቤዮ እጡው ቤዮ ገሩኮ። ፊዋእ ጲጥሮሲ ኤከ ሞኡከ አመኔኔ ምናደብነ «እስረኤዕል ምናደብ፣ ከናኔ መሀነ ማለልተከመላ? ን መላይኔ ከ መንች ታኪንሱማንስ ቱኣም ዋእ ኣለጊኔ ኤር መን ኣንኩም ብከነ ከ መንች ታኪኣኣስ እስኩማንስ መሀነ ኔሴ ሞዕላለመላ? ፊዋእ ኣየዳንች ዩሱስ ጵላጦሰነ ከዕኩው ህግሰከኣ ኡውተኮኣሬ ጵላጦሰ ፈተኪነ እሁከ አመኔኔ ኣጥ እለጊኔም ለገኮኣከ ኣብረሃምና፣ ይሳቅና፣ ያቆብና፣ ንዩናእና ዋእ ሉንሱኮ። ፊዋእ ሁካሬም ከዕኩው ዋእ ኣንገ እሃኮ ሙጫሬ ለገኮኣ መነ ሹከ መንች ፈተኮኣሰነ ጵላጦሰ ጠዕምተኮኣ። ፊዋእ

3:22
ሉቃ 18:15:18
3:23
ሉቃ 18:18
3:25
ጳጳ. 22:18

ኡዎኮከ ሽተኮኣሬ ዋእ እጦ ሴሂንሰ ከእሱከሰነ ኔሴ ነቃሹው። ፊዋእ ሺሁከ መንች ከዕኩው ሞዕላለመካ፣ ለቀከሞካ ዩሱሰኔ አመዕንም ቆጥሳኮ። ከ መንች ከዕኩው ሁንድ ኣለጊኔም ቶላኣ ፈዩሱኮከ እጦኔ አመዕንመ» ዩኮ። ፊዋእ ሁንድም ጲጥሮሲ «ከበደም እየባዩወ፤ ከዕኩውም ከዕኩው ገሳዕንሰም ዩሱሰኔ እስተኮኣ ሉወ ለቸ ሆንግኔ እስተኮኣስ ኣን ለእም። ፊዋእ ሁካሬም ዋእ ኣጥ ሰገረ ኩራን ሁንድ ኮልኔም እሃ ኣጥ ዩዕሉከ ዩሱሰ ህውም ህለሰእሰ ጋሳትም ኩሩከ ዎሽ ዎንሻኮ። ፊዋእ ብከነ ከዕኩውከ ባጢሉ ዋእ ኡርኣሰነ ባጢሉ ቢራ ይተከኣ ደበዕሌሄ። ባጢሊንሰ ደበዕልተኮኣለሰ ዋእ ከዕኩው ጉላ ማሴኣከ በል ዎርኮ። ፊዋእ ከዕኩውነ ዋእ ዩዕሉከ ዩሱሰ ክርሰቶሰም ኣሴኣኮ። ፊዋእ ኣጥ ሰገረ ኩቶነ ኣንገ እሱከ ኪዕን ኮልኔ እሃ ጋሳትም ዎጫክሰም ሁንድም ሉቶም ሃሪች እሴቤኣ ኣረቤኤ ዩሱሰ ኣመኔኔ አፉርም ህለሰኮ። ፊዋእ ሙሴኤም (ሞላን) ዋእ ከዕኩው ኣባዩው ለምቤኢንሰ ኣጥ ሰገረ ኩራንች ኤሴ ከኣሱከሰም። ከዕኩውነ ከእሱኮ። ኣጥ ዎርኮከ ሉው ሁንድም መጫሴሄ። ፊዋእ ዋእ ሰገረ ኩራንች ዎርኮከ ዎሽ መጫሴሴኮ ኣይም ምናደቂ ለምቤኢንሰ ብኣነ» ዩኮ። ፊዋእ ሳሙኤሊ፣ ፊዋእ ሳሙኤሊንሰ ለሰጊ ከዕሉኣ ኪኔ ዋእ ሰገረ ኩራን ሁንድም ከ ዩል ብከነ ዎርኮኣኮ። ፊዋእ ከዕኩው ሁንድም ዋእ ኣብረሃምና (ከ ዘሪንሰ ቀረሞሃንኔ ኡለኔ ዮከ ምናደብ ሁንድም ማሴኣም) ያ ከዕኩው ኣኖኣኔ ኣጉከ ህድዕል ኣሶ፣ ዋእ ሰገረ ኩራዕን ኣሶ። ፊዋእ ከዕኩው ሁንድም ሙል ኪኒንሰ ጋሳ ቦቆሚንሰ ደበራ ማሴኤነ ኣዋዳንች ከኣሳ ከዕኩው ቤዮ ኣሴኣኮ» ዩኮ።

ጲጥሮሲ፣ ዮሃንሲ ዱምች ኣለጊኔ ህንጭቶኣስ

4 ጲጥሮሲ፣ ዮሃንሲ መንገ ዎርኮከም ቁሱዊ፣ ዋእ ምዕን ኤጊሪና አጃጃንቺ፣ ሰዱቃዊኡዊ ነደደኣ ዋተኣ ጲጥሮሲ፣ ዮሃንሲ መነ ሉሰሰኣ ብከና፣ ዩሱሰ ሴሂንሰ ክኡከሰ ኩርምኔ ለሂንሰ ከች ዮኣስ ኣለላቶኣ ብከና ቁቆኣ። ፊዋእ ሁንድም ለሞም አመደኣ ከዕለኣ ሂማ ሄኡከ ብከነ ኡል ሶዴቤኤ ከረጥ ምኔኔ ኣግሶኣ። ፊዋእ ሁካሬም ጲጥሮሲ፣ ዮሃንሲ ኩቶኣ ዎሽ መጫሴኣ ኪዕኔከ ሉበከት ኪን አመዕንቶኣ። አመዕኩ መን ጎን ጠሴኣ ኣንት ኩም አሁኮ። ፊዋእ 3:22 «ኣሴ ከኣሱከሰም» ዮ ሰገረ «ኣሁንድኣኮ» ደመም ኣኒነ ጠናኮ።

4:11
ጳ. 118:22

፮ ለዕም በልን እይሁጥ ገሳጊ፣ ሎሙጊ፣ ሙሴእ ሲረ ሎሰሳጊ ፩ ሎብ ቄሰች ሄኡክ ሃነእ፤ ፮፻ ቀያፍ፤ ኤ ሎብ ቄሰች ሞሊገሰ የሃንሰ፤ አለከሳንድርሰ፤ ገቶእ እበርሰ ሁንድ፤ ሚ መት እክእ ዩሩሳሌሙ፤ ውጥቶአ፤ ገአጡውም ጲጥርሳ፤ የሃንሰ እጡው ሰምቤኤ ኡልሰአ «ክክ እስተክሞክ መሀ መላይ፤ ቴአም አይ ኡዉክ መላይ፤ ቴ?» ይተአ ጠዕምቶአ፤ ፩ ኤ ለሰጊ ጲጥርሰ፤ ኪሰም እያን ድሉካሬ እጡውን «ምናደድ ገሳና መጠራጠ፤ አድም ሎሙገም መጠራጠ፤ ፩ ክ ሺሁክ መንቻ፤ እሁክ ኤር ሎው ብክን ኩ መንቻ መሀ፤ ፩ ዩሉክደኤ ክበለ ኔሴ ጠዕምተክእሰሴንሰ ፩ ኩ ምሽ ክዕውና፤ እስረኤል ምናደብና ሁንድንም ሰአማኩሀን እሆነ፤ ኩ መንቻ ፈዩአ ክእ ክዕው እሰጊ፤ ኡሉክክ ክዕው ሰቀልተክክ ሽተክካሬ ዋእ ሴሂንሰ ክእሉክ ናዛሬጥ ዩሱሰ ሱም፤ ቴ፤ እጥ ፈዩአ ክእ ክዕው እሰጊ፤ ኡሉክክ እጠ፤ ቴ፤ ፩ ኪሰም መጣፈ፤ ፩ ም፤ በጠም ኪን እዋዶዶ ይተአ ኡንጅቶአ ክንቻ ሁንድንሰም ሎብክተ አዋዶ ክንቻ እሁክ) የመማ ጣፈመክክ ኤ ዩሱሰ ብክን፤ ፩ ፩ እጥ ሱም፤ ገንቶምሰን ኒን ዋእ ኡዉክክ ጠሴእ ዩሱሰ፤ ፩ ሀንቅንም ኔሴ ገትሰእሰን ክ ኡሰ፤ መን ሰምቤኤንሰ ኡውመክክ እጠንሰ በጋን መትም ቤኤ» ዩክ።

፬ ጲጥርሰ፤ የሃንሰ እግተአ ምጫሰ እጡው ሞዕሉአ አመ፤ ሎብክተ ሎሰቤእ ኮረእ መን እክእሰ ሰቀአ ማለልቶአ፤ ፩ ዩሱሰ፤ መቅሬ ሄዕሎእሰም ቆሰቶአ፤ ፩ እሁካሬም አ ፈዩአክ መንቻ ጲጥርሰ፤ የሃንሰ፤ መቅሬም ኡላክ ሞዕሉአ እጡው፤ ብዶአ ፍሰተአ ምጫም ሉቾ ሆንአ፤ ፩ ኤ ብክን ጲጥርሰ፤ የሃንሰ ዲምቻ ለምቤኤንሰ ላእተምሰን እጃጅእ ክዕለአ አሴንእ አሴም ፩ «ክ መን መሀ እሰና? መሽክአምም እጡው ክል፤ እስመክ ማለልሲሳክ አገን ዩሩሳሌሙ፤ ሄኡክ መን ሁንድንም ሰእመክ ብክን ሰንጊን ጠናሞ፤ ፩ ፩ እሁካሬም ኩ ምሽ ክንጊሰ ሉጳ መንን ለእምቤእሰን ዩሱሰ ሱም፤ ለዕማጊ ምጫምቤእሰ ቆጥንሰ እጃንጅን» ይተአ እረንቶአ፤ ፩ ኤ ብክን ጲጥርሰ፤ የሃንሰ እጡው ቤዮ ዌሽእ ዩሱሰ ሱም፤ ሆሬም ምጫምቤእሰ ቴእም ሎሰሰምቤእሰ እጃጅአ፤ ፩ እሁካሬም ጲጥርሰ፤

፩ 4:6 ኤ አመ፤ ሃነእ ሎብ ቄሰች እሆን እጥ ሰንድቻ አርእ ሄኡክ ቀያፍ ሎብ ቄሰች ሄኡክ።
፩ 4:13 ጲጥርሰ፤ የሃንሰ ሙሉ እይሁጥ እሰም እነባባ፤ ጣፍጣ ሰቀም ሄዕሎእ፤ እሁካሬም እጡው ሎሰቤክ ሙሉ ሰዕል ሎሰሰግ ተጠ። እጡው ግለልቶአክ ኤ ብክን፤

4:24
ሉዩ 20:11
ህ. 9:6
ጳ. 146:6
4:25-26
ጳ. 21:1-2
4:27
ጳ. 27:1-2
ጳ. 16:1
ሉዩ 23:1
ሉዩ 23:7-11
ጳ. 18:28-29
4:32
ሉዩ 21:44-45

የሃንሰ ደበተአ «ዋእክ መጠራጠ፤ ገሰ ክዕውክ መጠራጠም ሀንቅደኤ ሁናአ ዋእ እሰጊ፤ ፈረደሄ፤ ፩ ኔሴ ሞዕትሞክ፤ ሙጠንሱጥክ ምንጭም በጋን ጨው፤ ጠናሞ፤ ይቶአ፤ ፩ 21-22 አ ማሰልሲሰክ ፈዩአክ መንቻ ቀረመክንጊሰ ሰር ሂንጅንሰ ሎጳ ሄኡክ ብክን መን ሁንድም ኤ እሁክ ምሽን ዋእ ገለጠም ሄኡክ፤ ኤ ብክን ጲጥርሰ፤ የሃንሰ ቀጠሰም ጎን ሆንአ አድ ምጫምቤእሰ ኤደእ ቆጥሰአ እጃጅእ መቶን ኡቶአ፤

ሀው አፋካሬ አመዕናን ዋእ ኡንጥቶእሰ

፮ ጲጥርሰ፤ የሃንሰ ትረንቶአ አመ፤ ኤ እጡው ቤሹው ቤዮ መተአ ቄሰ አምንሳጊ፤ ሎሙጊ እጡውን ይቶአ ሎው ኩቶአ፤ ፩ እጡው ቤሹውም ኤክ መጠራጠእ አመ፤ መት እክእ ሰገረ አ.ማሰለአ «አመ፤፤ ኡላ፤ ምእ፤ እጡው፤ ዮክ ሉዋ ቆጭታቶ ሁንደም ጠንቶ ሞለን ዋእ፤ ፩ ኪሰም እያዕን ክል፤ እክ ኪን አዋዳንቻ ገዋን ዳዊት ሱም፤ (ዋእ ሰቀምቤእ ምናደብ መሀን ቁቆአ? ምናደብም አዋድቤእ ሎው መሀን ሰውቶአ? ፩ ኡል አድሎዊ፤ ገሳጊ መት እክአ ዋእ፤ ዋእ ዶዕሉካና፤ ክዕሎክክ) ይታና፤ ፩ ሀንቅንም ክ ክተመ፤ አድል ሄርድሲ፤ ገሳንቻ ጲንጠናዌክቻ ጽላጠሲ ዋእ ሰቀምቤእ ምናደብ፤ እስረኤል ምናደብ፤ መቅሬም መት እክአ አት ዶዕልታና፤ እህም ኪን እነን እሁክ አዋዳንቻ ዩሱሰ፤ ክዕሎክክ፤ ፩ ክዕሎክክም አት ጋሰታህም ክ መላይ፤ ክ ሰውት፤ ጉድሰት ሰውቴ እስቴንቴ፤ ፩ ክበደም ዋእ፤ እጡው ሽዕሰንቶእሰ ሞዕላ ክ አዋዳን በድቶዕን እግተአ ክ ሰገረ ምጫምሰ እሴ፤ ፩ አድም ኪን እነን እሁክ ክ አዋዳንቻ ዩሱሰ ሱም፤ ፈዩሲና፤ ማሰልሲሰክ አገን እስቴና ክ እንገ ብድታኤ» ይተአ ኡንጥቶአ፤ ፩ ኤህድ ይተአ ዋእ ኡንጥተአ ሰሰጊ እጡው መት እክአ ሙጥተአ ሄዕሎአ ምን ሄኪኡክ፤ ሁንደንም ኪሰም እያን ድሉካሬ በድቶዕን እገም፤ ዋእ ሰገረ ኩርመ አመዶአ።

አመዕናን እጡው አመጠ መቅዕሰን አስቶእሰ

፮ አመዕክ ኪን ሁንድንም ኤ አመ፤ መት ቲሪ፤ መት ምደጊ ሄኡክ፤ እጡውን ዮክ ሎው ሁንድም መቅዕሰን ሄኡክ ዲጋን «አሀ፤» የከም ሎው መዕሎችም ሄኡክ፤ ፩ ዩሱሰ

እርሱክ ኪንም ሞላን ለሂንሰ ክሉክሰ ሱባክት ማለልሲሳክ አገንው እስቲሉይ ነቀሰም ሄዕሉአ። ዋእክ ሱባክት ኤርምም እጡውኔ ሄኡኩ። ³⁴⁻³⁵ ሱባክት መን እጡው ገቅ ኡላ፣ ምኒ ብቲሱኡይ ኤ ብቲሶላ ዲነቲ ዩሱሰ እርሱክ ኪንን ኡውተማሬ እዩነም ሀሰሶክ ቀጠ በጠንሰክም ሄእኮአ። እጡው ለምቤኤኔ ሀዋንች መትም ሄኡኩ።

³⁶⁻³⁷ ኤእሰም ዩሱሰ እርሱክ ኪን ባርነባሰ ይተላ ዌሸም ሄዕሉእ ዮሴሬ የከም መንች ለዌእ ሞልክ ሄኡኩ። ዮሴፍም እጥ ኡሰ ብቲሳ ክእ ብቲሱክ ዲነቲ ኤባ ዩሱሰ እርሱክ ኪንን ኡውኩ። እጥም ምእ ለምቤኤኔ ዮክ ቆጵርሰ የከም ኡለን ሄኡኩ። ባርነባሰ ይም ቆጥሳንች ይመ።

5 ¹ መት ሀናንዮ የከም መንችም ሰጲረ የመንተም እጥ ሚንትቸኔ መቅረም ኡለ ብቲሱኩ። ² እጥ ሚንትቸኔ እዕሰማ ኤ ብቲሱክ ዲነጤክ መት ቀጠ ገትሳ መት ቀጠመ ኤሳ ዩሱሰ እርሱክ ኪንን ኡውኩ። ³ እሁካሬም ጲጥርሰ «ሀናንዮ፣ ኡለ ብቲሱት ዲነጤክ መት ቀጠ ገትሳ ኪሰም እያነኔ ቆጵንቶእሰነ ክ ምደኖኔ ሸጣንች መሀነ አግሰቶ? ⁴ ብቲሱሚነ እለኔን ክ ገቀን ሄኡኩኮን? ብቲሱማ ለሰግዶ ዲነቶም ኪሀን ሄኡኩኮን? ክደዕኔእ ምሸ ክ ምደኖኔ መሀነ ሰውትቶ? እት ቆጵንትቶክ ዋእኔቲ ሰጋን መነኔዮ» ዩኩ። ⁵⁻⁶ ሀናንዮ ኤክ መጠሱክ እመኔኔ ኡሳ ሴሁኩ። ምራዱውም ክዕለእ ኪሬንተእ እይተእ መስተእ ዋምቶአ። ኤክ መጠሱእ መን ሁንድም በድቶአ።

⁷ ሰሰ ሰኣቲንሰ ለሰኔ ኤ እሁክ ምሸ ለቆቤእ ሀናንዮ ሚንትቸ ዋቶአ። ⁸ ጲጥርሰ እሴም «ታ ሁኖአ ኩሬ፤ ኡለ ብቲሱኮኣክ ክ ቀጥ ዲነትነቲን?» ዩኩ። እሴም ደበተእ «ኤየ፣ ክ ቀጥነቲ» ይቶአ። ⁹ እሁካሬም ጲጥርሰ እሴነ «ዋእ እያነ ኪንተኪነ ሀንክድ ኢተንተኮአ? እኖአ ክ እርእ ዋምቶአ ኪን ኡዕሉመኔቲ። ክ ሴሸም እይተእ መስተም» ዩኩ። ¹⁰ ኤ ለመንችም ሰጲረ ጲጥርሰ ሱክ ገደኖኔ ኡበእ ሴቶኣሬ እሰ እርእ ዋምቶእ ምራዱው ኣገእ ሴቶእሰ ሞዕለእ እይተእ መስተእ እሰ እርእ ገደኖኔም ዋምቶአ። ¹¹ አመዕኖኔ፣ ኤክ መጠሱእ ኪኔ ሁንድም ሱባክት በድቶአ።

አርሱን ዱት ማለልሲሳክ አገን እስቶእሰ

¹² ኤ ለመኔ ዩሱሰ እርሱክ ኪን ምናደጵ ለምቤኤኔ ሱባክት እገኖ፣ ማለልሲሳክ ሱቀ እስቶአ። እጡው ሁንድም መት እከእ «ደበዕለመክም ሰሰምን ጎጫ» የከም

ቤዮኔ ሄዕሉአ። ¹³ ምናደብ እጡው ሱባክት ሱንሰም ሄኡኩ ሰጋን እጡውኔ መት እሄነ እገም ሄኡኩ። ¹⁴ እሀን በጋን ሞላነኔ አመዕነክ ሚንትኪ፣ ጎዕኔኪ ጥግ ኤራዕላኒንሰ ሱጵ ኤጡኩይ መፍኩ። ¹⁵ ኤ እሀም ሄኡኩ ሱው ብክነ ጲጥርሰ ሀጉኩይ እጤክ ሀዋንክንም ኡሳ ሬዩሶእሰነ ጀባኖ እየከእ ኤበከእ ጎንኔ አረኡውኔ፣ ጅቡውኔ ኢንሲሰክም ሄእኮአ። ¹⁶ እድም ዩሩሳሌዕም ኩሱሌተኔ ዮክ ክተመዊንሰ ጀባኖ፣ ሀሰሰ ለመዳ ሀም ኪኖ መን እመዳ ዋራ ውጠም ሄኡኩ። እ ኪን ሁንድም ሬዩእም ሄኡኩ።

አመዕኖኖኔ ሀው እፉክሰ

¹⁷ ሁንዲንሰ ሱባ ቂሰቺ፣ እጤኔ መቅረ መት እከእ ሄዕሉእ ሰዱቃዌኡዊ ዩሱሰ እርሱክ ኪኖኔ ቶእችተአ ክዕሉአ። ¹⁸ ኤ ብክነ ዩሱሰ እርሱክ ኪኖ አመደእ ክረጥ ምኔ አግሶአ። ¹⁹ እሁካሬም ዋእ አርሱንች ሂኖኖ ክረጥ ምዕኔክ ጎጫ ርቃእ እጡው ፍሱኩ። ²⁰ ፍሳ ክእ «መሌሄ፣ ዋእ ምኔኔ ኡልተከእ ምናደብነ ሄች ሰገረ ኩሴሄ» ዩኩ። ²¹ እጡውም ኤክ መጠሱእ ደረም ዋእ ምኔ አገእ ሱሰሶአ።

ኤ እመኔኔ ሱባ ቂሰቺ፣ እጤኔ መቅረ ሄዕሉእ ኪኔ ዋተእ እሰረኤዕል ሱመንክ ዱምች ዳነው ዌሸእ ዩሱሰ እርሱክ ኪኖ ክረጥ ምኔንሰ ምተምሰነ መነ እሴዕሉአ። ²² እሁካሬም ምቲነ መቶእ ምታደር ክረጥ ምኔ አረእ እጡው ሆንአ። ²³ ደበዕልተእ ዋተእ «ክረጥ ምዕን ጎጭ ቆጣልሰ ጡረማኮኮካ፣ ኤጊራንም ጎጫኔ ኡልቶእኮካ ሞዕነም። እሁካሬም ኡዕሱመ ርቃዕነም እመኔኔ ምዕን ምርኔ መትም ሄኡኩ።» ይተእ ኩቶአ። ²⁴ ዋእ ምኔ ኤጊር ኪኖ እጃጃንቺ፣ ቂሰ እምንሳኒ ኤ ምሸ መጠሱእ እመኔኔ «ኩክ መፍው!» ይተእ ዩሱሰ እርሱክ ኪዕን ብክነ ማለልተእ መል ብኡኩ። ²⁵ መል ብእ ሄዕሉንም መት መንች ዋራ «ክረጥ ምኔኔ ክተከእ መን ዋእ ምኔኔ ኡልተእ ምናደብ ሱሰሰሙለ» ያ ኩቶኩ። ²⁶ ኩቶኩ እመኔኔ ዋእ ምዕን ኤጊራኖ እጃጃንች እጥ ምታደርኔም መራ ምፍኩ። እሁካሬም መን እጡው ክንኔ እጵሶሃንነ በድቶአ ብክነ ዩሱሰ እርሱክ ኪኖ ምቶእክ መላይዮ።

²⁷ ምተእ ክዕለእ ዱምች ዳነው እሰኔኔ ኡልሶኣሬ ቂሰ እምንሳንች ²⁸ «ዩሱሰ ሱምኔ ምጫክምቤእሰ ቆጥንሳ ኩሳ ሄዕነሞኖንሄ? እሁካሬም ክዕነው ዩሩሳሌመኔ ዮክ መን ሁንደም ሱሰሰኮኣኩ። እጥ ጤ? ኔሴኔ ኤበኪነቲኖንሄ?»

5:28
ገጽ 27:25



5:30
ሌዕል 21:22-23

ያ ጠዕሙት። ²⁸እሁካሬም ጳጥሮሲ፣ እጤኔ መቅሪ እሴእንቶአ ኬኔ «ኔሴ መንገድ እጃጀንቸንሰ ዋእነ እጃጀንቸ ሀሰሰኮ። ²⁹ክዕኑው ዩሱሳ ሀቀኔ ሰቀልተክአ ሽተኮአሬ ገዩናእ ዋእ ሴሂንሰ ክአላኮ። ³⁰ኦድም እሰረኤላ ባጢሊንላ ደበሮእሰና፣ እጡው ባጢሎ ኡሮእሰና አዎንሳንቸ፣ ገትሳንቸ እሳ ሉንሳ አጥ መክ ኮሎኔ አቆላኮ። ³¹ከ ምሽገም ኔሴ፣ ዋእ እጤነ እጃጀንተም ኬንነ ኡዉክ ኬሰም እያኒ ነቃሹው» ይቶአ። ³²ዱምች ዳኑው ኤክ መጠራሰእ እመኔኔ ነደደአ ዩሱሳ አሴኡክ ኬና ሽቲነ ሀሰእ። ³³እሁካሬም ኤ ዱምች ዎሮኔ መን ሁንድም ሉንሳክ ገማልያላ የከም መንቸ ሴረ ሉሰሰክ ረረሳዌክቸ ሂኡኮ። እጥም ኡላ ክአ ሆና ቀጥ አመንገ እሴእማና ቢረ ፍሰከምሰነ እጃጃኮ። ³⁴ፍቶአሬ ኤ ዱመክ መንገ «እሰረኤላ ምናደበ፤ ክ መንገኔ እሰተከም ሉዊንሰ ኤጌዕሴሂ። ³⁵ከኒንሳ እሰጊንም ቲዎዳሳ የከም መንቸ (አን ሉበኔ) ያ ክኡካሬ ሰዎር ጥቢ እከም ቀጥ መን እዎንቶአ። እሁካሬም እጦ ሸኮአሬ እጦ እዎንቶአ ኬንም ብንተአ ብዕሉኦ። ³⁶ኤ ለሰጊ አድም መን ሱመ ጣሬኮእ ደሴኔ ገሊዕል ኡልክ ይሁደ የከም መንቸ ክአ ሉበከት መን እጦ አዎናእሰ እሳ ሂኡኮ። እጦም ሸኮኣሬ እጦ እዎኑክ ኬን ሁንድም ብኑኮ። ³⁷ከ ምሽ ገክነም እን ክዕኑውን ኩሮጥክ ከ መነ ነከተከምቤእሰ ኡተክአ ኡሴሂ። መሸከአምም ኩ ለውት ቲእም በጥ መጊንሴት እሃኮለላ ብኦኮ። ³⁸እሁካሬም ኩ ምሽ ዋኒገሴት እሃኮለላ ብእሰኬነ ጠንተክሞ። ብእንሰሞ ይተኩሉይ አይ ለኡኮ ዋእኔ ዎጫንተክአ ሊደንተከምቤእሰ» ዩኮ።

³⁹ኤ ብከነ ኦ ዱምተእ ኬን ገማልያል ሰጥክ ሰግተና አዕለእ ዩሱሰ አሴኡክ ኬና ምኔ ዌሸኦ ገንተአ ክዕለእ ዩሱሳ ሱምኔ ኦድ ዎጫምቤእሰ ቆጥሰኦ ኩተአ ኤሴዕሉነ ፈተክቶአ። ⁴⁰ዩሱሳ አሴኡክ ኬንም ዩሱሳ ብከነ ሸሴእም እጡውን ለሰሀን እሃ ሞእመክ ብከነ ዱምች ዳኑው ቤደንሰ ሊረንቱኡይ መቶአ። ⁴¹ኦድም በል ሁንደም ዋእ ምኔኔ፣ እጡው ምኔኔ ዩሱሰ ገትሳንቸ ክርሰቶሰት እሁክሰ ሉሰሰማ፣ አላላትማ ኡቶኦ።

ለመር መንቸ ደዕሰኮእሰ

6 ሆና ቀጥ እመኒንሰ ለሰጊ አመዕናዕኔክ ጥግ ኤጡኩይ መሩክ አመኔኔ ግሪክ ሱምኔ ዎጫም አይሁጤክ ጎን ሴሁክ ሚንት በልነ በልነ በጠንሰክአ ኡዉከም ሀረዕመቶኔ

6:11-13
ጥ. 14:56-59

ሀዎደንቶእ ብከነ እጡው ገቅ ሱምኔ ዎጫም አይሁደኔ ቁንቁንቶአ። ²ኤ ብከነ እመዕናና ሁንደም ቶሚ ለሚም እሴላማንም ዌሸኦ «ኔሴ ሁርሳተ በጠንሰምና ይና ዋእ ሰገረ አላላትመ ኡርም ሀንቀዮ። ³ንዩባዩወ፤ ክዕኑው ለምቤኢንሰ ደናም ሰድ ዮክ ኬዕኔክ ኬሰም አያኒ፣ ቆሮሚ ዎዕማኮ ኬና ለመር መንቸ ደዕሊሂ። ⁴እሁካሬም ኔሴ ዋእ ኡንጠቶኔ፣ ዋእ ሰገረ ኩርም አዋዶኔ ጉሩጳሞም» ይቶአ። ⁵እጡው ይቶአ ዎሸኔ መን ሁንድም ሊረመኮ። ኤ ብከነ አመዕነቲ፣ ኬሰም እያኒ ዎዕማኮ እሰጥፋናሳ፣ ፍልጻላ፣ ፍርክራላ፣ ገካናራ፣ ጥሞና፣ ፈርምናሳ፣ እንጦኬኤ የከም ኡልክ አይሁጥ አመዕነቶኔ ደበዕላክ ገቆላሳ ደዕልቶአ። ⁶ኤ ኬና አሴላማዕን እሰጊኔ እመዕናን ኡልሰኣሬ እሴላማንም እጡው ሀኔኔ እንገ እሰተአ ዋኦ ኡንጥቶአ።

⁷ዋእ ሰገርም ሀራሩኩይ መሩኮ። እመዕናዕን ጥግም ዩሩሳሌሙኔ ሉበከተ ልኡኩይ መሩኮ። ሉበከት ቄሱውም ምሽራች ሰገረ አዕለኦ እመዕንቶአ።

እሰጥፋናሰ አመደኮእሰ

⁸ዋእክ ኡዉንቸ፣ መላዩ እሰጥፋናሰኔ ዎዕመኮ። እጥም መን ለምቤኢኔ ግለልሊዕክ ሉዋ፣ እገና እሰም ሂኡኮ። ⁹እሁካሬም «ዎለበናኔ ፍቶአ ኬዕን ውጥጥ ምኔ» የከም ውጥጥ ምዕን መንክ ቃሪነ የከም ኡሊንሊ፣ አለክሳንደረ የከም ከተሚንሰ፣ ክልቄኤ የከም ኡሊንሊ፣ እላየ የከም ኡሊንሊ ዋቶእ መንክ መት መት ኬን እሰጥፋናሰኔ ፍተንተም ሂዕሉኦ። ¹⁰እሁካሬም እሰጥፋናሰ ዎጫእሰነ ኬሰም አያን ኡዉክ ቆሮምኔ ኡልጠንቲነ ጠንቶእዮ። ¹¹ኤ ብከነ ኦ ኬን «ዋኦ፣ ሙሴኤ እሰጥፋናሰ ገሚዕሉኩይ መጫንሳም» ይተም መነ ዎርኔ ክእሰኦ። ¹²ኤ እሰኔ ምናደባ፣ ሉመና፣ ሙሴኦ ሴረ ሉሰሳና እሰጥፋናሰኔ ክእሰኦ። እጡውም እሰጥፋናሰ ቤዮ መተኦ እጦ እመደኦ ክዕለእ ዱምች ዳኑው እሰጊኔ ሀንጫዕሉኦ። ¹³⁻¹⁴ኦድም «ኩ መንቸ «ናዝሬጥ ዩሱሳ ዋእ ምኔ ብእሰኮ፤ ሙሴኤ ኒነ ኡዉክ ሉሰናም ደበሮኮ» ያ ክ ኬሰም ቤዮኔ፣ ዋእ ፎረኔ ጆረ ዎጫኩይ መጫንሳም» ይተኦ ነቀሰም ቆጶዕን ነቃሹውም ኡልሰኦ። ¹⁵ዱምቸኔ አቶቶእ መን ሁንድም እጦ ጡጥተእ ሞዕሉኡይ እጤክ እል ኮል ዋእ አሴላማንቸ እል ኮልሰ እሃኮኮክ ሞዕሉኦ።



እስጥፋኖስ ዎጩክ ዎሽ

7:2-3
ፋጢ. 12:11

7:4
ፋጢ. 11:31
ፋጢ. 12:14-5

7:5
ፋጢ. 12:17
ፋጢ. 13:16
ፋጢ. 16:18
ፋጢ. 17:8

7:6-7
ፋጢ. 16:13-14

7:8
ፋጢ. 17:10-14
ፋጢ. 21:2-4
ፋጢ. 25:1-26

7:9
ፋጢ. 37:11-128
ፋጢ. 39:1-21

7:10
ፋጢ. 41:39-41

7:11
ፋጢ. 42:1-2

7:13
ፋጢ. 45:1-16

7:14
ፋጢ. 46:9-10
ፋጢ. 45:17-18
ፋጢ. 46:27

7:15
ፋጢ. 46:1-7
ፋጢ. 49:33

7:16
ፋጢ. 23:1-16
ፋጢ. 33:19
ፋጢ. 50:7-13
ኢፍ. 24:32

7 ሎብ ቄስትም አሰጥፋኖስን «ኩ ዎሽ ሀንቀን?» ይኩ።
 2 አሰጥፋኖስም ደበራ «አየኖል፣ አየባዩወ፣ እን ኩሮም
 ዎሽ መጩሴሄ። ገና እብረሃም ሃራንጌ ሄኤነ መሮዕን አለን?
 3 ሞአማ ክእ (ክ ኡሊንግ፣ ክ ቀርመረንግ አነን እካ እን
 ኪን ሞአሰም ኡላ መራ) ይኩ። 4 ኡ ብክን እብረሃም ካላደሊ
 ኡሊንግ እን እሃ መራ ሃራንጌ ሄኡኩ። እጥ እን ሴሃ ለሰጌ
 ሞአ እብረሃም ኡ ሴዩንግ ፍላ ክበ ክዕኩው ሄዕለክም ክ ኡላ
 ዎሩኩ። 5 ሞአ እብረሃምን መት ታቸእ እሆክ ቀጥ ኡላም አጥ
 ገቀን እሳ ኡዎዕንም (ኪፍ፣ ኪኒንግ ለሰጌ ክ ሰራእና ክዕኩው
 ገቀን እሳ ክ ኡላ ኡዎም) ይኩ። ሞአ ኤክ ዎጩክ እመጌ
 አብረሃምን እሰ መዕሉትም ሄኡኩ። 6 አድም ሞአ እብረሃምን
 (ክ እሰ ሙላ መን ኡላጌ ሞራን አክአ ሄዕለክ፣ ኡ ኡላ
 መንም እጡው ሰዎር ጥብ ሂንቸ እፈቤኤ ሀውሱኡይ እግደና
 ገሰተም። 7 አድም እጡው እግደና ገሰክ መንጌ ፈረዶም። ኡ
 ለሰጌ ኡ ኡሊንግ ፍተአ ሞተአ ክ ኡላጌ ኢን ሰገደም) ያ
 ኩሩኩ። 8 ሞአም እብረሃምን ሀድዕል መራአ እሆንሰን
 በለቸንቸ ኡጩክ ብክን እብረሃም ደላቀቶ ቀረመክ ሰደንት
 አያምን በለቸኩ። ደላቀም አጥ ቤቶ ያቆበ በለቸኩ። ያቆብም
 አጥ ቶም ለጂም አሰም በለቸኩ። እ ቶጂ ለጂም አሰም
 ቶምና ለጂም እሰረኤል ሞልን አኖሎ።
 9 እ ገዮኖእም እጡው እባይ ዮሴፈጌ ቶእትተእ ግብጥ
 ኡላ መንን ብቴሶአራም ሞአ አጤጌ መቅራ ሄኡኩ። 10 ሞአ
 እጡ ሀው ሁንድቸንግም ገትላ ፋርአንግ እላጌጌ ሚጌ፣ ቆሮማ
 ኡዎ ክእ ፋርአን አጡ ኢቶእስ እሱኩ። እ አድልም ዮሴፈ
 ግብጥ ኡላጌ፣ እጥ ምዕን አበሮስ ሁንደጌጂ ገላንቸ እሱኩ።
 11 ኡ ዶሴጌ ግብጥ ኡላጌ፣ ክንእዕንግ ኡላጌ ሁንደጌጌም ቃጌእ
 እጥክ ብክን ለብክት ሀው እሃ ገዮኖእም ሁርባተ ሲጥቴን
 ጠንቶእዮ። 12 አሁካሬም ያቆብ ግብጥ ኡላጌ ሁርባተ ዮእስ
 መጩሱክ እመጌጌ ገዮኖአ ለጣጌ ኡ ኡላ አሴኡኩ። 13 አድም
 ለዕም ኮሬም ግብጥ ኡላ መቶአራ ዮሴፍ አጥ ገገ እጥ
 አባዩውን ለአሱኩ። ፋርአንም ዮሴፍ ሞሎ ለኡኩ።
 14 ዮሴፍም መን አሴእ አጥ እን ያቆብ፣ እጥ ቀርመና ሁንደም
 ለመረዩ እንት መንቸ እጥ ቤዮ ዌሽሱካሬ 15 ያቆብ ግብጥ
 ኡላ መሩኩ። ኡ ኡላጌም እጡ፣ ገዮኖኢ ሴቶአ። 16 እጡው
 ሴሽም ደበረክአ ኤበክአ እብረሃም ሀምር ሞሊንግ ዲንትጌ
 ብቶ እኡክ ኡላጌ ሴኪመጌ ሞመክአ።

17 ሞአ እብረሃምን ኡዎም ይክ ሱው ኡዎክ አመን
 ሀንጩኩይ ዋሩካሬ እሰረኤል ምናደብ ግብጥ ኡላጌ ሎጳ
 ቤርከቲኩይ መሩኩ። 18 በርከቲኩይ መሩኩክም ዮሴፈ
 ለአሴእ ሙላ እድል ግብጥ ኡላጌ ክኤቤአ እፈቤኤ
 ሄኡኩ። 19 እ ክኡክ ሃራቸ አድል ግ ስርን ሀንታር በጣ
 ግ ጩሱው ሴሆን ቢረጌ ኡንጀክምን እሱኩ። 20 ኡ ዶሴጌም
 ሙሴኤ ቀረመኩ። ሞአ አላጌጌ እጥ ምሽሶ ደናም ሄኡኩክ
 ብክን ቀረመኩ ሰጥ አገን እፈቤኤ እጥ እን ምጌጌ ለኡኩ።
 21 እጡ ኡንጀክአሬ ፋርአን ለንድቸ መስተእ እሰ ቀቸሰ
 እሰተእ ልእሶአ። 22 ሙሴኤም ግብጥ ኡላ ቆርም ሁንደም
 ሱሳ ዎጩክ ዎሽጌ፣ በጣክ በጣጌ መላዎም ሄኡኩ።
 23 ሙሴኤ ቀረመካጌንሰ ሰር ሂንቸ እሁክ አመጌጌ እጥ
 እባዩው እሰረኤል አሰ ሞኤን ለጩኩ። 24 ኡ እሰረኤል
 ኢሰክ መቶ ግብጥ ኡላ መንቸ ሀምዱኩይ ሙሴኤ ሞአ
 እሰረኤል መንቸን እጋጋ ኡ ግብጥ ኡላ መንቸ እጅሳ
 ጃ ባዶ ምቅሱኩ። 25 ሞአ እጥ ኮልጌ እሃ እጡው ዎለበናጌ
 ፍሶእስ እጥ አባዩው ለቆአክ ለብሱካሬም እጡው ኤክ
 ቆሰተእ ለቆአይ ሄኡኩ። 26 አድም ለዕም በለ እሰረኤልቤክ
 ለም መንቸ ዎጩንቲኩይ ሞአ ኢተንሴን ሀላ (መን፣
 ክዕኩውእ ለምም አባዩወ፣ መሀን ዎጩንተኩሙለ?) ይኩ።
 27 አጥ ለአክቸ ሀምደም ሄኡኩክ መንቸ ደበራ (ኪሴ ግ
 ሚጌ ገላንቸ፣ ፈረዳንቸ እሱኩክ እዩቴ? 28 ሴበለ ግብጥ
 ኡላ መንቸ ሽትሰም ኤሴም ሽቴን ሀላቴንሄ?) ያ ሙሴኤ
 ገፈኡኩ። 29 ሙሴኤ እ መንቸ ዎጩክ ዎሽ መጩሱክ
 እመጌጌ ግብጥ ኡሊንግ ግብ ሚድዎዕን ኡላ መሩኩ።
 ኤኪኤም ለም እሰ ቀሩኩ።
 30 ሙሴኤ ሚድዎዕን ኡላ መሩካጌንሰ ሰር ሂንቸ እሃ ለሰጌ
 ሞአ አሴእግንቸ ሙሴኤን ሲንእ ዱዕን ኡዱመእ ሽፍ
 ሴምሴኤጌ ጌዕል ለበዕንሰ እሃ ሞአሙኩ። 31-32 ሙሴኤ ሞኡክ
 ኡመጌጌ ኡ ሞኡክ ሱውጌ ማለላ ሞኤን ሀንጩክ አመጌጌ (እን
 ክፍኖአ ሞአ፣ አብረሃም ሞአ፣ ደላቀ ሞአ፣ ያቆብ ሞአ) ዮ
 ሳገር ሞሊንግ ዋሩኩ። ሙሴኤም ባእ ሁጤእ ሞእመ በዱኩ።
 33 ሞአም ሙሴኤን (አት ኡልት ቤይ ኪላማኩሀን እሁክ ብክን
 ክ ለኪንግ ሚመእ ፍሴ። 34 ግብጥ ኡላጌ ዮአ እ ምናደበጌ
 ኔቶክ ሀም ሀንቅንም ሞእም። እጡው ላቸም መጩሳ አን
 ኤጡው ኡ ሀዌንስ ፍሴን ሞራም። ከበ ሞራ፣ እን ኪሴ ግብጥ
 ኡላ እሴኤም) ይኩ።

7:17-19
ፋጢ. 117-8

7:19
ፋጢ. 1:10-11
ፋጢ. 11:22

7:20
ፋጢ. 21:2

7:21
ፋጢ. 21:3-10

7:23-29
ፋጢ. 21:11-15

7:29
ፋጢ. 18:3-4

7:30-34
ፋጢ. 31:1-10

7:35
ኦ. 21:14
7:36
ኦ. 7:13:5
ኦ. 14:21
ጥ 14:33
7:37
ሌ. 8:15:18
7:38
ኦ. 19:1-20:17
ሌ. 8:1-33
7:40
ኦ. 32:1
7:41
ኦ. 32:2-6
7:42-43
ኦ. 5:125-27
7:44
ኦ. 25:19:46
7:45
ኦ. 31:14-17
7:46
2 ሎ. 7:1-16
1 ሌ. 17:1-14
7:47
1 ሌ. 6:1-38
2 ሌ. 3:1-17

35 እስረኤል ምናደብ (ኪሴ ን ሀኔኔ ገሳንቶ፣ ራረዳንቶ እሱኩክ አዩቴ?) ይተአ ሰቦእ ሙሴኤ ዋእ ገሳንቶ፣ ዎለበኖኔ ፍሶሀኔ እባ ኡዱመአኔ ሽፍ ዎሮኔ ሞለሙኩ አጥ እርሱንቶ ኮልኔ አሴኡኮ። 36 ሙሴኤም ግብጥ ኡለኔ፣ ኡርተረእ በሃረኔ፣ ኡዱመአኔ ማለልሲሶኮ ሎዎ፣ አገኖ እሱኩይ ሰር ሂንቶ እዎንሱኮ። 37 እስረኤል ምናደብከ ባኮትው እባዩዊንስ ዋእ እጥ ሰገረ ኩራንቶ ኤሴ ከእሱከሰም ከዕትውነ ከእሶኮ) ዩኮከ ከ ሙሴኤቴ። 38 ሲነአ ዱነኔ አጤኔ ዎጩከ ዋእ እርሱንቶኔ፣ ንዩኖአኔ፣ ኡዱመአኔ ውጡከ ምናደብኔ ሄኡኮከ ከ ሙሴኤቴ። አጥም ኒነ እፍሴነ ሂቶ ሰገረ ዋእ ንስ እኡኮ። 39 ንዩኖአ እጦ ገራዕሉ በጋን እጤነ አጃጀንቶአዮ። አጡውም አጡው ዎደኖኔ ግብጥ ኡለ ደበሰልቴነ ምጠአ 40 አሮንነ (ኩ ኔሴ ግብጥ ኡለ ንስ ፍሶኩ ሙሴኤ መሀ አሁደኤ ሰንቱምዮ፣ ን አለኔኔ መሮከ ዋኡው በጤ) ይተአ። 41 ኤ አመኔም ዊእቶ ምሰለም በጠአ ኤ ምሰልነ ኩትመ ሀንጫዕለአ አጡው አገን በጡካኖኔ ሊረንቶአ። 42 እሁካራም ዋእ አጡዊንስ አነን እሃ ኢመዕን ቦሳንከ ነትነ ስገደምስነ ሀግሳ ኡጤኮ። እከም ዋእ ሰገረ ኩራን ጣፎእ መጣፋውኔ

(እስረኤል ምናደብ፤

ሰር ሂንቶ አረቤኤ ኡዱመአኔ ሄዕለኮአ አመኔ ዱረሞከ ዱነቴ፣ ከትማ ኢነ ሀንጫዕለኮአዮ። 43 ሞሉከ የከም ቆጶዕን ዋእከ ዱካነ እይተኮአ። ሰገደኪኖ ይተከአ በጠኮእ ቦሳንከ ምሰለም ኤራፋነ የከም ቆጶዕን ዋእከ እይተኮአ። ኤ በከነ አን ከዕትው ባብሉነ፣ የከም ኡለ ቂሶም) የመማ ጣሬሙከኔ።

44 ንዩኖአ ኡዱመአኔ ሄዕሉኡይ ዋእኔ ኤደንተም ዱካን ሄኡኮ። እ ዱካንም በጠሙኮከ ዋእ ሙሴኤነ ኩሩከሰኔቴ፣ ሞእሱከ ዱሀእኔቴ። 45 ንዩኖአም አጡው እኖኢንስ ኤ ዱካነ አዕለእ ዋእ ሆሉከ ምናደጵ ኡሰ እጉኡይ እያሰኔ፣ መቅራም ኤ ዱካነ እይተአ መቶአ። እ ዱካን ዳዊት ዶል እረቤኤ ኤ ቤዮኔም ሄኡኮ። 46 ዳዊትም ዋእ እሰኔኔ ማኔ ሲጣ ያቆብከ ዋእ። ሄኡከ ምኔ በጤነ ዋእ ኡንጡኮ። 47 አሁካራም ዋእነ ምኔ በጡኮከ ሰለሞነቴ። 48 ሰለሞን ምኔ በጤነ በጋን

7:37 «ኢሴ ከእሱከሰም» ዮ ስገር «አንድኛው» ይመዳ እኔ፣ ጠጥ። 7:46 መት መት ትረጥ መጣፋው «ያቶነ» ዋእ። የኮከ «እስረኤል ምናደብ» ዋእ። የኮ።

መን አንግ በጡከ ምኔኔ ሁንዲንሰም ሎብ ዋእ ገሮዮ። 49 እከም ዋእ ሰገረ ኩራንቶ (ዋእ፤ ኢመን ኢነ አድሰዕን በርጩመ። ኡልም አን ሀንጫሎኔ። ከዕትው ኢነ በጠከም ምን ሀንከዶዕኔእኔ? ቴአም አን ሄላም ቤይ ሀንከዶዕኔእኔ? 50 እ ሎው ሁንድም አ አንግ በጡከኔዮን፤ የሰ) ዩከኔ። 51 ከዕትው አመዕንተከሚ፣ መጩሰከሚ ቤእ ቦቅ ምናደብ ሁንድ አመኔም ከዕትው አኖአሰም ኪሰም አያን ኩሮከ ሎው ሰበከሙሰ። 52 ዋእ ሰገረ ኩራንቶ ከዕትው አኖአ ሀውሰአ ያይተዕን ኡተከከ እይ የኮ? ሙጩር አዋጻንቶ ሞሮእሰ ጋሰተአ ኩተአ ኪኖ ከዕትው እኖአ ሸተአሰም ከዕትውም ኤ ሙጩር አዋጻንቶ ሀግሰከእ ኡውተከእ ሸተኮአ። 53 ከዕትው እድም ዋእ እርሱንቶ ኮልኔ ኡውመኩ ዋእ አጃጃ እዕለከእ ኤጌተኮአዮ» ዩኮ።

እስጥፋኖሰ ሸኮእስ

54 እ መን ኤከ መጩሰአ እመኔኔ እስጥፋኖሰኔ ነደደእ እንቄ ኢሙእ። 55 እሁካራም እስጥፋኖሰኔ ኪሰም አያን ድሎካራ ጡጣ ኢመኔ ሞኡኮ። ኢመኔኔም ዋእ ሎምባ፣ ዩሱሰ ዋእ መከኔ ኡላኮኮካ ሞኡኮ። 56 አጥም «ሞዕሴሂ፤ ኢመን ፎቃ መንቶ ቤትም ዋእኖኔ መከኔ ኡላኮኮካ ሞኡሰ» ዩኮ። 57 እሁካራም አጡው ሰገረ ኢማዕለአ ሹተአ ዎሎከ ዎሸ መጩሰምቤእስ መጩ እራጥተአ መት እከእ እስጥፋኖሰ ሀኔኔ ጌተአ። 58 ኤ እመኔም ከተሚንስ ቶቶኔ ፍሰተአ ከንኔ አጵሶአ። ዎጻእ ነቃሹውም አጡውከ ኤደቶ ሳለሰ የከም ዎራድቶ ኤጌሮአሰነ አጥ ሎከ ቤዮኔ ድሰቶአ። 59 እጦ አጵሶነም እስጥፋኖሰ «ሞለን ዩሱሰ፤ ኔ ፎራ አት እኤ!» ዩኮ። 60 እድም ጉሩጳ ሰገረ ኢማአ «ሞሰነ፤ አጡው ባጢሎ ኡራሞ ይሄ» ያ ዋእ ኡንጡኮ። ኤሀድ ያ ዋእ ኡንጣ ሰሰኔ ሌሁኮ። ሳለልም እስጥፋኖሰ ሌሆእስነ ኢተማ ሄኡኮ።

8 1 ኤ በሰ ዩሩሳሌመኔ ሄዕሉአ እመዕኖኔ ኪዕማል ሀዊ፣ ያየንቺ እፋኮ። ዩሱሰ አሴኡከ ኪኒንሰ በጋን ሙል ኪን ሁንድም ይሁጥ ኡለኔ፣ ሰማራእ ኡለኔ

7:49-50
ሌ. 06:1-2
7:51
ሌ. 03:10

8:3
አለ.22:4-5
አለ.26:9-11

ብንቶሉ።² አስጥፋኛሰም ዋእነ ገቶእ መን ዋምቶእ፤ ሉበክተም ውዕልቶሉ።

³ እሁካሬም ሳኦል ምን ሁንደም አጉኩይ ጎና፣ ሚንቶ ጎሳሳ ክረጥ ምኔኔ አግሰምኔ አመዕናኖ ብአሰም ሄኡኮ።

ሰማሬእ ኡሰኔ ምሽራች ሰገር አሰላተሙክሰ

⁴ እ ብንቶሉ አመዕናንም መቶእ ቤይ ሁንደኔም ዋእ ሰገር ኩቶሉ።⁵ ፍልጳስም ሰማሬእ ኡሰኔ ዮክ ክተመ መራ ዋእ ዶዕሉክ ክርሰቶሰ ብክነ ኤ ክተዕም መንነ አሰላተኮ።⁶⁻⁷ ሀቡስ ዱት ኬንንሰ ሰገር ኢማእ ሳራ ፍሩክ ብክና፣ ሺሁዊ፣ ድመዊ ሉበክት ኬን ፈዩአም ሄኡክ ብክና ፍልጳስ ዎጪም ሄኡክ ዎሻ፣ እሰም ሄኡክ እገና ምናደብ ሁንደም ደናምሰ ቆስተአ መጪሰሚ፣ ሞዕለሚ ሄዕሉኦ።⁸ ኤ ብክነ ኤ ክተመኔ ሉበክት ሊረንች እሁኮ።

⁹ እሁካሬም ኤ ክተመኔ ሉበክት አመኒንሰ ክእሳ ኪርክ መት ሰምእነ የክም ኪራንች ሄኡኮ። አጥም ኪርምኔ ሰማሬኤኔ ዮክ ምናደብ ማለልሲሰም ሄኡኮ። አድም አጥ ገንም «አን ሉበኔ» የም ሄኡኮ።¹⁰ ሆፋኒንሰ ክእሳ ሉባኖኔ አፈቤኤ መን ሁንደም «ኩ መንች (ሉበኔ) የመማ ዌሽሞክ ዋእ መሳዩ» ይተእ እጥ ዎሽ ደናምሰ ቆስተአ መጪሰም ሄዕሉኦ።¹¹ ሉበክት አመኒንሰ ክእሳ ሰምእን ኪርምኔ ምናደብ ማለልሲሰም ሄኡክ ብክነ አጥ ዎጪክ ዎሽ ደናምሰ ቆስተአ መጪሰም ሄዕሉኦ።¹² እሁካሬም ፍልጳስ ዋእ አድሰዕን ብክና፣ ዩሉስ ክርሰቶሰ ብክና ምሽራች ሰገር ኩሩካሬ መጪሰእ አመዕንተአ ጎኒ፣ ሚንቲ ጠመቀንቶሉ።¹³ ሰምእን እጥ ገግም እመዕና ክእ ጠመቀማ ሰሰኔ ፍልጳስኔ ኤጡኮ። እጥም ዱት መሬኢ፣ ሉበክት አገኒ አሆኮክ ሞእ ማሰሉኮ።

¹⁴ ዩሩሳሌመኔ ሄዕሉኦ ዩሉስ አሲኡክ ኬን ሰማሬእ ኡል መን ዋእ ሰገር አዕሉኦሰ መጪሰእ አመኔኔ ጲጥሮሳ፣ ዮሃንሳ ኤ መን ቤዮ አሴዕሉኦ።¹⁵⁻¹⁶ እ ሰማሬእ ኡል መን ሞሰን ዩሉስ ሱም ጠሌኦኔ ጠመቀንተአ ሄዕሉኦ በጋን አጡመኔ መቶኔም ኬሰም እያን ድሉኮይ ሄኡኮ። ኤ ብክነ ጲጥሮሳ፣ ዮሃንሲ አጡው ቤዮ መተአ ኦ መን ኬሰም እያን አዕለምሰነ ዋእ ኡንጥቶሉ።¹⁷ ለምም ኤ መን ሀኔኔ አንገ አሰተአ ዋእ ኡንጥቶእ እመኔኔ ኦ መን ኬሰም እያን አዕሉኦ።

¹⁸⁻¹⁹ ዩሉስ አሴኡክ ኬን መን ሀኔኔ አንገ አሰቶኦሬ ኬሰም እያን ድሉክሰ ሰምእን ሞእ «እንም ሀኔኔ እ እንገ

8:32-33
አለ.53:7-8

እሰም መንች ኬሰም እያን አኦኦሰነ ክ መሳዩ ኢነም ኡዌሄ» ያ ጲጥሮሳምን ዲነቴ ኤቡኮ።²⁰ እሁካሬም ጲጥሮሰ እጤነ ደበራ «ዋእ ኡዎክ ኡውንች እት ዲነትኔ አዕሌነ ሰውት ብክነ ክ ዲነት ኪንኔ መቅሬም ብኦነ።²¹ ኪክ ዎደን ዋእ አሰጊኔ ጠቤን አሁክቤኦ ብክነ ክ ዎሸኔ ኪነ ቆድ ቴአም ሳም ቤኤ።²²⁻²³ አድም አት ጆር ቶአችኔ ዎዕምትሳ፣ ባጢል ኬሴ ክራ አመዱክሳ ሞኡም ብክነ እት ክ ቦቆሚንሰ ሰጥታ ደበዕልታ አይ ሰኡኮ ክ ዎደዕን ጆር ሰውቴ ዋእ ኡሮኦሰነ ዋእ ኡንጤ» ያ ደበሩኮ።²⁴ ሰምእንም ደበራ «ክዕኩው ይተቶአ ሉውክ መዕሉችም ኤሴኔ አርክቤኦሰ ዋእ ኡንጤሄ» ዩኮ።

²⁵ ጲጥሮሳ፣ ዮሃንሲ ዋእ ሰገር አሰላተአቴ፣ ኩተአቴ ሰሰኔ ሰማሬእ ኡል መናኖኔ ሉበክት ገቴኔ ምሽራች ሰገር ኩቶኡይ ዩሩሳሌመ ደበዕልቶሉ።

ፍልጳስ እቶጶእ ገሳንችኔ ኤደሙክሰ

²⁶ ሞሰን አሌአማንች ፍልጳሰነ «ክ ቤዩንሰ ክዕሳ ኤሲንች ፍርክ ኮሉኔ እሌ ደበረክማሬ መክ ኮልኔ»²⁷ ኡዱመአኔ ዮክ ጎግኔ ዩሩሳሌሚንሰ ክእሳ ጋዘ የክም ቤይ አፈቤኤ መሶክ ጎግኔ መሬ» ዩካሬ²⁸ ፍልጳስም ክእ መሩኮ። መራ ክእ ሀንዳኪ የክም እቶጶእ አድሰክ አመጥ ሁንደም ኤጊራንች መት ሙሌሰእ፣ እቶጶእ ኡል መገችኔ ኤደሙኮ። አጥም ዩሩሳሌመ ዋእነ ሰገደነ ዋራክ²⁹ ፈረድ ጎሳሶክ ጋሬኤኔ ሳዕሳ ደበዕሳ ኤሌኡኩይ ዋእ ሰገር ኩራንች አሰያሰ ጣፋክ መጣፈ አነበበም ሄኡኮ።³⁰ ኬሰም አያንም ፍልጳሰነ «መታ ኤ ጋሬኤኔ ሀንጭሄ» ዩኮ።³¹ ኤ ብክነ ፍልጳስ ኤ መንች ቤዮ ጌራ መራ ዋእ ሰገር ኩራንች አሰያሰ፣ ጣፋክ መጣፈ አነበበክክ መጪሰሳ «አነበበት ዎሽ ቆስታቴንሄ?» ያ ጠዕመኮ።³² እጥም ፍልጳሰነ ደበራ «ኩርኮክ ቤኤክ ሀንክድ ቆሳ ሰኤነ ጠናሞ» ያ ጋሬኤኔ ፍራ እጤኔ መቅሬም አፋርኦሰነ ፍልጳሰ ጠዕመኮ።³³ መጣፈንሰ ኦ ሙሌሰእ አነበበም ሄኡክ ቤይም

«ዱረኪነ መስክም ጌሬችሰ
ቴእም አደ ሙርክ መገች አሰጊኔ
ዱዳ ጫዋ ኡርክ ጌሬችሰ
እጥ ሱሚ ፎቃኡኮዮ»

²⁸⁻²⁹ «ኤሊንች ፍርክ ኮሉኔ እሌ ደበረክማሬ መክ ኮሉኔ» ይኩኮክ ገሪክሰኔ «ሰምጥዶ» ይመጥ እሄነ ጠናኮ።

33 እጥ ገንጥ ሆራሱ።
 ሆንቶአ ፍርደም ሲጠብቀው።
 እጥም ከ ኦሎኔ ሄኦቤአስ
 ሸከአ ሆሪኮአ ብከነ
 አጤከ ዘረ አይ ኩራነ ጠናኮ?» ዮሀን
 ሄኦብ።

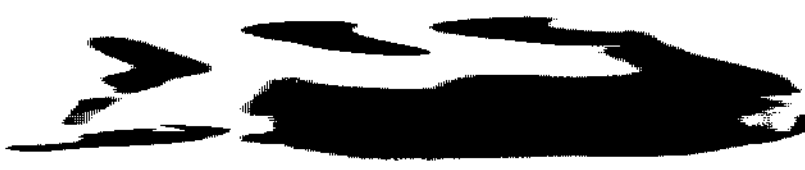
34 እ ሙሴሰአም ፍልጸሰነ «ሀይ ኩራ! ኩ ሆአ ሰገረ ኩራንች ከድ ዮኮከ እጥ ገንጥቴኒ፤ ሙላ መንችጥቴ?» ዮኮ። 35 ፍልጸሰም ኤ መጣሬንሰ ከአሳ ዮሱሰከ ምሽራች ሰገረ አጤነ ኩርመ አመዱ። 36 ጎን አመደአ መቱኦይም ምእ ዮኮ ቤዮ አርአራ ኦ ሙሴሰአ ፍልጸሰነ «ከ ምኤ! ምእ ኪዬ ዮኮ። ጠመቀሚነ ኤሴ መሀ ሆርኮ?» ዮኮ። 37 ኤሀድ ያ ከአ ጋራኤ ኦላሲሰቱ። ኤ ለሰጊ ሙሴሰአ፤ ፍልጸሲ ለምም ምእ ምር ድልተአ ፍልጸሰ ሙሴሰአ ጠመቁ። 38 ጠመቃ ለሰጊ ለምም ምእ ምርገሰ ፍቶአሬ ኪሰም አያን ፍልጸሰ አጋ መሳ ለሰጊ አ ሙሴሰአ ለዕግጊ ፍልጸሰ ሞኦኮ። ሙሴሰአም ሊረመኩይ መሩኮ። 39 አሁካራም አሃጠሰ የከም ቤዮኔ ፍልጸሰ ሲደመኩ። አጥም ቁሳርዮ የከም ከተመ መሩኮይ ከተመው ሁንድንም ምሽራች ሰገረ አላላቱ።

ሳኦል ዮሱሰኔ አመዕኑክሰ
 (አሴ. 22፥6-16፤ 26፥12-18)

9 ከ አመኔ አድም ሳኦል አመዕናኖ ሼነ ሸዕለመኩይ ሎብ ቁሰች ቤዮ መሩኮ። 2 መራ ከአ ሞለንኔ አመዕንቶአ ኪኖ ጎና፤ ሚንቶ ሲዱኮከ እዩም አመዳ ዮሩሳሴመ ኤባኸሰነ ደግሰቆአ የከም ከተመኔ ዮኮ እይሁጥ መን ውጥጥ ምንን ደብዳቤኤ ጣፋ ኦምእሰነ ሎብ ቁሰች ጠዕመኩ። 3 ደብዳቤኤ አመዳ መሩኮይ ደግሰቆአ አፈነ አሃኮሃኖኔ ደንጎኔም አመኔንሰ ጫከ እጥ ኩሎሌተኔ ቤሴሎኮ። 4 ቤሴሎኮ አመኔኔ ሳኦል ኦሎኔ ኦብኮ። ኤ አመኔኔ «ሳኦል! ሳኦል! ኤሴ መሀነ ሀውሶላ?» ዮ ሰገረ መጠብቀኩ። 5 ሳኦልም ደበራ «ሞለን፤ እት አዩቴ?» ዮካሬ «እን እት ሀውሶ ዮሱሰቴ። 6 እት ከዕላ ከተመ መራ። እሰቶ ሎው ኪነ ኤኪኤ ኩረከም» ዮኮ።

10 8፥37 መት መት ትርጉ መጣፋውኔ «ፍልጸሰም ሙላለነ ሳሃንኔ ምደን ሁንድኔም አመዕንትሰሰ ጠመቀንቴነ ጠንቶቶ» ዮኮ። ሙላለም ደበራ (ዮሱሰ ክርሰቶሰ ሆአ ቤት እሁክሰ አመዕናኖ) ዮኮ። ዮ ሰገረ ኤደግ ጣረጣ።

7 ሳኦልኔ መቅራ መተም ሄዕሎአ ኪን ጠውተአ ኦልተአ ሰገረ መጠብቀም ሄዕሎአ በጋን እጠው እልኔ መት መንችም ሲደአዮ። 8 ሳኦልም ኦብኮ ቤዩንሰ ከአ አጥ እሴ ቦሎቃኦኮ አመኔኔ መዕሎችም ሞኤነ ጠኦኮ። ኤ ብከነ አጤኔ መቅራ ሄዕሎአ ኪን መሰከተአ ደግሰቆአ ከተመ መሰቶአ። 9 አጤከ እል ሰሰ በላ አፈቤኤ ሞኤነ ጠኦኮ። 10 ሳኦልም ኤ ሰሴም በላኔም እቱኮ። አገኮ። 11 ኤ አመኔ ደግሰቆአኔ ሀናንዮ የከም አመዕናንች መንች ሄኦኮ። ሞለን አጤነ ካልተኔ «ሀናንዮ» ዮካሬ አጥም «ሞለን፤ እን ኪዬ ዮኖ» ዮኮ። 12 ሞለንም አጤነ «ከዕላ ጠቤነ የከም ቦበአ መታ ይሁደ የከም መንች ምኔኔ ሳኦል የከም መንች ተርሴሰ ከተዕግኒከ ሆአ ኦንጠለ፤ መታ ጠዕሚ። 13 እድም አጤከ እል ፈዩአ ሞኤኸሰነ ሀናንዮ የከም መንች አጋ እጥ እንገ ሀኔኔ እሱኩይ ካልተኔ ሞኤኮ» ዮኮ። 14 ሀናንደም ሞለን «ሞለን፤ ኩ መንች ዮሩሳሴዕም ከተመኔ ሄዕሎም እት ደዕልት ከ ምናደበኔ ሀንካዕን ጆር ሎው እሱከደኤ ሎበከት መኔንሰ ከ መንች ብከነ መጠብቀሞ። 15 እድም ከ ሱመ ዌሸም ኪኖ ሁንደም ከ ቤዩንሰ አመዳ ከርእሰነ ቁላ አምንሳኒንሰ መላዬ ሲጣኮ» ያ ደበሩኮ። 16 አሁካራም ሞለን አጤነ «ሀንቆአ ሆአ ለቀምቤአ ምናደብና፤ እድሎውና፤ አሰረኤዕል ምናደብና ኤሴ ለእሰኦሰነ አን አጠ ደዕላሞ ሙኦት አሁከ ብከነ መራ። 17 እ ሱም ብከነ እጥ ሀንካዕነ ሀምደኤ አን አጤነ ሞአሰሞ» ዮኮ። 18 ኤ ብከነ ሀናንደ እንገ እሃ መራ ሳኦል ዮኮ ምኔ አጋ ሳኦል ሀኔኔ አንገ እሳ «እየባይ ሳኦል፤ እት ሞትት ጎንኔ ኪነ ሞአመከ ሞለን ዮሱሰ ኪሴኔ ኪሰም አያን ድሎአሰና፤ ከ እል ፈዩአ ሞኤኸሰና ኤሴ ከ ቤዮ አሴኦኮ» ዮኮ። 19 ኤ አመኔም ሳኦል እሴንሰ ሆበረ ለቦከ ሎው ኦብካሬ እጥ እል ፈዩአ ሞኦኮ። ኤ ለሰጊ ጠመቀማ ከአ 20 ሁርባተ እታ ቆጠኮ። አመዕናንኔ መቅራም ሳኦል ደግሰቆአኔ መት ቀጥ በላ አቶሩኮ። 21 ኤ አመኔም አይሁጥ መን ውጥጥ ምኔኔ «ዮሱሰ ሆአ ቤቶ» ዮኮይ አላላቱ። 22 ኤከ መጠብቀኩ ኪን ሁንድም ማላልተአ «ኩ መንች ከ ዮሱሰ የከም ሱመ ዌሸም ኪኖ ዮሩሳሴመኔ ሎበከት ሀውሰም ሄኦኮዮንኔ? ኪዬ ሞኦኮከም ኤ ሱመ ዌሸም ኪኖ አመዳ ከራ ቁሰ አምንሳዕን ቤዮ መሴነቴዮንኔ?» ይቶአ። 23 አሁካራም ሳኦል አመዕንቶኔ ሎበከት ቆጠኩይ መሩኮ። እድም ዮሱሰ ጎትሳንች ከርሰቶሰት እሁክሰ ኩሩኩይ ደግሰቆአኔ ሄዕሎም አይሁጥ



91 23-25
2 ቆ. 11132-33

መን ማለልተምስ እሱኩ።²³ ለ-በከት አመኒንስ ለሰጌ አይሁጥ መን ሳኦሳ ሽተም ጎን አዕለንቶአ።²⁴ ኤ አዕለንቶአ ምሽ ሳኦሳ ለኡኩ። እጡውም ከንጌ አተኮአ ከተዕም ጎጫጌ ሰላ፣ ሂሞ እጦ ሽቴነ ኤጌተም ሄዕሉኦ።²⁵ እሁካሬም አመዕናን እጦ ሂሞጌ መስተአ ሰንጌጌ እስተአ ከተመ ኩሉላክክክ ከንጌ አተኮአ አጥ ሀንጌ አድ ድሊሶአ።

ሳኦሳ ዩሩሳሌመኔም አለሳቱክስ

²⁶ ሳኦሳ ዩሩሳሌመ መራ ከአ አመዕናንጌ ኤደሚነ ሀሱኩ። እሁካሬም እጡው ሳኦሳ አመዕናንች እሁከስ አመዕንቶእቤእ ብከነ ሁንድም ሰድቶአ።²⁷ ኤ ለሰጌ ባርነባሳ የከም መንች ሳኦሳ ዩሱስ አሴኡኩ ኪዕን ቤዮ አመዳ መራ ሳኦሳ ጎንጌ ሞለነ ሞኡከሳ፣ ሞለንም እጤጌ ምጩከሳ፣ ሳኦሳም ደማስቆኦጌ ሰዶዕን ዩሱስ ሱመ ሀራሳ አሰሳቱከሳ ኩሩኩ።²⁸⁻²⁹ ሳኦሳም እጡውጌ መቅሬ አፋራ ዩሩሳሌመጌ ሰዶዕን ሞለን ዩሱስ ሱመ እግምጌ አለላቱኩይ ደበዕለመም ሄኡኩ። ግሪኩ ሱምጌ ምጩም ሄዕሉኦ አይሁድንም ኩሩካሬ እጤጌ ፍተንተአ እጦ ሽቴነ ሀሶአ።³⁰ ሽቴነ ሀሶአስ አመዕናን ለቆኦ አመጌጌ ቆላርየ የከም ከተመ ምተአ ተርሶስ የከም ከተመ መርእስ አሰቶአ።³¹ ይሁጥ ኡሰጌ፣ ገሊሊጌ፣ ሰማራኤጌ ሄዕለም አመዕናን ሁንድም ጡመ ሊጥቶአ። አመዕናንም ኪሰም አያዕን ሀሪዕመትጌ ሞአ በድተኡዪ፣ ቆጥተኡዪ፣ ጥንጌም በርከተኡዪ መቶአ።

ጲጥሮስ ልደጌ፣ ጆረአጌ እሱክ አገን

³² ኤ አመጌ ጲጥሮስ ቤይ ሁንደም መሩኩይ ልደ የከም ከተመጌ ሄዕለም ሞአ ዶዕሳኮ ምናደበ ሞኤን መሩኩ።³³ ኤ ቤዮጌም ሰደጌንት ሂንች ዴስ መንች እሃ ሺሃኮ ኤንያስ የከም መንችጌ ኤደመኩ።³⁴ ጲጥሮስም እጤጌ «ኤንያስ! ዩሱስ ክርስቶስ ኪሴ ፈዪሳኮ! ከዕላ ደክ ከእጤ» ዩካሬ ኤንያስ ኤ አመንችም ከኡኩ።³⁵ ልደጌ፣ ሳርነጌ ሄዕለም መን ሁንድም ኤ ፈዪኡኩ መንች ሞዕሉኦ አመጌጌ ሞለነጌ አመዕንቶአ።

³⁶ ጣብተ የከም መት አመዕናንች ሚንትች ጆረአ የከም ከተመጌ ሄዕሉኦ። እሴከ ሱም ግሪክስጌ ዶርቆአት¹¹ ሄኡኩ። እሴም ደናም ሰጦ ሰጥምጌ፣ በጥነ ኤሮመ እሰምጌ

¹¹ 9:36 ግሪክስጌ «ዶርቆ» ይሞ ከኩሰች ይመ። እህድ ይሞጥ ቆጫ ደናጥቴ ይመ።

ለአንቶኦትን ሄዕሉኦ።³⁷ ኤ አመጌ አ ሚንትች ጀብተአ ሌቶአሬ አሴከ ሌሽ አንሸከአ ፎቀጌ ድሰኮኦ።³⁸ ኦ ልደ የከም ከተም ጆረአነ አብሰ ሄኡኩ ብከነ ጲጥሮስ ልደጌ ዮአስ አመዕናን መጩሰአ ጲጥሮስ ቤዮ «ሀይ ቀቅሳ ን ቤዮ ሞሪ» ይተአ ለም መንች አሴዕሉኦ።³⁹ ጲጥሮስም ከአ እጡውጌ መቅሬም ጆረአ መራ አፋካ አመጌጌ ፎቀጌ ፍሰኮኦ። ኤኪኤም ጎን ሌሁከ ሚንት ሁንድም እጥ ገደኖጌ ኡልተአ ውዕልተኡይ ዶርቆአ እጡውጌ መቅሬ ሄዕሉኦ አመጌ በጣእ ቀምቢሱጥ፣ ሙሉ ኤደቻ ሞለሰም ሄዕሉኦ።⁴⁰ እሁካሬም ጲጥሮስ መን ሁንደም ቢረ ፍሳ ከአ ጥሩጳ ሞአ ኡንጡኩ። ኤ ለሰጌ ሌሽ ኮሎጌ ደበዕላ «ጣብተ! ከኤ!» ዩኩ። እሴም እሴ ፎቃዕለአ ጲጥሮስ ሞዕሉኦ አመጌጌ ከዕለአ አፋቶኦ።⁴¹ ጲጥሮስም እሴከ አገን አመዳ ኢማአ ከእሳ ለሰጌ ሞአ ዶዕሱከ ምናደሳ፣ ጎን ሌሁከ ሚንቶ ዌሻ እሴከ ፎር ደበዕሱካሬ እጡውን ኡጫኩ።⁴² ኦ ምሽ ጆረአጌ ዮከ መን ሁንድንም መጩሰመካሬ ለ-በከት መን ሞለነጌ አመዕኑኩ።⁴³ ጲጥሮስም አመች ዱን ሰምእነ የከም መንችጌ መቅሬም ጆረአጌ ለ-በከት በላ አፋሩኩ።

ጲጥሮስ ቆርኔሌዎስ ቤዮ መሩክስ

10 ¹ ቆላርየ የከም ከተመጌ ቆርኔሌዎስ የከም መት መንች ሄኡኩ። እጥም ጣሊያዕን ጋጥ መን አምንሶከ ጥብ ሀለቅች ሄኡኩ።² ቆርኔሌዎስ እጥ ምዕን አበሮስ ሁንድጌም ሞአን ገራኮ መንች ሄኡኩ። እጥም በጥነ ተሰቦአ ኡዎሀጌ፣ ሁንድ አመጌም ሞአ ኡንጡሀጌ ሄኡኩ።³ በላኖጌ ሆንስ ሰአተ እሆከ ቀጥ አመጌጌ ሞአ አሴአማንች እጥ ቤዮ አጋ «ቆርኔሌዎስ» ዩኩይ ካልተጌ ቆላ ሞኡኩ።⁴ ቆርኔሌዎስም ባአ ሞአ አሴአማንች ጡጣ ሞኡኩይ «ሞለነ! መሀ እሰ?» ዩኩ። ኦ ሞአ አሴአማንችም ደበራ «ሞአ ከ ኡንጡቶጌ፣ በጥነ ኡውት ተሰቦአጌ ሊረማኩ።⁵ ከሰ አት መን ጆረአ አሴዕላ ጲጥሮስ የመሞከ ሰምእነ ዌሽሴ።⁶ ኦ ጲጥሮስም በሃዕል ገደኖጌ ምን ዮከ አመች ዱጋንች ሰምእን ቤዮጌ ኮይነኖ አፋራኩ» ዩኩ።

⁷ እጤጌ ምጩከ ሞአ አሴአማንች እጤጌን ለነን እሃ ለሰጌ ቆርኔሌዎስ እጥ አሞዳዕጌከ ሰም፣ እጦ ኤጌሮከ ምታደሉዊንስ ሞአን ገራኮ መት ምታደቶ ዌሻ ። ሞአ አሴአማንች ዩከ ሱች ሁንደም እጡውን ኩራ ከአ ጲጥሮስ ዌሽን እጡው ጆረአ አሴኡኩ።

9 ቆርኔሌዎስ አሴአክ ለዕም በልነ መተእ ኤ ከተመ አፈነ አክላሃና፤ በል ሉሀ ሰአተ እሆክ ቁንጥነ ጲጥሮስ ዋእ ኡንጤን ፎቀኔ ፍፍኩ። 10 አጥም ሰባራ አቶ ሉው ሄሌአክሃና፤ ጉድሰክነም ጲጥሮስ ጀላ ጨዋኮሃና፤ ካልት ሞእመኩ። 11 አጥም ኢመን ፎቃ ሰምራም ከሰም አመደማኮ መት ጌጅ ዌክሰናእ ሉው ጨልጫላ ኡሰኔ ድሉኩይ ሞኡኩ። 12 ኤ ዌክሰናእ ሉው፤ ምዕን ዲነቲ፤ ሞቺ ሁንድም አድም ብቅኔ መርክ ሉዊ፤ ኢመዕን ጨኢ ሄኡኩ። 13 ጲጥሮስን «ጲጥሮስ፤ ከዕለ ጉታ እቲ፤» ዮክ ሰገር ዋፍኩ። 14 እሁክራም ጲጥሮስ ደበራ «ሞሰነ፤ አን እተከምበእ ሉው ቲእም ቡሸሰክ ሉው እቲም በል ቤእ ብከነ እቶሞዮ» ዮኩ። 15 አድም ለዕም ኮራም «ዋእ መጩሱክ ሉው አት ቡሸሰቲ» ዮኩ። 16 ሰሰ ኮራ ኤህድ ያ ሰሰ፤ ኦ ዌክሰናእ ሉው ጫጠሳሌም ኢመኔ መሰሙኩ።

17 ኤ አመኔ ጲጥሮስ «ኩ ካልተኔ ሞኡም ሉው መፍው?» ያ ሰጫኩይ መል ብእ ሄክነም ኦ ቆርኔሌዎስ አሴአክ መን ሰምአን ምኔ ጠዕምቲኡይ ነፈረኔ ኡልተአ 18 «ክይነና አቶፍኩ ጲጥሮስ የመሞክ ሰምአን ከ ቤዮኔ ዮሆሃኔ?» ይተእ ዌሸአ ጠዕምቶኦ። 19 ጲጥሮስ ኤ ሞኡክ ካልት ብከነ ሉሰክተ ሰጫኩይ ሄክነም ኪሰም እያን «አናእ፤ ኪሴ ሰሰ መንች ሀሰሙሰ። 20 እጡው አሴአኖክ እኔት አሁም ብከነ መልቶዕን አጡውኔ መቅራም መሪ» ዮኩ። 21 ጲጥሮስም ድላ ኤ መን ቤዮ መሪ «ሀሰከም መንች አኔቲ፤ ዋተኮኦክ መሀነቲ?» ዮኩ። 22 አጡውም ደበተአ «ኔሴ ዋሉሞክ ጥብ ሀለቅች ቆርኔሌዎስ ከ ቤዮ እሴአክራቲ። እጥ ዋእነ ገራኮ ሀንቆእ ኤር መንች። አድም እጠ አይሁጥ ምናደብ ሁንድም ሉበክተ ሉንስተመኔ። ኪሰም አሴአማንች ኤ ቆርኔሌዎስን (ጲጥሮስ ከ ምኔ ዌሸሳ እጥ ምርኩ ሉው መጩሴ) ያ ኩራኩ» ይቶኦ። 23 ኤ ብከነ ጲጥሮስ ኤ መን ምኔ አግሳ ኮይነና አኡኩ።

ለዕም በልነ ጲጥሮስ አጡውኔ መቅራም ከአ መፍኩይ መት ቀጥ አመዕናን አባዩው ጀፈኢንሰ አጤኔ መቅራም መቶኦ። 24 መቶእ ለዕም በልነ ቁሳርዮ የከም ከተመ አርኦ። ቆርኔሌዎስም እጥ ቀርመና፤ እጤነ ሀንጮ ቤሹዋ መት እሳ ዌሻ ከእ ኤጌራ ሄኡኩ። 25 ጲጥሮስ አጉክ አመኔ፤ ቆርኔሌዎስ ጲጥሮስን ኡባ ሰገዱኩ። 26 እሁክራም ጲጥሮስ «አንም ከእሰም መንች እሁም ብከነ ኢምሄ» ያ ከእሰኩ። 27 ጲጥሮስ ቆርኔሌዎስን እቶረፍኩይ ምኔ አጉክ አመኔ፤

ሉበክት መን ውጣኮ ሞኡኩ። 28 እጥም ኤ መንን «አይሁጥ መን ሙል ምናደብኔ ኤደሞቤእሰ ቲእም ሙል መን መሪ ሞኦነ ሆረማኩሀን አሁከሰ ከዕነውም ለቀከም። እሁክራም አን አይ መንችም (ሃሻረመ) ቲእም (ቡሻኮሀኔ) ዮምቤእሰ ጥእ ኢነ ሞኡሱክ ብከነ 29 መን ኤሴ ዌሸእሰነ አሴሰለክአራ ሰባዕን ዋራሞ። ኤሴ ዌሸኮኦክ መሀነደእ አሁከሰ ከሰ ኩሉሄ» ያ ጠዕመኩ።

30 ቆርኔሌዎስም ደበራ «ሰምር በሊንስ እሰጊን ከዶአ አመንቶኔም ሆንሰ ሰአተኔ ዋእ ኡንጠከም እመኔኔ አንም አ ምኔኔ ዋእ ኡንጠም ሄኡሞ። ኡንጠ-መ-ይ ሄክነም ቤሴጩኦ ቀዳል ኤደቶ ኤደኣኮ መት መንች 31 (ቆርኔሌዎስ፤ ከ ኡንጠቶ ዋእ መጩሳኮ፤ ቡጥነ ኦስት ተሰባኦም ቲራኩ። 2 ጲጥሮስ የመሞክ ሰምአን ቤዮ ጀፈአ መነ አሴሰላ ዌሸሴ። እጥም አመቶ ዱን ሰምአን የከም መንች ምኔኔ በሃዕል ገደና፤ ኮይነና አቶራኩ) ዮኩ። 33 ኤ ብከነ ኤ አመንችም ከ ቤዮ መን አሴአኖ። አትም ኢትታ ዋትትሰ ደናም። ከሰ ኔሴ ሁንድም ጥእ ኪሴ አጃጃክ ሉው ምርጫራ መጩንሴነ ዋእ እሰጊኔ ከ ቤዮኔ ዮምኔ» ዮኩ።

34 ጲጥሮስም «ሀንቅነም ዋእ እሰጊኔ መን ሁንድም ጉዳንች አሁከሰ አን ሰአኖ። 35 አይ ምናደጃኔም እሁክራ እጠ በደኮካ፤ ሀንቀ በጠኮካ ዋእ ኢቶኩ። 36 ዮሱሰ ከርሰቶሰ ኮልኔ ጡምክ ምሽራች ሰገረ እሰረኤዕል ምናደብነ እሴኦ አለላቲክሰ ከዕነው ለቀከም። ዮሱሰ ከርሰቶሰ ሁንድነም ሞላነ። 37 ዮሃንስ መን ጠመቀሞእሰነ አለላታ ለሰጊ ገሊሊንስ ከእሳ ይሁጥ ኡል ሁንደኔም አሁክ ምሽም ለቀከም። 38 ሃሸሬጥ ዮሱሰ ዋእ ዶዕሳ ኪሰም አያና፤ መላዩ ድሊሳ ዋእ እጤኔ መቅራ እህምኔ ደናም ሉው እሱኩዩ፤ ሼጣን ምር እመዱክ ኪኖ ፈዩሱኩዩ ቤይ ሁንደም መፍከሰ ለቀከም። 39 ዮሱሰ አይሁጥ ኡሰኔ፤ ዮሩሳሌዕም ከተመኔ አሱክ ሉው ሁንደም ኔሴ ሞዕናሞ። አይሁጥ መን አጠ ሀቀኔ ሰቀልተአ ሹቶኦ። 40 እሁክራም ዋእ አጠ ሰጥ በልኔ ሌሂንሰ ከእሳ መንን ሞኦኦእሰ አሰኩ። 41 ሞኡሱክም ምናደብነ ሁንድነት እሆዕን ነቃሹው እንከምሰነ ዋእ ዶዕሱክ ሂነ ዮሱሰ ለሂንሰ ኮኦ ሰሰጊ እጤኔ መቅራ እንቲም ኪንነቲ፤ አንጉም ኪንነቲ። 42 አጥም ምናደብነ ምሽራች ሰገረ አለላንቶምሰና፤ እጠ ሌሁክ ኪኖኔ፤ ዮከ ኪኖኔ ዋእ ፈረዳንች አሳ ዶዕሱክሰ ኮሉምሰና እጃጃኩ። 43 ዮሱሰኔ እመዕንቶእ ኪን ሁንድም

10:24
 ለጳጳ 10:17
 ለሌ.11:4-17



ባጠዕል ኡርመ ሲጥተዋክ አጥ ሉምኔት አሁክሰ ዋኦ ሰገረ ኩራን ሁንድም ኩቶአኮ» ያ ኩሩኮ።

ሀንቆኦ ዋኦ ሰቀምቤኦ ምናደበኔ ኪሰም አያን ድሉክሰ

44 ሲጥርሰ ኤሀድ ያ ምጫም አጥ ምጫም ሄኡክ ምሽ መጫሰኦ ኪናኔ ሁንደኔም ኪሰም አያን ድሉኮ። 45-46 አይሁጥ መገንሰ አመዕንቶኦ ኪዕኔክ ሲጥርሰኔ መቅራም ዋተኦ ሄዕሎኦ። አጡውም ኦ መን ሙሉ ሉምኔ ምጫኡዬ፣ ዋኦ ሉንሰቱኡዬ መጫሰኦ አይሁጥ ምናደብ ጠላኤኔት አሆዕን ሙሉ መነኔም ኪሰም አያን ድሉክ ብክነ ማሰልቶኦ። ኤ አመኔ ሲጥርሰ 47 «ኩ መን ንእሰም ኪሰም አያን አዕሎኡሰሰ ምኦኔ ጠመቀንቲነ አይ ሆርኮ?» ያ 48 ዩሉሰ ክርሰቶሰ ሉምኔ ጠመቀንተምሰነ አጃጃኮ። ኤ ሰሰኔ ሲጥርሰ አጡውኔ መቅራ መት ቀጥ አመኔ አፋርኡሰነ ጠዕምቶኦ።

ዩሩሳሌመኔ ሄዕሎኦ አመዕናንነ ሲጥርሰ ኩሩክ ምሽ

11 ኤ አመኔ ይሁጥ ኡሰኔ ሄዕሎኦ ዩሉሰ አሴኡክ ኪኔ፣ ሙሉ አመዕናን ሀንቆኦ ዋኦ ሰቀምቤኦ ምናደብ ዋኦ ምሽ አዕሎኡሰ መጫሰኦ። 2 ሲጥርሰ ዩሩሳሌመ መሩክ አመኔኔ አይሁጥ አመዕናዕኔክ በሰቸንቸ ሴረ ኤጌተም ኪን 3 «በሰቸሙቤኦ መን ቤዮ መታ አጡውኔ መቅራ መሆ ሁርባተ ኢትቶ?» ይተኦ ሲጥርሰኔ ፍተንቶኦ። 45 አሁካራም ሲጥርሰ አጡውነ «አን ጆረኦ የክም ከተመኔ ዋኦ ኡንጡሙይ ጆላ ዮማኖኔ ሰዎራም ክሰም አመደማኮ መት ዌየክዕናኦ ገጅ ሉው ጨልጫላ ኢመገንሰ ኦ ቤዮ ድሉኩይ ካልተኔ ሞኡም። 6 ኤክ ሀንጫ ሞኡም አመኔኔ ዲነቲ፣ ሞቻ፣ ብቅኔ መርክ ሉዋ፣ ኢመዕን ጨኦ ኤ ዌየክዕናኦ ሉውኔ ሞኡም። 7 አድም መት ሰገር ኢነ (ሲጥርሰ፣ ክዕላ ዱታ ኦቲ!) ዩኩይ መጫሰጥ። 8 አን አሁካራም (ሞሰነ፣ አተክምቤኦ ሉው ቲኦም ቡሽሰክ ሉው ሉጫኔም አመዱም በል ቤኦ ብክነ አቶሞ!) ዩሞ። 9 አድም ኦ ሰገር ሰዕም ኮራም ኢመገንሰ (ዋኦ ሙጫሱክ ሉው አት ቡሽሰቲ!) ዩኮ። 10 ሰሰ ኮራ ኤሀድ አሃ ሰሰኔ ኦ ሉው ሁንድም ኢመኔ መሰመቶ። 11 ኤ አመንቸም ቆሳርዮ የክም ከተጫንሰ ኦ ቤዮ አሴአንቶኦ ሰሰ መንቸ ኔሴ ዮምኔኦ ምኔ አርኦ። 12 ኪሰም

አያንም መላሞዕን ኤ መንኔ መቅራም መርምሰነ ኢነ ኩሩኮ። ኩ ሉሄም አመዕናን አባዩውም ኢንኔ መቅራም መቶኦ ። መላ ዌሽሱክ መንቸ ምኔ አምፋ አንጉማሪ 13 ኦ ዌሽሱክ መንቸም ዋኦ አሴአማንቸ አጥ ምኔኔ ኡላ (ጆረኦ የክም ከተመ መን አሴዕላ ሲጥርሰ የመሞክ ሰምኦኔ ዌሽሴ። 14 አቲ፣ ክ ምዕን አሰርሴ ሁንድም ገተክም አሰ ኩርኮ) ዩኩይ ሞኡክሰ ኩሩኮ። 15 አን ምጫነ አመዱምሰም ኪሰም አያን ሉጤክ ኔሴኔ ድሉክሰም አጡውኔም ድሉኮ። 16 ኤ አመኔኔ ሞላን (ዮሃንሰ ምኦኔ ጠመቃኮ፣ አሁካራም ክዕነው ኪሰም አያንኔ ጠመቀንተክም) ዩክ ምሽ አን ቲሩሞ። 17 ኤሃራ ኔሴ ሞላን ዩሉሰ ክርሰቶሰኔ አመዕንጉም አመኔ ዋኦ ኒነ ኡጫክ ኪሰም አያን አጡውንም ኡጫክዕሴንሰ ዋኦ ኡዎቤኡሰ ሆራነ አን አዩቲ?» ያ አገርኔ ጫክሳ ኩሩኮ። 18 አጡውም ኤክ መጫሰኦ አመኔኔ ፍተንቸ ኡተኦ «አይሁድ አኮኦቤኦ ምናደብም ባጠሊንሰ ሰጥተኦ ደበዕልተኦ ሄቸ ሲጥተምሰ ዋኦ አሳኮ» ይተኦ ዋኦ ገለጥቶኦ።

አንጠኪኤኔ ሄዕሎኦ አመዕናዕን ብክነ

19 አሰጥፋኖሰ ሸኮኦ አመኔ አፋክ ሀውኔ ክኡኩክ ብንቶኦ አመዕናን ምሽራቸ ሰገረ አይሁድ ጠሌኦነ ኩቲኡይ ራንቄኤ፣ ቆጵርሳ፣ አንጠኪኤ አረቤኤ መቶኦ። 20 አሁካራም ኤ ኪዕኔክ ቃራነ የክም ኡል መንኪ፣ ቆጵርሰ የክም ኡል መንኪ መት ቀጥ መን አንጠኪኤ የክም ከተመ ሙተኦ አይሁድ አኮኦቤኦ ምናደብን። ዩሉሰ ክርሰቶሰክ ምሽራቸ አሰላቶኦ። 21 ዋኦ መላይም አጡውኔ መቅራ ሄኡኮ። ሉብክት መንም አመዕንተኦ ሞሰን ኮሎኔ ደበዕልቶኦ። 22 ኤ ምሽ ዩሩሳሌመኔ ዮኦ አመዕናን ሙጫሰኦ ባርነባሰ አንጠኪኤ አሴዕሎኦ። 23-24 ባርነባሰም አንጠኪኤ መራ አፋ ዋኦ አሱክ ኤርመ ሞኦ ሲረመቶ። አጥም ኪሰም አያን፣ አመዕነቲ ምዕማኮ ኤር መንቸ ሄኡክ ብክነ አመዕንቶኦ ኪን ሁንድም ሀንቆኦ ምደንኔ ሞላነኔ አመዕንተኦ ቆጥተኦ ሄዕሰምሰነ ሰጉኮ። ሉብክት መንም ሞሰነኔ አመዕንተኦ ኤጥቶኦ። 25 ኤ ሰሰኔ ባርነባሰ ሳኦሰ ሀሴነ ተርሴሰ የክም ከተመ መሩኮ። 26 አጥም ሳኦሰ ሲዱክ አመኔኔ አንጠኪኤ ምሩኮ። ኤኪኤም መት ሂንቸ ሁንደመም አመዕናንኔ መቅራም ሰምም አፋተኦ ሉብክት 27 11:20 መት መት ትረጥ መጣፋው «አይሁድ አኮኦቤኦ ምናደብ» የኮከ «ገሪክ መን ሉጫ ምጫም መን» የኮ።

11:16
AA.115
11:19
AA.81-4



11:28
ሌ.21:10

መን ስሎስኦ = ኤ አንጠኪኤ አመዕናን ሉጥ ኮቺ «ከርሰቶስ አዎናና»፤ የመንተአ ዌሽንቶኦ።

27 ኤ አመኔ ዋእ ሰገረ ኩራን ዩሩሳሌሚንስ አንጠኪኤ ድልቶኦ። 28 ኤ ኪኒንስም መት አጋቦስ የከም መንቾ ኪስም አያን ምዌሱካራ ኡል ሁንደኔም መላያም ሰባር አሆኒስ ጋሳህም ሀራጉኮ። ኦ አጥ ኩሩክ ምሽ ቀላደምስ የከም አድዕል ዶሌኔ ምዕመቱ። 29 ኤ ብከነ አመዕናን አነንቾም ጠንቶአ ቀጠ ፍስተአ ይሁጥ ኡሰኔ ሄዕሰም አመዕናን፤ ሀረዕመቶ አሴዕሰምሰነ ምሽ ሙቶኦ። 30 ሀረዕመቶም አመዕናን አምንሳዕን ቤዮ ባርነሳሰኔ፤ ሳኦሰኔ አሴዕሰኦ።

አመዕናናይ ሀው አፋክስ

12 ኤ ዶሌኔ ሄሮድስ፤ የከም አድል መት ቀጥ አመዕናናይ ኪዕማል ሀም አፍሰቱ። 2 አጥም የሃንስ አባይ ሄኡክ ያቆቦ ብሰኔኔ ሽሴሱኮ። 3 ኦ ምሽ አይሁደ ሊረንሱክስ ሞኡክ አመኔኔ ጴጥሮስም ኤዳ አመዲሱኮ። ኦ አመን አድም ዋእ አጥ ምናደቦ ምስጢናይ ፍሱክስ ቴረከም ኡጉጥ አመን ሄኡኮ። 4 ጴጥሮስ አመዲስ ከአ ኡጉድ ህጋ ሰሰኔ ምናደብነ ህንጫኤና ያ ከረጥ ምኔኔ አግሳ ስምር ስምር መንቾ እከአ ኤጊተም ቶምና ሉህ ምታደርና ኤጊተምሰነ ኡወኮ። 5 ኤ ብከነ ከረጥ ምኔኔ ጴጥሮስ አግሰከአ ኤጊረከም ሄኡኮኦ። አሁካራም ጴጥሮስ ብከነ አመዕናን ቆጣልስ ዋእ ኡንጥተም ሄዕሱኦ።

ከረጥ ምኔንስ ጴጥሮስ ፍሩክስ

6 ሄሮድስ ስድዕን ጴጥሮስ ምናደድ እለኒኔ ህንጫክ ሂጥ ጴጥሮስ ለም ምታደሉውኔ ቁራነማ ለም ሰንሰለትኔ ከረጥ ኤ ምታደሉው ለምቤኤኔ ድራራ ሄኡኮ። ሙል ምታደሉውም ከረጥ ምዕን ጎጧኔ ኡልተአ ኤጊተአ ሄዕሱኦ። 7 ደንጎኔም ዋእ አሴአማንቾ፤ ዋሩካራ እጡው ሄዕሱኦ ከረጥ ምኔኔ ጫክ ጫኩኮ። ኦ አሴአማንቾም ጴጥሮስክ ምዳዶ አጵሳ ድራቺንስ በቃኦ «ቀቅሳ ኢምሄ!» ዩኮ። ጴጥሮስ ከረቦእ ሰንሰለትም አንጊንስ ትረግ ኡቡኮ። 8 ኦ አሴአማንቾም ጴጥሮስ «ለደዕል ጫመአ አስቄ» ዩካራ ጴጥሮስም ኤእስም አሱኮ። አድም ኦ አሴአማንቾ «ዌየከም ኤደዕል ኤሴ አምኔ» ዩኮ። 9 አጥም ፍራ ዋእ አሴአማንቾ አምኩኮ። አጥም ካልተ ሞኡኮከ ለብሰም ሄኡኮ በጋን ዋእ አሴአማንቾ እሱካ

12:14
ዶ. 12:1-27

ሉው ሀንቅ አሁክስ ለኡኮዮ። 10 ሉጥ ዋርድያ፤ ለዕም ዋርድያ ህገአ ከተመኔ ፍሶክ ጎንኔ ዮክ ጣዕል ጎጧ አርአራ ኦ ጎዌ አይም ነኮዕን እጥ አንግኔም ፎቁኮ። እጡውም ፍተአ ቦባኔ መቶነም ዋእ አሴአማንቾ ደንጎኔም ጴጥሮስንስ አነን አሁኮ። 11 ጴጥሮስ አጡኔ እህም ሄኡክ ሉው ሰኡክ አመኔኔ «ሄሮድስ አንጊንሲ፤ አይሁድ ኤሴኔ አፎኮ ይተአ ኤጊተአ ሄዕሱኦ ሉው ሁንዲንሲ ዋእ እጥ አሴአማንቾ አሴኦ ኤሴ ገትሱክስ ከበ ቆሳ ለኦም» ዩኮ።

12 ኤ ምሽ ቆሱክ አመኔኔ የሃንስ የከም ማርቆስነ አመት ሄዕሱኦ ማራም ምኔ መሩኮ። ኤ ምኔኔ ዱት መን መት እከአ ውጥተአ ዋእ ኡንጥተም ሄዕሱኦ። 13 ኤ ምዕን ቀሽ ጎጧ ጴጥሮስ ቆጫክ አመኔኔ አርደ የከም ፎአንቾ መውሰአ አዩትደአ አሁክስ ጠዕምቴነ ዋቶኦ። 14 እሴም ጴጥሮስት አሁክስ ሰገረ ቆስቶኦ አመኔኔ ሊረንቾኔ ከኡኮክ ጎጧ ፎቃኦመ ኡተአ ምኔ ጊተአ ጎጧኔ ጴጥሮስ ኡሉክስ ኩቶኦ። 15 እጡውም አሴነ ደበተአ «ታ አት መቻታቶ!» ይቶኦ። አሁካራም እሴ «ሀንቅነም ጴጥሮስቴ» ይተአ ደበረንሰተአ ኩቶኦ። እጡውም ደበተአ «ጴጥሮስ አያነ» ይቶኦ። 16 ኤ አመን ሁንደም ጴጥሮስ ጎጧ ጫዋ ቆጫም ሄኡኮ። እጡውም ፎቃዕለአ እጡ ሞዕሱኦ አመኔኔ ግለልቶኦ። 17 አሁካራም ጴጥሮስ ሰከተምሰነ አንግኔ ኩራ ምለን ከረጥ ምኔንስ ህንክድ እሳ ፍሱደኤ ኩሩኮ። ኤ ለሰኔ «ከ ምሽ ያቆብና፤ ሙል አመዕናንና ኩሴሄ» ያ እጡዊንስ አነን አሃ ሙል ቤዮ መሩኮ።

18 ኡል ስዱክ አመኔኔ ምታደር «ጴጥሮስ መህ አሁኮ» ይተአ እከምስ ህገአ እጡውክ መል ብኡኮ። 19 አድል ሄሮድስም ጴጥሮስ ሀሰሳ ህንክ አመኔኔ ከረጥ ምኔ ኤጊቶኦ ምታደረ ሳረያ ጠዕማ ከአ ኤ ምታደረ ሸከምሰነ እጃጃኮ። ኤ ለሰኔ ሄሮድስ ይሁጥ ኡሊንስ ድላ መራ ቁሳርየ የከም ከተመኔ አፋሩኮ።

20 ኤ አመኔ ሄሮድስ ጢርስ የከም ከተዕም መንኔ፤ ሲዶነ የከም ከተዕም መንኔ ምጫማ ሄኡኮ። ኦ ጢርሲ፤ ሲዶኔ ሁርቡተ ሲጥተሞክ አድል ሄሮድስ ኡሲንሴት ሄኡኮ። ኤ ብከነ ሰጫም ከተዕም መንም መት እከአ ዋተአ አድልነ ሱዕም መንቾ ሄኡክ ብላሰጠስ የከምክ ሄሮድሰኔ ኢተንሶኦስነ አዕለንሰቶኦ። 21 ጅነ አመደኮኦ አያሞኔ ሄሮድስ አድለዕን ኤደቾ ኤደኦ አድለዕን

በርጩመኔ እፉራ ምናደብን ያጩኮ። 22 ምናደብም «ኩ ሰገር ዋእ ሰገረ ሰጋን መን ሰገረዮ» ይተአ ሹተአ። 23 ሄሮድስ ዋእን ሱምበ ኡጫከቤእ ብከነ ኤ አመንቸም ዋእ ለሴአማንቸ መሳያም ጀብኔ እፉሱካሬ ደቄርኔ አተማ ሴሁኮ።

24 ኤ አመኔ ዋእ ሰገር ሀራሩኩዪ፣ ልኡኩዪ መሩኮ። 25 ባርነባሲ፣ ሳኦሊ አሴአንቶእ ለሶ አፍሰእ ሰሰጌ ዮሃንሰ የከም ማርቆስ አመደለ ዩሩሳሌሚንሰ ደበዕልተአ ዋቶአ።

ጳጳሱስ ሱጥ አመኔ በጥን መሩክሰ

1. ባርነባሲ፣ ጳጳሱሳ ዋእ በጥን እንን አሱክሰ

13 ኤ አመኔ አንጦኬኤኔ ሄዕሎእ አመዕናዕን ምርኔ ዋእ ሰገረ ኩራኔ፣ ሉሰሳኒ ሄዕሎእ። እጡውም ባርነባሲ፣ «ሄመቸ» የከም ሰምእነቱ፣ ቃራዕኔከ ሉሰዮሰቱ፣ ሄሮድስ¹³ የከም ገሳንቸን ደረዕመንቸ ሄኡከ ምእኤነቱ፣ ሳኦሊቱ ሄዕሎእ። ፈጠው ሰመንቱኡዪ፣ ዋእን ሰገዱኡዪ ሄዕሎንም ኬሰም አያን «ባርነባሲ፣ ሳኦሳ አን ዌቸም በጦ በጦምሰን ኢን እንን እሴሄ» ዩኮ። ፈጠውም ሰመንተአ ሰሰጌ ባርነባሲ፣ ሳኦሳኖኔ ሀኔኔ እጡው አገገ አሰተአ ዋእ ኡንጥተአ ገገሶአ።

2. ቆጵሮሰኔ

ባርነባሲ፣ ሳኦሳ ኬሰም አያን አሴኡካሬ ሴሴቄኤ መተአ ኤ ሴሴቄኢንሰም መርከበኔ አገአ ቆጵሮሰ መተአ። መተአ ሳሳሙሰ አርእ አመኔኔ አይሁጥ ውጥጥ ምኔኔ ዋእ ሰገረ ኩተአ። ዮሃንሰ የከም ማርቆስም እጡውን ሀረዕመም ሄኡኮ። ፈጠውም ምእ ሰምቤኤኔ ዮ ኡሰ ቶቺንሰ ቶቸኔ አፈቤኤ መተአ ጳጳሰ የከም ቤዮ አርእ አመኔኔ መት ባርዮሱሰ የከም ኪራንቸኔ ኤደንቶአ። አ ባርዮሱሰ አይሁድቸ ሄኡኮ። እጥም «አን ዋእ ሰገረ ኩራንቸ» ዮ ቆጵናንቸ ሄኡኮ። ገእጥ ሄኡም ሄኡኮከም ሰርግዮሰ ጳጳሱሰ የከም ቆር ገሳንቸኔ መቅራት ሄኡኮ። ሰርግዮሰ ጳጳሱሰም ዋእ ምሽ መጩሴን ሀሳ ባርነባሲ፣ ሳኦሳ ዌሽሱኮ። ፈጠውም ሰምቤኤኔ ሰምቤኤኔ አ ኪራንቸ ሰርግዮሰ ጳጳሱሰ አመዕናቤእሰ ሆሬና ያ ባርነባሲ፣ ሳኦሳኔ ኡልጠሙኮ። እሳማሰ ይም ኪራንቸ ይመ። ፈጠውም ጳጳሱሰ የከም ሳኦሳኔ¹⁴ ኬሰም አያን ድሉካሬ ኤ

¹³ 13:1 ኩ ሄሮድስ ግት. 2:22 ሲደጥሀን እሆዕን ግትጥሰኔ፣ ማርቆስ፣ ሉቃስ ጥሀኔ። እጥ አድም ሉብ ሄሮድስ ገሰም ሄኡኮ ኡልከ ሶዕል ሰግ ገሰም ሄኡኮ።

ኪራንቸ ጡጣ ሞእ ¹⁰ «አት ከ ሸጣንቸ፣ ኤር ሉው ሁንድንም መሶከቸ፣ ሁሽንሰሚ፣ ጆሊ ሁንድም ያዕማኮሃና፣ ሞሰንከ ጠቤን ጎን ቦቅሰመ ኡተዮንሄ? ¹¹ አኖአ፣ ከበ ዋእ አንግ ኬሴ እፉሰሃሬ አመናምን ጫከ ሞዕሎቤእሰ ከ እል ቆቆኮ» ዩኮ። ኤ አመንቸም ውትሪቸ፣ ተንሲ እጥ እሴ አፈሱካሬ መን አጥ አገገ አመዳ መሰኮእሰን ሀሱኮ። ¹² አ ገሳንቸም ሞሰን ብከነ መጩሱኮ ምሽኔ ማሰሳ ሄኡኮ ብከነ ኤከ ሞኡኮ አመኔኔ አመዕኮ።

3. ጳላድዮኔ ዮከ አንጦኬኤኔ

¹³ ኤ ለሰጌ ጳጳሱሲ፣ እጠኔ መቅራ ሄዕሎእ አጥ ቤሺ ጳጳሱሲን መርከበኔ አገአ ጵምፍልዩኔ ዮከ ጳርጌኤ መተአ። ኤ ቤዪንሰም ዮሃንሰ የከም ማርቆስ እጡው ኡራ ዩሩሳሌሚ ደበዕሉኮ። ¹⁴ እሁካሬም ጳጳሱሲ፣ ባርነባሲ ጳርጌኤንሰ ጳላድዮ የከም ኡላኔ ዮከ አንጦኬኤ መተአ። ኤኬኤም አይሁጥ መን ኡሺጠጥ አያምኔ ውጥጥ ምኔ አገአ አፉተአ። ¹⁵ ሙሴኤ ጣፋኮ መጣሬንሲ፣ ዋእ ሰገረ ኩራን ጣርእ መጣሬንሲ እነበበከአ ለሰጌ ውጥጥ ምዕን አምንሳን ጳጳሱሰ ቤዮ፣ ባርነባሲ ቤዮ «ንዮባዌ፣ አይ ለኡኮ ምናደበ ሰገከአ ቆጥሰከም ሉው ዮሰሰ ያጩሄ» ይተአ መን አሴዕሎአ።

¹⁶ ኤ ብከነ ጳጳሱሰ ኢማ ኡሳ መን ሰአ አጥ ምሽ መጩሶእሰን አንግኔ ኩራ «እሰረኤዕል ምናደቢ፣ እሰረኤዕል ዋእን ሰገደከም ሙል ምናደቢ ምጩሴሄ! ¹⁷ ከ እሰረኤዕል ምናደቆ ዋእ ንዮኖአ ዶዕሳ ገብጥ ኡላኔ ሄዕሎኡይ ሉበከት ምናደብ እሱኮ። ኤ ገብጥ ኡላንሰም አጣገኔ መሳያም ምድኔ ፍሳ ¹⁸ ኡዱመእኔ ሰር ሂንቸ አጡው ጀቱኡይም እየቅምኔ አሰዩኮ። ¹⁹ ካንአዕን ኡላኔ ሄዕሎእ ለመሬም ዘረ ብእሳ ከአ ኤ ብእሱከ ኬዕን ኡሰም አጡው ገቅን እሳ ኡጫኮ። አ ምሽ ሁንድም እሁኩይ ሰምር ጥቤ አንተይ ሂንቸ እሁኮ። ²⁰ ኤሀኒንሰ ሰሰጌ ዋእ ሰገረ ኩራንቸ ሳሙኤላኔ፣ አፈቤኤ አምንሰተም ገሳኖ ኡጫኮ። ²¹ እሰረኤዕል ምናደብ አድሰ ኡልሶእሰን ዋእ ጠዕምቶአሬ ዋእም ቢንያም፣ ሞሲንሰ ቂሰ ቤት ሳኦሰ ሰር ሂንቸ አድል እሃ ገሰእሰ እሱኮ። ²² ሳኦሰ አድላኒንሰ ዋእ ድሊሰ ሰሰጌ እጡውን ዳዊት አድል እሆእሰን ከእሱኮ።

¹⁴ 13:9 ከገንሰ እሰጌን አብራሃሳኔ «ሳኦሳ» የመጥ ሄኡኮከ ከበ አይሁድ እኮእቤእ መን ሰምጌ «ጳጳሱሰ» የመጥ ዌሽጣኮ።

13:17
ዳ. 1:7
ዳ. 12:15
13:18
ጥ. 14:34
ሌላ 1:31
13:19
ሌላ 7:1
ሌ. 14:1
13:20
ጥ. 21:18
1 ሳ. 3:20
13:21
1 ሳ. 8:15
1 ሳ. 10:21
13:22
1 ሳ. 13:14
1 ሳ. 16:12
ሙ. 89:20

13:24 ጥ. 14 ሐ. 31:3
13:25 ጥ. 31:11 ጥ. 14 ሐ. 31:16 ጥ. 11:20:27

13:28 ጥ. 27:22-23 ጥ. 15:13-14 ሐ. 23:21-23 ጥ. 19:15

13:29 ጥ. 27:57-61 ጥ. 15:42-47 ሐ. 23:50-56 ጥ. 19:38-42

13:31 ሐ. 14:3

13:33 ጥ. 21:7

13:34 ሐ. 55:3
13:35 ጥ. 16:10

ዋእ ዳዊትን (እን ይም ሉው ሁንደም እሱኩይ እ ቲዕልሰ ሄኦክ አሰይ፣ ቤቶ ዳዊተ ሲጣጥ) ያ ዎጩኮ። ²³ዋእ ኡዎም ዩክሰኔም ከ መንች ሰሬኢንስ አሰረኤዕል ገትሳንች ዩሱሰ እሴኡክ» ዩኮ።

²⁴አድም ጳጢሎስ «ዩሱሰ አጥ በጥኔ ለአምዕን አለጊን አሰረኤዕል ምናደብ ሁንድም ባጢሲንስ ደበዕልቶአስ ሞአሶ ጠመቀንች ብክነን ዮሃንስ አለላቲኮ። ²⁵ዮሃንስም እጤነ ኡውመክ በጦ ጉሌነ እሃኮሃኖኔ (ኤሌ አዩቲ ይተክሙለ? እን ክዕኑው ኤጊተክም ክርሰቶሱቲዮ። እን እጤክ ሚመእ ፈትረም ትሬነ ለሰምቤኤክ ኢኒንስ ለሰጊ ዋርሰ) ያኮ» ዩኮ።

²⁶አድም «እየባዩው እብረሃም እሲ፣ አሰረኤዕል ዋእነ ሰገደከም ሙል ምናደሲ ኩ ኔሴ ኩሉም ዎሽ ዋእ ኒነ ገትሳንች እሳ እሴኡክን ብክነቲ። ²⁷ዩሩሳሌሙኔ ሄዕለም ኪኔ፣ እጡው ገሳኒ ዩሱሰ ገትሳንች አሁክሰ ለቆአዮ። ዋእ ሰገረ ኩራን ኩቶአ ዎሽ ኡሼጠጥ አያም ሁንደም አነበሰረም ቆሰተአ ለአም ሆግምኔ አጦኔ ፈረደአ ዋእ ሰገረ ኩራን ኩቶአ ዎሽ ዎዕምእሰ እሰቶአ። ²⁸ዩሱሰ ሽሲሰክ ሉው መዕሉችም ሲዶዕንም እጦ ሸእስነ ጵላጠሰ ኡንጥቶአ። ²⁹አጥ ብክነን ጣፈሙክ ዎሽ ሁንድችም እስተአ ጉልተአ ለሰጊ ሰቀልተአ ሀቂንስ ድሲሰአ ዎምቶአ። ³⁰አሁካሬም ዋእ እጦ ሴሂንስ ክኡኩኮ። ³¹ሴሂንስ ክአ ለሰጊ አጤኔ መቅሬም ገሲሲንስ ዩሩሳሌሙ ዋቶአ ኪንን ዱት አያም ሞአሙካሬ ሴሂንስ ክኡክስ ክበ ምናደብነ ኩተሙለ። ³²ኔሴም ዋእ ገዮኦነን ኡዎም ዩክ ምሽራች ሰገረ ክዕኑውነ ኤምባም። ³³አሀም እጡው እሰ እንኩም ኒነ ዩሱሰ ሴሂንስ ክኡሰምኔ ዋእ ዎንሹክኔ። ኤአሰም ዳዊት መዝሙርኔ ኡሼጠጥ ለምኔ

(አት ኢነ ቤቶ፤

ኪሴ ቀሩምክ ክበሰ) የመማ ጣፈሙክኔ።

³⁴አድም ዎመኔ አጥ ሸማ ገቶቤእስ ዋእ ሴሂንስ አጦ ክኡሰም ሀንቅ አሁክሰ ኩሬነ

(ሀንቅነም እን ዳዊትን ኡዎም ይም

እነን እሃኮ ማሰ ኪነ ኡዎም) ያ ዎጩኮ።

³⁵ኤአሰም ሙል ቤዮኒም

(ዋእ አጤነ ገራኮ ለዋዳንች

ዎመኔ ሸማ ገቶነ ኡርዮ) ያኮ።

13:41 ሐ. 11:5

13:47 ሐ. 42:6 ሐ. 49:6

³⁶ዋእ (እሴ) ዩክ ሉው ዳዊት አጥ ዶሴኔ እሳ ጉሳ ለሰጊ ሴሃ አጥ አኖአኔም ዎመማ ሸሙኮ። ³⁷አሁካሬም ዋእ ሴሂንስ ክኡኩክክ ሸሙኩዮ። ³⁸ኤ ብክነን ገዮባዩወ፤ ዋእ ዩሱሰ ኮልኔ ባጢሎ ኡርአሰ ክዕኑውነ አለላንቲምሰ ቆሰተክአ ለቆሄ። ³⁹ሙሴአ ሴረ ኤጊርምኔ ሙጩተኪነ ጠንተክምቤአ ሉው ሁንዲንሰም ዩሱሰኔ እመዕንምኔ ሙጩተኪነ ጠንተክም። ⁴⁰⁻⁴¹ከበዴም ዋእ አጥ ሰገረ ኩራን ኮልኔ እሃ

(ክዕኑው ናጩንተክም ኪኖ፤

ክዕኑውነ አይም ኩሩካሬ እመዕንተክምቤአ

ሉው

እን ክዕኑው ዶሴኔ እሰም ብክነ

ማለሌሂ፤ ብዕሌሄ) ዩክ ዎሽ

ክዕኑውኔ አርቤእስ ቆጥተክአ ኤጊዕሌሄ» ዩኮ።

⁴²ኤ ውጥጥ ምኒንስ ጳጢሎሲ፣ ባርነባሲ ፍቶአ አመኔኔ ዋርክ ኡሼጠጥ አያም ኤ ዎሽ ኤደአ ኩተምሰነ ኡንጥቶአ። ⁴³ኤ ውጥጥ ምኒንስ መን ብክክ አመኔኔ አይሁጤክ ሉበክት መኒ፣ አይሁጥ አመዕነቶኔ ደበዕልቶአ ኪዕኔክ ዋእነ ገቶአ ኪኔ ጳጢሎሳ፣ ባርነባሳ እምንቶአ። ጳጢሎሲ፣ ባርነባሲ ኤ መነ ሉሰሰአ ዋእ ኤርሚንስ አነን እከምቤእስ ቆጥሰአ ስንኦ።

⁴⁴ኤ ሳንትነም ኤ ክተዕሚክ ሆኖ ቀጥ መኒንስ በጋን መን ሁንድም ዋእ ሰገረ መጩሴነ መት እክአ ውጥቶአ።

⁴⁵አሁካሬም እይሁድ ኤ ውጡክ ምናደብ ሞዕሉአ አመኔኔ ሉበክተ ቶአችተአ ጳጢሎስ ዎርሙክ ዎሽ ሰበአ እጦ ገሚዕልቶአ። ⁴⁶ኤ ብክነን ጳጢሎሲ፣ ባርነባሲ ኤራዕላኒንሰም ሉበክት አግምኔ «ዋእ ሰገረ ጋሳ ክዕኑውነ ኩረንች ሀሰሶኮ።

አሁካሬም ክዕኑው (ሄር ሄር) ሄኦክ ሄቶ ሀንሶጥዮ) ይተክአ ክዕኑው ገገኔ ፈረደኮአዕሴንስ አኖኦ ኔሴ አይሁድ አኮእቤእ ሙል ምናደብነ ኩሴነ መሉም። ⁴⁷አሀም ዋእ

(አት ኡለኔ ዮክ ምናደብ ሁንደም

እን ገትሶምሰ ኩታ

አይሁድ አኮእቤእ ሙል ምናደብነ

ሚክ አኮእስ አሳም) ያ እጃጃክኔ» ይቶአ።

⁴⁸አይሁድ አኮእቤእ ሙል ምናደብ ኤክ መጩሶአ አመኔኔ ሲረንተአ ዋእ ሰገረ ሉንሰቶአ። ሄር ሄርነ ሄኦክ ሄቶን ዶዕለንቶአ ኪንም አመዕንቶአ። ⁴⁹ሞለን ሰገረም ኤ ኡል ሁንደም አፋኮ። ⁵⁰አሀን በጋን አይሁጥ መን ዋእነ ገቶአ

13:51
ግታ. 10:14
ግር. 6:11
ሉቃ. 9:15
ሉቃ. 10:11

ጎጃን ሚንቶ፥ ኤ ከተመ ገለተም ጊጅ ጊጅ መና
ጳውሎስ፥ ባርነባሊ ከአሰላ ኤ ኡሊንሰ ፍሰተአ
ሆልቶአ፥ 51 ጳውሎሲ፥ ባርነባሊ ከዕትው ቁጠ ይም መሬኤ
አሆኑሰን ሉኪንሰ ድረ ግግሰተአ ኡተአ እቆንዮመ መቶአ፥
52 አመዕናኖኔ ሊረንቺ፥ ኪሰም እያኒ ዎዕሙኮ፥

4. እቆንዮዎ ከተመኔ

14 ጳውሎሲ፥ ባርነባሊ እቆንዮመ አገአ ኤኬኤም
አይሁጥ ውጥጥ ምንኔ ኤራዕልላም ዋእ ሰገረ መንገ
ደናምሰ እሰተአ ከቶአረ አይሁጤኪ፥ አይሁድ እኮእቤእ
ምናደጲኪ ሉበከት መን ዮሱሰኔ አመዕንቶአ፥ 2 እሁካራም
አመዕንቶእቤእ አይሁድ ሙል ምናደቢ ጳውሎስ፥ ባርነባሊ
ከአሰላ ሰበምሰ እሰቶአ፥ 3 እሆን በጋን ጳውሎሲ፥ ባርነባሊ
ዮሱሰ ብከን ሉበከት እግምኔ ከቶኦይ ኤ ቤዮኔ ሉበከት አያም
እቶቶአ፥ ዮሱሰም እጡው ኮልኔ ማለልሲሰክ አገና፥ መሬኤ
እሳ ዋእ እሱክ ኤርም ሆንቆአን እሁክላ ሞአሱኮ፥ 4 እሁካራም
ኤ ከተዕም መን ኮሲ አይሁድኔ ኮሲ እሴአማንኔ እኮአ፥ 5 ኤ
ለሰን አይሁዳ፥ ሙል ምናደቢ እጡው አዎንሳንኔ መቅሬም
መት እከእ ጳውሎሳ፥ ባርነባሊ ከገን አጽሴና፥ በርቼኤ እለቴና
ኔሴዕሉአረ 6 እጡው ኤክ ለቆእ አመኔኔ ልቆንዮ የከም ኡለኔ
የክ ከተመው ልሰጥራ፥ ደርቤኤ፥ ኤ ከተመው ከሉሉተኔ
የክ ኡላ ግባአ፥ 7 ኤ ቤዮወንም ምሽራች ሰገረ ከቶአ፥

5. ልለጥረኔ፥ ደርቤኤ

8 ኤ ልለጥረኔም ቀረመካኒንሰ ከእሳ ሆራም ታኬአ
ጠናቤእ መት ሺሃኮ መንች ሄኡኮ፥ 9 ኤ ሺሀ መንችም
ጳውሎስ ዎጩኮይ እቶራ መጨሰም ሄኡኮ፥ እ መንች
አመዕና ፈዮኤነ ጠናሆን እሁክሰ ጳውሎስ ለኡክ አመኔኔ
ጡጣ ሞአ 10 «ክ ሉከኔ ጠብታ ኡሴ!» ያ ሰገረ ኢማአ
ዎጩካረ እ መንች ሾታ ኡሳ ታኬኡኮ፥ 11 ምናደብ
ጳውሎስ እሱክ ሉው ሞዕሉእ አመኔኔ እጡው ሱምኔ ሰገረ
ኢማዕለእ «ዋእ መን ሀገረኔ ደበዕላ ን ቤዮ ዋራኮ» ይቶአ፥
12 እጡው «ዋእ» ይተአ ሰገደም ኪዕን ሱመኔ ባርነባሊክ
ሱመ «ገዮሰ»፥ ይተአ ዌሾአ፥ እድም ጳውሎሳከም እጥ
ሱበከተ ዎጩም ሄኡክ ብከነ «ሄርማሰ»፥ ይተአ ዌሾአ፥ 15

15* 14፥12 ገሪክ ኡላ መን ጳት ሉውኔ ሰገደም ሄዕሉአ ለ ሰገደም
ሄዕሉአ ኪኒንሰም «ዘዮሰ» የከምክ «አን ጥአ» ይተም ሄዕሉአ፥
እድም «ሄርማሰ ዘዮሰን ቤተ፥ መገች» ይተም ሄዕሉአ ብከነ
ጳውሎሳ፥ ባርነባሊ ኤ ኪዕን ሱመኔ ዌሾአ፥

14:15
ደቶ. 20:11
ሙ. 146:6

13 ኤ ዘዮሰክ ፈዶእ ምንም ከተመ አገከም ጎጩኔ ሄኡኮ፥
ዘዮሰነ ቆለቺ፥ ምናደቢ ባርነባሊና፥ ጳውሎሳና ከትመ
ህንጫዕሴነ ሀሰእ ብከነ ሞሉዋ፥ ፈታ ከተዕም ጎጩ ኤባኤ፥

14 ጳውሎሲ፥ ባርነባሊ ኤክ መጨሰእ አመኔኔ ኤደቺ
ደሬዕልተአ 15 «መነ፤ ከክ መሆነ አሰተካሙላ? ኔሴ
ከዕትውዕናእ መነሚ፥ ከዕትው ክ እዋድ ቤእ ሉው እሰመ
ኡተከኦ ኢመኔ፥ ኡሳ፥ በሃራ፥ እጡውኔ የክ ሉዋ
ሁንደም ቆጩክ ሄኡክ ዋእ ኮሉኔ ደበዕልተከምሰነ ክ
ምሽራች ከዕትውነ ኮሴነ ዋላም፥ 16 ዋእ ክ አለጊዕን ዶሴኔ
መን ሁንድም ገቅ ሰውጥለ ሄኡነ ኡራኮ፥ 17 እሁካራም
ዋእ ከዕትውነ ደናም ሉው እሰምኔ አህም ኢመኒንሰ ጤነ
ኡውምኔ፥ ምሽም አመንኔ ኡውምኔ፥ እተከም ሉው ኡዋ
ከዕትው ዎደኖ ሉበከተ ሲረንሰምኔ እጥ የአሰ ሚከሳ
ኮራኮ» ይተአ ሹቱኡይ ምናደቶ ለምቤኤኔ ጌተአ አገአ፥
18 ኤሀድ ይተአ ዎጩአ ምናደብ እጡውነ ከትመ
ከትምተምቤእሰ ሉበከት ሀውኔ ሆቶአ፥

19 ኤ ለሰን ጳሰድየኔ የክ አንጠኬኢንሲ፥ እቆንዮሚንሲ
መት ቀጥ አይሁድ ዋተአ ጳውሎሳኔ መነ ከእሰአ ከገን እጽሰእ
«ሌሃኮ» ይተአ ከተሚንሰ ጎሳሰእ ፍሰተአ ኡንጅቶአ፥
20 እሁካራም አመዕናን እጥ ገደኖኔ ውጥቶአ እመኔኔ ጳውሎስ
ኡንጅኮአ ቤዩንሰ ከአ መራ ከተመ አጉኮ፥ ለዕም በልነ
ባርነባሊኔ መቅሬም ደርቤኤ የከም ከተመ መናኮ፥

6. ሰርየኔ የክ አንጠኬኤ ደበዕልተአሰ

21 ኤ ደርቤኤኔም ምሽራች ሰገረ ከተአ ሉበከት መነ
አመዕንሰኦ ከዕሰአ ደበዕልተአ ልሰጥራ፥ እቆንዮማ፥ ጳሰድየኔ
የክ አንጠኬኤ መቶአ፥ 22 እጡውም ኤ ቤይ ሁንደኔም
አመዕናን «ኔሴ ዋእ እድለኖኔ ለግምነ ሉበከት ሆም አእም
ሀሰሰኮ» ይተአይ አመዕንቶኔ ቆጣሉው እከእ ሄዕለምሰ ቆጥሰኦ
ሰገአ፥ 23 ኤ ለሰን ጳውሎሲ፥ ባርነባሊ አመዕናዕን ውጥቶውኔ
ሁንደኔም ሉመነ ዶዕልተአ ለሰን ሰመንተአ፥ ዋእ ኡንጥተአ
እጡው አመዕንቶእ ሞለንነ የቦ ኡውቶአ፥

24 ኤ ለሰን ጳውሎሲ፥ ባርነባሊ ጳሰድየ የከም ኡልኔ
አዕለእ ጳምናልየ መቶአ፥ 25 ጳርጌኤኔ ዋእ ሰገረ ከተአ
ከዕሰአ እጣሴኤ መቶአ፥ 26 ኤ አጣሴኢንሰ እድም
መርከበኔ አገአ መተአ ለምም በጠነ ኡውሙክ በጠ ጉልተአ
ለሰን አመዕናን እጡው ዋእነ የቦ ኡውቶአ ቤዮ አንጠኬኤ
ደበዕልቶአ፥ 27 እንጠኬኤ አገአ ለሰን አመዕና ሙጣዕለአ

15:1
ጳ. 12:3
15:7
ሌ. 10:1-43
15:8
ሌ. 2:4
ሌ. 10:44

የእ ለጡው ኮል፤ እሃ በጡክ በጥ ሁንዳ፤ እይሁድ ለኮላቤላ ሙሉ ምናደብ አመዕንተምሰን የእ ጎን ፎቃኩክሳ ኩቶለ።²⁸ ኤ እንጦኪኤ፤ እመዕናን፤ መቅሬም ሉቡክት እመ፤ እፋቶለ።

ዩሩሳሌመ፤ አሁክ ዱምች ብክን

15 ስመት መት መን ይሁጥ ኡሊንክ እንጦኪኤ ድልተእ እመዕንቶእ ኪንን «ሙሴእ ሴዕልሰ፤ በለቸንተኮእቤለሰ¹⁶ ጎተኪነ ጠንተክም።» ይተእ ሉሰሰም ሄዕሉለ።² ጳዌሉሲ፤ ባርነባሊ ኤ ኪን፤ መላምሰ ፍተንቶለ። ኤ ሰሰ፤ እንጦኪኤ፤ ሄዕሉለ አመዕናን ጳዌሉሳ፤ ባርነባሳ፤ እጡው ለምቤኢንስ መት ቀጥ መና ዶዕልተእ ለ ኪን ዩሩሳሌመ ፍተእ መተእ ዩሱስ እሴእማን፤ ሉመን፤ ክ ምሽ ብክን እዕለምተምሰን ምሽ ሙቶለ።³ እመዕናንም እጡው ፒጊሳሬ ሬንቂለ፤ ሰማሬእ፤ እዕለእ ህጉኡይ እይሁድ እኮእቤላ ሙሉ ምናደባንስ መን የእ ኮሎ፤ ደበዕልቶእስ ኩቶኣሬ ለ ምሽ እመዕናን ሁንደም ሉቡክተ ሊረንሱኩ።⁴ ዩሩሳሌመ እርእ እመ፤ ዩሱስ እሴእማን፤ ሉመን፤ እመዕናን ሁንደም እጡው እዕሉለ። እጡውም የእ እጡው ኮል፤ እሃ በጡክ በጥ ሁንደም ኩቶለ።⁵ እሁካሬም ረረሳዌኡዊንሰ፤ እመዕንቶእ ኪዕኔክ መት መት ክዕለእ «እይሁድ እኮእቤላ ሙሉ ምናደባንስ እመዕንቶእ ኪኖ በለች።» ሙሴእ ሴረ ኤጊተምሰ እሰ። ህሰሶኩ» ይቶለ።

⁶ ዩሱስ እሴእማን፤ ሉመን ኤ ምሽ እዕለንተእ ሙቴነ ዱምቶለ። ገእጡውም ሉቡክተ ፍተንተእ ሰሰ፤ ጳጥሮሰ ሾታ ክእ «እየባዩ፤ እይሁድ እኮእቤላ ሙሉ ምናደብ ኢጊንስ ምሽራች ሰገረ መጠሰእ እመዕንተእ ጎተምሰን የእ ጋሳትም ክዕኑው ለምቤኢንስ ኤሴ ዶዕሉክሰ ለቀክም።⁸ መንክ ምደኖ ሰእክ የእ ሂን ኡዌክ ኪስም እያን እጡውንም ኡውም፤ እጡውም ለኡክሰ ሚክሳ ሰእሳኮ።⁹ እጥም እጡው ዩሱሰ፤ እመዕንቶእ ብክን እጡውክ ምደኖ ሙጠሱኩ በጋን ገ ሰምቤኤ፤ እጡው ለምቤኤ፤ እነኖ መ እሱኩ።¹⁰ ኤ ብክን ገየኖኢ፤ ኔሴ እይኔነ ጠኑምቤእ ለዮ አመዕናዕን ጉዱም፤ እዩሰም፤ ከሰ የእ መህነ ኪንተክሙሰ? ለእህን በጋን ኔሴም እጡውሰም ሞሰን ዩሱስ ኤርመ፤ እመዕንም፤ ገንቱምሰ እመዕንኖም» ዩኮ።

¹⁶ 15:1 ጋሰ ዶል፤ እይሁጥ ምናደባንስ በጋን ሙሉ ምናደብ በለቸንተም ሄዕሉለ።

15:16-18
ላም. 9:11-12
15:20
ላ. 34:15-17
ጳ. 17:10-16
ጳ. 18:6-23

¹² ኤ አመ፤ ባርነባሳ፤ ጳዌሉሲ የእ እጡው ኮል፤ እሃ እይሁድ እኮእቤላ ሙሉ ምናደብ ሰምቤኤ፤ እሱክ ማለልሲሶክ ዱት መሬኤ፤ እገና ኩቶኡይ ዱምቶእ መን ሁንደም ጠውተእ መጠሰእ።¹³ እጡው ኩተእ ጉልተእ ለሰን ያቶብም «እየባዩ፤ እገም ምጫም ምሽ መጠሰ።»¹⁴ የእ ጋሳትም እይሁድ እኮእቤላ ሙሉ ምናደባንስ ለጥ ሉምብን እህክ መን ዶዕልም፤ ህንክዶዕኔእ ኤርም፤ እጡው ሞኡደእ ሰምእን ኩራኮ።¹⁵ የእ ሰገረ ኩራን ክ ምሽ፤ ኩብሰሉክ ምሽ

¹⁶⁻¹⁸ (ሰረንሰም ክእሳ ክ ሁንደም ለእሱክ የእ ገቶእ ምናደብ ሁንደም እህም እይሁድ እኮእቤላ ሙሉ ምናደብ ሁንደም

እ ሱም፤ ዌሽንቶእ ኪን
እ ኮሎ፤ ደበዕልተምሰን
እን ክ ለሰን ደበዕሳ ዋራ
ግንደሙክ ዳዊት ም፤ በጠም።¹⁷
ኤ ግንደሙክም ጠፋ ኡልሰም ያኮ
ይተእ ጣፎእኮ።

¹⁹ ኤ ብክን እ ሰውት እይሁድ እኮእቤላ ሙሉ ምናደባንስ የእ ኮሎ፤ ደበዕልቶእ ኪኖ ህውንሶምቤእሰነቴ።²⁰ እህን በጋን የእ ብክ፤ ሰገደክም ሉውነ ክትመማ ቡሾክ ማረ እትማ፤ ሳእማ፤ በይቱክ ዲነጥ ማራ፤ ጢጋ እትማ ኡተምሰን ጣምፋ ኢሴዕናነ።²¹ መሽክእም ሙሴእ ሴረ እይሁጥ መን ኡሼጠጥ ለያም፤ ውጥጥ ም፤ መ፤ ክተሙው ሁንደ፤ ጋሲንስም ክእሰእ ኢንበሉኡዩ፤ ኩቶኡዩ ዮለ» ዩኮ።

ዱምች ሙሩክ ምሽ አመዕናንን ጣፈእ አሴዕሉእሰ

²² ኤ ለሰን ዩሱስ እሴእማን፤ ሉመን፤ ዩሩሳሌመ፤ ሄዕሉለ እመዕናን ሁንደም መት እክእ ጳዌሉሰ፤፤ ባርነባሰ፤ መቅሬ መተምሰን መት ቀጥ መን ዶዕልተእ እንጦኪኤ እሴእም ኤረን እሁክሰ ሰውቶለ። ኤ ብክን አመዕናዕን ሰምቤኢንስ ሰእንቶእ ኪኖ ባርነባሰ የክም ይሁዳ፤ ሰላሳ ዶዕልተእ አሴዕሉለ።²³ አሴዕሉለ አሰም

¹⁷ 15:16-18 «ግንደሙክ ዳዊት ም፤ በጠም» ተኮክ ጥእ ም፤ እኮእ ለመዕናን ክእሰእ ኩርም፤።

«ኔሴ ክዕነው አባዬው ዩሱስ አሴአማኒ፤ ሉሙኒ፤ ከ ቤዮኔ ዮአ እመዕናኒ ሁንድም አንጠኬኤ፤ ሰርየኔ፤ ክልቄኤኔ ሄዕለከም አይሁድ እኮእቤእ ሙል ምናደቢንስ ዩሱስኔ እመዕንተኮአ ገየባዩውን ጠማቶ ህንጫዕናሙለ።²⁴ መት መት ኪን ን ለምቤኢንስ ክዕነው ቤዮ መተእ አሴዕነምቤአ ሉው ኩቱኦይ ክዕነው ህውሰእላ፤ ቲር ብእሶአላ ኔሴ መጨገላም²⁵⁻²⁶ ኤ ብከነ ኔሴ ዱምና መት ዎደን እንካ ኢተማ ን ሞለን ዩሱስ ክርሰቶሰ ብከነ አጠው ገን ህግሰአ ኡውቶእ ኔሴ ኢትናም ባርነባሰኔ፤ ጳውሎሳኔ መቅሪም ክዕነው ቤዮ መተምሰነ መት ቀጥ መነ ዶዕልና አሴዕናም²⁷ ኔሴ ዎሽ ሙላ ጣምፋ አሴዕነም እሶ ሱምኔም ኤደአ ኩተምሰነ ይሁዳ፤ ሰላላ ኤንዳ አሴዕናም²⁸ ከኒ ዎርን ዮክ ሀሰሶክ እጃጃንስ በጋን ሙል እዮ ኤንዳ አዩንሶምቤእሰነ ኔሴ፤ ኪሰም አያኒ ኢተማም²⁹ ኤ አጃጅም ዋአ ብኬኔ ሰገደከም ሉውነ ክትመኮአ ሉው አትሚንሲ፤ ጢጋ፤ በይታ እትሚንሲ፤ ላአሚንሲ ክዕነው ገን ኤጌዕሴኔ። ኤ ኪኒንሰምዱ ክዕነው ገን ኤጌዕልተኮአለሰ ሆረኤም ደናም። ክዕነውም ጠመ ሄዕሴኔ» ይተአቴቴ።

³⁰ አ አሴአንቶእ ኪንም ገገሰንተእ ለሰጌ አንጠኬኤ ድልተእ አመዕናን ሁንደም ውጣዕሰአ ኤ ጣፈሙክ አሶ ኡውቶአ። ³¹ አመዕናንም ኤ ጣፈሙክ አሶ አንበበአ ሉበክተ ቢረንቶአ። ³² አድም ይሁዲ፤ ሰላሲ ዋአ ሰገረ ኩረን ሄዕሎእ ብከነ አመዕናና ቆጥሶክ ዱት ሉው ሰጎእ። ³³ አጠውም ሉበክት በለ አቶተአ ለሰጌ እመዕናን «ጠምኔ መሴኔ» ይተአ ገገሰኦሪ ዩሱስ አሴአማዕን ቤዮ ደበዕልተአ መቶእ።^{18*} ³⁵ እሁካሪም ጳውሎሲ፤ ባርነባሲ ዱት ሙል ኪንኔ መቅሪም ኤ አንጠኬኤኔ ሞለን ሰገረ ሉሰሰሚ፤ ኩተሚ ሄዕሎአ።

ጳውሎሲ ለዕማጌ በጥነ መፍክሰ

1. ጳውሎሲ፤ ባርነባሲ አነን እኮእሰ

³⁶ ሆና ቀጥ አያሚንሰ ለሰጌ ጳውሎሲ ባርነባሲን «ሞለን ሰገረ ኩሎም ከተሙውኔ ሁንደኒም ዮአ አመዕናን ህንክድ

^{18*} 15፣ 34 መት መት ትረጥ መጣቶዉኔ «እሁካሪም ሰላሲ ኤ ቤዮኔ ገቴነ ሰውቴ ሙፍኮኔ የመማ ጣፈጣጥ።

15፣ 38
ሐ. 13፣ 13

ዮደአ ሞዕኔን ደበዕልና ሙሉን» ዩኮ። ³⁷ ባርነባሲም ማርቆስ የከም ዮሃንስ አጠውኔ መቅሪ መርእሰነ ሀሰቶ። ³⁸ እሁካሪም ጳውሎሲ አ ማርቆስ በጥነ እጠውኔ መቅሪ መርዕን ሰባ ጽምፍልዮ የከም ኡለኔ እጠውንሰ አነን እሃ ገቱክ ብከነ እጠውኔ ኤደማ መርነ ሀሰቶዮ። ³⁹ ማርቆስ መሸከኦኔ እጠው ለምቤኤኔ መላያም ዎጨንቸ ፍፍካሪ አነን እክአ ባርነባሲ ማርቆስ አመዳ መርከበኔ አጋ ቆጵሮሰ የከም ኡለ መፍኮ። ⁴⁰ ጳውሎሲም ሰላሲ አመዳ መሬን ዶዕሎካሪ አመዕናን ዋእክ ኤርም አጤኔ መቅር እሆእሰነ ዋአነ የቦ ኡውተአ ለሰጌ ሰርየኔ፤ ክልቄኤኔ ዶኡኩይ አመዕናና ቆጥሰም ሄኡኮ።

2. ጳውሎሲ፤ ሰላሲኔ መቅሪም ጥሞቶሰ መፍክሰ

16 ኤ ለሰጌ ጳውሎሲ ደርቤኤ የከም ከተማ፤ ልሰጥረ የከም ከተማ አቶኮ። ኤ ልሰጥረኔም ዩሱስኔ አመዕናንቶአ አይሁዳዊክቸ ሚንትኻን ጥሞቶሰ የከም መት እመዕናንቸ ቤት ሄኡኮ። እሁካሪም እጤክ አን ግሪክቸ ሄኡኮ። ² ኤ ልሰጥረኔ፤ እቆንዮመኔ ሄዕለም አመዕናን ጥሞቶሰ ብከነ ኤረን እሁክሰ ዎጨም ሄዕሎአ። ³ ጳውሎሲ እጤኔ መቅሪ ጥሞቶሰ መርነ ሀሰቶክ ብከነ መላ በለቼኮ። በለቼክ መሸከኦም ኤ ቤዮኔ ሄዕለም አይሁድ ጥሞቶሰ አን ግሪክቸ እሁክሰ ለቀም ሄዕሎአ ብከነቴ። ⁴ ጳውሎሲ፤ ሰላሲ ሙቱኦይ አርእ ከተም ሁንደኒም ዩፍሳሴመኔ ሄዕሎአ ዩሱስ አሴአማኒ፤ ሉሙኒ ሙቶእ ዎሽ አመዕናን ኤጌተምሰነ ኩተም ሄዕሎአ። ⁵ ኤ ለሰጌ አመዕናን አመዕነቶኔ ቆጥቱኡዩ፤ እጠው ጥግም በልነ በልነ ኤጠኩዩ መረም ሄኡኮ።

3. ጢርኦይ የከም ከተመኔ ጳውሎሲ ካልተ ሞኡክሰ

ጳውሎላ፤ ሰላላ እሰዮ የከም ኡለኔ ዋእ ሰገረ ኩተምቤአሰ ኪሰም አያን ሆፍክ ብከነ ፍርጌኤ የከም ኡልኔ፤ ገለትዮ የከም ኡልኔ ሀገአ መቶእ። ግምሰዮ የከም ኡለ አጌን ገበለ አርእ አመኔኔ ቢታንዮ የከም ኡለ ሙቴነ ሀሰአ ሄዕሎአ፤ እሁካሪም ኪሰም አያን። ሙቴነ ሆፍኮ። ² ኤ ብከነ ኤ ግምሰዮ የከም ኡል ገደንኔም ሀገአ ጢርኦይ የከም ከተመ ድልቶአ። ³ ኤ ቤዮኔ ሄዕሎንም ሂሞኔ ሙቆዶነ የከም ኡል መገቸ ጭዩ መቆዶነ ፍተከአ ኔሴ ^{16፣ 17} «ኪሰም አያን» የመሙኮክ ግሪከሰኔ «ዩሱስ አያን» የመጣ ጣፈጣጥ።

ሀረድህ» ያ ኡላ ኡንጡኩይ ጳጳሱስ ካልተኔ ሞሉኩ።
10 መቆራሪያን ኡል መንገድ ምሽራች ስገረ ኩሉምስን ዋእ
ዌሽኩስ ለንቁም ብከነ ጳጳሱስ ኡ ካልተ ሞሉኩስም ኡ
ኡስ መሴነ ጉንዲም።

4. ጳጳሱል ፍልጽሰባስ ከተመኔ

11 ጢሮላዲንስ ከዕና መርከቢኔ አንጋ ጠብና ሰሞትራስ
የከም ኡለ መሉም። ኡ ቤዪንስም ሰዕም በለ ነጹስ የከም
ከተመ መሉም። 12 ኡ ከተሚንስም ከዕና አርዕም ኡል
መንጋ። ሄዕለሚ፣ ገሰተሚ ሄዕሉእ ፍልጽሰባስ ከተመ
አምፋም። ኡ ከተምም መቆራሪያን ኡሰኔ የከ ከተመው
ሁንዲንስም ሉብ ከተም ሄኡኩ። ኡ ከተመኔም መት
ቀጥ በለ አፋሉም። 13 እይሁጥ መን ኡሼጠጥ አያሞኔ
«ዋእ ኡንጠከም ቤይ የኩ» ይና ሰውኑም ብከነ ከተሚንስ
ፍላ ዳጅ ገመሰ መሉም። ኡኪኤም እፋላ ውጡከ ሚንትነ
ዋእ ስገረ ኩሉም። 14 ኡ ሚንት ለምቤኤኔም ትያጥረ የከም
ከተሚንስ ዋቶኦ ሲድየ የከም መት ዋእነ ገቶኦ ሚንትቶ
መጩሰም ሄዕሉእ። እሴም ከሸር ፈትረ ዳደራንቶት
ሄዕሉእ። ጳጳሱስ ምጩኮከ ቆስተኦ መጩሰምስነ ዋእ
እሴከ ምደና ፎቃኡኩ። 15 ሲድየም እስ ምዕን እበርስኔም
ጠመቀንተኦ ሰሰኔ «አን ሀንቆእስ ሞሰነኔ እመዕንምስ
ለቀኮሰስ እ ምኔኔ ዋተከእ እፋሴሄ» ይተኦ ሉበከተ
ምርዋተኦ ኡንጥተኦሪ ካእመም።

16 መት አያሞ ዋእ ኡንጠከም ቤየ መሉመይም መት
ኪተም እግሾ ኒንኔ ኤደንቶኦ። ኡ ለንድቶም ኪተኡይ
እስ ቀርቡውነ ሉበከት ዲነቲ ሲድሰም ሄዕሉእ። 17 እሴም
«ኩ ኪን መን ገቶ ጎን አለላተም ሁንዲንስ ሉብ ዋእነ
አዋዳና!» ይተኦ ሹቲኡይ ጳጳሱላ፣ ኔሴ አምንተም
ሄዕሉእ። 18 እሴም ሉበከት አያሞ ኤሀድ ይተም ሄዕሉእ።
እሁካሪም ጳጳሱስ ነደዳ ቆሪጳ ሞኦ ኡ ሀቡስቶነ «ዩሱስ
ክርሰቶስ ሱምኔ እሴንስ ፍራ!» ያ እጃጁኩ። ሀቡስቶም
ኡ እመንቶም እሴንስ ፍራኩ።

19 ኡ እመኔ እስ ቀርቡው ዲነቲ ሲደም ጎግ ጠፈሙከስ
ለቀእ ጳጳሱላ፣ ሰላላ አመደኦ ጎላሱኡይ ዳኑው ቤየ
ሜረ መስቶኦ። 20 እጠውም ዳኑው ቤየ አፍሰእ ሰሰኔ
«ኩ እይሁጥ መን 21 ኔሴ አርዕም ኡል መን አዕኔና፣
እሰኔና ን ሴር ኡምቤእ ሉሰና ኒነ ሉሰስምኔ ን ከተመ

20* 16፣ 12 አርዕም ኡል መን ገሰከ ከተመኔ ሄዕለም መን ሁንድነም
አርዕም ኡል መን የከ ሀንቶ ሁንድም የሁኔ ሄኡኩ።

16፣ 22-23
2 ቁ. 11፣ 25

ሀምበላችተመሰ» ይቶኦ። 22 ምናደላሰ ሁንድም መት እከእ
እጠውኔ ከዕሉእ። ኡ ለሰኔ ዳኑውም ጳጳሱሰካ፣ ሰላሰካ
ኤደቶ ሼለተኦ ብጭኔ ገንተምስነ እጃጁኦ። 23 ጆርስ
ገንተኦ ሰሰኔ ከረጥ ምኔኔ አግሰኦ ኡ ከረጥ ምዕን ኤጊራንቶ
«ቆጥታ ኤጊራ» ይተኦ እጃጁኦ። 24 እጥም ኡ እጃጁ ኦኦ
ሰሰኔ ኡ ከረጥ ምዕናኖኔ ኮሽ ምርኔ አግሳ እጠውከ ሉኮ
ጉደረኔ ኤዳ ገንቃኦ ከፍኩ።

25 ሂዕማኖኔ ሉጥ በቅቲኔ ጳጳሱሴ፣ ሰላሲ ዋእ
ኡንጥተኡዪ፣ መዝሙረ በመተኡዪ ከረንቶእ መን
መጩሰም ሄዕሉእ። 26 ደንጎኔም ከረጥ ምን ሄኪኦ ቀጠ
መላያምስ ኡል ሁጤኡካሪ ኡ እመንቶም ጎጩው ሁንድም
ርቀኩ። እድም አነንቶም ከረኮእ ጣር ትረመኩ። 27 ከረጥ
ምዕን ኤጊራንቶም ድሪሪንስ በቀከ አመኔኔ ጎጩው ፎቃኮ
ሞኦ ከረንቶእ መን ፍተኦ መተኦከ ሰብላ ብሰእኔ እጥ
ገገ ሼነ ጤጶኩ። 28 እሁካሪም ጳጳሱስ «ኔሴ ሁንድቶም
ከዩ የምኔ፣ ከ ገገኔ መቴም ጆረም አፍሰቲ» ያ ሹራ
ምጩኩ። 29 እጥም ሸህ ኤብላ ጊራ ኦጋ ሉበከተ በዳ
ሁጤኡኩይ ጳጳሱሰና፣ ሰላሰና ሰገዱኩ። 30 ኡ ሰሰኔ
እጥም እጠው ቢረኔ ፍላ «እ ቀርቡው፣ አን ገቶምስነ
መሀ እስም ሀስሰኮ?» ያ ጠዕመኩ። 31 እጠውም «ምስን
ዩሱሰኔ አመዕኔ፣ እቲ፣ ከ ምዕን አበርሲ ገተከም»
ይቶኦ። 32 ኡ ሰሰኔ እጤና፣ እጥ ምዕን እበርሰና ሁንድነም
ሞላን ስገረ ኩቶኦ። 33 ኡ እመንቶም ኡ ሂሞኔ ኦ ኤጊራንቶ
እጠው እመዳ መራ እጠውከ አመረ አንሻ ሰሰኔ እጤ፣
እጥ ምዕን እበርሲ ጠመቀንቶኦ። 34 እጠው እጥ ምኔ መላ
ሁርባተ ሀንጫኦ ሰሰኔ እጤ፣ እጥ አበርሲ ዋእኔ
አመዕንቶኦ ብከነ ሉበከተ ሲረንቶኦ።

35 ኡል ሰዳ ሰሰኔ ዳኑው «ኡ መነ መቶነ ፈተከዕሴሄ»
ይተኦ ምታደረ እሴዕሉእ። 36 ኡ ከረጥ ምዕን ኤጊራንቶም
«ፈተከንተከምስነ ዳኑው መነ አሴዕሉኦኮ፣ ከሰ ፍተከኦ
ጡምኔ መሴሄ» ያ ጳጳሱሰነ ኩፍኩ። 37 እሁካሪም ጳጳሱሰ
«አርዕም ኡል መንገድ የከ ሀንቶ ኒነ ሄኡኩይ ኔሴ ሴር
የቤእሰኔ ፈረደኦቲ፣ ገንተኦቲ ከረጥ ምኔኔ ደረሰኦ ከሰ
እድም ማጠቀኔ ሀንከድ (ትረንተከእ መሴሄ) ይተመሰ?
ከሰደም እጠው ዋተኦ ትቶነ በጋን መሉም!» ይቶኦ።
38 ኡ እሴአንቶእ ምታደርም ኡ ምሽ ዳኑውነ ኩቶኦሪ
ዳኑውም ጳጳሱሴ፣ ሰላሲ አርዕም ኡል መን እኮእስ
ለቆእ እመኔኔ ሉበከተ በድቶኦ። 39 ኡ ብከነ ኦ ዳኑው

የተለ ክረጥ ምንግል ፍሰተኛ «ኡርመ እርዳ» ይተክ ከተሟገሰ ፍተምሰነ ኡንጥቶኦ። ፳ ኤ ለሰጊ ክረጥ ምንግል ፍተኛ ሲደላ ምን መቶኦ። ኤኬኤም አመዕናኖ ሞዕሉኦ አመኔኔ ቆጥሰላ ሰገላ ኦጡዊንሰ አነን እከላ መቶኦ።

5. ጳጳሱ ለላሲ ተሰሎንቄላ ከተመኔ

17 ጳጳሱ ለላሲ ለገፍጽለ የክም ከተማ፣ ለጳሎነ የክም ከተማ ሀገኦ መተኛ ተሰሎንቄኤ የክም ከተመ እርገ። ኤ ከተመኔም እይሁጥ መን ውጥጥ ምን ሄኡኦ። ፳፻ ጳጳሱ ለገጥ ለሰዕገሰም ኤ ውጥጥ ምን መራ ሰሰ ሳንተ። ኪሰም መጣፈንሰ። የእ ደዕሉከ ክርሰቶሰ ሀም እእሚ፣ ሲሀሚ፣ ሴሂንሰም ከእሚ ሀሰሰሀን እሁከለ መን ሚከሳ ኩሩኩይ «ኩ እን ከዕውነ ለላላቶም ዩሱስ ገትላገች ክርሰቶላቲ» የም ሄኡኦ። ፻ እጡዊንሰም እይሁጥ መንክ መት መት ኬኒ፣ የእነ ገቶላ ግሪክ መንኪ፣ ለአንቶላ ሚንትኪ ሉብክት ኬን አመዕንተኦ ጳጳሱ ለላሲ፣ ሰላሰኔ መት እክኦ። ፻ እሁካሬም እይሁጥ መን ጳጳሱ ለላሲ፣ ሰላሰኔ ቶለችተኦ ሚረኔ መንገሰ ሰገም ጆር መነ ውጣዕለኦ ኤ ከተመኔ ሀምበላቸ ክእለምሰነ ሰገኦ። ኤ ለሰጊ ከተዕም መን ሁንደም ውጣዕለኦ ጳጳሱ ለላሲ፣ ሰላሳ መን ፍሰተኛ ኡውቴነ እያሰነ የክም መንች ምን ከብቶኦ። ፻ ከብቶኦ ለጡው ሲደነ ጠንቶእቤእ ብከነ እያሰና፣ መት ቀጥ አመዕናኖ አመደእ ገሳሱኩይ ዳኩው ቤቶ መሰቶኦ። ለ አመደእ ኬንም «ኡል ሁንደም ኢሚ፣ እዲ ሀምባጫም ሄዕሉኦ ኬን ከ ኡላም የቶኦኦ። ፻ እያሰንም እጡው ለእ ገሰሀ። እጡውም «ዩሱስ የክም አድል ዮከ» ይተክ እርዕም አድዕል ሴሪ ሰሰም ኬኖ» ይቲኡይ ሹተም ሄዕሉኦ። ፻ ምናደቢ፣ ገሳኔ ኤ ምሽ መጨሰኦ አመኔኔ ሀምበላቸንቶኦ። ፻ ኤ ለሰጊ እጡው እያሰና፣ ሙል ኬኖ ሉብቶ ዌሽለኦ መቶነ ኡቶኦ።

6. ጳጳሱ ለላሲ ቤርዮ የክም ከተመኔ

፳ አመዕናን ኤ እመንቸም ጳጳሱ ለላሲ ሂሞኔ ቤርዮ የክም ከተመ መተምሰ እሰቶኦ ለጡውም መተኛ እፈኦ ለሰጊ እይሁጥ መን ውጥጥ ምን መቶኦ። ፻ እ ቤርዮ ከተመኔ ሄዕሉኦ እይሁጥ መን ተሰሎንቄላ መንገሰ ሀራር

21 17:2-3 «ሰሰ ሳንተ» የመጡከ ሰሰ ኡቪጠጥ አያጥ ይመጥ እነ ጠፍኩ።
22 17:2-3 «ኪሰም መጣፈ» የመጡከ ጠለእ ጥብር ሀድዕል መጣፈ።

ሰውት ዮከ መን ሄዕሉኦ ብከነ ጳጳሱ ሉሰላም ሄኡከ ሉሰሽ ሉብክት ቆሉንጥኔ መጨሰም ሄዕሉኦ። ለ ጳጳሱ ሉሰላም ሄኡከ ሉሰሽ ሀንቅደኤ እሁከሰ ለቆነ በልነ በልነ ኪሰም መጣፈ ሰሪይቲኡይ አነበበም ሄዕሉኦ። ፻ ፳ እጡዊንሰም እይሁጥ መንክ ዱት ኬኒ፣ ግሪክ መንገሰ ሰላንቶኦ ሚንትኪ፣ ገዕኔኪ ሉብክት መን አመዕንቶኦ። ፻ እሁካሬም ተሰሎንቄኤ ሄዕሉኦ እይሁጥ መን ጳጳሱ ለላሲ እድም ቤርዮ ከተመኔም የእ ሰገሪ ለሰላቲከሰ ለቆኦ አመኔኔ ኤ ከተመም የተኦ ሀምበላቸተኦ ጳጳሱ ለላሲ መን ከእሰኦ። ፻ አመዕናን ኤ እመንቸም በሃዕል ገደኖ ጳጳሱ ለላሲ ኤ ቤርዮም አቲዕን ከተም እፈቤኤ ጊጊሰኦ። እሁካሬም ሰላሲ፣ ጥምቶሲ ቤርዮም ገቶኦ። ኤ ለሰጊ ጳጳሱ እጡውነ «ሰላሲ፣ ጥምቶሲ ጠንገሱከሰ ሁንድኔም ቀቅለኦ አቲዕን ከተመ እ ቤቶ የቶነ» ዮከሬ ኤ እጃጃ አመደእ ቤርዮ ከተመ ደበዕልቶኦ።

7. ጳጳሱ አቲዕን ከተመኔ

፳ ጳጳሱ አቲዕን ከተመኔ ሰላሳ፣ ጥምቶላ ኤጌሩኩይም አቲኔኔ ሄዕላም መን የእ ብኬኔ ሰገደም ሉው ምዕመክሰ ጥኦ እጥ ፎርኔ ሉብክት ከፎኡኦ። ፻ ከፎኡኦ ብከነ ውጥጥ ምን እይሁጥ መን፣ የእነ ገቶላ ሙል መን፣ እድም በልነ በልነ ሚረኔ ኤደመክ ኬን ሁንድኔም ሉብክት ምጫም ሄኡኦ። ፻ ኤፈቅርሰ፣ የክም ኮል መንገሰ፣ እሰቶኦ የክም ኮል መንገሰ ለቸመው ሄዕሉኦ መት መት ኬን ጳጳሱ ቤቶ የተኦ ዩኩ ምጫ ሀገቤእ መንች መቶላ? ይቶኦ። ለድም ሙል ኬንም ጳጳሱ ዩሱሰከ፣ ከችከ ሉሰሱከ ብከነ «ኔሴ ለገቆምቤእ ዱት የእ ብከነ ኩርኮከ ለበላ» ይቶኦ። ፻ ኤ ብከነ አርፋገሰ። የክም ቤቶ ጳጳሱ መሰተኦ «ኔሴ ከኒገሰ እሰጊን ለገቆምቤእ መት መት ሉው ምጫቲይ መጨንሱም ብከነ ኩ እት ሉሰሰ ሃሬች ሉሰን መሩችደእ እሁከሰ ለገቆነ ሀገላም፤ ሁኖኦ ሚክሳ

23 17:18 (ሀ) ኤፈቅርሰ ኮል መን «1. ሉው ሁንድም እሁከከ ኤእሰጫ። 2. ለሀ ሁንድ ሉውንም ለሳገቸ። 3. አነን አነን ጥኦ የኩ። 4. መን ሁንድ ሉውንም ሉቲከከ ለረገቸ። ይተኦ አመዕንተም ለሁካሬም ከ ኡል ሄቸነ ሀውተም (ሰ)። እሰቶከ ኮል መን «1. ሉው ሁንድም ጥኦ። 2. ሉው ሁንድኔም አያጥ የሀጊ፤ ለእሰቶከ አያጥ። 3. ሉው ሁንድም ጥኦ ዩከሰኔ እሃሀሀ። ይተኦ አመዕንተም።
24 17:19-20 «አርፋገሰ» ይም አቲዕን ከተመ ገሰተም ቶር መና ይመ። እጡው ውጥጥ ቤይም አርፋገሰ የመጥኦ።

17:24-25
1 አ.አ. 81:27
አሴ. 42:5
አሴ. 81:47

እነ ኩራ» ይቶሉ። ²¹ኤህድ ይቶሉከም እቲዕን መኒ፥
ሙል ኡሲንስ ዋተላ ኡቲዕን ከተመኔ ሄዕሰም መኒ
ሁንድም ሃረች ዎሽ ዎጭም፤ መጭሰም፤ እመኔ
ሀግሰም ሄዕሉኦ በጋን ሆራኤም ሙሉውኔ እመኔ ሀግሰመ
ኢትተም ሄዕሉኦ።

²²ኤ እመኔ ጳጳሱስ አርፋጎሰኔ ውጡከ መን ስምቤኤ
ኡላ «እቲዕን መነ፤ ከዕትው ሉበከት ሉውኔ እመዕንተከም
ኪን እከኮእሰ እን ቆሳ ለኦ። ²³ኤህድ ዩን ጠትጥከ እን
ከዕትው ከተመኔ ደበሰሉሙ-ሙይ ከዕትው ዋእ ብኪኔ
ሰገደከም ሉዋ፥ ኤ ኪንም ዲትቲ ከትምተከም ቤዩዋ
ጥኡጥ። ኤ ከትምተከም ቤዩዋና፤ መቶኔ (ለእከምቤእ
ዋእነቲ) ዮከ ሉው ጣረጣኮ ጥኡጥ። ከበ እን ከዕትው፥
አለላቶከ ለቆኮዕን ሰገደከም ዋእ ብከነቲ። ²⁴ኡላ፥ ኡላኔ
ዮከ ሉዋ ሁንድም ቆጩከ ኢመንና፥ ኡልና ጥለን ዋእ መን
በጡከ ምኔኔ ሄለዮ። ²⁵መንን ፎሪ፥ ፎሻ ኦድም ሀሰሰከ
ሉው ሁንድም ኡጫኮከ እጦቲ እሁከ ብከነ እጦን ሀንቶቶ
ሉው መሀም ቤኤ። መን ሀሪዕመትም እጦን ሀሰሰዮ።
²⁶እጥም ምናደብ ሁንድም ሚጦእ መንጅንስ ቆጫ ኡል
ሁንድም ዎዕምተምስ እሱቲ። ኦድም እጡው ሄዕሰም
ዶሴ፥ ሄዕሰም ቤዮ ጋሳም ገበለ እሱቲ። ²⁷ዋእ ኤ ሁንድም
እሱቲክ መን እጡው ቲርኔም ከዕለእ እጦ ሀሰምስና፥
ሀሰእትም ሲደምስና ሀሱከ ብከነቲ። እሁካሪም ዋእ ጎጎንስ
እነንጅንስም ቆዕሉዕን ዮሀኔ። ²⁸ከዕትዊንስ መት መንች

(ኔሴ ፎሪ ሲንዱሞኪ፥ ምክምክ ይናጥኪ፥
ዮምኔኤኪ እጦኔቲ) ያኮ።

ኦድም ከዕትዊንስ መት መት ሀዮኡው

(ኔሴ ሁንድችም ዋእ ኦሶ) ይቶሉ።

²⁹ኤሃረእ (ኔሴ ዋእ ኦሶ) ይናመን እሁለስ መን ቆርም፤
ዎርቀንሲ፥ ብሪንሲ፥ ከጎንሲ በጠሙከ ሉው (ዋእ ከከ
ለቡከ) ይና ሰውም ሀሰሰዮ። ³⁰⁻³¹ለች ሆንግኔ መን እሱቲይ
ሄኡከ ዶሴ ዋእ ጫዋ ኡራ ሀግሰም፤ እጥ ዶሶቲክ መንች
ኮልኔ ኡላኔ ጠቤን ፍርደ ፈረደክ እያም እመዱከ ብከነ
ከበ ቤይ ሁንድም ዮከ መን ባጠሲንስ ሰጥተላ
ደበዕልተምስን ዋእ እጃጃሰ። እህም ሀንቅ እሁከስ መን
ሁንድንም ጫካ ለእሱቲከ ኤ ዶሶቲክ መንች ሌሂንስ
ክእስምኔቲ» ዩኮ።

³²እጡውም ሌሂንስ ከች ዎሽ መጫሶእ እመኔኔ መት
መት ኪን እጦኔ ናጭመ እመዶኦ። እሁካሪም መት መት

ኪን «ከ ዎሽ ኪጎን ኤንዳ መጫንሴን ሀንሶም» ይቶሉ።
³³ኤ ስሰኔ ጳጳሱስ እጡው ለምቤኢንስ ኡራ ፍሩቲ።
³⁴ኤ ኪጎንስ መት መት ኪን እመዕንተኦ ጳጳሱስኔ መት
እኮኦ። እመዕንተኦ ኪጎንስም አርፋጎስ ዱምች ዳትዊንስ
መት ሄኡከ ዶናሰዮሲ፥ ደግርሴ ዮከም ሚንትች፥ ሙል
ኪንሚ እጡውኔ መቅሪም ሄዕሉኦ።

8. ጳጳሱስ ቆርንቶስ ከተመኔ

18 ¹ኤ ለሰኔ ጳጳሱስ ኡቲዕን ከተሚንስ ፍራ ቆርንቶስ
ዮከም ከተመ መሩቲ። ²ኤ ቆርንቶስ ከተመኔም
ጳጳሱስ ዮከም ኡላኔ ተረግኮ እቅለ ዮከም እይሁድች ሄኡቲ።
እጥም ጳርስቅሴ ዮመምተም እጥ ሚንትችኔም ኤ ቤዮ መራ
ሄኡቲከ ተላዴዎስ ዮከም አርዕም እድል እይሁጥ መን
ሁንድም አርዕም ከተሚንስ ፍርእሰን እጃጃ ሄኡከ ብከነቲ።
ጳጳሱስም እጡውኔ ኤደሙቲ። ³ጳጳሱስከ በጥ ኤ
እቅላምስም ዱካነ ጎበም ሄኡከ ብከነ እጡውኔ መቅሪም
እፋራ ዱካነ ጎበም ሄኡቲ። ⁴እጥ እይሁጥ መን ኡጄጠጥ
እያም፤ ሳንትን ሳንትን ኤ እይሁጥ ውጥጥ ምኔ መራ እይሁጥ
መንና፥ ዋእን ገቶእ ግርከ ኡል መንና ክርስቶስ ብከነ ጫካ
ኩሩኩይ እመዕንሴን ዮከም ሄኡቲ።

⁵ስላሲ፥ ጥሞቶሲ መቆዶዕን ኡሲንስ ዋተላ ለሰኔ ዩሱስ
ገትሳንች ክርስቶስት እሁከስ እይሁጥ መን ሁንድ አመኔም
ጳጳሱስ ሉሰሰሚ፥ ኩሪሚ ሄኡቲ። ⁶እጡውም እጦ ስበእ
ዱንች ሉንስቶእ ብከነ «ከዕትው ከዕትው ግንኔም ብዕለኪን
ሀሰኮእሰስ ከዕትው ቁጦ፤ ለኔቲ እሁማሪ ከዕትው ጢጊንስ
ሙጫሪ፤ ከበዲንስ ከእሳ ለን ሙል ምናደኦ ቤዮ መርጥ»
ዮ እጦከ ኤዴች ግግሱቲ። ⁷ኤ ብከነ ጳጳሱስ እጡዊንስ
እነን እሃ ዋእን ገራቲ ቲቶእ ዮስጦስ ዮከም መንች ምኔ
መሩቲ። እጦከም ምን እይሁጥ መን ውጥጥ ምዕን ገደኔት
ሄኡቲ። ⁸ኤ ውጥጥ ምዕን አምንሳንች ሄኡከ ክርስቶስ ዮከም
መንች እጥ ምዕን አበርስኔም ጥሰኔኔ አመዕኮ። ኡእሰም
ቆርንቶስ ከተዕም መንከ ጳጳሱሲንስ መጫሶእ ዱት ኪን
እመዕንተኦ ጠመቀንቶኦ።

⁹⁻¹⁰ሞለን ጳጳሱስን መት ሂጥ ካልተኔ ጥአማ «እን
ኪንኔ መቅሪ ዮም ብከነ እይ መንችም ኪሴ ሀምዴን ጠናዮ
በድትቲ፤ ኦድም ከ ከተመኔ ኢን ሉበከት ምናደብ ዮከ
ብከነ ምጫ በጋን በድታ ጫውትቲ» ዩኮ። ¹¹ኤ ቤዮኔ

18:18
ገጽ 6:18

ጳውሎስ ዋኦ ስገረ ሉስዕኩይ መት ሂንቾ ሉህ አገና አጠውኔ መቅረም አፋሩኮ።

12 ጋልዮስ የከም መንቾ አከዩ የከም ኡስ ገሰም ሄኡከ አመኔ አይሁጥ መን መት አከአ ጳውሎስኔ ከዕለአ አመደአ ገሳንቾ ፈረደክ ቤዮ መስተአ 13 «ኩ መንቾ ሴር ዮቤአስኔ መን ዋኦ ስገደአስ አሰለ» ይቶኦ። 14 ጳውሎስ ምጭነ አሆነም ጋልዮስ አይሁጥ መን «ከዕው አይሁጥ መን መጭሴኔ፤ እጥ ከዕው ሀምዳኮሀኔ ቴኦም ከዕውኔ ደምጋኮሀኔ የኮተዕን ከዕው ኤጦ ከሰሰኮእከ መጭሰም ሄኡም። 15-16 አሁካረም ከዕው ከሰሰኮእከ ስገዕል ብከነቴ፣ ሉሙው ብከነቴ፣ ከዕው ሴዕል ብከነቴ ኦሁከ ብከነ ከዕው ገግም ሞዕሴሄ በጋን አን ከ ምሽ ፈረደሞዮ» ያ ዱምቸንስ ኤጠው ሆሉኮ። 17 ኤጠው ሁንድም ኤ አመኔ ውጥጥ ምዕን አምንሳንቾ ሄኡከ ሶስትኖስ የከም መንቾ አመደአ ገሳንቾ ጋልዮስ አለጊኔ ገንቶኦረም ጋልዮስ ኤ ምሽ መሀኔም ጥጉኮዮ።

9. ጳውሎስ አንጦኪኤ ደበዕሉከሰ

18 ጳውሎስ ቆሮንቶስኔ ሉበከት በለ አፋሩ ለሰጊ ሶርዮ የከም ኡላ መሬነ አመዕናኖ «ጠመ ሄዕሴሄ» ያ ከአ ጵርሰቅሴኔ፣ አቅልኔ መቅረም መራ ከንከርስ የከም ከተመ አፋከስም ስለታ ሄኡከ ብከነ አጥ ሆሮሬ ሆንሰቅኮ። 19 ኤጠውም መርከበኔ አገአ መተአ ኤሬሶዕን ከተመ አፈአ ለሰጊ ጵርሰቅላ፣ አቅላ ኡራ ጳውሎስ ሙሰም አይሁጥ መን ውጥጥ ምኔ መራ አይሁጥ መንን ጫከሳ ሉሰስም ሄኡኮ። 20 ኤጠውም ኤ ቤዮኔ መት ቀጥ በለ አፋሩአስነ ኡንጥቶአረ አፋርመ ሰባ 21 ኤጠውን «ዋኦ ዩካሪ ከዕው ቤዮ ሙል አመኔ ደበዕላ ዋሮም» ያ ኤሬሶኔንስ መርከበኔ አጋ ኤጠውንስ አነን አሃ መሩኮ። 22 ቁሳርዮ አፋ መርከቢንስ ድላ አመዕናኖ ጠማትሴን ኢም ዩሩሳሌመ መራ ኤ ቤዩንስም አንጦኪኤ ድሉኮ።

ጳውሎስ ሰጥ ኮሬ በጥነ መሩከሰ

23 ኤ ቤዮኔም መት ቀጠ አፋሩ ለሰጊ ገለትዩ የከም ኡለኔ፣ ፍርጊኤ የከም ኡለኔ ቤይ ሁንደም መሩኩይ አመዕናን ሁንደም ቆጥሰም ሄኡኮ።

19:14
ገጽ 31:11
ጥር. 1:14
ጥር. 1:7-8
ሉዎ. 3:14-16
ጥ. 1:28-27

1. እጵሉስ ኤሬሶዕን ከተመኔ፣ ቆሮንቶስ ከተመኔ

24 አስከሳንድረ የከም ከተመኔ ቀረማኮ አጵሉስ የከም አይሁድቾ ኤሬሶን ዋሩኮ። እጥም ኪስም መጣፈ ሉበከተ ስአሀኔ፣ ደናምስ ጉድሳ ምጭሀኔ ሄኡኮ። 25 እጥም ዋኦ ጎን ሉሳኮሀኔ ሄኡከ ብከነ መላይ ሁንድኔም ዩሱስ ምሽ ሀንቆኦስ ምጫጫ፣ ሉሰስጫ ሄኡኮ። እሆን በጋን እጥ ለአም ሄኡኮከ25፣ ዮሃንስ ጠመቀም ሄኡከ ጠመቀንቾ ጠሴእ ሄኡኮ። 26 እጥም አይሁጥ መን ውጥጥ ምኔኔ አግምኔ ምጭመ አመዱኮ። እሁካረም አቅሊ፣ ጵርሰቅሴ አጠገስ መጭሰአ ስሰጊ ኤጠ ምኔ መስተአ ዋኦ ጎን ኤደአ ደናምስ ጫከሰአ ኩቶኦ። 27 አጵሉስ አከዩ የከም ኡስ ፍራ መሬነ ሀሉከስ አመዕናንን ኩሩካረ ኤጠውም አጥ ስውቴ አዕስአ ኦ አከዩኔ ዮአ አመዕናንም ኤጠ አዕስምስነ ደብዳቤኤ ጣፈአ ኡውቶኦ። እጥም ኤ ቤዮ አፋ ስሰጊ ኦ ዋኦ ኤሮምኔ አመዕንቶኦ ኪን አመዕንቶኔ ቆጥተምስነ ሉበከተ ሀረዕመኮ። 28 ዩሱስ ገትሳንቾ ከርሰቶስት አሁከስ ኪስም መጣፈንስ አነበባ ኩሩኩይ አይሁጥ መንኔ ቆጣልስ ፍተማ ኔገረም ሄኡኮ።

2. ጳውሎስ ኤሬሶዕን ከተመኔ

19 'አጵሉስ ቆሮንቶስ ከተመኔ ሄኦነም ጳውሎስ ሀናዕን ከሉኔ ዮከ ኡልኔ ሀጋ ኤሬሶዕን ከተመ ዋሩኮ። ኤኪኤም መት ቀጥ አመዕናኖ ሲዱኮ። 2 እጥም አጠውነ «ከዕው አመዕንተኮአ አመኔ ኪስም አያን ከዕውኔ ድሉኮንሄ?» ያ ጠዕመኮ። እጠውም «ኔሴኔ ድሉኮዮ፤ ሆራኤም ኪስም አያን ዮኦስም መጭንሱሞዮ» ይቶኦ። 3 እጥም «ኤሃረኦ ከዕው ሀንከደዕኔእ ጠመቀንቾ ጠመቀንተኮአከ?» ያ ጠዕመኮ። አጠውም «ዮሃንስ ጠመቀም ሄኡከ ጠመቀንቾኔቴ» ይተአ ደበቶኦ። 4 አድም ጳውሎስ «ዮሃንስ ጠመቀም ሄኡኮከ (ኢኒንስ ለሰኔ ዋሮሃኖኔ አሀም ዮሱስኔ አመዕኔሄ) ያ ኩሩኩይ መን ባጠሊንስ ሰጥተአ ደበዕልቶአስ ሞአስከ ጠመቀንቾ» ዩኮ። 5 ኤጠውም ኤከ መጭሰአ ሞለን ዩሱስ ሉምኔ ጠመቀንቶኦ። 6 ኤ ስሰጊ ጳውሎስ አጥ አንገ አጠው ሀኔኔ አሱካራ ኪስም አያን እጠውኔ ድሉኮ። አጠውም ሃራቾ ሱምኔ ምጭማ፣ ዋኦ ስገረ ኩርማ አመደኦ። 7 ኤጠው ሁንድም ቶሞ ስም መንቾ ኦከም ቀጥ ሄዕሉኦ።

25* 18:25 ዩሱስ ብከነ እጥ ሀንቆኦስ ለአም ሄኡኮከ ጥሰር ሀድዕል መጣፈንሴት ሄኡኮ።

ጳውሎስ እይሁጥ ውጥጥ ምንጅ ስለ እገን አፈቤኤ ዋእ እድሰዕን ብክን እገምን፤ ጫካሳ ኩሩኩይ አመዕንሴን የከም ሄኡኩ።⁹ እሁካራም መት መት ኪን ምደና ክን እስተእቲ፤ አመዕንመ ስበአቲ መን እለጊጌ ሞላገክ ኅን ጆር እስተእ ምጫም ሄዕሎእ ብክን ጳውሎስ እመዕናና እጡዊንስ እነን እሳ መሳ ጥራናስ ሀራር ምንጅ በልን በልን ጫካሳ ኩራም ሄኡኩ።¹⁰ ኤእሰጌ ጳውሎስ ሰም ሂንቶ እሆክ ቀጠ መሮዕን ሉሰሱክ ብክን እስየ የከም ኡሰጌ ሄዕሎም አይሁጥ መጎ፤ መሉ መጎ ሁንድም ሞላን ስገረ መጫዕለ።

¹¹ ዋእ ጳውሎስ ክልጌ ዱት እነን እሃኮ ማለልሲሶክ እገን እስም ሄኡኩ።¹² ጳውሎስክ ስበተም እሁኮ ኤደኡክ ኤደቶም እሁኮ መስክእ ጥሱክ መነጌ እስከማራ እ ጥሱክ መን ፈዩእም ሄኡኩ። እድም ሀቡስ አመዱክ መነጌም እስከማራ ኤ መነገስ ሀቡስ ፍሪም ሄኡኩ።¹³ ኤ አመጌ እይሁጥ መንክ መት መት ኪን ሀቡስ ፍስተኡይ ዶዕለም ሄዕሎእ ኪዕጌክ «ጳውሎስ ኩሮክ ዩሱስ ሱምጌ ፍተከምስነ ጌሴ እጃንጆመስ» ይተኡይ ሞላን ዩሱስ ሱምጌ መነገስ ሀቡስ ፍስተነ የክተም ሄዕሎእ።¹⁴ እይሁጥ መንክ ሉብ ቁስቶ ሄኡክ እስቄውክ ስመር እሳ ኤእስ እስተም ሄዕሎእ።¹⁵ እሁካራም እ ሀቡስ እጡውነ «እን ዩሱስም ስእም፤ ጳውሎስም ስእም፤ እሁካራም ክዕኑው እየያም?» ዩኩ።¹⁶ እ ሀቡስ እመዳ ሄኡክ መንቶ እጡው ሀጌጌ ጠጳ እጡው ሁንደም መላይሳ ካእ እጥ ምንገስ ኡምበእድሳቲ፤ አመሳቲ ሆሉኩ።¹⁷ ኤፈሶዕን ከተመጌ ሄዕሎም አይሁጥ መጎ፤ እይሁድ እኮእቤእ መሉ ምናደቢ ሁንድም ኤ ምሽ መጫዕለ እመጌጌ ባዕለእ ሞላን ዩሱስ ሱመ ሉስከተ ሉንሰቶእ።¹⁸ ኤ እመጌ እመዕንተእ ሄዕሎእ ኪዕጌክ ዱት ኪን በጠእ ጆር በጠ ቢራ ይተኡይ ሞተም ሄዕሎእ።¹⁹ ጊንም በጠ በጠም ሄዕሎእ ኪዕጌከም ዱት ኪን መጣፋው ውጣዕስእ ኤበእ መን እስጊጌ ሾኪሶእ። ኤ ሾኪሶእ መጣፋውከም ብቶ ሸለገብእራ ኣንተይ ኩም ብረ እሁኩ።²⁰ ኤእሰጌ ሞላን ስገር ኤ ኡሰጌ ሉስከተ ሀራሩኩዩ፤ ቆጡኩዩ መሩኩ።

²¹ እ ሉው እሃ ሀጋ ስሰጌ ኪስም እያን ቲሲሉካሪ²⁶ ጳውሎስ «እን መቄዶና፤ እከያ እፋ ስሰጌ ዩሩሳሌመ መራ ኤ ቤዩንስም አሮመ መራ ሞእም ሀሰሶኩ» ያ ሰውቲ መራሩኩ።²² ኤ ብክን እጤን ሀረዕምተም ሄዕሎእ ኪጎንስ

²⁶ 19+21 «ኪስም እያን ቲሲሉካሪ» ዩኮክ ገሪክጌ «እጥ ቲርጌ» የመገንም ጠናኩ።

ጥሞቶሳ፤ አርሰጠሳ ሰሞም መቄዶዕን ኡስ እሴእ ክእ እጥ ሆፍ አመንገም እስየጌ እፋሩኩ።

²³ ኤ እመጌ ሞላን ኅቅ መሸክእጌ መላያም ሀምበሳቶ ክኡኩ።²⁴ ኤ ሀምበሳቶ ክእሉኮክ ብሪንስ መኡተ በጠክ ድሚጥሮስ የከም መንቶ ሄኡኩ። ኤ ዋእ ብኪጌ ስገደከም እርጤሚስ፤ ምዕን ምስላ በጠኡይ ድሚጥሮሲ፤ መሉ ኪጌ ሉብከት ዲነቴ ሲደም ሄዕሎእ።²⁵ ኤ ብክን ድሚጥሮስ ኤ እርጤሚስ ምዕን ምስላ በጠም ኪፍ፤ ኤሀዶዕጌ በጠ በጠም መሉ ኪፍ ሁንደም መት እሳ ውጣእ «መን፤ ጌሴ ኅድኑምክ ከ በጥጌት እሁክስ ለቀከም።²⁶ ኩ ጳውሎስ (መን በጠክ ምስሉው ሞእዮ) ያ ኤፈሶዕን ከተመጌት ጠሌእ እሆዕን ሆፍ ቀጥ ኡሲ በጋን እስየጌ ዮክ ምናደብ ሁንደም ሁሸንሳ ደበሩክስ ክዕኑው ገገም ሞዕሰኮእኮ፤ መጫዕኮእኮ።²⁷ ከበደም እሁካራ ኤ ምሽጌ ክኡኮክ ጌሴ በገጠም በጥ ገደንቶ ጠሌእ እሆዕን ሉብ ዋእክ እርጤሚስ ምን እሞድ ቤእን እሃ ገቴነቴ። እድም እስየእ ኡሰጌ፤ ኡሉ ሁንደጌሚ መን ስገዶክ ሉብ እርጤሚስ ምዕን ሉምቢ፤ ኑሪ ገደማኮሀን እሀመሞንሄ?» ዩኩ።

²⁸ እጡው ኤከ መጫዕለ አመጌጌ ሉስከተ ነደደእ «ኤፈሶዕን እርጤሚስ ሁንደንስ ሉብጌ!» ይተእ ሹቶእ።

²⁹ ኤ ብክን ከተም ሁንደምም ደምበቃ ጠኡካራ ጳውሎስን ቢሹው ሄዕሎእ መቄዶዕን ኡሉ መን ጋዮሳ፤ አርሰጥኮሳ ሰሞም አመደእ ኅሳሉኡይ መን ውጣ ሌሉ ሞእ ቤዮ መስቶእ።³⁰ እመዕናን መሮቤእስ ሆቶእ በጋን ጳውሎስም መራ መን ስምቤኤ እጊን ሀሳ ሄኡኩ።³¹ እስየ የከም ኡሉ ዳኑዊንስ ጳውሎስን ቢሹው ሄዕሎእ መት መት ኪን መን አሴዕስእ «ሌሉ ሞኤን መን ውጣክ ቤዮ መቶቤእስ» ይተእ ጳውሎስ ኡንጥቶእ።³² ኤ እመጌጌ መን ሁንድም ሀምበሳቶመም ሄኡክ ብክን ክል መጎ መት ሉው ዩኩይ እድም ክል መጎ መሉ ሉውም ዩኩይ ሹሪም ሄኡኩ በጋን መሀነ ውጥቶደኤም ሰቀም ሄዕሎእዮ።³³ ኤ ውጡክ ምናደጵ ሰምቤኤጌ ሄዕሎእ መት መት እይሁጥ መን እስክሳንድሮስ የከም መንቶ ምጫስነ ገፈአንስተእ መን እለጊጌ ፍስቶእ። እስክሳንድሮስም መን ሰእእስነ ኡንግጌ ኩራ ክእ ጫካሳ ምጫነ አመዱኩ። እሁካራም መት መት ኪን «ሀምበሳቶ ፍሱኮክ እጡቲ» ይተእ ሰውተእ ሄዕሎእ።³⁴ እስክሳንድሮስ እይሁድቶ እሁክስ ለቆእ አመጌጌ «ኤፈሶዕን እርጤሚስ ሁንደንስ ሉብጌ!» ይተኡይ ሰም



በእተ አሆኑ ቀጥ አመኔ ሁንድም መት እክአ ሹተም ሄዕሉአ። ³⁵በላገንቶኔ ኤፌሶስን ከተዕም ገላገች መን በእሲሳ ክአ «ኤፌሶስን ከተመኔ ሄዕላክም ምናደበ፤ ሉብ እርጫሚስ ምኔ፤ ኢመኒንሰ ኡቡክ እርጫሚስ ምሰላ ኤፌሶስን ከተም ኤገራገች አሁክሰ ለአቤሌክ አይ ሄአቲ? ³⁶ኤክ ለገክክ አይም ቤእ ብክነ ክዕኑው ቆስተኮዕን ጋጋብምኔ መቴም ሉውም አስተኮቲ። ³⁷ክዕኑው እርጫሚስ ምዕን መኡተ ገሚኡክቤእ መን ቴእም እርጫሚስ ገሚዕሉክቤእ መን አመደክአ ኪዩ ኤቡክአኮ። ³⁸ድሚጥርሲ፤ ድሚጥርሲኔ መቅሬ በጠም ኪኔ እይ መንቶም ከሰሌነ ሀሰሰሰ ኒን ዳኑዊ፤ ኡል ገሳ፤ ፈረደም እያም ዮክ ብክነ ኤኪኤ መተእ ፍተንተነ። ³⁹ክዕኑውምዱ ኤሀኒንሰ ሉዳክ ሉው ሀስክእሰሰ ዱምች ሞእኮ። ⁴⁰ከበላ ፍሩክ ሀምበላችን ቡ ሀምበላች መሀኔ?) የክእ ገ ሀኔኔ ምሽ ኤቡክተዕን ኔሴ ደበሉም ደሰች ቤእ ብክነ ኩ ምሽ ኔሴ ሀውሶክ» ⁴¹ያ ውጡክ መን ብናኡኮ።

3. ጳውሎስ መቆደና፣ አክያ መሩክሰ

20 ¹ሀምበላች ኡላ ለሰኒ ጳውሎስ መን እሴእ አመዕናና መት እሳ ዊሽሳ አጡው ቆጥሳ ሱጉኮ። ኤ ለሰኒ «ጡመኔ ሄዕሴሄ» ያ አጡዊንሰ እነን እሃ መቆደን የክም ኡላ መሩኮ። ²ኤ መቆደንኔ ዮክ አመዕናና ሉብከተ ቆጥሳ ሱጋ ለሰኒ አክያ መሩኮ። ³እጥም ኤ ኡላኔ ሰሰ እንነ እፋራ ለሰኒ ሰርዮ የክም ኡላ መርከብኔ መሬነ ሰዋኮሃናኔ አይሁጥ መን እጦኔ መን ክእሲሶኔ ብክነ መቆደሰን ኡልኔ እእ ደበሰሌነ ሰውቴ መሩኮ። «እጦ ገገሶእ ኪንም ቤርዮ የክም ከተዕም ጳርሰ ቤት ሱዳጥርሲ፤ ተሶሉንቁእ ከተዕም መኒንሰ እርስጥርኮሲ፤ ሰኮንደሲ፤ ደርቤእ ከተዕምክ ጋዮሲ፤ ጥምቶሲ፤ አሰዮ የክም ኡል ትቅቆሲ፤ ጠርፍጥሲ ሄዕሉአ። ⁵እ ኪንም ሀገእ መተእ ጠርገእደኔ ኔሴ ኤገተአ። ⁶አሁካሬም ኔሴ ቆርሾእ ኡጉጥ ለሰኒ ፍልጽሰየሲንሰ ክዕና መርከብኔ አንት በላ ታኪዕና ለሰኒ አጡው ሄዕሉእ ጠርገእደ እምፋመ ኤ ቤዮኔ ለመር በላ እፋሉም።

4. ጳውሎስ ጠርገእደ ለላገች ኮሬ መሩክሰ

⁷ላገት ሉጥ እያዕም²⁷ ሂምኔ ሞሰን ሁርሳተ አንቴነ ውጥናምሃናኔ ጳውሎስ ሰጥ ደርዕን መሬነ ሰዋ ሄአክ ብክነ ሰቅት እፈቤኤ ሉብክት ቁራዕል ምሽ እጡውነ ²⁷20፣7 ላገት ሉጥ እያም የመጡክ አበአ በል እኔን ጠናኮ።

ዎጪክ። ⁸ኤ ኔሴ ውጥና ሄዕኑም ሰጥ ፎቀኔ ዱት ሸሁው እጳም ሄአኮ። ⁹ኤ ለመኔ ኢትካሰ የክም መት ምራድች መሰኮተኔ እፋራ ሄአኮ። እጥም ጳውሎስ ምሽ ቁራዕልሱክ ብክነ ኤ እፋራክ ቤዮኔም ቀላ ድራራ ሄአኮ። ኤ ብክነ ኤ እፋራ ሄአክ ሰጥ ፎቀንሰ አድ ኡቡካሬ መን ገራ መራ ክእሱክ እመኔኔ ሴሃ ሄአኮ። ¹⁰አሁካሬም ጳውሎስ ድላ መራ ሄሻ ክእሳ ቃጳ «አጤክ ፎር ዮኮ፤ መግተኮቴ» ዮኮ። ¹¹ኤ ለሰኒ ጳውሎስ ደበሰላ ፎቀ ፍራ እመዕናንኔ መቅሬም ሞሰን ሁርሳተ፤ መቴዮዕም ሁርሳተ እታ ክአ ኡል ሰደቤኤ ቁራዕል እቶረቶ እቶረራ ኢጡዊንሰ እነን እሃ መሩኮ። ¹²እጡውም ኤ ሴሂንሰ ገቲክ ምራድች ምኔ እመደእ መተእ ሉብክተ ሲረገቶአ።

5. ጳውሎስ ጠርገእደንሰ ምልጣሰ መሩክሰ

¹³ጳውሎስ ሉክኔ መሬነ ሀሳ ኔሴ «ክዕኑው ሀገክአ መሴሄ» ያ እጃጃ ሄአክ ብክነ እጦ እዕናም ይና መርከብኔ፤ እንጋ እሰሰ የክም ከተመ ሀገጋ መሉም። ¹⁴⁻¹⁶ዋእ እጥ ምናደበ ሞለባናኔ ፍሱክሰ ቲረከም ኡጉጥ አንተይ እያዕም ኡጉድነ ጠንሲሱክሰ ሁንድኔም ጳውሎስ ዩሩሳሌመ አፈነ ጋጋባ ሄአክ ብክነ እሰዩኔ እፋራነ ሀሱኮዮ። ኤ ብክነ ጳውሎስኔ ኤ እሰሰኔ ኤደማ ለሰኒ ኤፌሶስን ከተመኔ ኡላዕን ሀጋ መርክ መርከብኔ እንጋ አጤኔ መቅሬም ምጥሲነ የክም ከተመ መሉም። ኤ ቤዩንሰም በሃረ ፍላ ለዕም በላ ክዮሰ የክም ኡል እሰኔኔ ዮክ ቤዮ እምፋም። አድም ሰጥ በልነ ሳሞሰ የክም ኡላ እምፋም። ኤሀን ሶዕል በልንም ምልጣሰ የክም ከተመ እምፋም።

6. ጳውሎስ ኤፌሶስን አመዕናዕን ሉመን ሱጉክሰ

¹⁷ጳውሎስ ምልጣሲንሰ መን እሴእ ኤፌሶስንኔ ዮአ አመዕናዕን ሉመን እጥ ቤዮ ሞተምሰነ ዊሽሱኮ። ¹⁸ኤ ሉመንም እጥ ቤዮ ሞተእ ለሰኒ ጳውሎስ «እን ክ እሰዮ የክም ኡላ እ ሉክኔ ሉጤክ ሀንጫጫም እያሚንሰ ክእሳ ከሰል ኤፌሶኤ ክዕኑው ሰምቤኤኔ ሀገክድ ሄአምደእ ክዕኑው ገንም ሰቀከም። ¹⁹አይሁጥ መን ኤሴኔ ክዕላእ እፍሶእ ሀው ዑንደኔም ሉብክተ ሀጫሙዩ፤ እንዲደ ዱኑሙዩ ሞላንን ጥሻሉምኔ አዋዱምሰ ክዕኑው ለቀከም። ²⁰እን ክዕኑው ውጥተከም ቤዩወኔ፤ ክዕኑው ምኔወኔ ክዕኑውን እዋደክ ሉው ሉሰሉም፤ ኩሩም በጋን ክዕኑውን እዋደክ ሉውክ

20:24
2 ጥ. 4:7

መዕሉችም ገትሱሞዮ። ²¹ እህም አይሁጥ መኒ፣ ሙሉ ምናደቢ ባጠሊንሰ ሰጥተኦ ሞኦ ኮሎኔ ደበዕልተኦ ሞሰን ዩሱስ ክርሱቶሰኔ እመዕንተምሰን ኩራጥ። ²² እናኦ፤ ክበደም እሁካሪ እን ኪሰም እያን ክእሱካሪ ዩሩሳሌመ መርሙሉ። ኤ ቢዮኔም ኤሴኔ መሀ አርደእ ለእጥዮ። ²³ እህን በጋን ክረቲ፣ ሀዊ ኤሴኔ አርእሰ ኪሰም እያን አፋም ክተም ሁንደኔም ኢን ኩርሰ። ²⁴ እሁካሪም እን ሀሰጥካ ሞኦ እሱክ ኤርም ምሽራች ሰገረ ኩርምኔ ኢን ሞላን ዩሱስ ኡጫክ በጦ ጉሌነት እሁካ ብክነ እ ገገ መሀኔም ጥገሞዮ። ²⁵ ክበል አረቢኤ ክዕነው ለምቤኤኔ ደበዕለሙሙይ ሞኦ አድለዕን ብክነ ኩሩሙይ ሄኡም ኤሴ ክ ለሰኒ ክዕነዊንሰ መትም ሆራኤም ሞእቤአሰ እን ሰአጥ። ²⁶⁻²⁷ እን ክዕነውነ ሞኦ ሰውጫክ መዕሉችም ገትሶዕን ኩሩም ብክነ ክዕነው ጢጊንሰ ሙጫር እሁምሰ ክዕነው ክበሰ ለቄሄ። ²⁸ ሞኦ እጥ ቤት ጢግኔ እጥ ገግነ ብታኡክ አመዕናና አሳተክምሰን ኪሰም እያን እሳራን እሳ ክዕነው ዩዕሉክ ብክነ ኤ አሳቻ፣ ክዕነው ገጋ ቆጥተክእ ኤጊሌሄ። ²⁹ እን እነን እሃ መራ ሰሰኒ ኤ አሳቻን ቅሽጥተምቤእ አርአዕናእ ሞጋሎው ኪን ክዕነው ሰምቤኤኔ አገምሰ እን ሰአጥ። ³⁰ ኤእሰም መት መት ቆጳናን ክዕነው ለምቤኤንሰ ክዕለአ ቆጳዕን ምሽ ኩቱኡይ ዱት አመዕናና እጡው ኮሎኔ ደበተም። ³¹ ኤ ብክነ እን ክዕነው እንገችም ሰሰ ሂንች ሂም፣ በሳ ሙርዕን እንዲደ ዱትሙይ ሰጉምሰ ለውተኩኡይ ቆጫሄ። ³² ክበደም እሁካሪ እን ኩርምክ ክዕነው ቆጥሰና፣ እጥ ዩዕሉክ ኪን ሁንድኔም ኡዎክ ሱው ክዕነውኔም ኡዌና ጠናክ ሞኦና፣ እጥ ኤርም ሰገርና ዮሶ ኡሞም። ³³ እን ክዕነዊንሰ አዩንሰም ብር እሁኮ ቴእም ምርቅ እሁኮ ቴእም ኤደች እሁኮ መሀም ሄሌኡሞዮ። ³⁴ እ ገግነት እሁኮ ኢንኔ ዮኦ እ ቤሽነት እሁኮ ሀሰሶክ ሱው ሁንደም አ እንግኔ በጡሙይ ሀረዕመም ሄኡምሰ ክዕነውም ለቀክሞ። ³⁵ (አላሂንገሰ ኡዎኮክ ማሌአማከሀኔ) ዮክ ሞላን ዩሱስ ሰገረ ሰውተኩኡይ አንግኔ በጠክእ ሆጉክ ኪና ሀረዕምተክምሰ አን ዱት ጎግኔ ክዕነውነ ሞኦሳም» ዩኮ።

³⁶ ጳውሎስ ኤክ ምጫ ጉሳ አጡው ሁንድኔም መቅሬ ጉሩጳ ሞኦ ኡጉግ ለሰኒ ³⁷ ሁንድም ውዕልቱኡይ ጳውሎስ ቃጵተኦ ሱንቅቶኦ። ³⁸ ሎጵተህም ክኛዕሉኦክ «ኤሴ ክ ለሰኒ ክዕነዊንሰ መትም ሆራኤም ሞዕለክምዮ» ያ ምጫክ ብክንቲ። ኤ ለሰኒ እጡ መርከበኔ እንክ ቤይ አረቢኤ ጊጊሶኦ።

21:8
ሐ. 6:5
ሐ. 8:5

21:10
ሐ. 11:28

ጳውሎስ ዩሩሳሌመኔ

1. ጳውሎስ ዩሩሳሌመ ሙርከሰ

21 ¹ ኤረሶዕን አመዕናዕን ሎመን «ጡሙ ሄዕሌሄ» ይና ለሰኒ እጡዊንሰ እነን እንክ መርከበኔ አንጋ ጠብና ቆሰ ዮከም ኡሰ መሳ እምፋም። ኤ ቤዩንሰም ለዕም በልን አርዶሰ መሉም። እድም ኤ ቤዩንሰም ጳጥረ ዮከም ክተመ መሳ እምፋም። ² ኤ ጳጥረንሰ ሬንቄኤ ዮከም ኡሰ መርክ መርከበ ሲንዳ ኤ መርከበኔ አንጋ መሉም። ³ ቆጵሮሰ ዮከም ኡሰ እምሬን ሀንጭና ለሰኒ ኤ ቆጵሮሰ ቁድ ኮሎኔ ገትንሳ ሰርዮ ዮከም ኡሰኔ ሲደጥክ ጢርሰ ክተመኔ መርከበኔ እዩሰክእ ሙኡተ ድሊሰከም ብክነ ኤ ጢርሰ ክተመ እምፋ ድልተም። ⁴ ኤ ቤዮኔም አመዕናና ሀንሳ ሲንዳ አጡውኔ መቅሬም ለመር በሰ አፋሉም። አጡው ኪሰም እያን ምጭሱካሪ ጳውሎስን «ዩሩሳሌመ መትቲ» ይቶኦ። ⁵ እሁካሪም ኔሴ እጡዊንሰ እነን እንክ መሉም እያም እፋካሪ እጡዊ፣ እጡው ሜንቲ፣ አጡው እሲ ሁንድችም ክተመገንሰ ፍሰተኦ በሃዕል ቶች አረቢኤ ጊጊሶኦ ኤ ቤዮኔም ሁንድም ጉሩጵና ሞኦ ኡንጥና ለሰኒ ሁንድችም «ጡሙ ሄዕሌሄ» ዮቀማ ሙርከበኔ አንጋ መሉም። አጡውም አጡው ምኔ ደበዕልተኦ ኤሌዕሎኦ።

⁷ ኤ ጢርሰንሰ ክዕና በሃዕል ጎን ጉልና ለሰኒ ጳውሎማይሰ ዮከም ክተመ እምፋ ኤ ቤዮኔም አመዕናና ጡማትንሳ እጡውኔ መቅሬም መት እያም ሀንሱም። ⁸ ኤ ቤዩንሰም ለዕም በሰ ክዕና ቄሳርዮ መሉም። ኤ ቤዮኔም አመዕናን እሞደምሰን ዩዕለንቶኦ ለመሪም መኒንሰም መት ሄኡክ ፍልጶሰ ዮከም መንች ኤ ቄሳርዮኔ ሄኡኮ። አጥም ምሽራች ሰገረ ኩራንች ሄኡኮ። ሞኦ ሰገረ ኩተም ሰምር ባጀም ለንድም እጫን ሄዕሎኦ። ኔሌም እጥ ምኔ መሳ አጫኔ መቅሬም እፋሉም። ¹⁰ ኤ ቤዮኔ መት ቀጥ በሰ እፋሳምሃናኔ እጋበሰ ዮከም መንች ይሁጥ ኡሲንሰ ሞሩኮ። እጥም ሞኦ ሰገረ ኩራንች ሄኡኮ። ¹¹ እጥ ን ቤዮ ሞራ ጳውሎስ ለደሊክ ሰበተ ኦኦ ክእ እንጋ፣ ሎኮ ክዕሳ «ኪሰም እያን ርክ ሰበጥ አንች ዩሩሳሌመኔ ሄዕለም አይሁጥ መን ክእሰ ክተኦ አይሁድ እክአቤኦ ሙሉ ምናደብን ሀገሰኦ ኡውተም» ዮሶ» ዩኮ። ¹² ኤክ መጡንሰም አመኔኔ ኔሴ፣ ኤ ቤዮኔ ሄዕሎኦ ሙሉ መኒ ጳውሎስ ኢም ዩሩሳሌመ መርቤእሰን ኡንጥጉም። ¹³ እሁካሪም ጳውሎስ «መሀን አክከምሰ? ውዕልተኩኡይ እ ምደና መሀን ሆግሰከሙሰ? አኔት

21:23-24
ጥ 6:13-21
21:25
ሐ. 15:29

አሁን ግረጽ ዩሩሳሌሙን እ ሞላን ዩሩሳሌሙን ከረገጥ ጠራላ አሁን ሌህነም ጉዳዮቹን ዩሩሳሌሙን 14 እጥ ገ ሰጣተኛ አላሙ ሰቡካሪ ኔሴም «ዋላ ዩከን እሆነ» ይና አላ አሉም።

15 መት ቀጥ በሊንሰ ለሰን ሙሉተ ጉድጥና ዩሩሳሌሙ መሴነ ክዕኑም። 16 ዩሩሳሌሙ አምሩም እመኔቺ ቁሳርዮን ሄዕሉን አመዕናዕኔክ ኒንኔ መቅሬ መቶአ ኪን ቆጵሮስ የከም አላኔ ሉጤክ አመዕንቶአ ኪንንሰ መት ሄኡክ ምናሰነ የከም መንች ምኔኔ አሺጥናምሰነ መሰተአ። 17 ዩሩሳሌሙን ሄዕሉን አመዕናንም ኔሴ ሊረገጥኔ አዕሉአ።

2. ሎመንኔ ጳጳሱስ ኤደሙክለ

18 ለዕም በላ ጳጳሱስ ኒንኔ መቅሬም ያቆበ ሞኤን መራኮሃናኔ አመዕናዕን ሎመን ሁንድም ኤኪኤ ሄዕሉአ። 19 ጳጳሱስ አጠው ጠማትሳ ለሰን ዋላ እጥ ኮልኔ እሃ አይሁድ እክአቤአ ሙል ምናደጵ ለምቤኤኔ እሱክ ሎው ሁንድም አጎርኔ ኩሩክ። 20 አጠውም ኤክ አጤንሰ መጠራሰአ አመኔኔ ዋላ ገለጥቶአ። ኤ ለሰን አጠውም ጳጳሱስን «ንግሳዩ፤ አይሁጥ መን ለምቤኤንሰ ማእ ኩም አመዕንቶደኤ፤ አጠው ሁንድም አጠው ሴርነ ሀንካዕነ ተአችተም ኪንደኤ አት ለቆቶ። 21 አጠውንም (ጳጳሱስ ሙል ምናደጵ አላኔ ዩላ አይሁጥ መን ሁንድም ሙሴአ ሴረ ኤጌርሚ፤ አሶ በሰችሚ፤ አናእ ሎሰናም ኤጌርሚ ሀሰሶዩ ያ ሎሰሶላ) የክአ ኩረኮአኮ። 22 ሀንቅንም አት ዋትትሰ አጠው መአሰኔም መጠራዕዕን ገተምቤአ ብክነ መሀ እሰም ኤረኔ? 23 ኤ ብክነ ከበ አት ከአሰ አሴ። (ዋእነ መት ሎው እሰናም) ይቶአ ሶምር መን ኒንኔ መቅሬ ዩላ። 24 አት ኤ መነ አመዳ መታ አጠውኔ መቅሬም ክ ገገ ሙጩሴ፤ አጠው ክትምነ ምቀም ሎውም አት ምቄ። ኤ ለሰን አጠው ሆሮሪ ሆሳሰቅተም። ክ ገግም ሴረ ኤጌቶሀን እክትሳ፤ አጠው ኩቶአ ምሽ ሁንድም ቆጳን አሁክሳ ኤሀንኔ ሰቀም። 25 አሁካሬም አይሁድ እክአቤአ ሙል ምናደቢንሰ አመዕንቶአ ኪንን ዋላ ብኪኔ ሰገደክም ሎውነ ክትመሙክ ዲነጥ ማረ እትማ፤ ጢ? እትማ፤ በይተ እትማ፤ ሳእማ አተምሰነ ምሽ ሙላ ደብዳቤኤ አሴዕናም» ይቶአ። 26 ኤ ለሰን ጳጳሱስ ለዕም በልን ኤ መነ አመዳ አጠውኔ መቅሬም እጥ ገገ ሙጩሰቃ ክአ ሀንካዕን በላ አረቤኤ ሙጩሪከምደኤ፤ እነንችም ክትመ ሀንክ በላ ሀንጫዕሰምደኤ ቁሰችነ ኩራነ ዋላ ምኔ መሩኮ።

21:29
ሐ. 20:4

27 አጠውም ሙጩተም ለመሪም በልም ቤደነ እሃኮሃናኔ እሰዩ የከም አሊንሰ ዋቶአ አይሁጥ መን ጳጳሱስ ዋላ ምኔኔ ዩላሰ ሞሶላክ መን ሁንድም እመኔ ከአሰላ አጠ አመደአ 28 «እሰረኤዕል ምናደቢ፤ ኒን ሀረዕሚኔ፤ ቤይ ሁንድም ን ምናደባ፤ ን ሴራ፤ ክ ኪሰም ቤዩ መን ሰባእሰ ሎሰሶኮክ ክ መንች። አድም ኤሀንንሰም ሁጋ ከበ ክ ኪሰም ቤዩ ግሪክ መነ አመዳ አጋ ዋላ ምኔ ቡሽሳኮ» ይቶአ ሳቶአ። 29 ኤሀድ ይቶአ መሽከኤም ከኒንሰ እለጊን ጠርፍሞሰ የከም ኤሬሶዕን መንች እመኔ መቅሬ ከተመኔ ሞዕለአ ሄዕሉን ብክነ ጳጳሱስ ጠርፍሞሰ አመዳ ዋላ ምኔ ዋሩኮክ ለብሰላቲት ሄኡኮ። 30 ኤ ለሰን ክተዕም ምናደብ ሁንድም መት እክአ ክዕላኤ ጌተአ መተአ ጳጳሱስ አመደአ ጎሰሱኤይ ዋላ ምኔንሰ ፍሰተአ ኤ አመኔም ጎጩጩ ጠርፎ። 31 እጠ ሽቴነ አመደአ አመኔኔ «ዩሩሳሌሎም ከተም ሁንድም ሀምበሳች ፍራኮ» የከም ምሽ አሮዕም ምታደዕል እጃጃንችነ አቶኮ። 32 እጥም ምታደሎጥ፤ ጥብ ሀለቁዋ አመዳ ኤ ሀምበሳች ክእሱክ ኪዕን ቤዩ ቀቅሳ ጌሩኩይ ድሎኮ። አጠውም ኤ እጃጃንች፤ ምታደራ ሞዕሎአ አመኔኔ ጳጳሱስ አጵሰመ አቶኮ። 33 እ እጃጃንችም አቶክሰም ጳጳሱስ አመዳ ለም ሰንሰለትኔ ክረከምሰነ እጃጃኮ። አድም ኤ ለሰን «ኩ መንች እዩቴ? አሱክ ሎውዱ መሩች?» ያ ምናደቢ ጠዕሙኮ። 34 ኤ ቤዩኔ ሙጠክ መንክ ኮሊ መት ሎው አድም ኮሊ ሙሴከም ኩቲኡይ ሀምበሳችተም ሄዕሉን ብክነ ሀንቆአ ምሽ ለኤነ ጠነኮዩ። ኤ ብክነ ምታደር ገርክ ቤዩ ጳጳሱስ መሰከምሰነ እጃጃኮ። 35 ምናደብ ሎበክት ቁንቅኔ ከአ ሄኡክ ብክነ ምታደር ገርክ ቤዩ ኢም ፍሶክ ጎጎ አርእ አመኔኔ ምታደር ጳጳሱስ እይቶአ። 36 እመኔ ክዕለአ ሄዕሉን መንም «እጠ ሽዕሴኔ!» ይቶአ ሹቲኡይ አምንተም ሄዕሉአ።

3. ጳጳሱስ ክሰሰሙክ ምሽነ ደበሩክ ደበቶ

37 ምታደር ገርክ ቤዩ ጳጳሱስ እፍሴነ እኮአሃናኔ ጳጳሱስ ኤ እጃጃንችነ «እን ኪነ መት ሎች ምራግኔ?» ያ ጠዕሙኮ። ኤ እጃጃንችም «ግሪክ ሎሚ ለቆሀኔን?» 38 እት ክ አብሰ አመኔኔ በንጉጃተ ክአሳ መነ ሹክ ኪዕኔክ ሶምር ኩም መነ አመዳ አዱመአ አጉክ ግብጥ አል መንችዮን?» ያ ጠዕሙኮ። 39 ጳጳሱስም «እን ክልቁኤ የከም አላኔ ዩክ ሁንዲንሰ ሎብ ተርሴሰ ከተመኔ ቀረማ ኤ ከተመኔም ሄኤም አይሁድች። ሀይ ክ መንነ መት

22:3
ሌ. 5:34-38
22:4-5
ሌ. 8:3
ሌ. 26:9-11

ሉው ያውም» ያ ሉንጠቱ።⁴⁰ እ እጃጃንችም «ዎሎ»
ያ ለሰጊ ጳጳሱም ቆፍት ቤዮኔ ኡላ መን ጨዎእስን
አንገኔ ኩሩካሪ መን ጨወኩ።

22 ¹ጳጳሱ ለእብራዊእስኔ ክድ ያ ያዋጥመ አመዲኩ።
«አየኖአ፣ አየባዬ፣ ከበ ኤሴ ከሰሰኩኦ ያሽነ አን
ደበርም ያሽ መጠራሪኦ» ይኩ። ²ጳጳሱ ለእብራዊእስኔ
ያወኩይ መጠራሪኦ አመኔኔ ሆረኤም ጨውቶአ።

³ጳጳሱም አጠውነ «አን ክልቁኤ የከም ኡለኔ ዮከ
ተርሴስ ከተመኔ ቀረጣም አይሁድኛ፣ አሆነ በጋን
ልኡሞክ ከ ዩሩሳሌሳም ከተመኔት እሃ ኤሴ ሉሰሱክክም
ገማልያለት ሄኡኩ። እድም ገየኖኦ ሴረም መሆም ገተቤእስ
ቆጣ ሉሳ ከበሰ ክዕነው ሁንድም ቶአችተከምስም ዋእነ
ቶአችመን ሄኡም። ፣ሞለን ጎን አዎንተም ጎና፣ ሚንቶ
አመዳ ከረጥ ምኔኔ አግላ ሼነ ሀውስም ሄኡም። ፣ኩ
አን ያውም ያሽ ቆጳን አሁክቤእስ ሁንዲንሰ ሉብ ቁስቺ፣
ዱምች ዳንዊ ሁንድም ኩቲነ ጠንተም። ኤሀኒንስም
ደማስቆአ ከተመ መራ ኤ ከተመኔ ዮአ አመዕናዮ አመዳ
ዎሮግራ ዩሩሳሌመኔ ከረንተምሰና፣ ቀጠእንተምሰና
ጣረመክ ደብዳቤኤ አኡምክ ከ አጠዊንሴቲሚ» ይኩ።

⁶እድም ጳጳሱ «አን ደማስቆአ ከተመ መራ ሙዶ
አረነ አሃሞሀናኔ በል ኮል አመኔኔ ደንጎኔም ኢመኒንስ
መላያም ጫክ አ ኩሉሴተኔ ጫኩኩ። ፣አን ኡሰኔ አባ
ዮማናኔ ሳኦለ! ሳኦለ! ኤሴ መሀነ ሀውሰለ) ዮከ ሰገረ
መጠራሪኦ። ፣አንም (አ ሞለ)፣ አት አዩቲ?) ያ
ጠዕመ። ፣አጥም ኢነ (አን አት ሀውስት ናከረጥ
ዩሱሰቲ) ይኩ። ፣ኢንኔ መቅሪ ሄዕሉኦ ኬን ጫክ ሞሰሉኦ
በጋን ኢንኔ መያ ዎሎልደእ መጠራሪኦ። ፣አንም አጠነ
(አ ሞለ)፣ አን መሀ እሰ?) ያ ጠዕመ። ፣አጥም ኢነ
(ክዕላ ደማስቆአ ከተመ መራ። አት አሰቶነ ጉድሱም
ሉው ሁንደም ኤኬኤ ኩረከም) ይኩ። ፣ኤ ጫክ ቤሴላጥ
ሉጵሚንሰ ከኡክክ አ አል ቆቁክ ብከነ ኢንኔ መቅሪ
ሄዕሉኦ ኬን መሰከተአ ደማስቆአ እፍሶአ።

¹²ኤ ከተመኔም ዋእነ ገራኮ መሴአ ሴረም ኤርሰ
ኤንራኮ ሀናንዮ የከም መንች ሄኡኩ። እጠም ኤ ከተመኔ
ሄዕለም አይሁድ ሁንድም ሉሰከተ ሉንስተም ሄዕሉኦ።
¹³አጥም ዋራ እ ገደኖኔ ኡላ (አየባይ ሳኦለ፣ ከ አል
ፎቅሆነ!) ዮካሪ ኤ እመንችም አ አል ፎቃ እጠ ሞኡም።
¹⁴አጥም ኢነ (አት እጥ ዶሶለ ለቆአስና፣ እጤክ ጠግንች

22:20
ሌ. 7:58

አዋዳንች ሞሰሉእስና፣ አጥ ዎሎክ ዎሽ መጠራሪኦስና
ገየኖአ ዋእ ኬሴ ዶሶላክ። ፣ዶሶሉኮክም አት አጥ ብከነ
ሞሶልቶክ፣ መጠራሪኦክ መን ሁንድንም ኩቶእስነቲ።
¹⁶ከበ አት መሀ ኤንታቲ? ክዕላ ዩሱሰኔ አመዕንታ
ጠመቀንታ ከ ሳጢሲንስ መጠራሪኦ) ያ ኩሩክ» ይኩ።

¹⁷እድም ጳጳሱ «አን ዩሩሳሌመ ደሰሶላ መራ ዋእ
ምኔኔ ዋእ ሉንጠጠጠይም ሄኡንም ክልት ሞአመኩ። ፣ኤ
ክልተኔም ሞለን ኢነ (አት አ ብከነ ኩቶቶክ አጠው
መጠራሪኦቤእ ብከነ ዩሩሳሌሚንስ ቀቅሰ ፍሬ) ይኩይ
ሞኡም። ፣አንም አጠነ (ሞለ)፣ እን ኬሴ አመዕኑክ
ኬና ውጥጥ ምኔወ መራ አመዳ ከሩምሳ፣ ገኩምሳ አጠው
ገገም ለቀሞ። ፣ከኒ ነቀሳንች ሄኡከ እስጥፋኖሰ ሸኦእ
አመኔ አን እ ገግም እጠ ሸመኔ ኢተማ ሄኡም ብከነ
ኤ ቤዮኔ ኡላ እጠ ሸክ ኬዕኔክ ኤደቶ ኤንራ ሄኡም)
ያ ደበሩም። ፣አጥም ኢነ (አን ኬሴ አይሁድ እኮእቤእ
መል ምናደጵ ቤዮ አሴኤነት እሁከ ብከነ ዩሩሳሌሚንስ
ፍታ መራ) ያ ኩሩክ» ይኩ።

²²ኤሀድ ያ ዎሎቤእ እረቤኤ ጳጳሱም ዎሽ አጠው
መጠራሪኦ ሄዕሉኦ። እሁካሪም ኤከ መጠራሪኦ ለሰጊ «አጥ
ከ ኡለኔ ሄኡነ ለበቤእ መንች፣ ሸተክአ ሆሴሄ!» ይቲኡይ
ሰገረ ኢማዕለኦ ሹቶአ። ፣አጠውም ነደደኦ ሹቲኡይ
ኤዶሶሉኦ ኤደቶ ብን ብናዕሉኡይ ደረበሚ፣ ድረም
ሀረቸኔ ብናዕሉሚ ሄዕሉኦ። ፣አጃጃንችም ዎታደር ገተም
ቤዮ ጳጳሱ መስተአ እጠ መን ሰባ ሹርክ መሸከኦ
ገንቲኡይ ሳሪይተአ ለቀምሰነ ዎታደር አጃጃኩ።
፣እሁካሪም እጠው ኡሰኔ ከተአ ገንቲነ ጉዶአሃኖኔ
ጳጳሱ አጥ ገደኖኔ ኡላ ሄኡክ ጥብ ሀለቅችነ «አርዕም
ከተመኔ ሄኡክ መን) ዮከ ሀንቅ ዮከ መንች ረረደሞዕንም
ከእስ ከርሚ፣ ገንሚ ሀንቅንሄ?» ይኩ።

²⁶እ ጥብ ሀለቅችም ኤከ ጳጳሱ ሲንስ መጠራሪኦ
አመኔኔ አጃጃንች ቤዮ መራ «ኩ መንች አርዕም ከተመኔ
ሄኡክ መን) ዮከ ሀንቅ ዮከ መንች እሁከ ብከነ አት
እጠ መሀ እስቲነቲ?» ያ ጠዕመ። ፣ኤ ብከነ አ
አጃጃንችም ጳጳሱ ቤዮ መራ «ከኒ አርዕም ከተመኔ
ሄኡክ መን) ዮከ ሀንቅ ዮሀኒንሄ?» ያ ጠዕመ።
ጳጳሱም «ኤዮ» ያ ደበሩኩ። ፣አ እጃጃንችም «አን
አርዕም ከተመኔ ሄኡክ መን) ዮከ ሀንቅ ሲጤነ ጠንጥክ
ሉብከት ዲነቲ ምቃቲቲ» ዮካሪ ጳጳሱ «አን ሲጠጥክ

23:3
ጥ. 23:27-28
23:5
ሉ. 22:28
23:6
ሉ. 26:5
ፍ. 31:5
23:8
ጥ. 22:23
ጥ. 12:18
ሉ. 20:27

ቀረንትኔትግ። ይኮ። ²⁹ኤ ብከነ እጦ ሳሪይተአ ጠዕምቴን ጉደአ ሄዕሎአ ኪን ኤ እመንቸም ጳውሎሲንስ ኣነን እከአ መቶአ። ኦ ኣጃጃንቸ ጳውሎስ ከሲሳ ሄኡክ ብከነ ጳውሎስን ኦሮዕም ከተመኔ ሄኡክ መንን ዮክ ሀንቅ ዮአስ ለኡክ እመኔኔ ሉበከተ በዱኮ።

4. ጳውሎስ ዱምቸ እላጊኔ ሀንጩከሰ

³⁰ኦ እጃጃንቸም እይሁጥ መን ጳውሎስ ከሰሶአ ሉውክ ሀንቅ ምሽ ለኤነ ሀሱክ ብከነ ሰዕም በስ ደረም ሁንዲንስ ሉብ ቁስቸ፣ ዱምቸ ዳነዊ ሁንድም ውጥተምስነ ኣጃጃ ከአ ጳውሎስ ትራ ምራ እጡው ኣሰጊኔ ኡልሱኮ።

23

¹ጳውሎስ ዱምቸ ዳነው ጡጣ ሞአ «እየባዩወ፤ እን ከበል ኣፈቢኤ ሞአ ኣሰጊኔ ሙጩር ምደጊኔ ዮም» ዮካራ ²ኤ እመኔ ሁንዲንስ ሉብ ቁስቸ ሄኡክ ሀናንይ እጥ ገደናኔ ኡሉክ ኪንን «ከንክ ሱጣ እኣሰከሞየን፤!» ያ እጃጃኮ። ³ጳውሎስም ኤ ሁንዲንስ ሉብ ቁስቸን «ኣት ክ በርጅአ ለበኮአ ጎርተነ ለሰሃና፤» ⁴ሞአ ኪሴ እኣሶአ፤ ኣት ሲር ዮኣሰኔ ፈረዴን ኣፋታ ሄዕልቱይ ሴሪ ግንድታ ኤሲ እኣሶሄ ይቶሆን፤?» ይኮ። ⁵ጳውሎስ ገደናኔ ኡልተእ ሄዕሎአ ኪን «ሞአ ደዕሳኮ ሉብ ቁስቸ ዱንቶሆን፤?» ይቶአ። ⁶ጳውሎስም «እየባዩወ፤ ሁንዲንስ ሉብ ቁስቸ ኣሁከሰ ኣን ለኡሞየ። ሞአ ሰገርም (ምናደሰ ገሳንቸኔ ጆረ ምጭቴ) ያኮ» ይኮ።

⁷ጳውሎስ ኤ ዱምቸኔ ሄዕሎአ መንክ ኮሲ ሰዱቃዌአ ኣድም ኮሲ ፈረሳዌአ ኣኮኣስ ለኡክ ኣመኔኔ «እየባዩወ፤ ኣን ፈረሳዌአንስ ቀረማም ፈረሳዌክቸ፤ ከበ ኣን ፈረጠጫን ሀንጩምክ (ሴሂንስ ክቸ ዮኮ) ያ ኣመዕኑም ብከነቴ» ያ ሸራ ምጩኮ። ⁸ኣጥ ኤከ ምጩከሰም ፈረሳዌአ ለምቤኤኔ፣ ሰዱቃዌአ ለምቤኤኔ ምጭ ከኣክ ዱምቸ ለም ኮል እሃ ጠኡኮ። ⁹መሸከኦምም ሰዱቃዌአ «ሴሂንስ ክእግ፣ ኢመዕን ኣሴአግ፤ ኣያኒ ቢኤ» ይተም ሄዕሎአ። ¹⁰ኣሁካሬም ፈረሳዌአ ኦ ሁንድም ዮኣስ ኣመዕንተም ኪን ሄዕሎአ። ¹¹ኤ ኣመኔኔ መሰያም ምጭ ፍራ ፈረሳዌአ ኮል መኒንስ ሙሴአ ሴሪ ሉሰሳዕኔክ መት መት ኪን ሾትተኦ ኡልተኦ «ከ መንቸኔ ሙቴም ብእሸም ሲንዱሞየ» እጤነ ኣያን ቴእም ሞአ ኣሴአግን ኩራቴት እሆኮ» ይተእ ቆጣልስ ፍተንተኦ። ¹²ምጭ ሉኡኩይ መሩክ ኣመኔኔ

²⁸23+3 «ኣት በርጅአ ለበኮአ ጎርተነ ለሰሃና» ዮኮክ ኪከ ሀን ደናም ለቡ በጋን ምር ጆሪ ይምጉ።

ጳውሎስ እኣሰኦ ሸተማንን ምታደዕል እጃጃንቸ በዳ ምታደርን «መተከአ ጳውሎስ ኣጡው ለምቤኤንስ መሳይኔ ፍሰተከአ ምታደዕል ቀሽ ምር መሴሄ» ያ እጃጃኮ። ¹¹ሰዕም በል ሂሞኔ ጳውሎስ ገደናኔ ሞሰን ዮሱስ ኡሳ «ጳውሎስ በድትቴ! ከ ዮሩሳሌዕም ከተመኔ ኦ ብከነ ምጭትሰም ኦሮዕም ከተመኔም ኦ ብከነ ምጭቶ» ይኮ።

5. ጳውሎስ ሸቴነ ሀደኣንቶእለ

¹²ኡል ሶዳ ለሰጊ ኣይሁጥ መንክ መት ቀጥ ውጥተኦ «ጳውሎስ ሸፍዕን መዕሎቸም ኣንቶሞየ፣ ኣንጎሞየ» ይተኦ ሀደኣንቶኦ። ¹³ኤ ምሽኔ መት እከኦ ኢተንተኦ ኪን ሰሪንስ ሉኣተም መን ሄዕሎአ። ¹⁴እጡውም ሁንዲንስ ሉብ ቁስቸ ቢዮ፣ ሉመን ቢዮ መተኦ «ኔሴ (ጳውሎስ ሸፍዕን ሁርባተ ሱጣኔም ኣመንደሞየ) ይና ሀደዕናም።» ¹⁵ኤ ብከነ ዱምቸ ሉመንኔ መቅሪም እጥ ምሽ ሉበከተ ሳሪይተከአ ስቀኪን ሀስኮኦን እስተከአ ጳውሎስ ከዕትው ቢዮ ኣሴኦኣስነ ኣጃጃንቸ ቢዮ ኣሴዕሴሄ። ኦ እጃጃንቸ ኣሴኦክ ኣመኔ ጳውሎስ ከዕትው ቢዮ ኣፎዕንም ኔሴ ጎንኔም ሽኔነ ጉንዳም» ይተኦ ኩቶኦ።

¹⁶ኤ ምሽ ጳውሎስነ ኣይ ቢት መጩሳ ምታደዕል ቀሽ ምር መራ ጳውሎስነ ኩሩኮ። ¹⁷ኩራ ለሰጊ ጳውሎስም ጥብ ሀለቁዊንስ መቶ ዌሻ «ኩ ቢት ኣጃጃንቸነ ኩሮክ ምሽ ዮከ ብከነ ኣጥ ቢዮ ሀንጩኤ» ይኮ። ¹⁸ኤ ብከነ ኦ ጥብ ሀለቅቸም ኤ ቢት እጃጃንቸ ቢዮ ኣምንሳ መሳ «ከራማ ዮከ ጳውሎስ ኤሴ እጥ ቢዮ ዌሻ (ኩ ቢት እጃጃንቸነ ኩሮክ ሉው ዮከ ብከነ እጥ ቢዮ መሴ) ያኮ» ያ ኩሩኮ። ¹⁹ኦ ኣጃጃንቸም ኤ ቢትክ ኣንጎ ኣመዳ ቶቸኔ ፍሳ ክኦ «ኣት ኢነ ኩቴነ ሀስት ሉው መሩቸ?» ያ ጠዕመኮ። ²⁰⁻²¹ኦ ቢትም «ሰሪንስ ሉኣተም መን (ጳውሎስ ሸፍዕን መዕሎቸም ኣንቶሞየ፣ ኣንጎሞየ) ይተኦ ሀደኣንተኦ ጉደኦ ኣት እሴዕሴቢኦ ኣፈቢኤ ኤጊቶኦ ብከነ ኣይሁጥ መን ጳውሎስክ ምሽ ሉበከተ ሳሪይተኦ ሞዕላጥክ ለበኦ ሶዶ ኣት ጳውሎስ ዱምቸ ዳነው ቢዮ ኣሴዕሳ ሀንጩዕሎኣስነ ኪሴ ጠዕምቴንቴ። ኤ ብከነ ኣት ኣጡውን ሀዕይትቴ» ያ ኩሩኮ። ²²ኤ ለሰጊ ኦ እጃጃንቸም «ከ ምሽ ኤሴኔ ኩትትሰ ኣዮንም ኩትቴ» ያ ኤ ቢቶ መርኣስ ኣሱኮ።

6. ገሳንቸ ቤዮ ጳውሎስ እሴላማክስ

23 እ ቤት መራ ለሰጌ እጃጃንቸ ጥብ ሀሰቁውክ ለጥ ዌሻ ክእ «ሂዕማናጌ ሰሰ ሰአተኔ ቄሳርያ መተምሰን ምታደሎውክ ብሰአ ለደሉክ ኪዕኔክ ለም ጥቤ ሰመረይ ፈረዳና፣ ለም ጥብ በገዳና ጉድሴሄ። 24 እድም ጳውሎስ ሳዕላ ገሳንቸ ፍልክስ ቤዮ መርከ ገማጥ ጉድሰክእ ጡምኔ መስተከእ እፍሴሄ» ዩኮ። 25 እ እጃጃንቸም

26 «ሎምብ ዮክ ገሳንቸ ፍልክስን አን ቀላደዎሰ ሉሰዮሰ ጡማጥ ሀንጫሎላ። 27 ክ መንቸ አይሁጥ መን ሽቴነ እመደእ ሄዕሉእ። አሁካሬም አን ምታደርኔ መቅሬም እፋ አጤነ እርዕም ከተመኔ ሄለክ መንን ዮክ ሀንቅ ዮአስ ለእ እጡዊንስ ገትሳም።

28 እጡ መሀን ከሰሰደኤ ለኤነ ሀሳ ሄኡም ብከነ እጡው ዱምቸ ዳነው ቤዮ መሳ ሄኡም። 29 እጡው ሴዕል ብከነ እጡ ከሰሰአሰ ሲዱም በጋን እጡ ሸሲሶክ ቴእም ክሲሶክ ሉውክ እጡኔ መዕሎቸም ሲዱምዮ።

30 እጡ ሽቴነ ክዕሉአሰ መጨሎም እመኔ ከሰሰም ኪንም ክዕኔ ክሰሰምሰን እን እጡውን ኩራ ክዕን ቤዮ እሴላም» ዮ ደብዳቤኤ ጣፋ እሴሉኮ።

31 እ ምታደርም እጃጃንቸ ኩሩክሰኔ ጳውሎስ ሂሞኔ መሰተእ አንትጳጥረ የከም ቤዮ እፍሶእ። 32 ለዕም በሰ ፈረዳን ጳውሎስ መሰተን ሉካን ኡተእ ገተም ቤዮ ደበዕልቶእ። 33 እ ፈረዳንም ቄሳርያ አፈአ ለሰጌ ገሳንቸን ደብዳቤኤ ኡውተእ ጳውሎስ እጥ እሰጌ ሀንጫዕሉ። 34 ገሳንቸም ደብዳቤኤ እንበሳ ሰሰጌ ጳውሎስ «አት ሀንክእ ኡል መንቸ?» ያ ጠዕማ ክእ ክልቄእ ኡል መንቸ አሁክሰ ሰኡክ አመኔኔ 35 «ኪሴ ክሰሰም ኪን ሞተእ አፈአ ለሰጌ ክ ምሽ ሞእም» ያ አድል ሄርድሰ በጥሱክ ምኔኔ ጳውሎስ ኤጌተምሰን ምታደረ እጃጃኮ።

አይሁጥ መን ጳውሎስ ክሰሰእሰ

24 1 አንት በሲንሰ ለሰጌ ሀናንዮ የከም ሁንዲንሰ ሉብ ቄሰቸ መት ቀጥ ሉመና፣ ጠርጡሎሰ የከም ሀዮእ መንቸ እመዳ ቄሳርያ ድሉኮ። እጡውም ገሳንቸ ፍልክስ ቤዮ ሀንጭተእ ሞቶእ ምሽ ኩቶእ። 2 ፍልክስም ጳውሎስ ዌሻሳ ምራ ሰሰጌ ጠርጡሎስ «ሉጵተኮእ ፍልክስ! ክዕን ገሰም ምርኔ ኔሴ ሉበከት ጡማ፣ ደናም ሉጥ ሲጥናም።

24:17-18
ሐ. 21:17-28

3 ኤ ክዕን እሰተኮእ ኤርም ሁንደም ኔሴ ዮምኔእ ቤይ ሁንደኔም ዱሀእ ሁንድኔም እዕናሙሰክ ሉበከት ሲረገቸኔቴ። 4 ክዕን ሀውሰቤእ ሆፍ ምሽቸም ምጨሙይ ኤርሰ መጨሰክምሰን እን ክዕኔ ኡንጡም። 5 ኩክ ኡል ሁንደኔም ዮክ አይሁጥ ምናደሰ ሀምበላጅኩዩ፣ ኤ ቆጳናንቸ ናዝሬጥ ዩሱስ አምንተም ኪና እምንሱኩዩ ሲንዳም ጆር መንቸ። 6 ኤሀኒንሰም እድም ሞእክ ምኔ ቡሽሴን አሆንም ሲንዳ አመንዳም 7 ሴዕልሰኔ ፈረገደኒ ሀንሳ ሄዕኩም። 8 እሁካሬም ምታደዕል እጃጃንቸ ሉሰዮሰ ሉበከት መላይ ሞራ ኒኒንሰ ሆራ መሳ 9 ሞላ ክዕኔ ክሰሰምሰን እጃጃኮ። 10 ኔሴ ክሰሰም ምሽ ሀንቆአን አሁክስ ለቀኪነ ሀሰኮእሰሰ እጡ ቆጥሰክእ ሳረይተክእ ጠዕምተክእ ሉው ሁንደም ለቀኪነ ጠንተክም» ያ ክሰሰመ አመዱኮ። 11 አይሁጥ መን ሁንድም «እ ጠርጡሎስ ምጨክ ምሽ ሁንድም ሀንቀጫ» ይተእ በኪሰእ።

ፍልክስ እለጌ ክሰሰኮእ ምሽን ጳውሎስ ደበሩክ ደበቸ

10 ኤ ለሰጌ ጳውሎስ ምሉእሰን ገሳንቸ አንግኔ ሞእሱካሬ ጳውሎስም «ክዕን ክ ምናደብን ሉበከት ሂንቺንሰ ክእሳ ገሳንቸ እከኮእሰ ሰኡም ብከነ እጡው ኤሴ ክሰሰእ ምሽን ሲረገቸኔ ደበርም። 11 አን ሞእን ሰንደን ዩሩሳሌመ ሙሩማኒንሰ ቶሚንሲ ለም በሲንሲ ሉጳቤአን አሁክሰ ለቀኪነ ጠንተክም። 12 እጡውም አን ሞእ ምኔኔቴም አሁኮ፣ ውጥጥ ምኔወኔቴም አሁኮ፣ ከተመኔቴም አሁኮ መት መንቸኔም ምጨሙሙይ ቴእም መን ሀምበላጅሙይ ኤሴ አመዶእዮ። 13 ክበደም አሁካሬ እጡው ኤሴ ክሰሰእ ሉውኔ መሀኔም ኔገቴነ ጠንተምዮ። 14 እሁካሬም አን ክ እጡው (ቆጳዕን ትን) ይተምክ ሙሴእ ሴሪ፣ ሞእ ሰንረ ኩራዕን መጣሬ ዮከክ ሁንደም አመዕና ገዮናእ ሞእን ሰንደመን አሁምሰ ክዕኔ) ጫካሳ ኩሬነ ሀሰም። 15 እድም እጡው አመዕንተምሰም ኤር ኪና፣ ጆር ኪና ሞእ ሴሂንሰ ክእሰእሰ አንም አመዕናም። 16 ኤ ብከነ አን ሁንድ አመኔም ሞእ እለጌ፣ መን እለጌ ሚቀክም ሉው ቤእ ሂቸ ሄኤነ የኮም። 17 ክበደም አሁካሬ አን ዩሩሳሌሚንሰ ፍሩማኒንሰ ሉበከት ሂንቺንሰ ለሰጌ ክትዕም ዲነቴ፣ እ 24:16-8 ለጊም ሙረእ ለምቤኔ ጣረመክ ለውት ገዕክሰኔ ጣረመክ 20 መጣቱወኔ ቤኣ።

24:21
አ. 23:6

በርን ተለቦላ አመዳ ዮሩሳሌም ደበዕላ ዋሩም።¹⁸ እጡው ኤሴ አመዳላክ አን ሴር እጃጃእሳኔ ዋእ ምኔ፤ እ ፲፱ መጠብቃ አመዳ ዋሩም ሱው ኡምነቲጫ በጋን መነ ሀምበላጃጫራዮ፣ ሴሪ ግንዳጫራዮ።¹⁹ እሁካራም ዋእ ምኔ፤ አን ሄኦንም እሰዩ የከም ኡሊንሰ ዋተአ ኤኬኤኔ ሄዕሉኦ መት መት አይሁጥ መን ኤሴ ክሰሰም ሱው ዮሰሰ ኪዩ ዋተአ ክዕን እሰኔ ከሰሰን።²⁰⁻²¹ አን እጡው ሰምቤኤኔ ኡላ (አን ክበላ ክሰሰጫ ክዕትው እሰኔ ሀንጫምክ ሌቶእ ኪን ሴሂንሰ ክዕሰምሰ አመዕትጫንነቲ) ያ ሹሩጫንሰ በጋን ዱምች ዳትው እሰኔ ሀንጫም አመኔ ኤሴኔ ሲዶኦ ብእሽ ዮሰሰ ሁኖአ ክበ እጡውም ኩቶን» ዩክ።²² ፍልክሰ ሞላን ዮሱሰክ ጎን ኤሰሰ ቆላ ለአም ሄኡክ ብክን ጳውሎስ ክሰሰክ ኪንን «ዎታደዕል እጃጃንች ሱሰዮስ አድ ዋርክ አመኔ ክዕትው ፍተንተከም ዎሽ ፈረዶም» ያ መተምላ አላ²³ መት ጥብ ሀለቅችን «ጳውሎስ ቆጥታ ኤጌራ። እጥ ቀር መን እጡን ሀለሰክ መት መት ሱው ኡውቲን ዋተም አመኔ ሆትቴ» ያ ጳውሎስን ሆኖ ቀጥ ዎለበኖም ኡዉክ።

ጳውሎስ ፍልክሳኖ፤ ደርሱሳኖ፤ እሰኔ ሀንጫክሰ

²⁴ ሆኖ ቀጥ አመኔንሰ ለሰኔ ፍልክሰ አይሁዳዌክችት ሄዕሉኦ ደርሱሌ የከም እጥ ጫንትች፤ መቅራም ዋራ ጳውሎስ ዌሽሳ ዎራ ዮሱሰ ክርሰቶሰኔ አመዕንም ብክን ጳውሎሲንሰ መጠሉክ።²⁵ ጳውሎስም ጠቤኖዕም ብክኖ፤ ገን ኤጌዕልም ብክኖ፤ ለላንች፤ መነ፤ ዋእ ፈረዶክ ፍርድ ብክኖ ኩሩክ አመኔ፤ ፍልክሰ በዳ «ኢን መኩክ አመኔ ዌሽሰም፤ ክበ መራ» ዩክ።²⁶ ኤሀድ ዩካራም ጳውሎስ መቀንጠ ኡምነ ሀላ ሄኡክ ብክን ዱት አመኔ ዌሽሳ አቶረሰም ሄኡክ።²⁷ ለም ሂንቺንሰ ለሰኔ ፍልክሰ ቢዩኔ በርቅዮሰ ፍሰጠሰ ገላንች እሁክ። ፍልክሰ አይሁጥ መነ ሲረንቤን ያ ጳውሎስ ክረመ-ክሰም ሄኦክ ኡሩክ።

ጳውሎስ እጥ ዎሽ አርዕም ኡል አድዕል ቢዩ ሀንነ ጠዕሙክሰ

25 ¹ ፍሰጠሰ እጥ ገሰክ ኡል ቁላርዮ የከም ክተመ መራ አፋ ለሰኔ ኤ ቢዩኔ ሰሰ በለ ሆላ ኢም ዮሩሳሌመ መሩክ።² ኤ ቢዩኔም ቁስ አምንሳ፤ አይሁጥ

መነ አምንሳ፤ መተአ ጳውሎስኔ ጆሌ ኤበአ ክሰሰኦ።³ እጡውም ክሰሰኡይ ፍሰጠሰ እጡውነ ሀረዕምእሰን ጠዕምተአ ጳውሎስ ጎንኔ ኤጌተአ ሽቲኖ ይተአ ፍሰጠሰ እጡው ቢዩ ዮሩሳሌመ አሰኦአሰነ ኡንጥቶኦ።⁴ እሁካራም ፍሰጠሰ እጡውነ «ጳውሎስ ቁላርዮ፤ ክረጫ ዮክ ብክን አን አብሰ አመኔ፤ ቁላርዮ ደበዕላ መርም ብክን ፊዕትው አምንሳዕኔክ ኢንኔ መቅራም መተአ እጥ ብኦሱክ ብእሽ ዮክሰሰ ኤ ቢዩኔ ኡሴኔ ክሰሰን» ያ ደበሩክ።

⁵ ፍሰጠሰ ኤ ዮሩሳሌመኔ እጡውኔ መቅራም ሰዴንት በሊንሰ ቴእም ቶም በሊንሰ ሱጳክቤኤ ቀጥ በለ አፋራ ለሰኔ ቁላርዮ መሩክ። መሩክ ለዕም በለም ፍርድ ምኔ፤ አፋራ ጳውሎስ ዎረከምሰነ እጃጃክ።⁷ ጳውሎስ ዋራ አፋክ አመኔ፤ ዮሩሳሌሚንሰ ዋቶእ አምንሳን ጳውሎስ ክብተአ ኡልተአ ኔንቴነ ጠንተምቤአ ዱት ኪዕማል ዎሽ ኩቲኡይ ክሰሰመ አመዶኦ።⁸ እሁካራም ጳውሎስ «አን አይሁጥ ሴረኔት እሁክ ቴእም ዋእ ምኔ፤ ጳውሎስ ሄኡክ ላርዕም አድሰኔት እሁክ አን መቲም ጆረም እሱጥዮ» ያ ፍተምነም ፊዕጠሰ አይሁጥ መነ ሲረንቤን ሀሱክ ብክን ጳውሎስን «አት ዮሩሳሌመ መታ እ አሰኔ ክ ዎሽነ ፍተንቴነ ሀሰሆንሄን?» ያ ጠዕሙክ።¹⁰ እሁካራም ጳውሎስ «አን ፍተሚነ ለቦክ ቢዩኔ ኦህም አርዕም አድል ዳኖመ ኡዉክ ገላንች እሰኔ ፈረጠሚነ ኡላም። እድም ክዕን ጉልተክኦ ለቀክምለም አን አይሁጥ መነ መሀኔም ሀምዱጥዮ።¹¹ ሴሪም እሁክ ግንዱጥዮ። ኤሴ ሽሲላ ሱውክ ጎቶኦ ሱቶም እላጥሀን የክተዕን ኢን ሴሀ ለቦቤኦ፤ ያ ፍተመም ሄኡጥዮ። እሁካራም እጡው ኤሴ ክሰሰኦክ ክረኦ ሀንቅ ቤአ ሱውኔት እሁክ ብክን አይም ኤሴ እጡው አንንኔ ሀግላ ኡምቤእሰነ አ ዎሽ ላርዕም አድዕል ቢዩ ሀንእሰነ ክዕኔ ላራም» ዩክ።¹² ኤ ለሰኔ ፍሰጠሰ እጡ ሰንክ ኪንኔ መቅራም አረጫ ክኦ ጳውሎስን « ክ ዎሽ አርዕም አድዕል ቢዩ ሀንእሰነ ላትት ብክን አድዕል ቢዩ መቶቶ» ያ ኩሩክ።

አድል አግርኦ እሰኔ፤ ባርኒቅ እሰኔ ጳውሎስ ሀንጫክሰ

¹³ አድል አግርኦ፤ ባርኒቅ መት ቀጥ አምንሰ ለሰኔ ፍሰጠሰ ጠጫትሴን ቁላርዮ መቶኦ።¹⁴ ኤ ቢዩኔም ሱብክት እያም አፋተአ ለሰኔ ፍሰጠሰ አድል አግርኦን «ፍልክሰ ክራ ኡራ መራክ መት መንች ኪዩ ዮክ።¹⁵ እጡም

ዮሴፍም እን ሄዱም አመኔ ቄስ አዎንሳኒ፤ አይሁጥ ሱመኒ እጦኔ ፈረደምሰን ክስሰአ ሄደሁለ።¹⁸ እሁካሪም እን እጦውን (ክስሰሙክ መንቸ ክስሰክ ኪዕን እለጊኔ ኡሳ ፈረጠዎን ኤእሰም እጦኔ ፈረድም አሮዕም መንን ሱሰናዮ) ያ ደበሩም።¹⁷ እጦ ክስሰአ ኪን መት እክለ ኪዮ ዋተእ ሰሰጊ ደሰዕንም ሰዕም በለ እን ፍርድ ምኔ ለጋ ለፉራ እ ቤዮ ጳጴሱሰ ምርእሰን መት መንቸ እጃጁም።¹⁸ እጦ ክስሰም ሄደሁለ ኪን ኪዮ እ እለጊኔ ኡልቶለ እመኔኔ እጦኔ ህንካዕን ብእሸ ኩቲነቲ ያ ኤጊራ ሄዱም። እሁካሪም እን ኤጊራምሰኔ ኩቲነ ጠንቶለዮ።¹⁹ እጦው ሁንድም እጦኔ ፍተንተም ሄደሁለክ እጦው ገቅ እመዕነጥ ዱሀእነቲ፤ (ሴሂንሰ ክለክ) ያ ጳጴሱሰ ፍተምክ መት ሌሃክ ዮሱሰ ዮክም መንቸ ብክነቲ።²⁰ እን ኤ ምሽ መጭሳ ለሰጊ ኤ ምሽክ ዱሀእ ቆሳ ሰኤን ሀውሱክ ብክነ (ዮሴፍም መታ ኤኪኤኔ ክ ምሽን ፍተንቲ ሀሰምንሄ?) ያ ጠዕማ ሄዱም።²¹ እሁካሪም ጳጴሱሰ እጥ ምሽ አሮዕም አድል ሞአ ሙርእሰን ሀሱክ ብክነ ለንም እጦ አድዕል ቤዮ ለሴኤምቤእ አፈቤኤ ከረጥ ምኔኔ ኤጊሪክምሰን እሱም። ያ ጳጴሱሰክ ዱሀእ ኩቲነ።²² አግርድም ፍሰጦሰን «እን እ ገግም ኦ መንቸ ምጫክ ምሽ መጭሴን ሀሰም ሄዱም» ዮካሪ ፍሰጦሰም «ሶዶ እጥ ምጫኩይ መጭሴን ጠንቶቶ» ዮክ።

²³ ኤ ብክነ ሰዕም በለ አግርድ፤ ባርኒቄ ምታደዕል እጃጃን፤ ክተዕም ጊጃውኔ ክበንተአ ሱብክት ኑሪኔ መን ሙጦክ ሀራር ምኔኔ ለንአ እፉቶካሪ ጳጴሱሰ ምርከምሰን ፍሰጦሰ እጃጃካሪ ምርከአ።²⁴ ምርከአ ለሰጊ ፍሰጦሰ «አድል አግርድ፤ ለድም ክ ቤዮኔ ኒንኔ መቅሪም ዮንተኪእ ምናደበ፤ ክዕው ሁንድም ክ ምሽ መጭሴሄ። ዮሴፍም፤ ክ ቤዮኔ ዮእ አይሁጥ መን ሁንድም (ኩ መንቸ ሌሆን!) ይተእ ሳቶለ።²⁵ እሁካሪም እን ክ መንቸኔ ሌሆ ፈረደሰክ ሱውክ መቲም ብእሸም ሲዱሞም። ለድም እጥ ገግም (እ ምሽ አሮዕም አድልን ሀንክ) ያ ሳሩክ ብክነ ለንም እጦ ሀግሴን ሰውቲ ሙራጥ።²⁶ እሆን በጋን እጥ ምሽን እን እ ቀርቸን ጣርም ሰእግኩ ጫክ ሱው ቤእ ብክነ ክዕው እለጊ ምራጥ። ሱንሳህም አድል አግርድ እለጊኔ ሀንጫላጥ። ለህም እጥ ምሽ ሳሪይና ሞዕና ሰሰጊ እጥ ብክነ ጣርም ሰውቲ ሲዶጥ ያቲቲ።²⁷ መት ከረመክ መንቸክ ምሽ ጫክሰክእ ጣረኮዕን ዳናምኔ ሀናን ዮሃንን ሀግሰም ለባቤአኔ» ዮክ።

26 'አድል አግርድ ጳጴሱሰን «ክ ገቅ ብክነ ምጫን ጠንቶቶ» ዮክ። ኤ ለሰጊ ጳጴሱሰ እጥ እንገ ብድቃእ እጦ ክስሰክአ ሱውን² «አድል አግርድ፤ እይሁጥ መን ኤሴ ክስሰአ ምሽ ሁንድንም ክበሰ ክዕን እለጊኔ ኡሳ ደበርምሰን ገደለ ሊጦም ብክነ ሱብክተ ሲረግጥ።³ እነም ክዕን አይሁጥ መን ሱሰና፤ ፍተንተም ፍተንቻ ሁንደም ቶስተክለ ለቆክም ብክነ ለን ምጫም ምሽ እየቅምኔ መጭሰክምሰን ጋሳህም ክዕኔ ኡንጦሙለ።⁴ ለን ለሶመኒንሰ ክእሳ ቀረሙም ኡለኔ፤ ዮሴፍም፤ ህንክዶዕኔእ ሄቸ ሄዱምደለ አይሁጥ መን ሁንድም ኤርሰ ሰቀም።⁵ ሀሰተዕን ኔሴ ለመዕንናም ሱው ብክነት ዮክተዕን እን ሴሪ ቆጣልሰ ኤጊተም ፈረሳጭእ ኮሲንሴት እሁምሰ ሱብክት አመኒንሰም ክእሰአ ለቆም ብክነ ሀዕይቶእለሰ ኩቲነ ጠንቶቶ።⁶ ክበሰ እን ክ ቤዮኔ ፈረጠጫን ህንጫጭክ ሞእ ገዮናእን (እሶም) ዮክ ሱው እሶእሰ አመዕኑም ብክነቲ።⁷ ኤ ሞእ እሶጥ ዮክ ሱውም ኒክ ቶጫ ለጫም እሰረኤዕል ሞልም (ሲጥናጥ) ይተለ ሂጥ፤ በሳ ሞእን ቆጥተአ ሰገደሙሰ። ለድሰ፤ ኤሴ ክበ አይሁድ ክስሰክክ ኤህን ብክነቲ።⁸ ሌሁክ ኪና ሞእ ለሂንሰ ክእሶህን እሁክሰ ክ ቤዮኔ ዮንተኪእ ኪን መህን አመዕንመ ሆከአቲ?»

⁹ ለን እ ገግም ናዝራጥ ዮሱሰ ሱመ ሰሳ ዱት ጆር ሱው እሰም ሀሰሶክ ያ ሰውም ሄዱም።¹⁰ ኤ ብክነ ለን ቄስ አዎንሳኒንሰ አኡም መሳይኔ ዮሱሰኔ አመዕንቶእ ኪዕኔክ ዱት ኪና ከረጥ ምኔኔ ለግሳ ክሲሰም ጠሌእ እሆዕን እጦው ሸኩኡይም ሽመኔ ኢተማ ዮሴፍም፤ ኤ ጆር ሱው እሱም።¹¹ ለድም ዱት እመኔ ሙጥጥ ምኔወኔ ሁንደንም ገኑሙይ እጦው ለመዕንቶእ ዮሱሰ ሰበምሰ እሴን የክም ሄዱም። ኤህኒንሰም እጦውኔ ሱብክተ ነደዳ ሙል ኡል ክተሙው አፈቤኤም ለሴሱሙይ መራ ጆርሰ ሀውሰም ሄዱም» ዮክ።

¹² ለድም ጳጴሱሰ «አድል አግርድ፤ ኤ ምሽ ብክነ ኤሴ ቄስ አዎንሳን እጃጃካሪ መሳዩ ሲጣ ደግሰቆእ ክተመ መሩሙይ¹³ ገንኔ ሄላንም በላናኔ ሰም ጉዶኔ እ ኩሱሉተኔ፤ ኢንኔ መቅሪ መተም ሄደሁለ ኪዕን ኩሱሉተኔ ኤሊንቸ ጫኪንሰ ሱጳክ ጫክ ኢመኒንሰ ኢን ሞእሙክ።¹⁴ ኔሴም ኤ ጫክ ሞዕኑም አመኔኔ ሁንድም ኡለኔ ኡምሳ ዮምኔእናኔ ኢን ለብራጭእ ሱምኔ (ሳእለ! ሳእለ! ኢት ኤሴ መህን ሀውሰለ? ቀሶክ ጣሪ ከደዕልታራ ህዎደንቶቶ!) ዮ ሰገረ መጭሱጥ።

26:5
ሌ. 23:6
ፍላጊ. 3:5

26:9-11
ሌ. 8:13
ሌ. 22:4-5



26:20
ሌሊ. 9:20
ሌሊ. 9:28-29
26:23
ሌሊ. 42:6
ሌሊ. 49:6
1 ፊር. 16:20

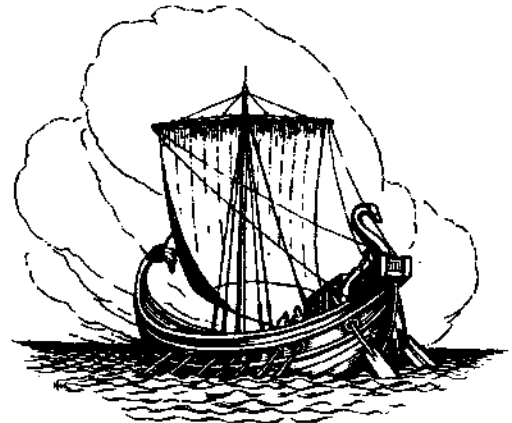
15 አንም (ጥላ)፤ አት አደ-ቲ?) ያ ጠዕሙጥ። ጥላንም (አን አት ሀውሶት ዩሱሰቲ። 16 ከበ አት ከዕላ ኡሌ፤ አን ኪን ጥአሙጥከ ኢን አዋዳንች አላ ኪሴ ደዕሌነቲ። አት ከበለ ጥዕልት ሉዋ፤ ከ ለሰጊም አን ኪን ጥአሶም ሉዋ ሙል ኪን ኩቶአሰን ኢን አዋዳንች አላ ኪሴ ደዕሌነቲ። 17-18 እስረኤል ምናደቢ፤ ሙል ምናደቢ አጠውከ ባጢሉ ኡርግሬ ኤሴ፤ አመዕንተአ እ ምናደቢ አኮአ ኪን፤ መቅረም ቤዮ ሲጥቲን ቱንሲንሰ ጫከ፤ ፍተምሰና፤ ሸጣዕን መላዩንሰ ዋአ ከሉ፤ ደበዕልተምሰና አት አጠውከ አሌ ፎቃዕሉአሰን አን ኪሴ አጠው ቤዮ አሲአጥ። አጠ-ጥንሰም ኪሴ ኤጊርጥ) ያ ኤሴ አሲአኮ» ዩኮ።

19 አድም ጳጳሱሰ «አድል አግርጸ፤ አመኒንሰ ካልተ፤ ኢን ጥአሙከ ምሽን አን አጃጀንች ሰቡጥ። 20 አን ጋላትም ደግሰቆአ፤ ሄዕሰም መንነ ኩራ ለሰጊ ዩሩሳሌሙ፤ ይሁጥ ኡል ሁንደ፤ ሙል ኡላ፤ ሄዕሰም መን ሁንደም ባጢሲንሰ ሰጥተአ ዋእ ከሉ፤ ደበዕልተምሰና፤ ባጢሲንሰ ደበዕልተአሰ ጥአሶከ በጠ በጠምሰና ዎጫግሬ 21 አይሁጥ መን ኤሴ ዋእ ምኒ፤ ሲደአ አመደአ ሽቲን ሀሰአ። 22-23 ከበል አረቢኤ ዋአ ኢን ሀረዕሙኩይ ዮኮ። ኤ ብከን አን ኪዩ ኡሉጥከ ዋአ ሰገር ከርሱቶሰ ሉጤከ ሀምአላ፤ ለሂንሰ ሉጠን አሃ ከአ እስረኤል ምናደብና፤ ሙል ምናደብና ለምንም ጫከ ኤሰአሳ ዋአ ሰገር ኩራ፤ ሙሴኤ ኩቶአ ምሽ ዎዕምም ሀሰሰአሰ ሆሩንና፤ ሉባንና ኩሩም ብከነቲ» ዩኮ።

24 ጳጳሱሰ አጥ ገቅ ብከን ኤሀድ ያ ዎጫከ አመኒ፤ ፍሰጦሰ «ጳጳሱሰ፤ አት መቻታቶ! ሉበከት ለች ኪሴ መቻሳኮ» ያ ሹራ ዎጫኮ። 25 አሁካሪም ጳጳሱሰ «ሉምባም ፍሰጦሰ፤ አን አሽትጋ ሀንቆአ ምሽ ዎጫሙሉ በጋን መቻሩጥ። 26 አድል አግርጸ፤ ከ ምሽ ሁንደም ከዕን ቆሰተከአ ሰቀከም ብከን አን ሉበከተ አጋ ከዕኒን ዎጫን ጠናጥ። አድም ኩ ምሽ ግጠቀ፤ አሀዕን ዮሀን ኢሁከ ብከን ከዕኒ ከ ምሽ ሁንደቾም ጉልተከአ ለቀኮአሰ አን ቆሳ ለአጥ። 27 አድል አግርጸ፤ ዋእ ሰገር ኩራን ኩቶአ ምሽ አመዕንተከምን፤? አመዕንተከምሰም አን ለአጥ» ዩኮ። 28 አድል አግርጸም ጳጳሱሰን «ከ ጉንድ አመኒ፤ ኤሴ ከርሱቶሰ፤ አመዕንሉን የከቶላን፤?» ዩኮ። 29 ጳጳሱሰም ደበራ «ጉንድ አመኒ፤ት አሁኮ ቄራዕል አመኒ፤ ጠሌአ ከዕኒት አከሰዕን ከበለ አጊንሰ መጫሱኮከ

ሁንድም ከ ኤሴ አቶከ ከረቲንሰ በጋን እኩሰ አሀአሰን ዋአ ኡንጠሙሉ» ዩኮ።

30 ኤ ለሰጊ አድሲ፤ ገሳንቺ፤ ባርጊቄ፤ አጠው፤ መቅረ አቶተአ ሄዕሉአ ኪ፤ አቶቺንሰ ከዕሉአ። 31 ኤ ቤዩንሰ ከዕለአ መት ቀጠ መተአ አጠውነአ አጠውም «ኩ መንች አጠ ሽሲሶከ ቲአም ከሲሶከ ሉጠ መዕሉቾም አሰኮዮ» ይተም ሄዕሉአ። 32 አግርጸም ፍሰጦሰን «ኩ መንች (አ ምሽ አርዕም አድል) ሀን) ዩከቤአተዕን ትረጥሀን ሄኡኮ» ዩኮ።



ኩከ በገል ሀኒ፤ ሙር ሙርከ (ሌሊ. 27)።

ጳጳሱሰ እርዕም ከተመ መሩከሰ

27 1 ኒሴ መርከብ፤ ጣልያዕን ኡሉ መሉምሰን ምሽ ሙረሙከ አመኒ፤ ጳጳሱሰ፤ ከረንተአ ሄዕሉአ መንከ መት ቀጣ አጉሰጠሰ ዎታደረንሰ መት ሄኡከ ዩልያሰ የከም ጥብ ሀለቅችን ሀግሰአ ኡውቶአ። 2 ኒሴም አድግርትመ የከም ከተዕም መርከብ አሰዩ የከም ኡላ፤ መርከቡው ኡሉከ ቤዮ መራን ጉዳኮ ሲንዳ አንጋ መሉጥ። መቄዶን የከም ኡላ፤ የከ ተሰሉንቄኤ የከም ከተመ፤ ሄኡከ አርሰጥሰ የከም መንች ጊን፤ መቅረም ሄኡኮ። 3 ለዕም በልን ሲዶን የከም ከተመ አምፋ ለሰጊ ዩልያሰ ጳጳሱሰን ቅሽጠም ሄኡከ ብከን ጳጳሱሰ አመዕናዕን ቤዮ መራ አጤን ሀሰሶከ ሀረዕመቶ ሲጠሃ ጧዋ ኡረም ሄኡኮ። 4 ኤ ቤዩንሰም መርከብ፤ አንጋ ከዕና ገ አለጊን መላያም ሀረች ሄኡከ ብከን ኤ ሀረቺንሰ ቆጵርሰ የከም ኡላ፤ ደጵና መሉጥ። 5 መላ ከልቄኤ የከም ኡልና፤

አምፍልዮ የከም ኡልና ገደና፤ ዮከ በሃረ ፍሳ ለሰጌ ሲቅየ የከም ኡለ፤ ዮከ መረ የከም ከተመ አምፋጥ። ስኤ ቢዮጌም አላከገንድረ የከም ከተሚንሰ ጣልያዕን ኡለ መርከ መርከበ ጥብ ሀለቅች ሲዳ ኤ መርከበ፤ ኔሲ አግሱኩ። ገኤ መርከብ፤ ቀጵና ዱት በለ መላ ለሰጌ ሎበከት ሀው፤ ከገደሰ የከም ከተመ አምፋጥ። ኤ ቢደንሰ መሎምቢአሰ ሀረች መላይላ ሆሩከ ብከነ ዎአ ከባኮ ቀርጤላ የከም ኡለ፤ ደጵና መላ ሳልመላ የከም ቢደ ገደና አምፋጥ። ስኤ ቢደንሰም ገመል ገመላ አመንዳ መላ ሎበከት ሀው፤ ላሰየ የከም ከተምን አብሰ፤ ዮከ ደዕለ የከም ቢዮ አምፋጥ።

ግንጌ ሎበከት አመ፤ ሀግንሳ ባጠዕል ኡርመ ዋኢንሰ ሲጠከም አያም ሀጋ ሀገይ አፋ ሄኡከ ብከነ መርከብ፤ መርምን አመን ጆር አሁከሰ ለአ ጳጴሎሰ አጠውን ፡፡¹⁰ «መን መጠላ፤ ከጌንሰ ለሰጌ መሎም ግንጌ ሎበከት ሀው ዮከ ብከነ መሎተ፤ መርከበ፤ ጠሴአ ኢሆዕን መን ፎረጌም ሎበከት ብች አፎኢሰ አን ለአም» ያ ሰግተና ኡጠኩ።¹¹ አሁከረም ጥብ ሀለቅች ዩልያሰ ኤ ጳጴሎሰ ሰጉከ ሰግተን ኢሆዕን መርከብ ኡሺአንችካ፤ መርከቱ አንችካ ዎሽ ሎንሳ መጠላም ሄኡኩ።¹² አ መርከብ ኡሎከ ቢይ ሀገዩ ሀግሰምን መኮቤአ ቢይ አሁከ ብከነ ሎጵ ቀጥ መን «ጠንሲሰካፈ ኔሲ ቀርጤሰ የከም ኡለ፤ ዮከ ፎረቀ፤ መርከቡ ኡሎአሰሰ ሰም ከል፤ ሀረች ኤጌዶከ ቢዮ አምፋ ሀገዩ ኤ ቢዮ፤ ሀግንሰና» ይተአ መቴን ለውቴ ሀንጫዕሎአ።

¹³ ኤ ለሰጌ ደናም ሀረች³⁰ ሀረቸክ አመ፤፤ መርከቱ ዎር፤ ሄዕሎአ መን አጠው ለውቶአክ ዎዕመካከ ለብሰአ መርከብ ኡልሶከ ሎው ሆተአ ቀርጤሰ ኡልከ ገመል ገመላ አመደአ መቶአ።¹⁴ አሆን በጋን ሆፍ አመ፤ንሰ ለሰጌ መላያም ሀምቡዕላም ደንገጌም ኤ ዎአ ከቡከ ቀርጤላ የከም ኡሊንሰ ከአ በሃረ፤ ሄኡከ መርከብ አጵሱኩ።¹⁵ አ ሀምቡዕላም ዎዳአ መርከብ ገፈአ አመዳ መሩካፈ ኤጌንደን ጠኑምቤአ ብከነ መሰከ ከሎ፤ መሰን ጫውና ኡሎጥ።¹⁶⁻¹⁷ ካደ የከም ኡለ፤ ሆፍ ቀጠም ሀምቡዕላሚንሰ ደጵና ለሰጌ መርከቱ ዎር፤ ሄዕሎአ መን መርከብ ጎሳሰም ሄኡከ ዎንግረ ሀው፤ የከተአ መርከቱ ሀ፤፤ ፍሰተአ ኡብቤአሰ ኡሰ፤ መርከብ፤ ኤደአ ቆጥለአ ከቶአ። አድም ሊብየ የከም ኡል ገበ፤ ሄኡከ ሸሸጌ፤ አንጎምደኤ ይተአ በድተአ ሄዕሎአ ብከነ ሀረች ገፈኡኩይ መርከብ ኡሺአከሰነ ሀ፤፤

³⁰ 27:13 «ደናም ሀረች» የመጣኩ ኤሊንች ፍርክ ኮሎ፤ ኤሊ ደበረካገረ ሙከ ኮል፤ ሀረቸክ ሀረችተ።

ብድቃዕሎአ ሀረር አቡጀደ ድሊሰአ ሀምቡዕላም መሰከ ኮሎ መሰን ጫውተአ ኡቶአ።

¹⁸ ለዕም በልነ ሀምቡዕላም ዎዳኩይ መሩከ ብከነ መርከብ፤ አደላመኩ መሎጠከ በሃረ፤ ደረምቡጥ። ስኤድም ሰጥ በልነ ኤ መርከብነ ሀሰሶከ መት መት ሙኡተ ኤንዳ ጎ አንገጌም በሃዕል ዎር፤ ደረምቡጥ። ስሎበከት በልነ ኤሊንች፤ በላንካ ጥዕናምቤአሰ ኡ ሀምቡዕላም ሆረ ኬዕማል ሀው ዎር፤ ሄዕኑም ብከነ «ገንቶጥ» ይናም ለውቴ ከዕልና ሄዕኑም።²¹ ኔሰ ሁንድም ሀርባተ አንቶዕን ሎበከት በለ አምፋ ለሰጌ ጳጴሎሰ ጎ ለምቤኤ፤ ኡላ «አን ዩጥከ አዕለከአ ቀርጤሲንሰ ዋተኮዕን የሀን የከተዕን ካዕን ሀምደንቸ፤ ሀም፤ አምረም ሄዕኑም።²² ከበደም አሁከፈ አን ከዕኑው ኡገጠጥከ ኩ መርከብ ብከኮ በጋን ጌጌንሰ መትችም ሊሆቤአ ብከነ ወሰለኩ።²³ መሸከአም አን ሰገደም አ ዋአ ሂዕሞአ አጥ አሲአማንች አሲኡካሬ ኡ አሲአማንችም አ ገደና፤ ኡላ²⁴ (ጳጴሎሰ በድትቴ! አት አርዕም አድዕል አለጌ፤ም ኡልም ሀሰሶከ ብከነ ኬሲ፤ ከጌ፤ መቅሬ መተም ኬን ፁንደሚ ሎተከምቤአሰ ዋአ ኤጌርኩ) ያ ኩራኩ።²⁵ ኤ ብከነ ከዕኑው በድተኩቴ! ዋአ ኢነ ኩሩከላም ኤ ኩሩከ ሎው አሰአሰ አን አመዕናም።²⁶ መርከቡም ዎአ ከቡከ ኡላና፤ መቶ፤ ደረበጥኩ» ዩኩ።

²⁷ ሚደቴርያን የከም በሃረ፤ ሀረች በርቼኤ አሰኩይ ሙሎንም ቶማና፤ ሰዕል ሂዕማና፤ ጉዳንች አመ፤፤ መርከብ ኡሺዕላም ሄዕሎአ ኬን «መርከብ ኡለ፤ ሀገርዕን ኡርዮ» ይተአ ሰውቶአ።²⁸ ኤ ብከነ በሃዕሊከ ጥሎመ ኡሰ፤ ኬነከአሬ ሰደንተይ አንጎ አሁኩ። አድም ሆፍ ቀጥ አመ፤ንሰ ለሰጌ ኬነከአሬ ሎሀይ አንጎ አሁኩ።²⁹ ቶች፤ ዮከ ከ፤፤ መርከብ ቆሰሎንንን በድና መርከብ ኡልሶከ ሰዎር ኬዕማል ሎው መርከቱ አፈረዕን ኮሎ፤ ከላ ዎአ ዎር፤ አድ ደረምባ ኡል ሰዶከሰነ ዋአ ኡንጥኑጥ። ስመርከብ ኡሺአን መርከብ ኡልሶከ ሎው መርከቱ አለጌዕን ኮል፤ ከተአ ደረበመን አከአ ግቤና ይተአ ዎንግረ በሃረ፤ ደረበአሬ³¹ ጳጴሎሰ ጥብ ሀለቅችና፤ ዎታደርና «ኩ መን መርከብ፤ ጫውተአ አፋቶአቤለሰ መትችም ገተከሞ።» ዩኩ።³² ኤ ለሰጌ ዎታደር ዎንግረ ከረመኩ ኡቤው ሙተአ ሙርን ፈተከተአ ኡቶአ።



³³ኡል ሶዴን እነነሃና፤ ሁንድችም ሁርባተ እተምሰነ ጳጢሎስ «ከዕኑው ቁልተኩሉይ ሁርባጤክ መዕሉችም ሱሚኔ አመድመ ኡተኮአጊንሰ ቶሞ ሶዎር አያሞ እሁከ ብከከ ሁንድችም ሁርባተ እቲ። ³⁴ከዕኑውከ መትችከም ሆርዕል ሰራትም ነከሞዮ። ቆጥተኪነ ሁርባተ እተኮነ እን ከዕኑው ኡንጣሞ» ያ ቆጥሶ ጠዕሙከ። ³⁵እጥም ኤሀድ ያ ሁንድ እለጊኔም ሁርባጤክ እኣ ዋእ ገለጣ ከእ ኢቃ እቲከ። ³⁶ኤ ለሰጊ ሁንድችም ባእመ ኡተኣ እነንችም ሁርባጤክ መሰተኣ እቶኣ። ³⁷⁻³⁸እተኣ ጎድተኣ ለሰጊ መርከብነ ሾሌእእሰን መርከቶ ዎርጊ ሄኡከ አረሰ በሃዕል ዎርጊ ፍንጭቶኣ። ኤ መርከቶ ዎርጊ ሰም ጥቢ ለመረዶ ሉህ መንቺ ሄዕኑም።

³⁹ኡል ሶዴከ አመጊኔ ሀንክ ኡሰ አርደእ ለቀነ ጠንቶኦዮ። እሁካሬም ለም ኡልነ ለምቤኤኔ አጋኮ በሃዕላና፤ ሸሸረም ቤዮኔ መርከብ ኡሉከ ቤዮ አሰዕምተኣ ሞዕለኣ ጠንሲሉካሬ መርከብ ኤ ቤዮ አፍሴነ ሰውቲ ሙቶኣ። ⁴⁰ኤ ብከነ መርከብ መርቢኤሰ ኡልሶክ ኪዕማል ሉው ትተኣ ረተከተኣ ከዕለኣ መርከብ ደበረከም ላይድዕናእ ሉው ከረኮእ ኡሰም ትተኣ ኡቶኣ። ኤ ለሰጊ መርከብ ሀረች ገረኣ ቶቶኔ ፍሶእሰነ ሀራር አሱጀደ ኢም ፍሰተኣ ብድቃዕለኣ ከተኣ የከቶኣ። ⁴¹እሁካሬም ኣ መርከብ በሃር ጥሉክቢኣ ቤይኔ መራ እለጊዕን ኮል ኡሉኔ ቆዕሳ መርከቢኤሰ ኡሉከ ብከነ ሀምቡዕሰም አፈረዕን ኮልኔ ኢቀንሰመ አመዳኮ።

⁴²ኤ አመጊኔ ከረንቶኦ መን ዋችተኣ ፍተኣ ጠተምቢኤሰነ ዎታደር ሽቲነ ሀሶኣ። ⁴³እሁካሬም ዎታደዕል ጥብ ሀለቅች ጳጢሎስ ገትሴነ ሀሳ ሄኡከ ብከነ ሸተምቢኤሰ ሆራ ዋችመ ጠንተም ኪን ሁንድችም ዎኦኔ ጠጵተኣ ዋችተኣ ጋሰተኣ ፍተምሰና። ⁴⁴ገቶኦ ቀጥም ላንቁውኔ፤ ኤ መርከቢገሰ ኢቀሙከ በዕሉውኔ ዋችተኣ ፍተምሰነ እጃጃኮ። ኤእሰኔ ኔሴ ሁንድችም ጠምኔም በሃዕል ዎርጊን ቶቶኔ ፍሉሞ።

ጳጢሎስ ዎእ ከባኮ ማልተ የከም ኡሉኔ

28 ¹ኔሴ በሃዕል ዎርጊን ጠመም ፍሳ ለሰጊ ኣ አምፋም ኡል ዎእ ከባኮ ማልተ የከም ኡል እሁከሰ ሰንቁሞ። ²ኤ አመጊ ጤን ገዕኔነ አመዳ ሄኡከ ብከና፤ ኡልም ቂደም ሄኡከ ብከና ኔሴ ኢብጥኖምሰነ ኤ ኡሉኔ ሄዕሰም መን ጊረ ጊተኣ ማለልሲሶክ ኤሮመ እሰተኣ ኔሴ አዕሉኣ። ³ጳጢሎስም መት ቃጵ ሀቀ ፈራ ጊረኔ ኤዳ ኡሩካሬ ጊዕል ኢብ መሸከእኔ ሀመሸች ፍራ ጳጢሎስክ አንገ ቀሱኮ። ⁴ኤ

ኡሉኔ ሄዕሰም ሄዕሉኣ መን ኣ ሀመሸች ጳጢሎስ አንገ ገዕማ ጩልጩላኮ ሞዕለኣ «ኩ መንች መነ ሸከሀን እሆዕን ኡርዮ? መሸከኣምም በሃረገሰ ጠመም ፍሩካሬም ሀንቅነም እጥ በጠኩ በጥም አጠ አመዳኮ» የቀንቶኣ። ⁵እሁካሬም ጳጢሎስ ሀመሸችመ አንገገሰ ግግሳ ጊረኔ ደረባ ኡሩኮ በጋን መዕሉችም እሁከዮ። ⁶እጠው ጳጢሎስክ ኦረች ደሾእሰ ቲእም እጥ ደንጎኔም ሴሃ ኡባእሰ ሉብከት አመጊኔ ኤጊተኣ እጥ ኤራዕልሲንሰ መዕሉችም እሁከቤእሰ ሞዕሉኣ አመጊኔ ሰውቲ ደበተኣ «ኩ መንች ዋእ!» ይቶኣ። ⁷ኤ ኡሰ ገሰክ ጳጢሎስ የከም መት መንችነ ኔሴ ሄዕኑም ቤይነ ገደኖኔ ኡል ሄኡኮ። ኣ ጳጢሎስ ኤ ዎሸ መጩሱክ አመጊኔ ኔሴ እጥ ምኔ መላ ሰሰ በለ ኮይነኖ አኡኮ። ⁸ኤ አመጊኔ ኤ ጳጢሎስክ አን ሉብከት ኢቢ። አድቲ አመዳ ኢንሴኣ ሄኡኮ። ጳጢሎስ ኤ ጥሳ ኢንሴኡክ መንች ቤዮ መራ እጥ አንገ ኤ መንች ሀይኔ እሳ ዋእ ኡንጣ ፈይሱኮ። ⁹ኤ ለሰጊ ኦድም ኤ ኡሉኔ ሄዕሉኣ ጀባን ሁንድም ዋቶኣሬ ፈይሱኮ።

¹⁰⁻¹¹ኣ መን ኔሴ ሉብከተ ሉንሰተኣ እርፎኣ ሉውቶኣ። ሰጥ አንጊንሰ ለሰጊ መት «ቀፍ ዋእ» የመማ ዊሸሞከ መርከቢኔ አሰክላንድረ የከም ከተዕማና፤ አንጋ መሴነ ከዕኑማሬ ኣ መን ኔነ ጎማ ከሰሰክ ሉው ኤ መርከቢኔ እዩሶኦ። ኣ መርከብ ሀገይ ቤይቤኤ ኤ ዎእ ከቡከ ኡሉኔ ኡላ ሄኡኮ። ¹²ሰርካሰ የከም ከተመ አምፋ ለሰጊ ኤ ከተመኔም ሰሰ አያሞ አፋሉሞ። ¹³ኤ ቤይንሰም መርከቢኔ አንጋ መላ እራግዮመ የከም ከተመ አምፋሞ። አድም ኤ ቤይንሰም መት በለ ታኪዕና ለሰጊ ደናም ሀረች ፀረቸካሬ ከዕኑም ሰጥ በልነ ባቶለ የከም ከተመ መላ አምፋሞ። ¹⁴ኤ ባቶዕል ከተመጊ አመዕናን ኔንጌ ኤደንተኣ እጠውኔ መቅሪ መት ላንተ አፋሉምሰነ ጠዕምቶኣሬ ኔሴም አፋላ ከዕና እርዕም ከተመ መሉሞ። ¹⁵መሉሙይም አሮመጊ ሄዕሉኣ አመዕናን ? ብከነ መጩሶኣ አመጊኔ ኔንጌ ኤደንቲነ አጵዮሰ የከም ከተዕም ሜረ ሀገኣ ለሰ ሱት ከተመ የከም ቤይ አፈቤኤ ዋቶኣ። ጳጢሎስም እጠው ሞኡከ አመጊኔ ሉብከተ ሲረማ ዋእ ገሰጠኮ።

ጳጢሎስ እርዕም ከተመ አፋክሰ

¹⁶ኔሴ አሮመ አምፋ ለሰጊ ጳጢሎስ እጠ ኤጊርከ መት ዎታደችኔ መቅሪም መሰም አፋርነ ኡረኮኦ። ¹⁷ሰሰ ጫገሰ ለሰጊ ጳጢሎስ ኤ ኡሉኔ ሄዕሰም አይሁጥ መን

28:19
ሌ. 25:11
28:26-27
ሌ. 8:9-10

አዎንሳና ዊሽሱካሬ ዋተአ ውጥቶአ አመኔ፤ «እስረኤል ምናደብ እየባዩው መጭሴሄ፤ እን እስረኤል ምናደብ ሀዎዶሳንም ቲእም ንየናኢንስ እዕነም ሉሰዕኔክ መዕሉችም ግንዶሳንም ዩሩሳሌሙኔ ዮእ ን ምናደብ ኤሴ ክተአ ኦሮዕም መንን ሀግስእ ኡውቶኦ።¹⁹ እሁካሬም እሮዕም መንም እ ምሽ ሉብከተ ሳረይተአ ሞዕለአ ለሰኔ ኤሴ ሽሊሶክ ሉውክ መዕሉችም ሲዶእቤእ ብክን ትቴነ ሀሰእ ሄዕሉእ።²⁰ ትቴነ ሀሰካሬም እይሁጥ ምናደብ እ ትረንቸ ሰሶእ አመኔ፤ ሀውነም «እ ምሽ እሮዕም አድልነ ሀን» ዩሞ በጋን እ ዘረ ክሰሶም መሽክእ መዕሉችም ቤኤ።²⁰ ክዕነው ዊሽሳ ኤደማ ክዕነውኔ መቅሬ ዎጭነ ሀሱሞክ ኤ ብክነቴ። ክበ እን ስንሰለትኔ ክረማ ዮሞክ ዋእ እስረኤል ምናደብን እሰሞ ዩክ ኤሮም ብክነቴ» ዩክ።

²¹ እጡውም ጳጳሱሰን «ኔሴ ይሁጥ ኡሰኔ ሄዕሰም መኔንስ ክ ብክነ ጣፈሙክ ደብዳቤኤ ሲንዱሞ። እድም ኤ ቤዩንስ ዋቶእ ንየባዩዊንሰም ክ ብክነ ሙቴም ጆር ሉውጥ ቲእም ሙቴም ጆር ሰዶም መጭንሱሞ።²² እሁካሬም ክ እት እመዕንት እመዕነቶ እመዕንተም ኪኖ መን ቤይ ሁንደኔም ለቡክስ መጭንሱም ብክነ እት ምሮ ምሽ ኪኔንስ መጭንሴነ ሀንሰሞ» ይተእ ጅነ እመዶእ።²³ ጳጳሱሰኔ ጅነ እመዶእ እያሞኔ ዱት መን ጳጳሱሰ ሄእም ሄኡክ ምኔ ዋቶእሬ ደረንስ ክእሳ ሂም አፈቤኤ ዋእ አድሰዕን ብክነ ሙሴእ ሴዕል መጣፈንሴ፤ ዋእ ሰገረ ኩራን ጣፎእ መጣቶዊንሴ ኣክበባ እጥ ለውጤክ ጫክሳ ኩሩኩይ እጡው ዩሱሰ ብክነ እመዕንሴነ የክም ሄኡኩ።²⁴ መት መት ኪን እጥ ምጭክ ምሽ እመንቶእሬም መት መት ኪን እመዕንቶእ።²⁵ እጡውነእ እጡውም ኢተንቶዕን እነን እክኤ ሙቴነ ክዕሉእሬ ጳጳሱሰ እጡውነ መት ምሽ «ኪሰም አዎን ዋእ ሰገረ ኩራንቸ እሰያሰ ክልኔ ንየናእነ

²⁶ «አት ክ ምናደጵ ቤዮ መታ ክዕነው መጭሰሞን መጭሰክም፤ እሁካሬም ቆሰተክሞ። ሞእጥምን ሞዕለክም፤ እሁካሬም ቆሰተክሞ።

²⁷ መሽክእምም ክ መንክ ምደን ዱዳክ። መጭም መጭሰቤእስ ገሞክ፤ እልም ሞእቤእስ ቆቃኩ። ኤህድ እሁክቤተዕን እ ክሉኔ ደበዕልተማሬ

አን እጡው ረዩሰምሰን እጡው እልም ሞእም ሄኡኩ፤ መጭም መጭሰም ሄኡኩ፤ ቲርም ቆሰም ሄኡኩ፤ ያ ዋእ ምጫክ) ዩክ ምሽ ሀንቀ» ዩክ።²⁸ እድም ጳጳሱሰ «ዋእ መነ ገትሶእስ አይሁድ እክእቤእ ምናደብን አፍንሶምሰን ኔሴ አሴኡክስ ለቄሄ፤ እጡውም መጭሰም» ዩክ።²⁹ ጳጳሱሰ ኤክ ምጫ ሰሰኔ አይሁጥ መን እጡውነእ እጡውም ፍተንቲኡይ መቶኦ።³¹ ጳጳሱሰ ክረእ ምቄኩይ ገርክ ምኔኔ እጡ ጠዕሚን ዋሩክ መን ሁንደም እኡኩይ ሰም ሂንቸ ሁንዶመም³¹ ዋእ እድሰዕን ብክና፤ ሞለን ዩሱሰ ክርሱቶሰ ብክና መት ሀው ቤኤም አዩንም ኩሩኩይ ሉሰሰም ሄኡኩ።

³¹ 28:29 ኩ ጥን ሲደሞክክ ጋስ ጣፈሙክ መት መት ገሪክ መጣቶጫቴ።

ቴሲቭ

ከ መጣፍ ጣራውኩክ አሮዕም ከተመኔ ዮክ አመዕናፍ ጳውሎስ ሞኔነ ሰዉክ ብከነ እጥ ሞሪዕን ጋሰተኣ ጉደምሰነቴ። አይ ለኡኮ አጠ ሀረዕምቴነ ጉደምሰነም ሀሰዕን ኡሮዮ (ኦሮ.15+29)።

መጣፍም ሉጳትም ኩሮኮክ መን ሁንድም ዮሱስ ከሮሰተሰኔ አመዕና ሞእ ኡሮምኔ ሙጨሮእስ። ኡ ብከነ ከ መጣፍክ ሆሮሮ ምሽ ሲደሞኮክ 1+16-17።

አድም እይሁጥ ምናደብ ልረ ኡጊሮምኔ ሙጨሮም ይተኣ የከተም ሄዕሉኣ ብከነ መን እጥ ገት ደናም በጥኔ ሙጨራነ ጠናቤእስ ጳውሎስ ከ መጣፍኔ ሚክሳ ጣፋት። መሽከላምም እይሁደም እኮኣ ቴእም እይሁድ እኮእቤእ ምናደብ መን ሁንድም ባጢልነ አግድ እሁከሰ ጣፋት። ጳውሎስ እጥ ገምም ዮሱስኔ አመዕኔነ እለጊን እጥ ገት ጠምኔ ገቶእስ ሰዉም ሄኡከ ብከነ ከባ ደበዕል ለሰጊ ጠነምቤእን እሁከሰ ቆሳ ለእኮ። እይሁጥ ልዕል ብከና፣ ሞእ ኡሮም ብከና ጳውሎስ እጥሳ ለእም ሄኡኮ። ኡ ብከነ ሞእክ ኡሮም እእመ እእመ ሰባእ እይሁጥ ብከነ ሉባከተ ከጃኡከሰ ኩራኮ። እሁካራም አመዕነትኔ አዕሉእለሰ ሞእ ገትሶእስ ኩሮምኔ ደበዕልተምሰነ ሶጋኮ።

አድም መን ዮሱስኔ አመዕና ሞእኔ ኢተማ ለሰጊ ሄእክ ሄቸ ብከነም ኡዳ ጣፋት። ኩባዕልሻከ መን ሞእነ ሀንከድ እጃጀምደኤ፤ (ኦሮ.12+1) አመዕናን አጠውኣእ አጠውም ኢተንገቸ ሀሰሶእስ፤ (ኦሮ.12+9-10፤ 13+8-10) ገሳንን እጃጀንገቸ ሀሰሶእስ (ኦሮ.13+1) ጣፋት።

አድም ጳውሎስ እሮመኔ ዮእ አመዕናዕኔክ መት መትከ ሱመ አጠው ደናም በጥኔም ኡዳ ጣፍምኔ ጠማቶ አሴኣ አመዕናፍ ቆጥሳኮ። መት መት ሁሽሶክ ኪኒንሰ ኡጊዕልተምሰነም ኩራኮ። ከ እሮሜኣ አሰ አዋደኮክ እሮመኔ ሄዕለም አመዕናንን ጠሉእነት አሆዕን ኒነ ሁንድነቴሚ።

መጣፍም ከኒንሰ ምሮን ዮእስኔ በጠንሰማክ

1. መጣፍዕም ሆሮሮ ምሽ 1+1-17
2. መንነ ገትሳንገቸ ሀሰሶእስ 1+18-3+24
3. ሞእ መነ ገትሶክ ገን 3+21-4+25
4. ዮሱስኔ ኡውሙክ ሃረጎች ሄቸ 5+1-8+39
5. አሰረኤልነ ሞእ መሀ እሶደኤ 9+1-11+36
6. አመዕናዕን ሄቸ ብከነ 12+1-15+13
7. ለሳንገቸ ምጻ፣ ጠማቶ 15+14-16+27

1¹ ዮሱስ ከሮሰተሰነ እግሽ እሁሞኪ፣ እሴአማንገቸ አሆምሰነም ዌሽሙሞኪ፣ ሞእክ ምሽራጎች ሰገረ ኩሮምሰነም እነን አሰኮኪ እን ጳውሎስ ከከ ጣፋም። 2ኣ ምሽራጎች ሰገሮም ሞእ ጋሳትም እጥ ሰገረ ኩራዕን ኮልኔ ኪሰም መጣፈኔ ኡምም ዩከኔ። 3ምሽራጎች ሰገሮም ኩሮኮክ ማረ ኤደኣ ዳዊት፣ ዘራንሰ ቀረሙክ ሞእ ቤት ብከነቴ። 4ኤእስም ሞእንቤት እሁከሰ ሴሂንሰ ከአምኔ ለእሰክ ኪሰማኮ መላያም ሞእ ቤት ገ ሞሰን ዮሱስ ከሮሰተሰ ብከነቴ። 5ምናደብ ሁንድም አጠኔ አመዕና አጠነ አጃጀሞሃራ ሉምበ ሲጠአሰነ መነ እጥ ኮሉኔ ምሌነ ኔሴም አጠንሰ ኡሮማ፣ አሴአማን አሆማ ሲጥናም። 6ከዕትውም አጠውኔ መቅራም ዮሱስ ከሮሰተሰን እከከምሰነ ዌሽንተኮእኮ።

7እጥ ምናደብ እከከምሰነ ሞእ ዌሹክ ከዕትውነ እሮመኔ ሄዕለከም ሞእ ኢቶ ኪንነ ሁንድነም ገዩን ሞእንሲ፣ ሞሰን ዮሱስ ከሮሰተሰንሲ ኡሮሚ፣ ጠሚ እሆነ።

ጳውሎስ ሞእ ገለጠክሰ

8ከዕትውክ አመዕነት ኡል ሁንድነም ለአሙክ ብከነ ጋሳ ዮሱስ ከሮሰተሰ ኮልኔ እሃ ከዕትው ሁንድ ብከነም ሞእ ገለጠም። 9እን ከዕትው ብከነ ሁንድ እመኔም ሞእ ኡንጠምሰ እጥ ቤትከ ምሽራጎች ሰገረ ኩራሙይ እ ምደንኔ ጉላ እሞደም ሞእ ለእኮ። 10ከበደም እሁካራ ጠኮምሰሰ ሞእ ዩካራ ከዕትው ቤዮ ሞሪን ሞእ ኡንጠሙሰ። 11መሽከኣምም ከዕትው ቆጥተከምሰነ ኪሰም እያዕን ኡውንገቸ ከዕትውነ በጠንቤነ ከዕትው ሞኤነ ቁሉጠም። 12እከም ኔሴነኣ ኔሴም ኒነ አነንገቸነም ዮክ አመዕነትኔ ሙቴዮመኔም ቆጥጠምምሰነቴ። 13እየባዬ፤ አይሁድ እኮእቤእ ሙል ምናደድ ለምቤኤኔ እሱምሰም ከዕትው ቤዮኔም መነ አመዕነቶኔ ደበሮምሰነ ከዕትው ቤዮ ሞሪን ሉብከት አመኔ ሄሌኡምሰ ለቀከምሰነ ሀሰሞ። እሁካራም ሞሮምቤእስ መደኤ ሆሩኮ። 14እን ለገቸ ዮከ ኪንና፣ ሰቸ ቤእ ኪንና፣ ሉሰክ ኪንና፣ ቱኔውና ምሽራጎች ሰገረ ኩሮምሰነ ኤሴኔ በደንገቸ ዮኮ። 15ኡ ብከነ እሮመኔ ሄዕለከም ከዕትውነም ምሽራጎች ሰገረ አሰሉቴነ ጉዳም።

ምሽራጎች ሰገሮ መላያም እሁከሰ

16ጋሳ እይሁጥ ምናደብ አድም እይሁድ እኮእቤእ ምናደብ አመዕኑ ኪን ሁንደም ገትቤነ ምሽራጎች ሰገሮ ሞእ

111
 ለሌ.9+15
 ለሌ.13+2
 1 ቀር.1+1
 2 ቀር.1+1
 ገሌ.11+15
 1+5
 ለሌ.26+16-18
 ለር.15+18
 ገሌ.11+15-16
 ገሌ.21+7+9
 117
 1 ቀር.1+3
 2 ቀር.112
 ገሌ.1+3
 ኡሊ.112
 ፍላጵ.112
 ፍላ.112
 1 ቀር.112
 2 ቀር.112
 ቴዩ.1+4
 ፍላጵ.3
 2 ቀር.3
 118
 ለር.16+19
 1+10
 ለሌ.18+21
 ለር.15+23+22
 1+13
 ለሌ.19+21
 ለር.15+22
 1+14
 1 ቀር.9+16
 1+16
 ገር.8+38
 1 ቀር.11+18+24

1:17
ሎ. 2:4
ሎ. 3:21
ሎ. 3:11
ፍላ. 3:9
ሎ. 10:38

መላይ እሁክ ብክነ ኩራነ ቱርጥፍ ። ¹⁷ መሸከለምም ኪሰም መግፈኒ «አመዕነትን መጠፍሩክክ እመዕነትንም ሄእኩ» የመግ ግፈመክሰም ዋእ መነ መጠፍሩክክ እመዕነትንት እሁክሰ ምሽራች ሰገረኔ ጫካኮ።

መን በቆዕም ብክነ

1:18
ሎ. 5:6
ፍላ. 3:6

¹⁸ እጡው በቆምኔ ዋእክ ሀንቀ ምር አመደእ ዋእ በድተምቤእ ኪኖኔ፣ በቅ ኪኖኔ ሁንደኔም ዋእክ ቁንቅ ኢመኒንሰ ድሉኩ። ¹⁹ መሸከለምም ዋእ እጥ ብክነ ለእም ሀሰሶክ ሉው እጡውነ ጫካሱክ ብክነ ዋእ ብክነ ለእም ሀሰሶ ሉው ጫካ። ²⁰ ዋእክ ሞእጥቤእ ቆጭ እክም ሄር ሄርነ ሄእክ መላዩ፣ ዋእግ ሁንድ ሉውም ቆጫመካኒንሰ ክእሳ ቆጫመክ ሉውኔ ጫካ ሰአመክ ብክነ እጡው ባጠልነ ደባቡተም ሉው ቤኤ። ²¹ ዋእ ሰቆኣሬም እጤነ ለሶክ ሉምባ፣ ገለታ ኡውቶላዮ። እሁካሬም እጡውክ ሰውት እዋድቤእን እሁኮ። ኦ እዋድቤእ ሰውትም ቱንሱኮ። ²² እጡው ገገ ቆሎው የቅቱኡይም ቀጫው እኮኦ። ²³ ሄእክ ዋእክም ሉምባ ሌሆክ መን ምሰለኔ ቱእም ጫእ ምሰለኔ ቱእም ዲነጥ ምሰለኔ ቱእም ማንጠገንሰ ብቅኔ መርክ ሉው ምሰለኔ ደበቶላ።

1:20
ሎ. 19:1-4

1:21
ሎ. 4:17-18

1:23
ሎ. 4:10-18
ሎ. 17:29

²⁴ ኤ ብክነ እጡውክ እጡውም እጡው ኦሪቾ ቡሽሶክ ሉው እሰተምሰነ ዋእ እጡው ዎደዕን ጀር ምጠዕን ሾሴቾነ ሀግሳ ኡጫኮ። ²⁵ ኤሀድ እሱኮክም ዋእክ ሀንቀ ቆጶኖኔ ደበቶእ ብክነ፣ ቆጫካን ብኪኔ ቆጫመክ ሉውነ ሰገደእ እዋዶእ ብክነ፣ ዋእ ሄር ሄርነም ማሰላግኩሀኔ፣ ኤየ ማሰላግኩሀኔ።

²⁶ ኤ ብክነ ዋእ እጡው ቱሲሶክ ምጠንነ ሀግሳ ኡጫኮ። እጡውክ ማንት ጎንኔ ለሶክ ኤደንቾ ኤደምመ ኡተኦ ለሶቤእሰ እኮኦ። ²⁷ ጎንም ማንትኔ ለሶክ ኤደንቾ ኤደምመ ኡተኦ እጡውክ እጡውም ኤደንቶላ። ኤእሰ እሀምኔ ጎን እጡው ሁሽንቾነ ለሶክ ሀም እጡው ገንኔ ኤበቅቶላ። ²⁸ እድም ዋእ ለቁነ ሀሶቤእ ብክነ እሰምነ ለሶቤእ ሉው እሰተምሰነ እዋድቤእ ሰውትነ ዋእ እጡው ሀግሳ ኡጫኮ። ²⁹ እጡውክ ሄቾ በቆምኔ፣ ጀልኔ፣ ምጠንኔ፣ ጀር ሰውትኔ፣ ቶእቾምኔ፣ መነ ሽምኔ፣ ዎጫንቾኔ፣ ቀውሽኔ፣ ጀንኔ ሁንድኔም ዎዕማኮሀኔ። እጡውም ሀማና፣ ³⁰ ገግጫሰንተም ኪኖ፣ ዋእ ሰበም ኪኖ፣ መነ ሾሊሰም ኪኖ፣ ኒኒንሰ መን ቤኤ ይተም ኪኖ፣ ብረንተም ኪኖ፣ ሱርቁንተም ኪኖ፣ እምእና እናእና እጃጀንተምቤእ ኪኖ፣

³¹ ቀጫዋ፣ እመዕነትን ቤእ ኪኖ፣ ቲር ቤእ ኪኖ፣ ቅሽጠት ቤእ ኪኖ። ³² ኤሀድዕኔእ ሉው እሱካንነ ሲሀ ሀሰሶኮ ያ ዋእ ዎጫከሰ ሰቆኡይም ኤክ እሰተም። እሰም ጠሴኤም እሀዕን ሙል ኪንም ኤክ እሰተምሰነ ገፈእንሰተም።

2:11
ሎ. 7:1
ሎ. 8:37
ሎ. 14:22
2:14
ሎ. 1:7
ሎ. 2:17
ፍላ. 4:19
ሎ. 1:27

ዋእ ፍርድ ብክነ

2 ¹ ሙል መነኔ ረረዶት መንቾ አዩቴም እክታሬ መነኔ ረረዶቱይ ክ ገንኔም ረረዶል እክት ብክነ ደባቡቶ ሉው ቤኤ። መሸከለምም መነኔ ረረዶት ኦትም ኦ መን እሰክ ሉው እሰቶላ። ² ኤሀድዕኔእ ሉው እሰክ መነኔ ዋእ ረረዶከክ ሀንቀ እሁክሰ ለንቆም። ³ እት ኤክ እሰክ መነኔ ረረዶቱይ ኦትም ኤክ እሰተቱይ ዋእ ፍርዲንሰ ገቶቶክ ሉባሳቴን። ⁴ ቱእም ዋእክ ሉጳኮ ቢጀማ፣ እዋቅማ፣ ጠዕንግ ገዳቴን። ⁵ ዋእክ ቢጀም ባጠሉ ቢራ ይታ ደበዕልቶእሰነት እሁክሰ ለቆዮን። ⁶ እሁካሬም ዎደኖ ቆጥሰምኔ፣ ባጠሉ ቢራ ይታ ደበዕልመ ሰብምኔ ዋእ ሀንቆእሰ ረረዶክ ፍርድ እያምነ ክ ገንኔ ቁንቀ ሙጣዕሉ። ⁷ መሸከለምም መን ሁንድነም ሰጡክ በጥሰም ዋእ ኡዎኮ። ⁸ ኤርክ እሰቱኡይ እዋቅምኔ ገለታ፣ ሉምባ፣ ሄቾ ሀሰም ኪንነ ዋእ ሄር ሄርነ ሄእክ ሄቾ ኡዎኮ። ⁹ እሁካሬም ጀረ እሰምና ይተኦ ሀንቅነ እጃጀንቾ ሰበም በቅ ኪኖኔ ዋእክ ሙላም ቁንቅ ዋርኮ። ¹⁰ ጋሳ አይሁጥ መነኔ ኤሀንገሰ ለሰኔ እድም አይሁድ እኮእቤእ መነኔ ጀረ እሰተም ኪን ጭንደኔም ሙላም ሀው ዋርኮ። ¹¹ እሁካሬም ኤርክ እሰክ ኪንነ አዩንም ጋሳ አይሁጥ መን ኤ ለሰኔ እድም አይሁድ እኮእቤእ መን ገለቲ፣ ሉምቢ፣ ጡግ ዋርኮ። ¹² መሸከለምም ዋእ አዩንም ገሉላዮ።

2:16
ሎ. 6:12
ሎ. 24:12
ሎ. 18:27
1 ፍላ. 3:8
2 ፍላ. 5:10
ሎ. 22:12
2:11
ሎ. 10:17
2 ሎ. 19:7
ሎ. 2:10
ሎ. 6:9
ሎ. 3:26
1 ሎ. 1:17
2:12
ሎ. 3:19
1 ፍላ. 9:21
2:13
ሎ. 1:22-25
2:16
ሎ. 12:14
ሎ. 10:25
1 ፍላ. 4:6

¹² ሙሴእ ሴር ቤኤክ ባጠሉ በጠእ ኪን ሙሴእ ሴር ጫካም ብዕለጥ። ሙሴእ ሴር ሄኡኩይ ባጠሉ በጠእ ኪን ሙሴእ ሴርኔም ፍርደ እዕለጥ። ¹³ ዋእ እሰኔኔ መጠፍር እኔነ ጠፍኮክ ቤረ መጠፍሩክክን እሀዕን ሴር ኤገርሀኔ። ¹⁴ እይሁድ እኮእቤእ ምናደብነ ሴር ቤኡካሬም ሴር ሀሰክ ሉው እጡው ቲርኔም እሰቶእሰሰ እጡውነ ሴር ቤኡካሬም እጡው ገግም ጫረ። ¹⁵ መሸከለምም እጡውክ ቲር ኩተኩዩ፣ እጡው ጫትም ዎቆሱኩይ ቱእም ደባቡተኩዩ ሴር ሀሰክ ሉው እጡው ዎደኖኔ ግፈማ ዮእሰ ሞእሰሙላ። ¹⁶ እን ኩተም ምሽራች ሰገዕለሰም መን ዎደኖኔ ማጠመክ ምሽ ሁንደኔም ዋእ ረረዶክ አያጥ ዩሱሰ ክርሰቶሰ ኮልኔ ረረዶኮ።

2:18
ጳጳ. 1:11D

አይሁዋ ብክና፥ ሙሴእ ሴዕል ብክና

2:20
ሎ. 6:17
2 ጥ. 1:13

17 አሁካሪም ከዕው ገገ ኔሴ አይሁደ ይተከለ ዌኸከም፤
የእ ሴረኔም በከሰለከም፤ ከዕውነት የእኔ የከ መቲዮመኔም
ብረንተከም፤ 18 የእ ሴረ ሉሰኮአ ብክነ የእ ሀለክ ጠቤን
ሉውም አነን እሰተከለ ለቀከም። 19 አድም ቆቅ ኪንን
አምንሳን እክኮአሳ፥ ቱንሳኔ የከ ኪንን ጫካ እክኮአሳ፥
20 ሁሽመኩ ኪኖ ደበተከም ኪንን እክኮአሳ፥ አሰን ሉሰሳን
እክኮአሳ፥ የእ ሴረ፥ ሀንቃ ጉልተከለ ለቀከም ኪን
እክኮአሳ ከዕው ገገ ጥገከም። 21 ኤሀነተአ ሙል ኪኖ
ሉሰሰከም ኪን ከዕው ገገ ሉሰሰከም፥ ሙል መንገ
«ግግሪሰኮቲ» ይተከለ ኩተኩቲይም ከዕውም
ግግሪሰከም። 22 ሙል መንገ «ሳሰሰኮቲ» ይተኩቲይም
ከዕውም ሳሰሰከም። የእ ብክኔ ሰገደከም ሉው
ሰበኩቲይም ፈደዱው ቦገከም። 23 የእ ሴረ ለቀኮአ ብክነ
ብረንተኩቲይም ሴረ ግንድተከለ የእ ሾሲሰከም። 24 እክም
ኪሰም መጣረኔ «አይሁድ እኮእቤእ ምናደጵ ለምቤኤኔ
የእክ ሉም ከዕው መሸከከኔ ዲመመኩ» የመጣ
ጣረመኩኔ።

2:21
ጥ. 23:3-4

2:24
ሌ. 52:5

2:25
ሎ. 9:26

2:26
ሌ. 10:35
1 ቱ. 31:9

2:27
ጥ. 12:41

2:28
ጥ. 3:19
ጥ. 8:30
ሎ. 9:16-7
ጳ. 6:15

2:29
ሌል 30:6
2 ቱ. 31:8
ጳ. 3:2
ጳ. 2:11
1 ቱ. 31:4

3:2
ሙ. 147:10
ሎ. 9:4

3:4
ሙ. 51:4

25 በለቸንቸ አዋዶኮክ የእ ሴረ ኤጌተሰላሴቲ በጋን
የእ ሴረ ኤጌተሰላሴሰከ ከዕውከ በለቸንቸ
በለቸንተኮእቤእንላ። 26 ኤ ብክነ በለቸኖዕን የከ መት
መንቸ ሴር እጃጁክ ሉው ኤጌተሰላሴ እጫክ በለቸኖዕን
ሄእም በለቸመካንሰ ጥገኖ፥፥ 27 ኤሀነተአ እጫው
በለቸንቸዕንም የእ ሴረ ኤጌተሙል እኮእሰሰ ጣረመኩ
ሴር ሄኩኩይሚ፥ በለቸንተኮእሰሚ የእ ሴረ ግንድተከም
ከዕውኔ ፈረደም። 28 አይሁዲንሰ ቀረንቸ ጠሴእ ሀንቆእ
አይሁድቸ አሰኖ። ሀንኔ ጥአም በለቸንቸም ሀንቆእ
በለቸንቸኖ። 29 ሀንቆእ አይሁድቸ ይም ዎርዕል መኖምኔ
አይሁድቸ አሁከኔ። ሀንቆእ በለቸንቸም ኪሰም አያንኔ
አሆክ ዎደዕን በለቸንቸ በጋን ሙሴእ ሴዕልሰኔ ሀዕን
ኦረቸ በለቸንቸኖ። ኤሀዶዕኔእ መንቸ ገለተ ሲጠኮክ
የአንሴቲ በጋን መኒንሰኖ።

3 ኤሀነተአ አይሁድቸ አሀም መሀ አዋዶኮ? ቲእም
በለቸንቸዲ መሀ አዋዶኮ? 2 ሀንቅነም ኮል ሁንድኔም
ሉብከተ አዋዶኮ። ሉጫክ የእ እጫክ ሴረ ኩጫኮክ
አይሁድነቲ። 3 መት መት ኪን አመዕነንቸ ሆነተዕነኔ?
እጫውክ አመዕነንቸ ሆነም የእም አመዕነምቤክን
አሰሆንኔ? 4 ሆረም ኤእሰኖ። ኪሰም መጣረኔ

«እት ዎጭት ዎሽ ሀንቀ፤

ፍተንቶ ፍተንቸኔም እት ኔገቶቶ» የመጣ
ጣረመክሰም

መን ሁንድም ሁሽመካሪም የእ ዩክ ዎሽ ሀንቅ አሆን።
5 አሁካሪም ኔክ በቆም የእክ ጠቤኖመ ሞእሴነ አዋዶሀን
አሁካሪንሰ ኔሴ መደኖም? እን መንሰም ዎጫም፤ ኔሴ
በንጡም ባጠላነ የእ እጫክ ቁንቀ ኔሴኔ ኤሰሃሪ ሁሽማኮ
ይመንኔ? 5 ሆረም ኤእሰኖ፤ ኤእሰ አሁሰሰ ኡላኔ የእ
ፈረደነ ሀንከድ ጠኖኮ? 7 አሁካሪም እ ሁሽንቸኔ የእክ
ሀንቅ እጥ ሉምብነ ለአሙሰሰ አን ከበድ አረቤኤም
ባጠላንቸ እሃ ጥገኖምከ መሀነቲ? 8 ኤሀነተአ ኤር ሉቸ
ሲጥኔነ መሀነ ጀረ እሰኖም? 9 መት መት መን ኤሀድ
ይቶአኮ ይተአ ኔሴ ግግሪሰተሙላ። ኤ ኪኖኔ የእ ፈረዶክ
ፍርድ ሀንቆኦ።

መንኔ ጡማንቸ መትም ቤእሰ

9 ኤሀነተአ መደኖም? ኔሴ አይሁድ ሙል መኒንሰ
ኤዕልኖምንኔ? ሆረም ኤዕልኖም። አን እለጊንም
«አይሁድ አሁኮ ቲእም አይሁድ እኮእቤእ መን ሁንድም
ባጠላነ አግዶ» ያ ኩራም። 10 አሀም ኪሰም መጣረኔ
«ጡማንቸ ሆረኤም መት መንቸም ቤኤ፤

11 ቆሶኮክ ቲእም የእነ ሰገዶክ መንቸ
መትም ቤኤ።

12 መን ሁንድም የአንሰ ቆዕላኮ።

ሁንድም መት እሃ ሁሽማኮ።

ኤርክ እሰኮክ መትም ቤኤ፤

ሆረም መትቸም ቤኤ።

13 እጫው ሱሚንሰ ፍርክ ዎሽም ፎቁክ ዎምሰ።

እጫው አለብኔም ቀደሰም።

እጫው ሱሚኔም ሀመሽ ቁጵ የሀኔ።

14 እጫው ሱሚንሰ ፍርኮክ ጠሴእ ዱንቸ፥

ጀር ዎሽ።

15 እጫውክ ሉከም መንክ ጢን ዱኔነ ቀራእላ።

16 እጫው መተም ንንኔ ብእሺ፤ ሀዊ የሀኔ።

17 ጡም ንንም ለቀኖ።

18 እጫው ቤዮኔ የአ በድም ቤኤ» የመጣ
ጣረማኮ።

3:5
ሎ. 5:9
ሎ. 8:19
1 ቱ. 9:18
ጳ. 3:15

3:9
ሎ. 5:11-15

3:9
ሎ. 1:18-32
ሎ. 2:1-29
ሎ. 3:23
ሎ. 11:32

3:10-12
ሙ. 14:1-3
ሙ. 53:1-3

3:13
ሙ. 5:9
ሙ. 140:3

3:14
ሙ. 10:7

3:15-17
ሌ. 59:7-9

3:18
ሙ. 36:1

3:19
ሎ. 2:12

3120 ሜ. 14312
ሌ. 13130
ኦ. 217
ሐ. 2118
ሐ. 3111
3121 ኦ. 1117
ፍላ. 310
2 ሌ. 111

10 ሴር ኩርክ ሱው ሁንድም ሴርን አጃጅጉኑን ህሰም ኪንጉት። እህም መን ሁንድም ደባቡርክ ሱው ቤአ ኡላኒ ዮክ መን ሁንድም ዋእ ፍርዲንሰ ዎርን እሆንሰነት። 20 ኡ ብከነ ሴር ባጢሉ ሰአሶኮ ቦጋን ማረ ኤደኡክ መን ሴር ኤጊርምኔ ዋእ እሰጊኔ ሙጩር እሄን ጠኖ።

መን ሁንድም አመዕነትኔ ሙጩርእሰ

21 ሙሲእ ሴር፣ ዋእ ሰገረ ኩራኒ ኩቶአ ዋእ ጠቢኖም ሴር ኤጊርምኔት እሆዕን ከባ ሰአሞኮ። 22-23 መን ሁንድም ባጢሉ በጠካረ ዋእክ ሱምብ እጠውኔ ቤኡክ ብከነ መን ለምቤኤኔ እነኖም ቤኤ። ኡ ብከነ ዩሱሰ ክርሰቶሰኔ አመዕኖ ኪን ሁንድም ዋእ ሙጩሶኮ። 24 ዋእ ገትላንት አሳ ኡጢክ ዩሱሰ ክርሰቶሰ ኤርምኔ መን ሁንድም ሙጩራኮ። 25 መን እጠኔ አመዕኖሃራ እጥ ጢግኔ ባጢሉ ሺገሽእሰነ ዋእ ዩሱሰ ኡጢኮ። ዋእ ኤክ አሱኮከም ኤራዕል ባጢሉ እጥ አየቅምኔ ኡሩክ ብከነ እጢክ ጠቢኖም ጥእሴነት። 26 እድም ዋእ እጥ ገግም ሙጩር እሁከሳ፣ ዩሱሰኔ አመዕኖክ ኪኖም ሙጩሶእሳ ከባ ከ ዶሴኔ ሰአሰነት።

27 ኤሀነተአ ጊክ በኪች መሀ አዋዶኮ? በኪች ገታኮ። መሀን ገታኮ? ኤርክ በጥምኔትገሄ? አመዕነትኔት ቦጋን ኤርክ በጥምኔቶ። 28 መሽከአም መን ሙጩርኮክ አመዕነትኔት ቦጋን ሴር ኤጊርምኔት እሁቤእሰ ሰንቆም። 29-30 ዋእ ጠሴእ አይሁድን ዋእንሄ? አይሁድ እኮእቢእ ምናደብንቶ ዋእንሄ? ኤየ፤ ዋእ መት እሁክ ብከነ አይሁድ እኮእቢእ ምናደብንም ዋእ። ኡ ብከነ በለቸሙ ኪኖ አጠው አመዕነጥ ብከነ በለቸሙቤእ ኪኖም አጠው አመዕነጥሰኔም ሙጩሶኮ። 31 ኤሀነ አመዕነጥ ብከነ ዋእክ ሴር ኡንጅኖንሄ? ሆሬም ኤእሰኖ፣ ዋእክ ሴር ቆጥንሶም ቦጋን ኡንጅኖም።

አብረሃም አመዕነትኔ ሙጩሩክሰ

4 1 ኤሀነተአ ማዕልሰኔ ንዮን አብረሃም ብከነ መይኖም? 2 አብረሃም ኤርክ በጥምኔ ሙጩራኮህን እሁለሰ በኪእ ሱው ዮኮ። እሁካራም ዋእ እሰጊኔ። 3 ኪሰም መጣፍ መዮኮ? «አብረሃም ዋእኔ እመዕኮኮ፤ እ አመዕነትም እጢኔ ሙጩርም እሃ ጥገመኮ» ዮኮ። 4 መት መንች በጠካ መላይነ ምቀከም ዲነት እጥ በጠካ መላይክ ምቀኮእ ቦጋን ኮረእ ኡጠክንሰ እሃ ጥገም። 5 እሁካራም መት መንች ገታኑ ኤር በጠ በጠካቤኤራም ባጢላኖ ሙጩሶክ

3122 ኦ. 415
ኦ. 9130
ኦ. 10112
ሐ. 2116
3123 ኦ. 319
3124 ኦ. 4116
ኦ. 619
ኡ. 117
ኡ. 218
ፋ. 1114
ቱ. 317
እ. 0116
3126 ፋ. 1120
1 ዮ. 212
3128 ሌ. 13130
ኦ. 611
ኡ. 219
3129 ሌ. 10134-35
ኦ. 9124
3130 በሌ 614
ኦ. 4111-12:16
ሐ. 3120
3131 ጥ. 5117
ኦ. 814
412 1 ፋ. 1131
413 ፋ. 1616
ኦ. 410122
ሐ. 318
ዮ. 2123

ጥእኔ እመዕነሰሰ እ እጥ አመዕነት ሙጩርም እሃ ጥገም። 6 ኤርክ በጥምኔት እሆዕን ዋእ ኮረአም ሙጩሶኮ መንች ማሴአማኮህን እሁከሰ ዳዊት

7 ላዋእ እጠውከ ብእሸ ኡሩክ ኪኔ፣

እጠውከ ባጢል ሺገሽመኮ ኪኔ ማሴአንቶአ ኪኖ።

8 ዋእ እጢክ ባጢሉ ቲርቤእሰ

ኡሩክ መንች ማሴአማኮህን ያ ኩራኮ።

9 እ ማሰ ኡጠመኮክ ጠሴእ በለቸሙክ ኪንጉትኔ ቲአም በለቸሙቤእ ኪንጉትግ? አብረሃምን አመዕነት ሙጩርም እሃ ጥገመኮከሰ ምንጫም። 10 አብረሃምን እጢክ አመዕነት ሙጩርም እሃ ጥገመኮክ ህንክዶቴ? በለቸሙን አለጊኔትኔ በለቸሙ ሰሰጊቴ? በለቸሙ ሰሰጊት እሆዕን በለቸሙን አለጊኔትግ። 11 አብረሃም በለቸሙኮክ በለቸሙን አለጊንም አመዕነትኔ ሙጩሩክሰ ጥእሴነ መሬእ አሆንሰነት። ኤሀድ እሁኮከም በለቸንቶዕንም ዋእኔ አመዕነትኔ ሙጩሩክ ኪን ሁንድንም እን እሆንሰነት። 12 ኤእሰም በለቸንቶአ ኪንንም አነ። አን እሁኮከም በለቸንቶአ ብከነ ጠሴእ እሆዕን በለቸሙን አለጊንም አብረሃምን ሄኡክ አመዕነጢክ ኮብዕልሽ አዎንተም ብከነት።

ዋእ ኡዎም ዩክ ሱው አመዕነትኔ አክከምሰ

13 አብረሃምና፣ አብረሃም ሰሬእና ኡል ሁንድም ዋእ ኡዎም ዩክክ አዕልተምክ ሴር ኤጊርምኔት እሆዕን አመዕነትኔ ሙጩርምኔቴ። 14 ዋእ ኡዎም ዩክ ሱው አዕልተምክ ሴር ኤጊቶእ ኪን እኮአሰሰ ኤሀነተአ አመዕነት መሀ አዋዶኮ? ዋእ ኡዎም ዩክ ሱውም አዋድቤእን እሃ ገታኮ። 15 ሴር ዋእ ቁንቀ ኤቦኮ፤ ሴር ቤእ ቤዮኔ ሴር ገንድምም ቤኤ።

16 ዋእ ኡዎም ዩክ ሱው አመዕነትኔት እህም ሀሰሰኮከም ዋእ ኤርምኔት እሃ አብረሃም ሰሬእ ሁንድንም ኡጠምእሰነት። ኡጠምኮከም ሴር ኤጊርክ ኪን ጠሴኤት እሆዕን አብረሃምሰም አመዕኖ ኪንጉት። አብረሃም ጊነ ሁንድንም እነ። 17 መሽከአም ኪሰም መጣፈኔ «አን ኪሴ ሱበከት ምናደብነ እን እሳም» የመጣ ጣፈማኮ። አነ የመጣ ዌሽመኮከም እጥ አመዕኮክ ዋእ አለጊኔ እክም ሴሁክ ኪኖም ፎራም እሴና፣ ቤአ ሱውም ዮሀን እሴና ጠኖክ ዋእ አለጊኔቴ። 18 እድም አብረሃም «ከ

414 ሌ. 1115
415 ሌ. 3122
417-8 ሜ. 3211-2
4111 ፋ. 17116
ኦ. 3122:30
4113 ፋ. 1714-8
ፋ. 2217-18
ሐ. 3129
4114 ፋ. 1718
ሐ. 3118
4115 ፋ. 1718
ሐ. 3118
4116 ፋ. 1715
ሐ. 317
4117 ፋ. 1715
ዮ. 5121
4118 ፋ. 1615

41:19
ጳጳ. 17:17
ጳጳ. 18:11
ሉባ. 11:12

41:22
ሉባ. 4:3

41:23-24
ሉባ. 16:4
1 ቆ. 9:10
1 ቆ. 10:11

41:25
ሉባ. 53:5
ሉባ. 8:32

5:1
ሉባ. 31:28

5:2
ሉባ. 21:18
ሉባ. 31:12
ሉባ. 10:18-20

5:3
ሉባ. 5:11
2 ቆ. 12:10
ጳጳ. 11:3

5:5
ጳጳ. 119:115
ሉባ. 2:33
ጳጳ. 11:20

5:8
ጳጳ. 16:13
ሉባ. 8:32
1 ጳጳ. 3:18
1 ጳጳ. 3:15
1 ጳጳ. 4:10

5:9
ሉባ. 3:5-24-25
ሉባ. 1:7
1 ቆ. 11:10

5:10
ሉባ. 11:21

5:11
ሉባ. 5:3

ዘር ጥንኪን ጠንካራ ቀጥ አሆኑ የመውከክ አን
እሄን ጠናቤአ እመኔ ሱባከት ምናደብን አን አሆኖ
ያ እመፅኑክ። ¹⁹ እብረሃም ቀረሙካኒን ጥብ ሂንቶ
እሃክ ሱመንቶ ሄኡክ ብክን አጤክ ሆጋኮ አረቾ
ሳረአከም፣ ቀርቤአሰ ጎጋኮ ጎደቦ ሞሉካሬም አጤክ
እመፅንት ሆጉከዮ። ²⁰⁻²¹ ዋእ ኡዎም ዩክ ሱወ ኡዌን
ጠናአሰ አብረሃም ጉላ አመፅና ሄኡክ ብክን አጤክ
አመፅንት ሱጳ ቆጣ ዋእ ገሰጡኮ ባጋን ኤ ዋእ ኡዎም
ዩክ ሱወኔ መለሙከዮ። ²² እጤክ እመፅንት አጤን
ሙጩሮም እሃ ጥገሙከክ ኤ ብክነቴ። ²³ አሁካሬም
ሙጩሮም እሃ ጥገሙከክ ዩክ ሰገር ኪሰም መጣፈኔ
ጣፈሙከክ ጠሌአ እጥ ብክነት አሆፅን ²⁴ ጎ ብክነቴሚ።
ን ሞለን ዩሱስ ሌሂንሰ ከእሱክ ዋእኔ አመፅንጉም ኒንም
እመፅንት ሙጩሮም እሃ ጥገም። ²⁵ እ ን ሞለን ዩሱስ
ን ባጢዕል ብክን ሌሃ ኔሴ ሙጩሴን ሌሂንሰ ከኡከኔ።

ዋእኔ ኢተመክሞክ አመፅንትኔት አሁክሰ

5 ¹ ኔሴ እመፅንትኔ ሙጩሱም ብክን ን ሞለን ዩሱስ
ክርሰቶስ ኮልኔ ዋእኔ ኢተማም። ² ከባ ኒን ዮክ ኤሮመ
ሲጥጉምክ ዩሱስ ክርሰቶስ ኮልኔቴ። ሰዶኔ ዋእክ ሱምባ
ባጠምም ብክንም ሊረሞም። ³⁻⁴ ኤሀኒንሰም ሱባክ ሀው፣
ጠፅንመ ጠፅንምም፣ ቆጥመ ቆጥምም ሰጥ ኤሮመ ኤባአሰ
ሰንቃ ኔሴኔ አፎክ ሀምኔም ሊረሞም። ⁵ ኒን ኡወሙክ
ኪሰም እያፅን ኮልኔ ዋእክ ኢት ን ምደናኔ ምዕሙክ
ብክን ሰጥ ኤሮመ ኤገርም ኔሴ ቱሲሰዮ። ⁶ ኔሴ ሆንጋን
ሄፅጉሙይም ዋእ ዩክ እመኔኔ ኒን ጆር ኪንን ክርሰቶስ
ሌሁኮ። ⁷ ሙጩሮ መንቶን ሌሆክ መንቶ ሊድም
ሀውሰሀ። አይ ለኡኮ ኤር መንቶን ሌሂን አንክ መንቶ
ሊደሚን ጠናኮ። ⁸ አሁካሬም ኔሴ ባጢሳሙው እንኩምሰም
ክርሰቶስ ን ብክን ሌሀምኔ ዋእ ኔሴ ኢቶአሰ ሞአሱ።
⁹ ኤ ብክን ኔሴ ከባ ባጢሊንሰ እጥ ጢግኔ ሙጩሱም
ብክን ሀንቅንም ዋእ ቁንቁንሰ ገንቶም። ¹⁰ ኔሴ ዋእን መሰኦ
እንክ ሄፅጉሙይም እጥ ቤት ሌሀኔ ኢተሙም። ከባ ዋእኔ
ኢተሙማዕሌንሰ እጥ ቤት ሂቶኔ ሀንቅንም ገንቶም።
¹¹ ጠሌአ ኤ ቀጠም አሆፅን ዋእኔ ኔሴ ኢተንሱክን ን ሞለን
ዩሱስ ክርሰቶስ ኮልኔ ዋእኔ ሊረማም።

አዳም ብከና፣ ዩሱስ ክርሰቶስ ብከና

¹² መት መንቶ ኮልኔ ባጢላ ከ ኡላ ዋሩኮ። ኤ
ባጢልኔም ሌሀ ዋሩኮ። ኤእሰኔ መን ሀንደም ባጢሉ
ባጡክ ብክን መን ሀንደኔም ሌሀ አፋኮ። ¹³ ሴር ኡወሚን
እሰገንም ባጢላ ኡሰኔ ሄኡኮ። አሁካሬም ሴር ቤአ አመኔ
ባጢላ እሃ ጥገሙከዮ። ¹⁴ ባጢላ እሃ ጥገሙከቤአሬም
ሴረ አዳም፣ ግንዱከሰ ግንዱቶአቤአ ኪናኔም አዳሚንሰ
ከእሳ ሙሴኤኔ አፈቤኤ ዮክ ኪናኔ ሌሀ ናኑኮ። ሀኔኔ
ዋሮሃንን ኦ አዳም ከብዕልሸ።
¹⁵ ዋእ ኡወክ ኡወንቶ መን ባጡክ ጆልሰዮ።
መሸከአምም መት መንቶ ባጡክ ጆልኔ ሱባከት መን
ሌሁኮ። አሁካሬም መት መንቶ ኮልኔ ዋእ ከረአም ኡወክ
ኡሮም ሱባከት መንን ሱጳኮ። ኦ ኡወንቶም ዩሱስ
ክርሰቶሱቴ። ¹⁶ እ ከረአ ኡወንቶ ኤ አዳም ባጢዕል
ጠጥሰዮ። ሚጠአ ጆልኔ ዋሩክ ጠጥ ፍርደ ኤቡኮ።
አሁካሬም ሱባከት ጆሊንሰ ለሰኔ ዋሩክ ኡወንቶ ሙጩሮመ
ኤቡኮ። ¹⁷ ኤ መት መንቶ ጆልኔ ከኡከክ ሌሀ ናኑካዕሴንሰ
ሱጳኮ ኤሮማ፣ ከረአም ኡወሙክ ሙጩሮማ አዕሱአ መን
ሚጠአ ዩሱስ ክርሰቶስ ኮልኔ ካቶ ሂቶ ሄፅለም።
¹⁸ መት መንቶክ ጆል መን ሀንደም ፍርደኔ አግሱከሰም
መት መንቶ አሱክ ሙጩሮም መን ሀንደም ፍርደንሰ
ገትሳ ሂቶ ኡዎኮ። ¹⁹ መሸከአምም መት መንቶ እጃጀምመ
ሆግምኔ ከኡከክ ሱባከት መን ባጢሉኔ አጉከሰም መት
መንቶ እጃጀንቶኔ ከኡከክ ሱባከት መን ሙጩሮኮ።
²⁰ ሴር ኡወሙከክ ጆል ኤጠአሰኔ። አሁካሬም ባጢላ
ኤጡኩይ መናክ ቤዮኔ ዋእክ ኤሮም ሱባከተ ሱጳኮ።
²¹ ባጢላ ሌሀኔ ናኑከሰም ዋእክ ኤሮም ሙጩሮምኔ ሂር
ሂርን ሂአክ ሂቶን ናኖአሰኔ። አሀም አሆከክ ን ሞለን
ዩሱስ ክርሰቶስ ኮልኔቴ።

5:12
ጳጳ. 31:6
ሉባ. 6:23
1 ቆ. 15:21-22
ጳጳ. 11:16
5:14
1 ቆ. 15:22-25
5:15
ሉባ. 16:11
5:16
ሉባ. 8:1
5:19
ጳጳ. 2:16
5:20
ሉባ. 7:7-8
ሉባ. 31:19
1 ቆ. 11:14
5:21
ሉባ. 6:23
5:1
ሉባ. 3:8
ሉባ. 8:16
5:2
ሉባ. 7:4-6
ሉባ. 21:19
1 ቆ. 2:12-28
5:3
ሉባ. 2:38
ሉባ. 8:18
ሉባ. 18:6
5:4
ሉባ. 21:12

ባጢሊንሰ አንን እሆክኦ ዩሱስ ክርሰቶስኔ ሂአመ

6 ¹ ኤሀነተአ መይኖም? ዋእክ ኤሮም ሱጳአሰን ባጢሉ
ባንጡሙይ ሄፅኖን? ² ሆሬም ኤአሰዮ፣ ኔሴ ባጢላን
ሌኖም ኪን ሀንክድ እንክ ባጢሉ ባንጠም? ³ ኔሴ ዩሱስ
ክርሰቶስኔ መት አንኪን ጠመቀሙም፣ ኪን ሀንደም እጥ
ሌሀኔም መት እንኪን ጠመቀሙም ለቀክሞዮን? ⁴ ዩሱስ
ክርሰቶስ ዋእ ሱምብኔ ሌሂንሰ ከኡከሰም ኔሴም ሃሬቶ



615 2 ፋር. 41:10 44. 21:12
616 እር. 71:4:6 44. 21:13
617 1 ጳጉ. 41:1
618 2 ጥፎ. 21:11
619 እዚ. 11:24 74. 11:18
6111 እር. 71:4:6 74. 21:19 1 ጳጉ. 21:24

ሄቸኔ ሄዕናምሉን እጥ ሌሀኔ መት እንኬን ጠመቀንቸኔ እጤኔ መቅሬም ዋመማም።

5 እጥ ሌሀክ ሌሀኔ መት እንኩግዕሌንሰ ህንቅንም እጥ ሌሂንሰ ከቸኔም እጤኔ መቅሬ መት እንኩም። 6 ኔሴ ለዕሚክ ባጢልን እግድ እንኩምቤእሰ ባጢላንቸ ግር ብእእሰነ ኒክ ሞሰር ግር ዩሱሰኔ መቅሬም ለቀለሙከሰ ለንቆም። 7 መሸከላምም ሌሀኩክ ባጢሊንሰ ያለባናኔ ፍራኩ። 8 ክርሰቶሰኔ መቅሬ ሌኩግዕሌንሰ እጤኔ መቅሬም ሄዕናምሉን እመዕንናም። 9 መሸከላምም ክርሰቶሰ ሌሂንሰ ከኡክ ብከነ ለድ ሌሀቤእሰ ለንቆም፤ ለድ እጦ ሌሀ ካኔን ጠናዮ። 10 ሌሀመ ባጢልን እጥ ሚጦእዕሌም ሌሃኩ። እሁካሬም እጥ ሂክክ ሄቸ ዋእነቲ። 11 ኤ ብከነ ከዕኑውም ባጢልን ሌተኮእንሳ፤ ዩሱሰ ክርሰቶሰ ኮልኔ ዋእነ ሄዕሰኩግንሳ ከዕኑው ገገ ጥጊሂ።

12 እጥ ምጠዕንሰ እጃጀንተከምቤእሰነ ከዕኑውከ ሌሀክ ግር ባጢል እጃጀኔ። 13 ከዕኑውከ ለረቸ ሁንዶመም ጀር ሉው እሶእሰነ ባጢልን ሙኡት እሰተኮእ ኡውተኮቲ። እሁካሬም ሌሂንሰ ከኡክ መንሰ እከከእ ከዕኑውከ ለረቸ ሙጩርምን ሙኡት እሰተኮእ ዋእነ ኡዌሂ። 14 ከዕኑው ዋእ ኤርግንሰ ዎርኔቲ ቢን ሴሪንሰ ዎርኔት እከከእቤኤ ብከነ ባጢል ከዕኑው እጃጀን ጠናዮ።

ሙጩርዕም ብከነ አዋንዶም ኬን እንኩምሰ

15 ኤሀነተኦ መይናም? ኔሴ ዋእ ኤርግንሰ ዎርኔት ቢን ሴሪንሰ ዎርኔት እንኩምቤእ ብከነ ባጢሉ ቢንጠንሂ? ሆሬም ኤእሰዮ። 16 ከዕኑው ገገ እጃጀዋእሰነ እግሽ እሰተኮእ ኡውተኮእንን ለዩንም አግድ እከከእሰ ለቀከሞዮንሂ? ኤእሰም ሌሀነ መሶክ ባጢልን ቲእም ሙጩርመ ኡዎክ ዋእነ ለዩንም ከዕኑው ገገ ኡውተኮእሰሰ መትነ እግድ እከከእሰ ለቀሂ። 17 እሁካሬም ከዕኑው ኤራራ ባጢልን እግድ ሄዕሰኮእ ኬን ከቢ ከዕኑው ገገ ህግሰከእ ኡውተኮእ ሉሰዕን አመጥነ ከዕኑው ዎደንኔ እጃጀንተኮእ ብከነ ዋእነ ገሰት አርኔ። 18 ባጢሳል አግደኒንሰ ፍተከኤ ሙጩርምን እግድ እከከእኩ። 19 ከዕኑውከ ግር ሆንጋንቸ እሁክ ብከነ አን መንሰም ዎሬም። ከ እለኒን ከዕኑው ገገ ፎኮኦ ቢጥምና፤ ሉጳኮ ጆሴ እሰምና ህግሰከእ ኡውተኮእሰም ከቢ ኬሰንተኮእ ኬን እከከምሰነ ሙጩርምን ህግሰከእ ኡዌሂ።

6113 እር. 61:19 እር. 71:5 እር. 12:11
6114 እር. 81:2
6115 እር. 31:8 እር. 61:1
6116 7ፎ. 61:24 77. 81:34 እር. 12:11
6118 እር. 81:2
6119 እር. 31:5 እር. 61:13 እር. 12:11

6120 ጥፎ. 61:24 77. 81:34
6121 እር. 71:6 እር. 81:8:13:21
6123 እር. 61:12:21 እር. 81:7-8
712 1 ፋር. 71:39
714 እር. 61:21:11 74. 21:19 44. 11:22
715 እር. 61:13:21 እር. 81:8 44. 11:16
717 ጳጉ. 20:17 ለዓ. 61:21 እር. 31:20 እር. 51:20
718 1 ፋር. 161:56
7110 ጥፎ. 181:5 እር. 181:5

20 ባጢልን እግድ እከከኤ ሄዕሰኮእ አመኔ ሙጩርም መደኤ እሁከሰ ለቀከም ሄዕሰኮእ። 21 እሁካሬም ከዕኑው ከቢ እሰምን ተተከም ሉው እሰተከም ሄዕሰኮእ አመኔ መሀ ሲደከም ሄዕሰኮእ? ኤ ኬኖ እሰምክ ለሳንቸ ሌሀ። 22 ከቢ ባጢሊንሰ ያለባናኔ ፍተከኤ ዋእነ አግድ እከከእኩ። ዋእነ አግድ እከከእ ብከነ ሲደከሞከም ኬሰንተኮእ ኬን እሀመ፤ ኤሀከም ለሳንቸ ሄር ሄርነ ሄኦክ ሄቸ። 23 መሸከላምም ባጢሳልክ ለሳንቸ ሌሀ፤ እሁካሬም ዋእ ኮረኤም ኡጩክ ኡውንቸክ ለሳንቸ ን ጥለን ዩሱሰ ክርሰቶሰ ኮልኔ ሄር ሄርነ ሄኦክ ሄቸ።

ኤብቀንቸ ኮብዕልሽ እሳ ጳጢሉሰ ሉሰሰኩሰ

7 1 እየባዩወ፤ ለረ ለቀከም ኬንን ኩርሞክ መት መንቸ እጥ ፎርኔ ዮክ ቀጥ ዶሴኔ ሴር እጦ ገሰእሰ ለቀከሞዮንሂ? 2 መት ሚንትቸ እሴክ አርእ ፎርኔ ሄኡኩይ እሰ እርእኔ ኤብቀንቸ ሴር ከራ አመዳኩ። እሁካሬም እሴክ አርእ ሌሃ ለሰኔ ኤ ኤብቀንቸ ሴሪንሰ እነን እኮእኩ። 3 እሰ አርእ ፎርኔ ሄኡኩይ ሙል ጎንቸኔ አፍለሰ ባእንቸቲ የመንተሞ። እሁካሬም እሴክ አርእ ሌሀለሰ እሰ እርእኔ ዮክ ኤብቀንቸ ሴሪንሰ እነን እኮእኩ። ሙል ጎንቸኔ እርኣራም ባእንቸቲዮ።

4 እየባዩወ፤ ኤእሰም ከዕኑውም ዋእነ ምሽ ምሽከምሰነ ሌሂንሰ ከኡክ ዩሱሰን እከከኔ ዩሱሰ ክርሰቶሰ ሌሀኔ ሴርነ ሌተኮእኩ። 5 ኔሴ ግርኔ ሄዕኑም አመኔ ባጢል ዎዕማኮ ምና ሴር ከእሶሃራ ለ ባጢሳል ምጠን ን ለረቸኔ ሌሀነ ምሽ ምሽነ ቢጠም ሄኡኩ። 6 እሁካሬም ኔሴ ቁሬዳ ሄኡክ ሴሪንሰ ሌና ከቢ እነን እንካም። ኤ ብከነ ኤራራ ጣሬሙክ ሴርነ እጃጀንቸኔት እሀዕን ኬሰም አያን ኡጩክ ሃሬቸ ሄቸኔ እንካ አዋንዶም።

ሴዕል ብከና፣ ባጢሳል ብከና

7 ከቢ ኔሴ መይናም? ሴር ባጢሉንሂ? ሆሬም ኤእሰዮ፤ ሴር ቤእን የኮተዕን ባጢል መደኤ እሁከሰ ለእም ሄኡሞዮ። ሴር «መን ሉው ምጥቲ» የከቤተዕን ምጠን መደኤ እሁከሰ ለእም ሄኡሞዮ። 8 እሁካሬም ምጠን ሴዕል ኮልኔ መከ ሲጠኩ አመኔኔ እነን አንን ምጠና እ ዎርኔ ቆጩኩ። ሴር ቤእን የኮተዕን ባጢልን መላይ ቤኤ። 9 ሴር ቤእ እመኔ እን ሌሀምቤእን ሄኡሞ። እሁካሬም ሴር ዋሩክ እመኔኔ ባጢል መላዩ ሲጠኩጎረ እን ሌሀም። 10 ሄቸ ኡዎክ

7:11 ፋጢ. 31:13
7:12 1 ጥጥ. 1:18
7:14 1 ፋር. 31:1
7:15 1ጢ. 51:17
7:22 ጥጥ. 1:12
7:23 1ጢ. 51:17
7:24 ጢ. 8:18 ፋጢ. 2:11
8:1 1ጢ. 51:16
8:2 ጢ. 8:14:18 1 ፋር. 18:46
8:3 ጢ. 131:36 ፍልጵ. 2:17 ጢ. 2:14 ጢ. 7:18 ጢ. 101:1-2
8:4 ጢ. 31:31 1ጢ. 51:18:25

የመውከሉ ለ ሴር ኢን ሴሆ ኤቡኮ። ¹¹ መሽከለምም ባጢል ሴርኔ መከ ሲጠኩ አመኔኔ ኤሴ ቀውሳ ሹኮ።
¹² ኤ ብከነ ሴር ኪሰግኮሀኔ፤ እጃጅም ኪሰግኮሀኔ፤ ጠቤና፤ ደናም። ¹³ ኢህነተአ ኤሴኔ ሴሆ ኤቡኮክ ኤ ደናም ሴረንሄ? ሆራም ኤእስዮ፤ ባጢል መደእ እሁክስ ለአምእስና፤ ሴዕል ክልኔ ባጢል ሉብከተ ባሶእስና ደናም ሴዕል ክልኔ ኤሴኔ ሴሆ ኤቡኮክ ባጢሉ በጋን ሴረዮ።

መን ያደናኔ ዮክ ፍተንች ብከነ

¹⁴ ሴር ዋኢገሴት እሁክስ ሰንቆም። እሁካራም እን ባጢልን አግሽ እሆምስነ ብተሰግጥሀኔ። ኤደኡጥካም ማረ። ¹⁵ ኤ ብከነ አን እሶጥክ ሰሶም ሱው በጋን እሴነ ሀሶም ሉውዮ። አን እ ገግም እሶም ሉው መደእ እሁክስ ለአምዮ።
¹⁶ ክበ አን እሴነ ሀሶምቤእ ሱው እሶመን እሁክሰስ ሴር ደናም እሁክስ ሞእሶሙሉ። ¹⁷ ኤ ብከነ ባጢሉ በጥሰካክ እ ያሮኔ ዮክ ባጢሉ በጋን አኔዮ። ¹⁸ ኤእስኔ እ ያሮኔ እሆም እ ማረኔ ኤር ሱች መዕሉችም ሲደግጡእስ ለአም። ኤርክ እሴነ ምጥም፤ እሁካራም እሳ ጠኖጥዮ። ¹⁹ መሽከለምም እን እሶጥክ እሴነ ሀሶም ኤር ሱው እሆዕን እሴነ ሀሶምቤእ ጆር ሱው። ²⁰ እን እሶጥክ እሴነ ሀሶምቤእ ሱው እሁካዕሌንስ ኤክ እሶካክ እ ያሮኔ ዮክ ባጢሉ በጋን አኔዮ።
²¹ አን ኤርክ እሴነ ሀሶሙይም ሁንድ እመኔም ጆረ እሳ ሲደግጥም። ²² ዋእክ ሴረ እ ያደንኔም ጉሳ ኢተዮ። ²³ እሁካራም እ ያደናኔ ዮክ ሴርኔ ቀሰማ ቆፈዶክ ሙል ሴር እ ኦረች ሁንደኔም ዮኮክ ሲደሙስ። እሆም ባጢል ሴረ። ²⁴ አን ሀንክዶዕኔእ ሀዋንች! ክ ሴሆኔ መሶክ ማረንሰ ኤሴ እይ ገትሶኮ? ²⁵ ሞለን ዮሱስ ክርስቶስ ክልኔ ገትሶኮክ ዋእነ ሉምብ እሆነ፤ እ ያደንኔ ዋእ ሴርነ እጃጅጥም። እሁካራም እ ማርኔ ባጢል ሴርነ እጃጅጥም።

ኪሰም አያን አመዕናኖኔ ሄለእስ

8 ¹⁻² ዮሱስ ክርስቶስክ ሄቶ ኡዎክ ኪሰም አያን ባጢሊገሴ፤ ሴሂንሲ ያስበናኔ ፍሱክ ብከነ ዮሱስ ክርስቶስኔ እመዕኮክ ኪናኔ ከበ ፍርድ ቤኤ። ³ ማር ሆንጋንች እሁክ ብከነ ሴር እሴነ ጠኩክቤእ ሱው ዋእ እሳኮ። እጥ ቤቶ ባጢላንች ማዕል ኮብዕለኔም ባጢል ብከነ አሴኦኮ። ዮሱስ እጥ ማርኔ ባጢሉ ብእሱኮ። ⁴ ኤክ እሱኮኮክም ኪሰም አያን ዩክሲንስ በጋን ን ማር ኢተክስ

እንኮምቤእ ኔሴኔ ሴር ሀሶክ ጠቤን ያሽ ያዕምእስነቴ። ⁵ ማር ኢተክስ ሄዕስም ኪን እጠውክ ሰውቴም ማር ሀሶክ ሱውኔ እስተም። እሁካራም ኪሰም አያን ዩክስ ሄዕለም ኪን እጠውክ ሰውቴም ኪሰም አያን ሀሶክ ሱውኔ እስተም። ⁶ ማዕል ሰውቴ ያንሽምክ ሰላንች ሴሆ። እሁካራም ኪሰም አያዕን ሰውቴ ያንሽምክ ሰላንች ሄቶ፤ ጠመ። ⁷ ማዕል ሰውጥስ ሄእም ዋእነ መሶአመ። ዋእ ሴርነ እጃጅግኔ ሆራም ጠኖዮ። ⁸ ማዕል ሰውጥስ ሄዕለም ኪን ዋእ ሲረንሰቴነ ጠንተጥዮ።
⁹ ሀንቅነም ዋእክ ኪሰም አያን ክዕኑውኔ ሄሉሰስ ክዕኑው ሄዕለክምክ ኪሰም አያን ሀሶእስ በጋን ማር ሀሶእሰዮ። ክርስቶስክ ኪሰም አያን ቤኤክ አይም ክርስቶስኔዮ። ¹⁰ እሁካራም ክርስቶስ ክዕኑው ያሮኔ ሄሉሰስ ክዕኑውክ ማር ባጢልን ሴሂኮሀኔ። ክዕኑውክ አያን ሙጩሮዕም ብከነ ሴሆዕን ዮሀኔ። ¹¹ ሴሂንሰ ዮሱስ ክእሱክ ዋእክ ኪሰም አያን ክዕኑው ያሮኔም ሄሉሰስ ኤ ዮሱስ ክርስቶስ ሴሂንሰ ክእሱክ ኪሰም አያዕን ክልኔ ዋእ ክዕኑዋንን ሴሆክ ማርነም ሄቶ ኡዎኮ። ኦ ኪሰም አያንም ክዕኑው ያሮኔ ዮሀኔ።
¹² ኤ ብከነ እየባዩው፤ ኒነ ሀው ዮኮ። እሁካራም ኦ ሀው ዮኮክ ማር ኢተክስ ሄዕናምስነዮ። ¹³ ማር ኢተክስ ሄዕለክእሰስ ሉተክም። እሁካራም ኪሰም አያንኔ ማዕል በጠ ሽተክእሰስ ሄዕለክም። ¹⁴ ዋእክ ኪሰም አያን ሀሱክስ ሄዕለም ኪን ሁንድም ዋእነ አሶ። ¹⁵ ዋእነ «እበ ገየን» ይና ዌንሾምስነ ኪሰም አያን ኦዕኑም በጋን ኤራዕልሰም በድናምስነ እግደዕን አያን ኦዕኑም። እሆም ዋእነ አሶ የመጥምስነቴ። ¹⁶ ኔሴ ዋእነ እስ እንኩምስ ኪሰም አያን እጥ ገግም? አያንኔ መቅራም ኩርስ። ¹⁷ ኔሴምዱ ዋእነ እስ እንኩማዕሌንስ ዋእ ኡዎኮ ሱው ሰን አዕልናም። ክርስቶስኔ መቅራም ሉምብ ሲጥኔ ክርስቶስኔ መቅራ ሀም ኦዕኑማዕሌንስ እጠኔ መቅራም ለን እዕልናም።

ሰጥ ሉምብ ብከነ

¹⁸ ክበ ኔሴኔ እርክ ሀም ኒነ ሞእምክ ሉምብኔ ኪና ሞሉማራ ሉብከተ ሾሴኦል እሳ ጥንም። ¹⁹ ቆጩንች ሁንድም ዋእ እስክ ሞእንች ሉብከት ቆሱንጥኔ ኤኔርሰ። ²⁰ መሽከለምም ቆጩንች እዋድቤእ ሱውነ እጃጅግኮ። እጃጅሙኮክም ኢታቴት እሆዕን ዋእ እጃጅግእስ እሱክስኔቴ። ²¹ እሁካራም ቆጩንች ብች እግደኒንስ ፍራ ዋእ

8:5 1ጢ. 51:19-25
8:8 ጢ. 8:14:21 ጢ. 8:113:27 1ጢ. 61:8
8:18 ጢ. 7:15
8:19 1 ፋር. 31:16 1 ፋር. 61:19 2 ፋር. 61:16 2 ጥጥ. 1:14
8:20 1ጢ. 21:20 ጢ. 4:31:7
8:21 1 ፋር. 31:16 1 ፋር. 61:19
8:23 ጢ. 8:18 ጢ. 21:20 ጢ. 4:31:7
8:24 1 ፋር. 31:16
8:25 1 ፋር. 31:16
8:26 1 ፋር. 31:16
8:27 1 ፋር. 31:16
8:28 1 ፋር. 31:16
8:29 1 ፋር. 31:16
8:30 1 ፋር. 31:16
8:31 1 ፋር. 31:16
8:32 1 ፋር. 31:16
8:33 1 ፋር. 31:16
8:34 1 ፋር. 31:16
8:35 1 ፋር. 31:16
8:36 1 ፋር. 31:16
8:37 1 ፋር. 31:16
8:38 1 ፋር. 31:16
8:39 1 ፋር. 31:16
8:40 1 ፋር. 31:16
8:41 1 ፋር. 31:16
8:42 1 ፋር. 31:16
8:43 1 ፋር. 31:16
8:44 1 ፋር. 31:16
8:45 1 ፋር. 31:16
8:46 1 ፋር. 31:16
8:47 1 ፋር. 31:16
8:48 1 ፋር. 31:16
8:49 1 ፋር. 31:16
8:50 1 ፋር. 31:16

8121
ሌ. 3121
ሊ. 6121
2 ሊ. 3113
ሐ. 2111

8122
ሊ. 121411

8123
2 ሊ. 1122
2 ሊ. 51214
ሐ. 515

8124
2 ሊ. 517
ሐ. 1111

8127
ሜ. 13811-2
ሊ. 18115
ሊ. 816134
ሐ. 2123

8129
ሊ. 8123
ሊ. 1112
ሊ. 115111
1 ሊ. 112120

8131
ሜ. 11816

8132
ሞ. 3116
ሊ. 4125
ሊ. 518

8133
ሊ. 5018-9
ሊ. 1817

8134
ሊ. 8127

8136
ሜ. 44122

አስከ ሎምብ ዮክ ዎለበና ሲጠክ ሰጥ ኤርም ዮከ።
22 ቆጫገች ሁንድም መት እሃ ከበድ አፈቤኤም ጡቸኔ
ቅትኩይ ዮኦስ ሰንቆም። 23 ጠሴእ ቆጫገች አሆዕን ኬሰም
አያነ ሰጥ ኤርምን አመጥ እሳ ዋእ ኡጫካሬ አዕትም ኬን
ኔሴም ዋእነ አሰ አሆማ፤ 7 አረቸክ ገትማ ኤጌዕልኑሙይ 7
ዎርኔ ቅትኖሙሰ። 24 ኔሴ ገንቴምክ ዋእ አሰም ዮክ
ሎውኔቴ። አልኔ ሞአሙክ ሎው ሰዶኔ አሆክ ሎው። አልኔ
ሞአክ ሎው ሰዶኔ አሆኮ ያ አይ ኤጌርኮ? 25 ኔሴ ሞዕትምቤእ
ሎው አሆኮ ይና ኤጌሎማዕሌገሰ አየቅምኔ ኤጌሎም።

26 እ ኬሰም አያንም፤ ኔሴ ሆንገማሬ ሀረዕምኮ። ኬሰም
አያን አጥ ገማም ሎምኔ ኩረኬነ ጠከምቤእሰኔ 7 ብከነ
ቆጥሳ ዋእ ኡንጠኮ ቢጋን ዋእ ኡንጠክምሰ ኔሴ ሰንቆም።
27 ዋእ ዶዕሉክ ምናደብነ ኬሰም አያን ዋእ ኡንጠኮክ ዋእ
ሰውጥሰ እሁክ ብከነ መን ዎደዕኔክ ሳረያ ለኦክ ዋእ ኬሰም
አያዕኔክም ሰውቴ ሰአኮ።

28 ዋእ ኢትተም ኬንና፤ እጥ ሰውጥሰኔ ዌሽንቶእ ኬንና
ዋእ ሁንድ ሎውም ኤርምን እሰአሰ ሰንቆም። 29 ዋእ ጋሳትም
ዶዕሉክ ኬኖ አጥ ቤት ሀገረኔ ደበዕልተምሰ እሎኮ። ኤኦስ
እሎኮክም ሎብከት አዛዩው ሰምቤኤኔ ዮሎሰ ምን አሆእሰኔቴ።
30 እጥ ቤት ሀገረኔ ደበዕልተምሰ እሎኮ ኬኖም ዌሹኮ፤ ዌሹኮ
ኬኖም ሙጨሎኮ፤ ሙጨሎኮ ኬኖም ሎንሎኮ።

ዋእ ኢት ብከነ

31 ኤሆነተእ ከ ምሰ ብከነ መይኖም? ዋእ ኒንኔ መቅር
እሁካዕሴገሰ ኒንኔ ኡልጠጫነ አይ ጠኖኮ? 32 አጥ ቤትነ
ቅሽጠዕን ኒነ ሁንድነም ሀግሳ ኡጫክ ዋእ እጥ ቤትኔ መቅረ
ሁንድ ሎቶም ኡዎጥን። 33 ዋእ ዶዕሉክ ኬኖ ከሰሶኮክ
አይቴ? ዋእ ሙጨሎኮ ኬኖኔ 34 ፈረዶኮክ እይቴ? አይም
ፈረዶ። 7 ብከነ ሌሁኮክ፤ ሌሂንሰም ከኡኮክ፤ ጥአናኔም
መክ ኮሎኔ አፋሩኮክ፤ 7 ብከነም ዋእ ኡንጠኮክ ዮሎሰ
ክርሰቶሰቴ። 35 ክርሰቶሰ ኢቴገሰ ኔሴ አነን አሶኮክ አይቴ?
ሀዎን። ቴአም ከቼቸን። ቴአም ያየንቸን። ቴአም
ሰባርን። ቴአም ኡምበአዶመን። ቴአም መላያም
ሀዎን። ቴአም ብሰእን። 36 ኬሰም መጣፈኔ

«ክ ብከነ በል ሁንደም ሴኖም፤
ዱረከም ጌራብሰ እንካ ጥገሙም» የመጣ
ጣፈሙከኔ።

37 ኔሴ ኢቴክ ዮሎሰ ክርሰቶሰ ኮልኔ ኤ ሎው ሁንደም
ካዕኖም። 38 ሌሆም እሁተዕን ቴአም ሄቸም አሁተዕን
ቴአም ዋእ እሴአማኖም እሁተዕን ቴአም ገላኖም አሁተዕን
ቴአም ከበ ዮክ ሎውም እሁተዕን ቴአም ሀኔኔ ዋርክ ሎውም
እሁተዕን ቴአም መላያሙውም እሁተዕን 39 ቴአም ዱንም
እሁተዕን ቴአም ጨሰም እሁተዕን ቴአም ቆጫሙክ ሎው
ሁንደም እሁተዕን አይም 7 ሞሰን ዮሎሰ ክርሰቶሰ ኮልኔ
ዋእ ኔሴ ኢቴክ ኢቴገሰ አነን አሴነ ጠኖቤአሰ አን ለአም።

ዋእ ብከና፤ እስረኤላል ብከና

9 1 አን ክርሰቶሰን እሁም ብከነ ሀንቀ ዎጫም በጋን
ቆጳኖም። አን ቆጳንምቤእሰ አ ዎደናኔ ዮክ ኬሰም
አያንም ኩርኮ። 2-3 እየባዩው ብከነ አሆም ዘርዕምሰኔ አ
ቀርመንነ እ ዎደናኔ ሎብከት ከቼቹ፤ ኡዕነንቹ ዮኮ።
አጡው ብከነ አን ዱመማጥሀን እሃ ዮሎሰ ክርሰቶሰገሰ
አነን አሂነ ምጠም ሂኡም። 4 አጡው እስረኤላል አሶ።
ጥአነ አሰ አሆሚ፤ ዋእ ኡጫክ ሎምቤ፤ ህድዕል ሰገረ።
ሰዕል አውንቹ፤ ዋእነ ሰገድሚ፤ ዋእ ኡዎም ዮክ ሎዊ፤
5 ማልደኡዊ እጡው፤ ዋእ ዶዕሉክ ክርሰቶሰ ማዕልሰኔ
ቀረመኮክ አጡው ዘርገሴቴ። ሁንድ ሎዊንሰም ሀናን ዮክ
ዋእ ማሴማኮሀን እሆነ፤ ኤየ እሆነ።

6 እሁካሬም ዋእክ ሰገር ገታኮ ይመፍ። እስረኤላል ዘርገሰ
ቀረንቶእ ኬን ሁንድም እስረኤላዕ። 7 ኡብረሃም ዘርገሰ
ቀረንቶእ ኬን ሁንድም ኡብረሃም አሶ። እሁካሬም «ክ ዘር
ደላቅኔ፤ ዌሽምኮ» የመሙኮ። 8 ኤህድ ይምም ዋእነ አሰ
የመንተምክም ዋእ አሶም ዩክሰኔ እጥ አሰ አከእ ጥገንቶእ
ኬኖ በጋን ማርኔ አሰ አከእ ኬኖ። 9 ዋእ እሶም ዩኮክም
«ሰዕማርኔ ከዶዕኔአ አመኔኔ ደበዕሳ ዋርጥ። ሳረአም ቤቶ
ቀተም» የመሙከኔ። 10 ጠሴእ ኤሀኔዮ፤ አርብቀም፤ ገዮን
ደላቅነ ለምፎሬት እኮእ አመኔ 11-12 ጨሎው ቀረሚነ
እለኒንም ጆረም ኤርከም እሰቶዕንም «ሎብክ ሆፋንን
እጃጃምኮ» የመማ እርብቀነ ኩረማኮ። ኤህድ አሁኮክም ዋእ
ዶዕሉኮክ ኤርክ በጥምኔት አሆዕን አጥ ዌሹክሰኔት
አሆእሰኔቴ። 13 አክም ኬሰም መጣፈኔ «ያቆበ ኢታም፤
አሁካሬም ኡሰአ፤ ሰባም» የመማ ጣፈሙከኔ።

14 ኤሆነተእ መይኖም? ዋእ ቤዮኔ ገሎአም የሆን።
ፀሬም ኤአሰዮ። 15 ዋእ ሙቤኤነም «ኡሬነ ሀሎማንን
ኡርጥ፤ ቅሽጤነ ሀሎማንንም ቅሽጠም» ያኮ። 16 ኤ ብከነ

8137
1 ሊ. 15167

813
ሊ. 32132

814
ሊ. 312
ሊ. 8115

816
ሊ. 2128-29

817
1 ሊ. 2112
ሐ. 11118

818
ሐ. 3128
ሐ. 4128

819
ሊ. 18110

8110
ሊ. 25121

8112
ሊ. 25123

8113
ሊ. 112-3

8114
2 ሊ. 1917

8115
ሊ. 33110

9:17
ኦ. 9:18

9:18
ኦ. 11:7

9:20
ኦ. 29:18
ኦ. 45:9

9:21
2 ጥ. 2:20

9:22
ከሲ. 18:14

9:23
ኦ. 8:29

9:24
ኦ. 31:29

9:25
ዋ. 2:23
1 ጥ. 2:10

9:26
ሆ. 1:10

9:27
ዳ. 22:17
2 ኦ. 10:4
ኦ. 10:22-23
ኦ. 11:11
ዋ. 1:10
ኦ. 11:5

9:29
ኦ. 1:9

9:30
ኦ. 31:22
ኦ. 10:18:20
ጥ. 2:18
ጥ. 3:24
ዳ. 9:39
ኦ. 11:7

ዋእክ ኡርም መን ሀሱክሰይት ቱእም የኩክሰይት እሆዕን ዋእ ኡርምኔቲ።¹⁷ ዋእ ፋርአንነ፣ «አን ኬሴ ክእሱሞክ ኡል ሁንደኔም እ ሱም ዌሸሞእሰነ እ መላዩ ኬሴኔ ሞእሴነቲ» ያኮ።¹⁸ ኡ ብከነ ዋእ ሀሱካንነ ኡርኮ። ሀሱካንክም ዎደና ቆጥሶኮ።

ዋእ ቁንቅ ብክና፣ ቅሸጠጥ ብክና

¹⁹እይ ስኡኮ ክዕነው ኢነ «ኤሀነተእ ዋእ መነ መሀነ ጅተኮኦኮ ዮሰ? እጥ ዩኮክ አይ ሰቤነ ጠኖኮ?» ይተክሞ።
²⁰እሁካሪም እት ዋእነ ኤሀድ ይቶቶክ አይቲ? ቡች ሙኡት «ኤሴ መሀነ ክእሰ እሰታ ቡጥቶ?» ያ በጠኩ መንቸ ጠዕሞሆን? ²¹ቡቺንሰ ሙኡተ በጠክ መንቸ ሙቶ ዌሪግነ ሙቶ ኮሪእ አዋድነ በጤነ ጠኖኮን? ²²ዋእ ቁቅሰምኔ ብችነ ጉዶእ ኬናኔ ዋእ እጤክ ቁንቅ ለእሴና፣ መላዩ ሞእሴና ለብክተ እየቁካዕሌንሰ መይተኬነቲ? ²³ኤእሰ እሱኮክም ጋላትም ሉምብነ በጠኩ ኬንነ ቅሸጣ እጤክ ሉጳክ ሉምብ ስእሴነቲ። ²⁴አ ቅሸጠኩ ኬንም ጠሌእ እይሁዲንሌት እሆዕን እይሁድ እኮእቤእ ምናደቢንሰም ዌሸሙም ኔሴቲ።²⁵ እክም ሆሴእ መጣፈኔ

«እ ምናደብ እኮእቤእ ኬና

እ ምናደባ ያ ዌሸሞ።

ኢተንቶእቤእ ኬናም

ኢተንቶእ ኬና ያ ዌሸሞ» የመሙክኔ።

²⁶አድም «እ ምናደቦዮ የመንተአ ዌሸንቶእ ኡሰኔም

ሄአ ዋእነ አሶ የመንተአ ዌሸንተም» የመሙክኔ።

²⁷እሰያሰም፣ እሰሪኤዕል ብከነ «እሰሪኤዕል አሰክ ጥግ መሀም በሃዕል ሸሸዕልሰ ጹት እሁካሪም ሆና ቀጥች ገቶኮ።²⁸ መሸከአምም ሞላን እጤክ ፍርደ መላዩም ቁንቅኔ ቀቅሳ ኡሰኔ ኤዕኮ» ያ እሰላታኮ።²⁹ አድም እሰያሰ

«ሁንደም ገሶክ ሞላን ዋእ ኒነ ሰሬኤ ገትሱከቤተዕን

ሰዶዕም፣ ንሞዕልሳ እንካ ሄዕኑም» ያ ጋላህም ኩራኮ።

³⁰ኤሀነተእ ኔሴ መይናም? ሙጩርመ ሲዴነ የከተምቤእ እይሁድ እኮእቤእ ምናደብ ሙጩርመ ሲዶአ። አ ሙጩርምም እመዕነትኔ ሲደሞ ሙጩርመ።³¹ እሁካሪም

ሲሪ ኤጌርምኔ ሙጩርመ ሲዴነ የከተም እሰሪኤዕል ጉልተአ ኤጌቲነ ጠንቶአዮ።³² ኤሀድ እሁኮክ መሀነቲ? ሙጩርመ እመዕነትኔ ሀሰመ ኡተአ በጥኔ ሲዴነ ሀሰእ ብከነቲ። ኤእሰኔ ቆሎክ ክኔኔ ቆሰንቶአ።³³ እክም ኬሰም መጣፈኔ

«መነ ቆሎክ ክነ፣ ዩሩላሌመኔ ድሶም።

እክም መነ ኡቡሶክ ክነ።

እጤኔ እመዕናኮክ ቱርዮ» የመግ ጣፈሙክኔ።

10 ፣እየባደወ፣ እ ምጠኔ፣ ዋእ ኡንጠም ኡንጠቲ እሰሪኤዕል ምናደብ ገተምሰነቲ።² እጤውነ ለአሙኮዮ በጋን ዋእ ምሽነ ቶአትተምሰ እን ሰአም።³ ዋእ ቤዩንሰ ዋርክ ሙጩርመ ሰበአ እጤው ገቅ ሙጩርመ ቆጥሴነ ሀሱኡይ ዋእ ጉድሱክ ሙጩርመ አዕሎአዮ። ፣እጤኔ እመዕነቲክ ሁንድም ሙጩርእሰነ ሲሪ ክርሰቶሰ ጉላኮ።

ገትም ሁንድነቲም እሁክሰ

⁵ሙሴኤም ሲሪ ኤጌርምኔ ሲደሞክ ሙጩርዕም ብከነ «ሲሪ ኤጌርኮክ ገቶኮ» ያ ጣፋኮ።⁶ እሁካሪም እመዕነትኔ ሲደሞክ ሙጩርዕም ብከነ ኬሰም መጣፍ «ክ ዎደናኔ (አይ ኢመኔ ፍርኮ) ይታ ሰውትቲ» ያኮ። ኤሀድ ዩኮክም ዩሱሰ አድ ድሲሴነቲ።⁷ ቱእም «ክ ዎደናኔ (ቱንግቤእ ባሌኔ አይ ድሎኮ) ይታ ሰውትቲ» ያኮ። እክም ዩሱሰ ሲሂንሰ ክእሴነቲ።⁸ አድም ኬሰም መጣፈኔ «ዋእ ሰገር ዮኮክ ክ ገደናኔቲ፣ ክ ሱሜኔቲ፣ ክ ዎደናኔቲ» የመግኮ። አ ሰገርም ኔሴ ኩሎም እመዕነጥ ሰገር።⁹ ዩሱሰ ሞላን እሁክሰ ክ ሱምኔ ኩትታሬ፣ ዋእም እጤ ሌሂንሰ ክእሱከሰ ክ ዎደንኔ እመዕነታሬ ገቶቶ።¹⁰ መሸከአምም መን ዎደንኔ እመዕና ሙጩርኮ፣ እመዕነቲክም ሱምኔም ኩራ ገቶኮ።¹¹ ኬሰም መጣፍም «እጤኔ እመዕናኮክ አይም ቱርዮ» ያኮ።¹² ክበ አይሁጥ ሰምቤኤኔ፣ አይሁድ እኮእቤእ ምናደጵ ሰምቤኤኔ አነናም ቤኤ። ሁንድክም ሞላን ሚጠእ ዋእ። እጥ ሱመ ዌሸክ ኬን ሁንድክም እጤክ ሉጳክ ማሶ ኡዎኮ።¹³ መሸከአምም ኬሰም መጣፈኔ «ዋእክ ሱመ ዌሸኮክ አይም ገቶኮ» የመግኮ።

¹⁴እሁካሪም መን እመዕነቤኤክ ሀሪዕመትን ሀንክድ ዌሸኮ? እጥ ብከነ መጩሱቤኤክጹ ሀንክድ እመዕናኮ? ኩርኮክ ቤኤክጹ ሀንክድ መጩሴነ ጠኖኮ? ¹⁵አሴአሙቤእ መንጹ ሀንክድ ኩራነ ጠኖኮ? ኬሰም መጣፈኔ «ምሸራች

ጥ 9:33 «ከነ» የመሙከክ ዋእ ዶላክ ክርሰቶሰነቲ።

9:31
ኦ. 5:11
ኦ. 10:2-3
ኦ. 11:7

9:32
1 ጥ. 2:18

9:33
ኦ. 28:18
ኦ. 10:11

10:2-4
ኦ. 9:31

10:3
ኦ. 11:17

10:4
ኦ. 31:22
ኦ. 7:1-4
ጥ. 3:24

10:5
ዳ. 18:15
ሆ. 9:29
ሀ. 20:11
13:21
ኦ. 7:10

10:6
ዳ. 30:12-13
ኦ. 31:30

10:8
ዳ. 30:14

10:9
ጥ. 10:32
ኦ. 12:8
ኦ. 10:31

10:11
ኦ. 28:16
ኦ. 9:33

10:12
ኦ. 10:36
ኦ. 31:22-23
ጥ. 3:28
ዳ. 31:11

10:13
ኦ. 24:32
ኦ. 2:21

10:15
ኦ. 52:7

101:16
አሊ. 53:1
ጥ. 12:38

101:18
ሜ. 19:4
ቆ. 116:23

101:18
ሴላ. 32:21
ኦ. 11:11-14

101:20
አሊ. 65:1
ኦ. 9:30

101:21
አሊ. 65:2

111:1
1 ላ. 12:22
ኦ. 31:37
ኦ. 33:24-26
2 ቆ. 11:22
ፍላ. 3:5

111:2
ሜ. 94:14
1 ኦ. 19:10

111:3
1 ኦ. 19:10-14

111:4
1 ኦ. 19:18

111:5
2 ኦ. 19:14
አሊ. 11:11
ኦ. 9:27

111:6
ኦ. 4:4

ሰገረ ኩርክ ከዕድህ ሱክ ህንክዶዕደላ ሻማም የመማ ጣረማኮ። ¹⁶እሁካረም እስያስ መጣረኔ «ሞሰነ፤ ኔሴ ኩሱም ዎሽ አይ መጩሱኩ?» የመማ ጣረሙክስም ምሽራች ሰገረ ሁንድ አሉኩ። ¹⁷ኤ ብከነ አመዕነት ዋርኮክ መጩሰኮአ ሱዊንሴቴ። መጩሰኮካም ክርስቶስ ብከነ ኩረሙክ ሱው።

¹⁸እን ጠዕሞሞክ እጡው መጩሰኮን? ህንቅነም መጩሰኮ። መሽከእምም ኪሰም መጣፍ

«እጡውክ ሰገር? ኡል ሁንደም እፋኩ። እጡው ኩቶእ ዎሽም ኡል ቶች ሁንደም እፋኩ» የመማ ጣረማኮ።

¹⁸እድም እን ጠዕሞሞክ እስረኤል ምናደብ ቆስቶኦን? መሴኤ ጋሳትም

«አይሁድ እኮእቤእ ምናደብኔ ክዕው ቶአችሎም።

ቆሶቤእ ምናደብኔም ክዕው ነደዲሎም» ያኮ።

²⁰ኤእሰም እስያስም

«ኤሴ ሀሶእቤእ ኪንን ሲደሙም፤ ሀናኔ ዮኮ ይተእ ጠዕምቶእቤእ ኪንንም ለእሙም» ያ ጫካሳ ዎጫኮ።

²¹እሁካረም እስረኤል ምናደድ ብከነ «እጃጀሞቤእ ሶቅ ምናደብን በል ሁንደም እ እን? ብድቃኡም» ያኮ።

እስረኤል ምናደብን ዋእ ቅሽጡክስ

11 ¹ኤህነተእ እን ጠዕሞሞክ ዋእ እጥ ምናደብ ሰባቴን? ሆረም ኤእሰ። እን እ ገግም አብረሃም በሪንስ ቢንያም፤ ሞሊንስ ቀረማም እስረኤልች። ²ዋእ ጋሳትም ዶላኩ እጥ ምናደብ ሰባኩ። ኤልያስ፤ እስረኤል ምናደብ ዋእኔ ከሰሱክ እመኔ ዋእ መዋደኤ ኪሰም መጣፍ ዮኮ ዎሽ ለቀከሞን? ³«ሞሰነ፤ ክ ሰገረ ኩራኖ ሽቶኦኮ። ኪነ ክትመከም ቤዩዎም ግንድቶኦኮ። ከስ ሜጦእ አን ገታም። ኤሴም ሽቴነ ሀሰሙል» ዮካረ ⁴ዋእ መያ ደበሩኩ? «በእሳ፤ የመሞክ ቆጶዕን ዋእነ ጉሩጵተእ ሰገዶእቤእ ኪዕድክ ለመር ኩም መነ እ ገግነ ገትጣም» ዮኮ። ⁵ኤ ብከነ ከበዴም ዋእ ኤርምጌ ዶላንቶእ ኪዕድክ ሰራር ዮኮ። ⁶ገትም ዋእ ኤርምጌት

² 10:18 «እጡውክ ሰገር» ዮኮክ ሙሰሙል መጣረኔ 19:4 ኡሊጌ ፋጫኩ ሱውነቴ። አህን በጋን ከ ቤዮኔ ኩርኮክ ዋእ ሰገረ ኩርክ ኪዕን ብከነቴ።

እሁክሰስ ኤህነተእ በጥ መሀም አዋዶ። ኤህድ እሁክቤሰስ ዋእክ ኤርም ኤርመ የመጫነ ጠነሞ።

⁷ኤህነተእ መሀ ኤረኔ? እስረኤል ምናደብ ሀሰም ሱው ሲዶዕን ገቶኦኮ። እሁካረም ዶላንቶእ ኪን ሲዶኦኮ። ገቶኦ ቀጥ እጡውክ ዎደኖ ቆሞሶኦኮ። ⁸እከም ኪሰም መጣረኔ

«ዋእ እጡውክ ቲር ጀላኡኩ። ከበል አረቤኤም እጡውነ ሞኦቤእ እሴ፤ መጩሰቤእ መጩ ኡጫኮ» የመሙክኔ።

ዳዊትም

«እጡውክ ማድ እጡውነ ሽካ፤ ዎሻዳ፤ ቆሱ ሱዋ እሃ እጡው ሀውሶነ።

¹⁰እጡውክ እል ሞኦቤእስ ቆቆነ፤ እጡውክ ለመድ ሄር ሄርነም ጠባቤእስ ቆቶነ» ያኮ።

¹¹እን ጠዕሞሞክ እስረኤል ቆላንቶኦክ ኡቤነን? ሆረም ኤእሰ። እጡው እጃጀንቶ ሰብምጌ ከኡኮክ አይሁድ እኮእቤእ ምናደብን ገትም ዋሩኩ። አህም እሁኮክ እስረኤል ቶአችሰምነቴ። ¹²ከስ እጡውክ እጃጀንቶ ሰብሚ፤ ኡብሚ አይሁድ እኮእቤእ ምናደብን ማሶ ኤሱካዕሌንስ አይሁድ ሁንድም ደበዕልቶተዕን ማሶ ህንካዕነ ሱጵኮ?

አይሁድ እኮእቤእ ምናደብ ገትምስ

¹³⁻¹⁴ከስ እን አይሁድ እኮእቤእ ምናደብን ኩርም፤ እን ክዕውነ አሴአማሞህን እሁምስኔም እ በር አይሁድ ቶአችሳ እጡዊንስ መት መት ኪኖ ገትሶምሰነ አን አዋዶም አዋዶ ሱንሶም። ¹⁵እጡውክ ሞጎዶእም ሙል ምናደብ ሞእኔ ኢተንሱካዕሌንስ እጡውክ ደበዕልም ህንክድ እሆኮክ ለብሰክኦቴ? ሆረኤም ሴሂንስ ከእምሰ።

¹⁶ሱኮኢንስ ሰረከኦ ኡውኦኦ ሱድ ኪሰማኮህን እሁክሰስ ቁኮእ ሁንዶምም ኪሰማኮህኔ። ጠጵ ኪሰማኮህን እሁክሰስ ጫፋውም ኪሰማኮህኔ። ¹⁷እሁካረም ጫፍክ መት ቀጥ ኢቀሙካረ አት ሀቆዕል ዌር ዋእ ማሰክ በጠገቶእስነ ጫፋው ኢቀሙክ ቢዮኔ ከተበንታቶ። ¹⁸ኤ ብከነ ኤ ኢቀሙክ ጫፋው ገድቴ። ገድትሰሰ ኪሴ እዩኮክ ጠጵ በጋን አት ጠጵ አይትቤእስ ሰውሄ። ¹⁹አይ ለኡኮ አት «እጡው ቤዮኔ እን ከተበምምሰነ ጫፋው ኢቀሙክ» ይቶቶ። ²⁰እከ ሀንቆሚ። እጡው ኢቀንቶኦክ አመዕነቶ ሆግምጌቴ። እሁካረም እት አመዕነቶኔ ቆጥምጌ ኡልታቶ። ኤ ብከነ በዴ በጋን

111:7
ኦ. 21:18-21
ኦ. 11:26

111:8
ላላ. 29:4
አሊ. 29:10
ግት. 13:13-14

111:9-10
ሜ. 69:22-23

111:11
ኦ. 10:19
ኦ. 11:14

111:13
አሊ. 9:15

111:14
ኦ. 10:19
ኦ. 11:11
1 ቆ. 9:22

111:15
ሜ. 69:22-23

111:20
2 ቆ. 1:24

11:25
ክ. 21:24
ኡ. 9:18
ኡ. 11:7
1 ቁ. 2:7-10
ኡ. 3:3-5
11:26
ኡ. 59:20-21
11:27
ኡ. 27:9
ኡ. 31:33
11:32
ኡ. 31:8
1A. 3:22-29

በልጥትቴ። ²¹ መሸከሉም ሰረም እምኔ ሄኡክ ጫፋውንም ቅሽጡክቤእ ዋእ ኪነም ቅሽጡ። ²² ዋእክ ቅሽጡ፣ ሙራሶማ ቆሴ። ሙራሶም ኡቦእ ኪነጉቴ፤ እሁካሪም እት ኤ ቅሽጡ፣ ሄሳላሰ ዋእክ ቅሽጡት ኪነቴ። ኤህድ እሁክቤላሰ እትም ሙረንቶ። ²³ እይሁድም እመዕንመ ሰብሚንሰ ደበዕልተአሰሰ ኤራዕል ቤዮኔም ደበዕልተ። መሸከሉምም ዋእ ኤራዕል ቤዮኔ ደበራን ጠኖኮ። ²⁴ እት ስረኔ ሄሳልት ሀቆል ዌርንሰ ሙረንታ ስረ ኪህን እሁክቤእ ካሰማኮ ዌረኔ ከተሰንትታዕሴንሰ ካሰሙክ ዌርን ስረም ጫፍ ሄሳሉእ ኪን ኤራዕል እጡው ዌረኔም ደበዕልም ሀንካዕነ ሾሌአለ።

ዋእ ሁንድነም ቅሽጡህኔ

²⁵ እየሳዩወ፤ ክዕተው ዎደናኔ ቆር መን እክክእሰ ሰውተከምቤእሰን መት ማጠማኮ ዎሸ ክዕተውነ ኩርሞ። እይሁድ እኮእቤእ ኬዕኔክ ዶሰንቶእ ቀጥ ሁንድም ዋእ ቤዮ ዋቴቤእ እረቤኤ ኮል እሰረኤዕሴክ ዎደን ቆጣኮ። ²⁶ ኤ ብክነ እሰረኤል ሁንድም ገቶኮ። ኬሰም መጣፈኔም «ገትሳንት ጥዮንንሰ፣ ዋርኮ፤ ዋራ ክእ ያቆብ ዘረንሰ ባጢሉ ሺንሻ ሆርኮ። ²⁷ እጡውክ ባጢሉ ሺንሻ ሆሪን እንም ህድር ኤእሰኔ ዎንሾሞ» የመማ ጣፈማኮ።

²⁸ እሰረኤል ምናደብ ምሽራች ስገረ ሰቦእ ብክነ ዋእነ መሶእ። እክም ክዕተውነ እዋዶህኔ። እሁካሪም ዶሰንትሰኔ እጡው እናእ ብክነ ዋእ ኢቶክ ኬኖ። ²⁹ መሸከሉምም ዋእ ኡዉክ ኡወንትና፣ ዌሹክ ዌሸንና ስጡዮ። ³⁰ ክዕተው ኤራራ ዋእነ እጃጀንተከምቤእ ኪን ሄሳሉእ። እሁካሪም ክበ እሰረኤል እጃጀንት ሰብምኔ ኡርመ ሲጥተክእኮ። ³¹ ዋእ ክዕተውነ ሞእሱክ ኡርመ እሰረኤልም ሲጥተምሰነ ክበ እጃጀንቶእዮ። ³² ዋእ መን ሁንድነም ኡርእሰነ መን ሁንድም እጃጀንት ሰብመኔ ቁራናኮ።

³³ ዋእንነ ሉዳኮ ኤርምና፣ ቆርምና፣ ሰችና ሆለ፤ እጡክ ፍርደ እይም ሳረዮነ ጠኖዮ፤ እጡክ ጎጎ እይም ሰለዮ። ³⁴ ኬሰም መጣፈኔም «ዋእክ ሰውቴ እይ ለእኮ? ቴእም እጡ ሰጎክካዶ እይቴ?»

11:35
ኡ. 35:17
ኡ. 41:11
11:36
1 ቁ. 8:6
1 ቁ. 11:12
ኡ. 1:16
ኡ. 2:10
12:1
ኡ. 6:13; 16:10
1 ሉዮ. 2:15
12:2
ኡ. 4:23
ኡ. 5:10
1 ሉዮ. 2:15
12:4
1 ቁ. 12:12-14
ኡ. 4:4-18
12:5
1 ቁ. 10:17
1 ቁ. 12:20-27
ኡ. 4:25
12:6-8
1 ቁ. 7:7
1 ቁ. 12:4-11
1 ሉዮ. 4:10-11
12:12
ኡ. 1:14
ኡ. 5:2
1 ሉዮ. 5:17
12:14
ጥ. 5:44
ኡ. 6:28
12:16
ኡ. 3:7
ኡ. 20:12
ኡ. 11:26
ኡ. 15:6
1 ቁ. 1:10
2 ቁ. 13:11
ኡ. 2:2
ኡ. 4:2

³⁵ ቴእም ዋእ ደበራ ምቆእሰነ እጡነ ልቃይሰክካዶ እይቴ?» የመማ ጣፈማኮ። ³⁶ ሁንድ ሉውም እጡንሴቴ፣ እጥ ኮልኔቴ፣ እጡነቴ። እጡነ ሄር ሄርነም ሉምብ እህን፤ ኤዮ እህን።

ዋእነ አዋደኩኡይ ሄእከምሰ

12 ¹ እየሳዩወ፤ ክዕተውክ ኦረቾ ዋእ ሲረንሰእሰነ ኬሰማኮ ሄእክ ክትዕምስ እስተክእ ዋእነ ሀንጫዕሰክምሰነ ዋእ ቅሽጡትኔ እን ክዕተው ኡንጠሞ። እህም ዋእነ ገረክእ ስገድመ። ² ከ ለሰኔ ክዕተውክ ቴር ሃራች እህን ስጋን ከ ኡል መን ጆር ሰውቴ አዎንተኮቴ። እህም ዋእ ሲረንሰክ ደናም ሙጨር ሰውት መደኤ እሁክስ ሞሰክእ ለቀክምሰነቴ። ³ ዋእ ክዕተውክ ኡዉክ እመዕነጥሰ ቴርኔ ሰውዕሴሄ ስጋን ስውም ሀስሳሃንንሰ ህናን ሰውተከምቤእሰነ ኢነ ኡውሙክ ኤርምኔ እን ክዕተውክ ሁንድነም ኩርሞ። ⁴ ነሃናኔ ኦረቾኔ ሉብክት ቃመራቱው ሄኡካሪም ኤ ቃመራቱውክ ስጥ መቶዮ። ⁵ ኤእሰም ኔሴም ዱት ኪን እንኩማሬም ክርሰቶሰኔ መት ኦረቾ። ኔሴ ሁንድም መት መንትን ዮክ ቃመራቱውሰ። ⁶ ዋእ እጥ ኤርምኔ ኒነ ኡዉክ እነን እነን ኡወንቶ አዋጥናን። ኒነ ኡውሙክክ ዋእ ሰገረ ኩርም እሃኮሰሰ እመዕነትኔ ኩሉን። ⁷ ኒነ ኡውሙክክ አዋድም እሃኮሰሰ አዋንዶን። ኒነ ኡውሙክክ ሉሰሰም እሃኮሰሰ ሉሰሰሰ። ⁸ ቆጥሶክክም ቆጥሶን። እንጎእ ኡዎክክም ሲረማ ኡዎን። ተሰቦእ ኡዎክክም ደናም ዎደገኔ ኡዎን። ሀረዕሞክክም ሲረንትኔ ሀረዕሞን። ⁹ ክዕተውክ ኢት ሀንቆእን እህን። ጆረ ሰቤሄ፤ ደናም ሉው ቆጥሶክእ እመደሄ። ¹⁰ ክዕተውክ ክዕተውም አባዩወሰ ኢተሚሄ። ክዕተውክ ክዕተውም ሉንሰቀሚሄ። ¹¹ በጥነ ጨንተከምቤእሰ ኪሰም እያገኔ ኢብተኮእ ኪን እክክእ ሞሰን አዋዶሄ። ¹² ክዕተውክ ዋእ ሰዶኔ ኡዎክ ሉውኔ ሲረሚሄ። ሀም እየቅተክም ኪን እኪሄ። ሁንድ አመኔም ዋእ ኡንጢሄ። ¹³ ሀዉክ እመዕናን ሀረዕሚሄ። ከዮ እዕሴሄ። ¹⁴ ክዕተው ሀውሰክ ኪኖ ማሰሳሴሄ ስጋን ዱንተኮቴ። ¹⁵ ሲረም ኪንኔ መቅሪም ሲረሚሄ፤ ውዕሉ ኪንኔ መቅሪም ውዕሴሄ። ¹⁶ ክዕተውክ ክዕተውም መቴዮምኔ

12:17
ጳጳ. 20:22
2 ቱር. 3:21
1 ቱሶ. 5:15

12:18
ጳጳ. 9:16
ጳጳ. 32:35
ጳጳ. 10:30

12:20
ጳጳ. 25:21-22
ጳጳ. 5:44
ጳጳ. 5:27

13:1
ጳጳ. 8:18
ጳጳ. 19:11
ጳጳ. 3:1
1 ቱሶ. 21:13-14

13:3
1 ቱሶ. 21:14

13:4
1 ቱሶ. 4:6

13:6-7
ጳጳ. 22:21
ጳጳ. 12:17
ጳጳ. 20:28

13:8
ጳጳ. 22:38-40
ጳጳ. 13:10
ጳጳ. 5:14
ጳጳ. 3:14
ጳጳ. 2:8

13:9
ጳጳ. 20:13-17
ጳጳ. 19:18
ጳጳ. 5:17-18
ጳጳ. 19:19

ሄዕሌሄ = ክዕነው ገን ሆፍሌሄ በጋን ብረንተኮቲ =
ኢኒንስ መን ቤኤ ይተኮቲ =

17 መን ሁንድም ሊረንሰክ ሉው እሌሄ በጋን ጆረ እሱክ
መንችን ደቡተክኢ ጆረ እስተኮቲ = 19 ክዕነውን ጠነሞህን
አሁክሰስ መን ሁንድም ኢተንተክኢ ሄዕሌሄ =
19 ኢተንተክኢ እየባደው፤ ኬስም መጣረኔ «የሌ ጣዶ
ምቅሰም ኢሀኔ፤ እን ባዶ ምቅላሞ» የለ» የመጣ ጣረመካ
ብክነ የሌ ፈረዶን ኡተክኢ ኡሌሄ በጋን ክዕነው እንግኔ ባዶ
ምቅሰኮቲ = 20 ኪሰም መጣረኔ «ክዕነውክ መሰክች ሰባሩካረ
አትሌሄ፤ ጤቤኡካረ እግሌሄ = ኤእስ እስተክኢሰስ እጣናኔ
ሆሮረኔ ጊዕል ክፈኤ እስተክሙለ» የመጣ ጣረመካ =
21 ኤርኮ እስምኔ ጆሌ ክዕሌሄ በጋን ጆል ክዕነው ካለኔ =

ገሳንን እጃጀንች ብክነ

13 1 መን ሁንድም ገሳንን እጃጀንች = መሸክአምም
አጠው ገሳንን እሱክክ የለ = የሌ ገሳንች እሱክቤለስ
አይም ገሳንች እሄን ጠናዮ = 2 ገሳንኔ ኡልጠሞኮክ የሌ ገሳን
እሱክ ኪንኔ ኡልጠሞል አሁክ ብክነ ፍርደኔ እገኛ = 3 ገሳን
በድተሞክ ጆረ እስተም ኪኖ በጋን ኤር ሉው እስተም
ኪኖሮ = ገሳን በድተዕን ሄዕሌህ ሀሰሆን? ኤሆነተኢ ኤር ሉው
እሌ = ገሳንች ኪን ኤርመ እሌን የለን አዋዶህን አሁክ ብክነ
ኤርክምዱ እስተሰስ ገለተ ሲጥተተ = አሁክራም ጆረ
እስተሰስ አጤክ ብሰእ ገሳንች ኮረእ ለደኡክቤለ ብክነ በደ =
መሸክአምም ጆረ እሰክ ኪኖኔ ቁንቀ ሞእሌን የለን
አዋጃንች = 5 ኤ ብክነ መት መንች የሌ ቁንቁንስ ገቲን ጠሌኢ
አሆዕን እጥ ቲር ምቀሶክ ብክነም ገሳንን እጃጀንች ሀሰሶኮ =
6 ግብር ምቀከሞክ ኤ ብክነቲ = መሸክአምም ገሳን ኤ በጠ
በጠም አመኔ የለን አዋደሙለ = 7 ኤ ብክነ ሁንድም ሀሰሶክ
ሉው ኡዌሄ = ግብር ሀሰሶሃንንም ግብር ኡዌሄ፤ ቀረጥ
ሀሰሶሃንንም ቀረጠ ኡዌሄ፤ ሀይድም ሀሰሶክክም ሀይደሄ፤
ሉምብ ሀሰሶሃንንም ሉምቤ ኡዌሄ =

ኢተንች ሀሰሶእስ

ክዕነውንአ ክዕነውም ኢተሚሄ በጋን እዩክም በደንች
ክዕነውኔ ሄለኔ = እጥ ለሰክች ኢተኮክ ሴሪ ምንሻኮ =
8 መሸክአምም «ሳዕልቲ፤ ሽትቲ፤ ገሜዕልቲ፤ ምጥቲ»
የክ ሴሪ፤ ሙል ሴሪ ሁንድም መት እሃ «ክ ለሰክች

ክ ገቅሰ ኢቲ» የክ ሴርኔ ምዕማኮ = 10 እለክች ኢተኮክ
እጠኔ ጆረ እሰሮ = ኤ ብክነ ኢተኮክ ሴር ሁንድም ምንሻኮ =
11 ኩ እመን ድሪቺንስ ክዕሰክም እመን አሁክሰ ለቂሄ =
አመዕንም እመኒንስ ሱጳትም ከበ ኒክ ገትም ሀንጫክሰ
ለቂሄ = 12 ሂም ሀጋኮ፤ በል ሀንጫኮ = ኤ ብክነ ቲንሰክ በጠ
ፍስና ሆላ ጫክክ ለዕል ሙኡተ ኤደዕኖን = 13 ጫክኔ ሄኦክ
መንሰ እንካ ለቦኢሰ ሄዕኖን = እክም ጆር ክጅኒዮ =
ድምብምኔዮ፤ እደበ ብእምኔዮ፤ ሳእምኔዮ፤ ምጫንችኔዮ፤
ተእችምኔዮ = 14 ሞለን ዩሱስ ክርስቶስ ኤደዕሌሄ በጋን ማር
ምጠክሰ አሆቤኢሰ ሀሱክ ሉች እላን ሉውተኮቲ =

መንኔ ፈረድም ሀሰሶቤእስ

14 1 እመዕነቶኔ ሆጉኮክ ለዕሌሄ በጋን እጥ ለውቲኔ
ፈረደኮቲ = 2 ሁንድም ሉችም እመዕነትኔ እተኮክክ
የኮ = አሁክራም እመዕነቶኔ ሆንጋንች መንች ማረ እተዮ =
3 እተኮክ እተቤኤክ ገደኔ = እተቤኤክም እተሃኖኔ ፈረደኔ =
መሸክአምም የሌ አጠም ለእኮ = 4 ሙላንን እዋዶሃኖኔ
ፈረደኔን አት መሩች? አሉካራም አሉካራም እጥ ሞለንቲ =
ሞለን ኡልሴን ጠናክ ብክነ አሉካራም ኡልሶኮ =
5 መት በል ሙል በሊንስ ሱጳህን እሳ ሰምክ መንች
የኮ = እድም በል ሁንድም መት አሁክሰ ሰምክ መንች
የኮ = መን ሁንድም እጥ ምደኖኔ ጉላ ቆላን = 6 በል
ሱንሶክክ ሞለን ሉምብን ሱንሶለ = እተኮክም የሌ ገሰጠክ
ብክነ ሞለን ሉምብን እተለ፤ እትመ ለቦክክም ሞለን
ሉምብን ሰባ የሌ ገሰጠኮ = 7 ኒኒንስ እጥ ገግን ሄለኮክ
ቲእም እጥ ገግን ለሆኮክ መትም ቤኤ = 8 ሄዕነማራም
ሄዕኖክ ሞለንቲ፤ ሌትማራም ሌኖኖክ ሞለንቲ = ኤ
ብክነ ኒሴ ሄዕነማራም ሌትማራም ሞለን ኪኖ = 9 ዩሱስም
ሌሃ እድም ሌሂንስ ክኢ ሄለህን አሁክክ ሌሁክ ኪንና፤
ፍርኔ የክ ኪንና ለምንም ሞለን እሄነቲ =

10 ክየባዮኔ ፈረደቶክ መሀነቲ? ቲእም ክየባዮ ገደቶክ
መሀነቲ? መሸክአምም ኒሴ ሁንድም የሌ አሰጊኔ ፍርድን
ኡልኖመኔ = 11 እክም ኪሰም መጣረኔ

«ሞለን የሌ ለን ሄለም የለ =
መን ሁንድም ኢን ጉሩጳ ሰገደኮ =
አሰብ ሁንድም ኤሴ ገሰጠኮ» የለ» የመጣ
ጣረመክሰም

12 ኒሴ ሁንድም በንጠም በጥን የሌ አሰጊኔ ሀንጭና
ጠዕመም =

13:10
ጳጳ. 22:39-40
ጳጳ. 13:8
ጳጳ. 5:14
ጳጳ. 2:8

13:11
ጳጳ. 5:14
1 ቱሶ. 5:8

13:12
1 ጳጳ. 2:8
ጳጳ. 5:11
1 ቱሶ. 5:8

13:13
ጳጳ. 5:19-21
1 ቱሶ. 4:12

13:14
ጳጳ. 3:27
ጳጳ. 5:18

14:1-6
ጳጳ. 2:16

14:3
ጳጳ. 2:16

14:5
ጳጳ. 4:19

14:7
2 ቱር. 5:15
ጳጳ. 2:20

14:8
ጳጳ. 1:20

14:10
2 ቱር. 5:10

14:11
ጳጳ. 46:23
ጳጳ. 2:10-11

14:13 ጥ. 7:1 1 ፋር. 8:13
14:15 ለር. 14:20 1 ፋር. 8:11
14:18 1 ፋር. 10:30
14:19 ጥር. 9:50 ለር. 12:18 1 ተ. 5:11
14:20 ለር. 14:15 1 ፋር. 8:9-12
14:21 1 ፋር. 8:13
14:22 ለር. 2:1
15:3 ጥ. 69:9
15:4 ለር. 4:23-24 1 ፋር. 9:10 2 ጥ. 3:16
15:5 ለር. 12:18 1 ፋር. 1:10 2 ፋር. 13:11 ልዩ. 2:2 ልዩ. 4:2

ክባብ ቆልተቲ

13 ከ ለሰጠ መት ሙላናጌ ረረድመ ኡሉን። ንጥባቶ ቆሎክ ሉው ቴአም ቆሎክ ሉው ሆሪም እስኖምቤኤስ ጎደሶ ሙሉን። 14 መዕሉችም አጥ ገግጌ ቡቸከቤአን እሁከሰ ሞለን ዩሱስ ኮልጌ እሃ ሰአም። አሁካሪም ቡቸላ ያ ሰምክ መንቸን እ ሉው ቡቸሰ። 15 እት አቶ ሉቸጌ ክባብ ክፍለሰትሰሰ ክባባይክ ኢት ኪሴጌ ቤኤ። አጥ ብክነ ክርስቶስ ሌሁክ መንቸ እት አቶ ሉውጌ ብክኤስ አስትቲ። 16 ኤ ብክነ ክሰትውን ዮክ ምለሰን ጀር እሃ ጥገሞኤስ እስትቲ። 17 መሸከአምም ዋኤክ እድሰን፤ ኪሰም እያን ኡምክ ሙጩሮማ፤ ጡማ፤ ሊረንቻ ሰጋን እቸዮ፤ አገዮ። 18 ኤአሰጌ ክርስቶስን አዋዶኮክ ዋኤ ሊረንሶሀጌ፤ መን ቤዮጌም ገለጠማኮሀጌ።
19 ኤ ብክነ ጡመ ኤባክ ሉቶ፤ ኔሴ ሁንደም ቆጥሶክ ሉቶ ሀንሶን። 20 ሁርባትና ይተክአ ዋኤክ ባጠ ግንድተኮቲ። ሁንድ ሉውም ሙጩረ። እሁካሪም መት መንቸ እቶክ ሉውጌ ሙል መን አመዕነትንስ ኡቡስም ሀንቅንም ጀረ። 21 ክባብ ቆሎሀን እሁከለሰ ማረ እትቤአሪ ምይዕን ድቃስም እግትቤአሪ ቴአም አሁክ ሉው ሁንደም አስትቤአሪ ኤረጌ። 22 ኪን ዮክ አመዕነት ከ ሰምቤኤጌ፤ ዋኤ ለምቤኤጌ ሄኤን። አሰክ ሉቸጌ አጥ ቲር ቀነጠቤአ መንቸ ማሰላማኮሀጌ። 23 አሁካሪም መለሞክ መንቸ አመዕነትጌ እቲክቤአ ብክነ ረረደሞኮ። መሸከአምም አመዕነትጌ እሰክምቤአ ሉው ሁንድም ባጠሉ።

ገገ ኢትም ሀሰሰክቤኤስ

15 ኔሴ አመዕነቲጌ ቆጣሉው ኪን አመዕነቲጌ ሆጉክ ኪኖ ሀረዕምም ሀሰሰክ ሰጋን ን ገገ ሊረንሰቅም ሀሰሰኖ። 2 ኔሴ ሁንድም ን አለክቸ ቆጥንቤን አጠ ሊረንሰክ ኤር ሉው እሰኖን። 3 ኪሰም መጣሬጌ «ኪሴ ገግጌዕልቶአ ኪዕጌክ ገግጌዕለት ኤሴጌ እፉኮ» የመማ ጣረመክሰም ክርስቶስም አጥ ገገ ሊረንሰኮዮ። 4 ኤራሬ ኪሰም መጣሬጌ ጣረመክ ሉው ሁንድም ሰዶጌ እሆክ ኤሮመ ቆጥም፤ እየቅምጌ ኤጌዕልኖምስን ኔሴ ሰጊን ጣረማኮ። 5 ቆጥማ፤ እየቅማ አምክ ዋኤ ክሰትውንኤ ክሰትውም ዩሱስ ክርስቶስሰም ሙቴዮምጌ ሄዕለክምስ እሰን። 6 አክም ክሰትው ሁንድም መት ሰገርጌ ን ሞለን ዩሱስ ክርስቶስክ አን ዋኤ ሉንሰተክምስን።

አይሁድ እኮእቤአ ምናደብን ምሽራች ሰገር ኩረመክሰ

7 ክርስቶስ ክሰትው ዋኤ ሉምብን አኡክሰም ክሰትውንኤ ክሰትውም አአቀማጌ። 8 አን ክሰትውን ኩሮሞክ ክርስቶስ አይሁድን አዋዳንቸ አሁኮክ ዋኤ እጡው ማልደኡውን አሰም ዩክ ሉው እሴን አመዕነማኮሀን እሁከሰ ሞኤሴነቲ። 9 ኤአሰ አሰኮክም አይሁድ እኮእቤአ ምናደብ ዋኤ እጡውን ኡፍክ ብክነ አጠ ሉንሰተምስን። አክም ኪሰም መጣሬጌ «አይሁድ እኮእቤአ ምናደብ ሰምቤኤጌ አን ኪሴ ሉንሰም፤ ከ ሰምንም ስመሮሞ» የመሙከጌ።
10 አድም «አይሁድ እኮእቤአ ምናደብም ዋኤ ምናደብጌ መቅራም ሊረማጌ» የመማኮ።
11 አድም «አይሁድ እኮእቤአ ምናደብ ሁንድም ዋኤ ሉንሴጌ፤ ምናደብ ሁንድም ዋኤ ሉንሰን» የመማኮ።
12 አድም አሰያሰም ኤዳ «አይሁድ እኮእቤአ ምናደብ ገዕኮክ እሰይ፤ ስረንስ ዋሮኮ። እጡውም እጡ ኩተአ ሄዕለም» ያኮ።
13 ዋኤ ክሰትውን ኡምክ ሰጥ ኤሮም ኪሰም አያዕን ሙላይ ሉጳእስን አመዕነትጌ ሲደሞክ ሊረንቻ፤ ጡማ ሁንደም ሰጥ ኤሮመ ኡምክ ዋኤ ክሰትውን ሉንሳ ኡምን።
14 እየባዩዬ፤ ክሰትው ሉባከት ኤር ሉው እሰተክምሳ፤ ስቸ ሁንድም ምዕማኮ ኪን አከኮእሳ፤ ክሰትውንኤ ክሰትውም ሰቀንተኪን ጠንተክምሳ ሰአ አን እ ገገም ሲረማኮ።
15-16 እሁካሪም አን አይሁድ እኮእቤአ ምናደብን ቆሱውስ እሃ ምሽራች ሰገር ኩርምጌ አዋዶምስን ዋኤ ኢን ኤሮመ ኡጡክ ብክነ መት መት ምሽ ክሰትውን ቴሲሴን ሉባከተ ቆጥላ ጣፋም። አክ ኢን ኡመሙኮክም አይሁድ እኮእቤአ ምናደብ አዋዶ ዋኤ አኤእስን ኪሰም አያገጌ ሙጩራኮሀን አሆኤስነቲ። 17 ኤ ብክነ አን ዋኤን አዋዶም አዋዶጌ ዩሱስ ክርስቶስ ኮልጌ እሃ ባኪአም መሸከአ ዮኮ። 18-19 አን ኩሮም ምሽጌ፤ ባጠም ባጥጌ አይሁድ እኮእቤአ ምናደብ ዋኤን እጃጀንተምስ እሰምስን ዩሱስ ክርስቶስ እ ኮልጌ እሃ ሙረእጌ፤ ማለልሲሰ ሉውጌ፤ ኪሰም አያዕን ሙላይጌ ቤጡክ ባጠንስ ባጋን አን መዕሉችም ምጩን እንሞዮ።

15:9 2 ጥ. 22:50 ጥ. 18:49
15:10 ለል. 32:43
15:11 ጥ. 117:1
15:12 ለሊ. 11:10 ጥ. 12:21
15:18 ለሊ. 9:15
15:19 ለሊ. 15:12 ለሊ. 21:19 ለር. 1:45
15:19 ለሊ. 19:11 2 ፋር. 12:12

15:20
2 ፋር. 19:15-16

15:21
አሌ. 52:15

15:22
አር. 1:13

15:23
አሌ. 19:21
አር. 1:10-11
አር. 15:32

15:24
አር. 15:28

15:25
አሌ. 19:21
አሌ. 24:17
1 ፋር. 16:1-4

15:26
2 ፋር. 8:1-5
2 ፋር. 9:12
1 ተላ. 1:7-8

15:27
1 ፋር. 8:11

15:28
አር. 15:24

15:29
አሌ. 19:21

15:31
አር. 15:25-26
2 ፋር. 8:14
2 ፋር. 9:1
2 ተላ. 3:12

15:32
አሌ. 18:21
አር. 1:10

15:33
2 ፋር. 13:11
ፍላ. 4:9

ኤለሰኔ ዩሩሳሌሚንስ ክላሳ ኤልርቀመ የከም ኡሰኔ እረቤኤ ዩሱስ ክርስቶስክ ምሽራች ሰገረ ጉላ አለላቱም።
20 መጡ መን በጡካናኔ እን ኤዳ በጤነ ሀሰምቤእ ብክነ ኤራራ ክርስቶስ ብክነ ኩረመ-ክቤእ ቢዮኔ ምሽራች ሰገረ አለላቴነ እ ምጣኖ። 21 እክም ኪሰም መጣራኔ

«እጥ ብክነ ሆራኤም ኩረመ-ክቤእ ኪን እጦ ሞሰላም፤

እጥ ብክነ ሆራኤም መውሰእቢእ ኪንም ቆሰተም» የመማ ጣራመ-ክኔ።

22 ኤሴ ሉበክት እመኔ ክዕትው ቢዮ ዋሪነ ሆሩከክ ኤሀኔ።

23 እሁካራም ከበ ከ ኡሰኔ እን በጦም ሰጥ ቤእ ብክና፣ ክዕትው ቢዮም ዋሪነ ሉበክት ሂንቺንስ ክላሳ ምጡም ብክና 24 እሰጳነ የከም ኡሰ መሩመ-ይ ዋእ ዩካራ ክዕትው ሞኤነ ምጣም። ሆኖ ቀጥ እመንነ ክዕትውኔ ኤደማ ሊረማ ሰሰኔ ክዕትውም ኤሴ ጊኔስክምሰነ ምጣም። 25 ከበ እን ዋእ ምናደብነ ሀረዕመቶ እመዳ ዩሩሳሌመ መርመላ። 26 መሸክእምም መቄዶነኔ፣ እክየኔ ዮእ እመዕናን ዩሩሳሌመኔ ዮእ ቡጥ እመዕናን ሀረዕመቶ ኡውቴነ ሊረንቶኦክ። 27 ኤክም እሰቴነ ሊረንቶኦክ። ሀንቅነም እሰምም ሀሰሰሀኔ። መሸክእምም እይሁድ እክእቤእ ምናደብ ዋእክ ምሽ እይሁድኔ በጠንቶኣዕሴንስ እጡውነ ዮክ ሉውኔ እይሁድነ ሀረዕምም ሀሰሰክ። 28 ኤ ብክነ እጡው ኡውቶእ ሉው መሳ ኡዋ ለሰጊ ክዕትው ቢይኔ እእ እሰጳነ መርም። 29 እን ክዕትው ቢዮ ዋርም እመኔ ዩሱስ ክርስቶስ ማሰኔ ዎሶማ ዋርምሰ ለኦም።

30-31 እየባዩወ፤ እን ይሁጥ ኡሰኔ ዮክ እመዕትቤእ ኪኒንስ ገቶምሰና፣ ዩሩሳሌመኔ እዋዶም ኦዋዶ ዋእ ምናደብ እዕለምሰና እ ብክነ ዋእ ኡንጥመኔ ጥሩጳንተክምሰነ ገ ሞለን ዩሱስ ክርስቶስ ሱምኔ፣ ኪሰም ለደዕን ኢትኔ ኡንጦም። 32 እክም ዋእ ዩካራ እን ሊረንቸኔ ክዕትው ቢዮ ዋራ ክዕትውኔ ኤደማ ቆጣምሰነቴ። 33 ጡመ ኡዎክ ዋእ ክዕትውኔ ሁንድኔም መቅር እሆን፤ ኤየ እሆን።

ጳውሎስ ጡማቶ አሴኡክሰ

16 ከንክርሰኔ ዮክ እመዕናዕን ውጥትነ እዋዳንች ንዶይ ሮብይ ብክነ ለቀክነ ሀሰም። 2 ዋእ ምናደብነ ሰርእስ አሰተክኦ ሞለን ኮልኔ እሴ እዕሌኔ፤ ክዕትዊንሽ ሀሰም ሉው ሁንድኔም እሴ ሀረዕሚኔ። መሸክእምም ኤሴም ኤደእ ሉበክት ኪኖ ሀረዕምቶኦክተኔ።

3 ዩሱስ ክርስቶስክ እዋዶ ኢንኔ መቅራም በጠም ጵርስቅሌና፣ እቅልና ጡማቶ ኩሴኔ። 4 ኤሴ ገትሴና ይተእ እጡው ፎራ ሀግሰእ ኡውቶእኮ። እጡው ገለጦሞክ ጠሴእ እኔት እሆዕን እይሁድ እክእቤእ አመዕናዕን ውጥት ሁንደሚ። 5 እጡው ምኔኔ ዮክ አመዕናዕን ውጥትነም ጡማቶ ኩሴኔ። እሰየእ ኡሰኔ ሉጤክ ጋሳ ክርስቶስኔ እመዕትክ እን ኢቶም እጳኔትነ ጡማቶ ኩሴኔ። 6 ክዕትው ሰምቤኤ ሉበክት በደቶእ ማራሚነ ጡማቶ ኩሴኔ። 7 ኢንኔ መቅራ ክረንቶእ እ ቀርመን እንድርኒቅና፣ ጁንዮና ጡማቶ ኩሴኔ። እጡው ኢኒንስ እሰጊንም ዩሱስኔ አመዕንቶእ ኪኖ፣ እሴአማዕን ቢዮኔም ሰኦንቶኦ ኪኖ። 8 እን ሞለን ኮልኔ ኢቶም እምጵሳሞሰነ ጡማቶ ኩሴኔ። 9 ክርስቶስክ አዋዶ ኒንኔ መቅራ በጠም ኡርባናሰና፣ እን ኢቶም እሰታቄና ጡማቶ ኩሴኔ። 10 ክርስቶስን እሁክስ ኪነማ ለእማኮ እጳሌሰና፣ እርስቶሱሉሰ አበርሰና ጡማቶ ኩሴኔ። 11 እ ቀርመንች ሄርድዮንና፣ ሞለንኔ አመዕንቶእ ናርሲሰ አበርሰና ጡማቶ ኩሴኔ። 12 ሞለንነ በጠም ትርፋንና፣ ትርፎሰና ጡማቶ ኩሴኔ። ሞለንነ በደቶእ ኢተንቶኦ እርሲሴነም ጡማቶ ኩሴኔ። 13 ሞለንኔ እመዕነትኔ ለእማኮ ኡርፎሰና፣ እጤነም ኢነም አመና ጡማቶ ኩሴኔ። 14 ኡሰንክርቶስና፣ ፍሴጎሰና፣ ሄርሚሰና፣ ጳጥርባሰና፣ ሄርማሰና፣ እጡውኔ መቅራ ዮእ አባዩውና ጡማቶ ኩሴኔ። 15 ፍሉሉጎሰና፣ ጁልዮና፣ ኔሩሰና፣ ኔሩሰ እየና፣ ኡሉምጳሰና፣ እጡውኔ መቅራ ዮእ አመዕናን ፁንድነሚ ጡማቶ ኩሴኔ። 16 ክዕትውኒአ ክዕትውም ደናምስ ፁንቀንተክእ ጡማትጠሚኔ። ክርስቶስኔ እመዕንቶእ ኪን ፁንድም ጡማቶ አሴዕሉእኮ።

17 እየባዩወ፤ ክዕትውነ ሉሰንሱም አመጠ ሰበእ አተናቻ፣ ሀም ኤበም ኪኖ ለቀክእ ኤ ኪኒንስ ኤጊዕልተክምሰነ ኡንጦም። 18 መሸክእምም እ ኪን ለዋደሞክ እጡው ገገ በጋን ገ ሞለን ክርስቶሶዮ። ምሽሶ ምሽ ቡር ሰበእ ዎጩኡይ ቀጫል መንክ ዎደና ብእሰኦ ፁሽሰም። 19 ክዕትውክ እጃጀንች መን ሁንድነም ለእመክ ቁክነ ሊረማም። ከበደም ኤር ሉውነ ቆር ኪን ጌክክምሰና፣ ጆር ሉዊንሰ ግበክምሰና ሀሰም። 20 ጡመ ኡዎክ ዋእ ሺጣንች ቀቅሳ ክዕትው ሉኪንስ ዎርን ኢቆክ። ገ ሞለን ዩሱስ ክርስቶስክ ኤርም ክዕትውኔ መቅር እሆን።

16:13
አሌ. 18:12

16:15
1 ፋር. 16:19

16:13
ጥር. 15:21

16:16
2 ፋር. 13:12
1 ተላ. 5:26
1 ሉጥ. 5:14

16:17
ገሌ. 1:8-9
2 ተላ. 3:16; 14
2 ዮጥ. 10

16:19
አር. 1:8
1 ፋር. 14:20

16:20
1 ፋር. 10:23
2 ፋር. 13:14
ገሌ. 8:18
ፍልጵ. 4:23
1 ተላ. 5:26
2 ተላ. 3:16
ሰሌ. 22:21

16:21
ሌ. 16:1
16:23
ሌ. 18:29
1 ቆ. 1:14
2 ጥ. 4:20

21 ኢንጅ መቅሪ በጠክ ጥምቶሲ፣ አ ቀርመን ሉሰቶሲ፣ እያሰኒ፣ ሰለጳትሪ ክዕኑውን ጠማቶ አሴዕሎአኮ።

22 ከ ደብዳቤሌ ጣፋም አን ጠርጠሰም ሞሰን ኮልጌ እሃ ጠማቶ ህንጫአሙሰ።

23 ኤሴ፣ አመዕናኖ ሁንደም እጥ ምኒጌ ውጣአክ ጋቶሰም ጠማቶ አሴአኮ። ከተዕም ዲነቴ አመዳንች አርሰጠሲ፣ ንጥባይ ካርታሲ ጠማቶ አሴዕሎአኮ።³

25 አን ዩሱስ ክርስቶስ ብክነ አሰላቱም ምሽራች ሰገዕልሰጌ፣ ሉብከት ዶልን ደጳ ሄኡክ ሀንቅሰጌ ክዕኑው ቆጥሲን ጠናክ ዋኢን ከበ ሉምብ አሆነ።²⁶ እ ደጳ ሄኡክክ ከበ ጫካኮ። ጫካኮክም ሄኡክ ዋኢ ሰገረ ኩራን ጣርአ ኪሰም መጣፍ ኮልጌቴ። እህም መን ሁንድም አመዕነትን አጃጃሞአሰን ሄር ሄርን ሄኡክ ዋኢ አጃጃክጌ።²⁷ መቴም ቆር ዋእን ዩሱስ ክርስቶስ ኮልጌ ሄር ሄርንም ሉምብ አሆነ፤ ኤቶ አሆነ።

³ 16:24 መት መት ከሴም መጣፋው ከ ጥን «ሞላን ዩሱስ ክርስቶስ ኤርም ክዕኑው ሁንድም መት አሆነ፤ ኤቶ አሆነ። ያ ኤጳኮ።»

ቆርንቶስ

ከተመኔ ሄዕስም አመዕናንን
ጳጳሎስ አሴኡክ ሉጥ አሶ

ቴሲሸ

ኩ አስ ጳጳሎሲንስ ጣፈመኮክ ግሪካ የከም ኦሊጌ ጽትሰጌ ለአግኮ ቆርንቶስ ከተመኔ ሄዕስም አመዕናንነቴ። ኤሲንች ፍርክ ኮሊንሲ፣ አንክ ኮሊንሲ ደደራን ደበዕለምክ ሀራር ገግ ኤ ቆርንቶስ ከተዕም ለምቤኢጌ ሙራ ህንም ሄኡኮ። ኤ ብክን ደደርጌ፣ ሉሰንጌ፣ አንን ሉውጌ ሰገድምጌ ጽት ጆልጌ ስለግኮ ከተም ሄኡኮ።

ኤ ከተመኔ ጳጳሎስ መት ሂንች ኮሎ አፋራ ምሽራች ሰገረ ኩራ ሄኡክ ብክነ መን ሞሰን ዩሱስ ክርስቶስጌ አመዕና ሄኡኮ (አሌ. 18:1-11)። ጳጳሎስ ኤ ቤዩንስ መራ ለሰጌ ኤ ከተመኔ ሄዕሎአ አመዕናን ምኒ አሰም ብክና፣ ቡጀዕን ከትመ አትም ብክና፣ ዋኢን ሰገድም ጽሁፊ ብክና፣ ኪሰም አያዕን አውንች ብክና ሰገተኖ ሀሰአ ጳጳሎስ ቤቶ ጣፈአ ሄዕሎአ (1 ቆር. 7:25 ፣ 8:1)።

ኤ ጠዕምቆውን ደበቻ፣ አመዕናን ሄኡም ሀሰሶክ ሂች ብክና ኩራን ክ አሶ ጣፋኮ። ኤሀሂንስም እድም አጠው ለምቤኢጌ አነናቶጌ፣ አን ኤበር ጋዶ ይጌ፣ ሳእጌ፣ ኪሰም አያዕን አውንች መቶ ሉንሰጌ፣ መቶ ሆራሰጌ፣ ሌሂንስ ክች ቤኤ ይጌ ሄኡኮ። ኤ ጠዕምቆውንም ደበቻ ጣፋኮ።

መጣፎም ከኒንስ ምርን ጥአስጌ በጠንሰግኮ

1. አመዕናንን ጳጳሎስ ጠማቶ ህንጫኡክስ 1:1-9
2. አመዕናዕን ለምቤኢጌ ሄኡክ አነናጥ ብክነ 1:10-4:21
3. ሳእጌ፣ ፍተንቺ አመዕናዕን ስምቤኢጌ ሄኡክስ 5:1-6:20
4. ምኒ እስም ብክነ 7:1-40
5. ከትዕም ብክነ 8:1-11:1
6. አመዕናዕን ሄች ብክና፣ ዋኢን ሰገድም ብክና 11:2-14:40
7. ክርስቶስ ሌሂንስ ክኡክሳ፣ አመዕናንም ሌሂንስ ክኡክሳ 15:1-58
8. ይሁጥ ኡለጌ ሄዕሎአ ሀዋንን አመዕናን ተሰሶአ ኡጫክስ 16:1-4
9. ሰገከሳ፣ ጠመ ሄዕሌሄ ዩክሳ 16:5-24

1 ጳጳ አዕልጌ ዩሱስ ክርስቶስን አሴአግንች እህምሰን ዌሽመም ጳጳሎሲንሲ፣ ንጥባይ ሰሰትናሲንሲ ጌአጠውና፣ ጌና ሞሰን እሁክ ን ሞሰን ዩሱስ ክርስቶስክ ሱመ ቤይ ሁንድም ዌሽም ኪንጌ ሁንድም መቅሪ ዩሱስ ክርስቶስ ኮልጌ እንን እክከአ ዋኢ ምናደብ እክኪን ዌሽንተኮአ ቆርንቶስ ከተመኔ ሄዕሰከም አመዕናንን ንጥን ዋኢክ፣ ሞሰን ዩሱስ ክርስቶስክ ኤርጌ፣ ጠጌ ክዕኑውን አሆነ።

1:1
ሌ. 18:17
ላር. 1:1
1:2
ሌ. 18:1
1:3
ላር. 1:7
1:4
ላር. 1:8

ዩሱስ ክርስቶስ ሲደምክ ማሶ

‘ዩሱስ ክርስቶስ ኮልጌ ዋኢ’ ክዕኑውን ኡጫክ ኤርም ብክነ ሁንድ አመኔም ዋኢ ገሰጠም።⁵ ሁንድሰጌም እህም ምጭ ሁንድጌ፣ ለች ሁንድጌ እጫጌ ጎዳን እክኮአኮ።⁶ ክርስቶስ ብክነ ኩሎም ምሽጌም ክዕኑው ቆጥተኮአኮ።⁷ ኤ ብክነ ን ሞሰን ዩሱስ ክርስቶስክ ዋር ኤጌተኮአይ ክዕኑውን ኤርም ኡውንችክ መሀም ሀንቀቶ።⁸ ን ሞሰን ዩሱስ ክርስቶስ ዋርክ እያዋጌ ሚቀክም ሉው ቤኢ ኪን እክከአ ሄዕሰከምሰን ለሳንች አረቤኤ ዋኢ ክዕኑው ቆጥሶኮ።⁹ እጥ ቤት ን ሞሰን ዩሱስ ክርስቶስ መቴጥምን ክዕኑው ዌሹክ ዋኢ አመዕነግኮሀጌ።

1:8
1 ቆ. 5:5
2 ቆ. 1:17
ላር. 1:6
1:9
ላር. 8:28
1 ጥ. 5:24
1 ጥ. 1:3

⁵ 1:4 መት መት ትረጥ መጣፋው «ጥላ» የሰከ «እ ጥላ» ያኮ።